ประถม				
มัธยมต้น	*	*	64.30	60.15
มัธยมปลาย	*	*	63.80	69.56
อาชีวะ	*	*	53.96	59.96
อุดม	*	*	71.90	66.80
ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่/การพนันอย่างอื่นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	9.02	5.34	6.21
มัธยมต้น	*	14.85	12.06	13.88
มัธยมปลาย	*	26.72	26.89	25.21
อาชีวะ	*	30.38	37.80	28.66
อุดม	*	32.04	15.89	33.67
ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	3.27	1.5	2.80	2.76
มัธยมต้น	6.24	5.97	9.02	7.78
มัธยมปลาย	9.50	15.93	11.52	13.17
อาชีวะ	10.20	8.88	22.92	15.41
อุดม	6.23	14.25	6.56	12.08

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดพะเยา	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	1.53	1.15
มัธยมต้น	*	*	2.76	2.00
มัธยมปลาย	*	*	2.35	2.70
อาชีวะ	*	*	9.52	4.79
อุดม	*	*	1.92	4.38
ร้อยละเด็กที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	3.26	2.29	2.92
มัธยมต้น	*	7.41	5.00	4.61

มัธยมปลาย	*	10.24	**10.70**	**8.80**
อาชีวะ	*	13.24	**21.18**	**14.59**
อุดม	*	12.89	**11.75**	**16.31**
ร้อยละเด็กที่ซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	4.76	**5.60**	**8.29**
มัธยมต้น	*	7.41	**8.25**	**7.84**
มัธยมปลาย	*	12.93	**8.90**	**9.42**
อาชีวะ	*	15.84	**17.99**	**16.27**
อุดม	*	18.65	**11.48**	**19.28**
ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	**1.27**	**2.02**
มัธยมต้น	*	*	**2.02**	**2.21**
มัธยมปลาย	*	*	**2.09**	**1.84**
อาชีวะ	*	*	**4.13**	**3.74**
อุดม	*	*	**2.19**	**4.16**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ประถม	9.25	6.77	**2.29**	**3.76**
มัธยมต้น	13.46	7.64	**11.28**	**6.93**
มัธยมปลาย	18.82	12.71	**11.75**	**9.02**
อาชีวะ	17.37	16.18	**17.06**	**11.63**
อุดม	10.12	16.02	**9.04**	**12.44**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกอาวุธในสถานศึกษา ประถม	*	24.06	**13.74**	**20.73**
มัธยมต้น	*	23.15	**23.75**	**22.21**
มัธยมปลาย	*	31.30	**24.80**	**21.82**
อาชีวะ	*	25.07	**23.24**	**21.82**
อุดม	*	24.03	**17.81**	**20.88**
ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา ประถม	3.25	6.00	**4.07**	**5.87**
มัธยมต้น	6.93	7.88	**9.02**	**6.08**
มัธยมปลาย	3.29	10.76	**5.74**	**6.81**
อาชีวะ	4.48	4.72	**4.42**	**4.38**
อุดม	2.37	8.53	**8.22**	**6.37**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดพะเยา	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ประถม	24.25	32.33	**11.48**	**17.96**
มัธยมต้น	14.39	22.91	**22.56**	**16.78**
มัธยมปลาย	12.80	28.85	**23.96**	**20.80**
อาชีวะ	9.87	23.67	**16.86**	**14.22**
อุดม	3.57	17.57	**13.77**	**13.41**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก ประถม	*	86.97	**30.83**	**37.27**
มัธยมต้น	*	91.85	**49.49**	**48.85**
มัธยมปลาย	*	96.81	**63.80**	**71.86**
อาชีวะ	*	92.86	**55.43**	**59.58**
อุดม	*	93.78	**75.21**	**71.91**
อัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง [83]	3.06	2.85	**2.40**	**2.32**
จำนวนเด็กอายุ 10 - 19 ปีที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน [84] ภาพรวม	427.43	1,439.58	**1,527.53**	**1,932.90**
10-14ปี	22.65	70.53	**36.28**	**105.16**
15-19ปี	1,502.85	2,791.16	**2,871.15**	**3,359.74**
จำนวนเด็ก 18 ปีและต่ำกว่าที่ถูกละเมิดทางเพศต่อประชากรแสนคน [85]	14.51	63.22	**9.07**	**25.98**
จำนวนเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากรแสนคน [86]	26.29	28.79	**52.00**	**56.89**
จำนวนเด็กขอรับการบำบัดยาเสพติดต่อประชากรแสนคน [87]	30.76	40.18	**112.75**	**97.19**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [88]	37.27	8.19	**8.07**	**56.11**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	17.87	7.34	**7.95**	**52.20**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [89]	51.00	41.79	**45.17**	**165.45**

[83] สำนักงานปกครองจังหวัดพะเยา
[84] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
[85] สำนักงานอัยการจังหวัดพะเยา
[86] สถานพินิจและคุ้มครองเด็กพะเยา
[87] สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดพะเยา
[88] สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพะเยา, สถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงคำ

จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	19.10	34.13	**44.73**	**84.21**
จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมืองต่อประชากรแสนคน [90]	15.20	34.13	**45.73**	**39.99**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

6. ข้อมูลจังหวัดแพร่

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อัตราทารกตายแรกคลอดต่อพันการคลอด [91]	5.30	7.53	**7.67**	**6.86**
ร้อยละทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม [92]	10.05	10.40	**9.91**	**10.65**
ร้อยละเด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์อนุบาล	9.49	13.65	**7.46**	**12.64**
ประถม	7.85	11.87	**11.32**	**10.53**
ร้อยละเด็กอ้วน อนุบาล	19.31	5.09	**4.40**	**6.88**
ประถม	4.75	4.78	**4.94**	**6.04**
น้ำหนักของเด็กโดยเฉลี่ย (กิโลกรัม) ประถม	*	*	**37.63**	**36.54**
มัธยมต้น	*	*	**48.30**	**48.17**
มัธยมปลาย	*	*	**51.37**	**53.28**
อาชีวะ	*	*	**54.18**	**53.43**
อุดม	*	*	**56.21**	**55.16**
ส่วนสูงของเด็กโดยเฉลี่ย (เซนติเมตร) ประถม	*	*	**144.30**	**142.57**
มัธยมต้น	*	*	**158.05**	**157.90**
มัธยมปลาย	*	*	**162.54**	**163.50**
อาชีวะ	*	*	**164.27**	**163.19**

[89] สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพะเยา, สถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงคำ
[90] สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองพะเยา, สถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงคำ
[91] รายงานการคลอด โรงพยาบาลทุกแห่ง
[92] สูติบัตร จากสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

อุดม	*	*	163.98	164.51
ร้อยละเด็กที่มีค่า BMI (ดัชนีมวลรวม) เกินเกณฑ์ปกติ ประถม	*	*	4.75	4.41
มัธยมต้น	*	*	5.19	6.09
มัธยมปลาย	*	*	4.04	5.73
อาชีวะ	*	*	6.96	5.82
อุดม	*	*	11.83	7.17
ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ ประถม	*	54.50	63.16	57.19
มัธยมต้น	*	47.87	50.37	49.65
มัธยมปลาย	*	36.93	34.61	41.17
อาชีวะ	*	29.97	43.85	37.50
อุดม	*	22.56	19.95	24.43
เวลาที่ใช้เล่นกีฬาต่อวัน (นาที) ประถม	78.42	86.05	70.75	83.71
มัธยมต้น	79.62	92.05	98.45	99.93
มัธยมปลาย	79.05	91.07	101.29	97.39
อาชีวะ	98.20	104.60	103.23	105.24
อุดม	67.45	101.10	97.55	103.85

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ ประถม	*	4.64	4.56	4.28
มัธยมต้น	*	4.55	3.05	3.00
มัธยมปลาย	*	4.13	4.58	4.79
อาชีวะ	*	2.34	1.91	2.78
อุดม	*	3.05	4.59	6.35
ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ	26.52	46.50	20.10	32.70
ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ	16.50	19.50	26.25	14.27
ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	24.37	18.30	10.15	12.86
มัธยมปลาย	39.90	40.50	27.92	31.48
อาชีวะ	75.63	60.65	63.85	53.89

อุดม	72.52	72.80	**56.46**	**58.81**
ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	11.00	3.27	**13.83**	**6.63**
มัธยมปลาย	12.63	8.52	**27.34**	**11.72**
อาชีวะ	21.67	21.05	**21.23**	**23.46**
อุดม	29.06	24.5	**29.52**	**21.60**
ร้อยละเด็กที่มีความคิดอยากทำศัลยกรรม มัธยมต้น	17.65	16.62	**19.60**	**17.92**
มัธยมปลาย	20.36	29.32	**28.54**	**26.77**
อาชีวะ	20.25	24.18	**22.48**	**25.42**
อุดม	22.34	18.88	**28.76**	**27.96**
ร้อยละเด็กที่เคยใช้ยาลดความอ้วน มัธยมต้น	*	*	**2.99**	**3.69**
มัธยมปลาย	*	*	**4.53**	**5.26**
อาชีวะ	*	*	**6.92**	**6.24**
อุดม	*	*	**11.54**	**9.02**
ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้ทุกมื้อ ประถม	*	*	**53.65**	**45.59**
มัธยมต้น	*	*	**40.45**	**39.76**
มัธยมปลาย	*	*	**46.62**	**47.07**
อาชีวะ	*	*	**44.13**	**45.02**
อุดม	*	*	**43.85**	**47.41**
ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่จักยานยนต์ ประถม	*	*	**25.25**	**22.33**
มัธยมต้น	*	*	**24.01**	**17.62**
มัธยมปลาย	*	*	**20.25**	**17.08**
อาชีวะ	*	*	**28.13**	**23.25**
อุดม	*	*	**7.67**	**23.13**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เครียดจนนอนไม่หลับหรืออาเจียน ประถม	*	25.50	**15.33**	**21.50**
มัธยมต้น	*	24.56	**21.39**	**22.48**
มัธยมปลาย	*	32.00	**35.18**	**35.92**
อาชีวะ	*	30.00	**29.67**	**30.63**
อุดม	*	53.75	**39.75**	**39.35**
ร้อยละเด็กที่ดูโทรทัศน์/VDO/VCD เป็นประจำ ประถม	*	69.00	**76.63**	**68.70**
มัธยมต้น	*	73.55	**74.88**	**69.90**
มัธยมปลาย	*	70.25	**69.35**	**64.01**
อาชีวะ	*	62.66	**63.94**	**62.40**
อุดม	*	40.70	**56.60**	**54.02**
เวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์/VDO/VCD (นาที) ประถม	148.27	142.42	**126.23**	**139.81**
มัธยมต้น	165.72	157.76	**152.31**	**170.38**
มัธยมปลาย	162.59	161.65	**170.66**	**162.73**
อาชีวะ	162.45	180.17	**172.46**	**180.71**
อุดม	169.46	172.08	**184.24**	**165.73**
จำนวนเด็กพยายามฆ่าตัวตาย [93] ภาพรวม	64.89	43.51	**45.22**	**32.17**
≤ 18 ปี	22.33	28.63	**42.99**	**21.23**
19-25 ปี	159.83	76.72	**50.20**	**56.98**
จำนวนเด็กฆ่าตัวตายสำเร็จ ภาพรวม	16.70	5.27	**6.07**	**6.70**
≤ 18 ปี	0.93	1.91	**2.93**	**2.91**
19-25 ปี	51.89	12.79	**13.10**	**15.29**
จำนวนเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ [94]	3,149.08	2,607.13	**2,120.08**	**1,376.96**
จำนวนเด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์	22.96	24.39	**44.44**	**23.91**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

[93] โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดแพร่

[94] โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดแพร่

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านการศึกษา

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละการเรียนต่อม.4 [95]	91.94	92.82	**93.47**	**90.47**
ร้อยละการเรียนต่ออุดมศึกษา	85.60	90.29	**83.90**	**79.01**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน [96] (< 300)	13.25	2.04	**0.00**	**8.77**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (301-1,000)	2.01	0.50	**0.00**	**4.85**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (>1,000)	NA	0.00	**0.00**	**1.12**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน [97] (หลังมีครูอัตราจ้าง)	16.04	11.59	**4.45**	**11.96**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน (ที่รัฐพึงจัดให้)	NA	17.04	**9.19**	**15.31**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา [98] (อบต.)	2.99	10.14	**4.79**	**11.36**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (อบจ.)	24.06	13.75	**17.73**	**8.83**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (เทศบาล)	1.50	4.62	**3.92**	**15.55**
ร้อยละเด็กที่กิจกรรมต่าง ๆเป็นประจำ อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	**44.61**	**35.98**
มัธยมต้น	*	*	**30.62**	**30.02**
มัธยมปลาย	*	*	**25.38**	**28.72**
อาชีวะ	*	*	**24.16**	**22.21**
อุดม	*	*	**21.16**	**21.03**

[95] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 เขต 2
[96] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 เขต 2
[97] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 เขต 2
[98] อบจ.แพร่,เทศบาลเมือง,เทศบาลตำบล,ตำบล

อ่านหนังสือการ์ตูน	**ประถม**	*	45.25	**33.75**	**39.07**
	มัธยมต้น	*	36.25	**28.08**	**25.23**
	มัธยมปลาย	*	27.25	**14.21**	**18.04**
	อาชีวะ	*	25.00	**17.95**	**16.59**
	อุดม	*	19.60	**12.15**	**10.16**
อ่านหนังสือพิมพ์	**ประถม**	*	35.59	**28.50**	**21.81**
	มัธยมต้น	*	31.50	**24.94**	**23.35**
	มัธยมปลาย	*	30.83	**21.01**	**25.32**
	อาชีวะ	*	26.00	**28.61**	**21.80**
	อุดม	*	20.05	**14.86**	**20.18**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแพร่	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
อ่านข่าวในเว็บไซต์ ประถม	*	*	**9.52**	**9.03**
มัธยมต้น	*	*	**10.72**	**11.46**
มัธยมปลาย	*	*	**14.03**	**17.32**
อาชีวะ	*	*	**14.21**	**13.75**
อุดม	*	*	**23.43**	**20.67**
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (นาที)				
อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย)				
ประถม	*	*	**65.78**	**71.01**
มัธยมต้น	*	*	**81.93**	**85.50**
มัธยมปลาย	*	*	**95.22**	**86.03**
อาชีวะ	*	*	**81.43**	**82.31**
อุดม	*	*	**74.87**	**91.36**
อ่านหนังสือการ์ตูน (นาที) ประถม	46.96	66.33	**61.81**	**64.52**
มัธยมต้น	64.77	75.24	**76.99**	**78.14**
มัธยมปลาย	67.68	77.27	**95.59**	**83.24**
อาชีวะ	59.20	81.81	**91.19**	**86.63**
อุดม	63.47	68.27	**77.73**	**88.67**

อ่านหนังสือพิมพ์ (นาที)	**ประถม**	29.38	49.82	**47.31**	**43.08**
	มัธยมต้น	38.37	43.48	**51.84**	**46.00**
	มัธยมปลาย	44.09	42.31	**33.10**	**41.49**
	อาชีวะ	37.61	47.58	**43.17**	**44.92**
	อุดม	32.17	50.24	**38.45**	**41.71**
อ่านข่าวในเว็บไซต์ (นาที)	**ประถม**	*	*	**86.11**	**61.98**
	มัธยมต้น	*	*	**76.83**	**62.69**
	มัธยมปลาย	*	*	**52.39**	**57.10**
	อาชีวะ	*	*	**54.18**	**66.76**
	อุดม	*	*	**76.10**	**67.38**
เรียนพิเศษ	**ประถม**	*	66.25	**39.10**	**35.84**
	มัธยมต้น	*	27.50	**38.06**	**31.87**
	มัธยมปลาย	*	25.50	**47.84**	**42.97**
	อาชีวะ	*	4.51	**3.96**	**3.32**
	อุดม	*	1.75	**2.03**	**2.27**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแพร่	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการเรียนพิเศษ (นาที) ประถม	227.64	208.83	**202.82**	**187.77**
มัธยมต้น	159.70	124.78	**197.92**	**191.99**
มัธยมปลาย	152.29	131.22	**182.59**	**175.86**
อาชีวะ	126.15	131.11	**176.67**	**168.30**
อุดม	117.50	111.43	**127.50**	**171.79**
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท) ประถม	*		**618.68**	**706.87**
มัธยมต้น	*	737.06	**885.77**	**910.01**
มัธยมปลาย	*	1184.52	**742.70**	**988.00**
อาชีวะ	*	1383.33	**2,322.22**	**1,051.59**
อุดม	*	1258.33	**3,500.00**	**2,417.65**
ร้อยละนักเรียนที่โดดเรียนเป็นประจำ ประถม	*	NA	**0.50**	**0.47**

มัธยมต้น	*	1.51	**0.98**	**0.55**
มัธยมปลาย	*	1.01	**1.25**	**0.92**
อาชีวะ	*	9.55	**1.28**	**1.81**
อุดม	*	4.76	**2.78**	**2.34**
ร้อยละนักเรียนที่ลอกข้อสอบเพื่อน ประถม	*	*	**26.07**	**24.09**
มัธยมต้น	*	*	**46.63**	**46.68**
มัธยมปลาย	*	*	**78.03**	**69.97**
อาชีวะ	*	*	**65.38**	**60.60**
อุดม	*	*	**52.28**	**59.05**
ร้อยละนักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยมากเวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ประถม	*	36.46	**40.60**	**42.30**
มัธยมต้น	*	28.28	**16.46**	**20.56**
มัธยมปลาย	*	30.65	**21.75**	**27.22**
อาชีวะ	*	36.75	**21.34**	**22.87**
อุดม	*	41.00	**26.02**	**22.12**
ร้อยละนักเรียนที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก ประถม	*	59.05	**62.91**	**60.41**
มัธยมต้น	*	37.50	**28.50**	**33.62**
มัธยมปลาย	*	45.86	**32.91**	**34.59**
อาชีวะ	*	42.00	**32.82**	**29.17**
อุดม	*	38.60	**27.88**	**31.70**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละนักเรียนที่ออกกลางคัน[99] (ประถม)	NA	0.05	NA	0.66
(ประถมขยายโอกาส)	0.26	0.84	NA	1.19
(มัธยม)	0.75	1.07	NA	1.09
(อาชีวะ)	5.06	1.03	NA	5.63
(อุดม)	1.03	8.38	11.73	6.60
ร้อยละนักเรียนที่ย้ายโรงเรียน (ประถม)	1.59	1.00	NA	0.86
(ประถมขยายโอกาส)	1.02	0.47	NA	1.15
(มัธยม)	0.79	2.92	NA	0.90
(อาชีวะ)	1.01	0.00	NA	1.65
(อุดม)	0.00	0.00	0.00	0.48
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม. 6 (O-NET)[100]				
ภาษาไทย	*	52.13	49.91	48.68
สังคมศึกษา	*	39.81	38.41	37.04
ภาษาอังกฤษ	*	32.67	31.21	30.15
คณิตศาสตร์	*	31.20	29.55	28.05
วิทยาศาสตร์	*	37.16	35.50	34.22

[99] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 เขต 2
[100] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ)

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านปัญหาสังคม

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท) ประถม	603.04	583.89	**581.25**	**603.23**
มัธยมต้น	974.48	1089.87	**1,497.14**	**1,236.36**
มัธยมปลาย	1,174.88	1272.35	**1,527.75**	**1,435.77**
อาชีวะ	1,240.99	1768.26	**2,097.14**	**2,089.91**
อุดม	3,175.13	3938.69	**4,549.23**	**3,820.23**
ร้อยละของนักเรียนที่หารายได้พิเศษ ประถม	34.26	13.50	**18.25**	**16.40**
มัธยมต้น	19.80	10.28	**11.70**	**12.22**
มัธยมปลาย	28.61	6.77	**10.66**	**10.45**
อาชีวะ	35.59	17.42	**15.96**	**15.61**
อุดม	14.32	4.03	**4.83**	**7.95**
เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท) ประถม	296.14	208.35	**202.14**	**347.12**
มัธยมต้น	556.06	336.34	**689.77**	**530.68**
มัธยมปลาย	733.88	874.07	**851.19**	**854.77**
อาชีวะ	900.41	817.35	**1,019.19**	**1,355.80**
อุดม	1,625.76	1065.63	**1,966.67**	**2,119.65**
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท) ประถม	573.35	430.48	**388.71**	**462.16**
มัธยมต้น	1,046.18	944.80	**1,132.80**	**997.71**
มัธยมปลาย	1,253.16	1109.61	**1,326.74**	**1,260.47**
อาชีวะ	1,518.16	1489.13	**1,869.60**	**1,914.68**
อุดม	3,939.79	3813.39	**4,361.44**	**3,638.07**
ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ประถม	24.68	23.50	**28.50**	**26.24**
มัธยมต้น	22.81	19.80	**26.05**	**26.07**
มัธยมปลาย	25.51	23.12	**28.21**	**26.21**
อาชีวะ	19.14	25.13	**26.76**	**30.10**
อุดม	60.20	57.11	**58.62**	**40.02**
ร้อยละเด็กที่ได้เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ ประถม	*	28.00	**19.25**	**19.67**

มัธยมต้น	*	22.06	**20.59**	**16.06**
มัธยมปลาย	*	13.00	**20.05**	**17.70**
อาชีวะ	*	12.88	**14.10**	**12.76**
อุดม	*	10.28	**14.07**	**13.75**
ร้อยละเด็กคุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ ประถม	*	77.00	**87.75**	**79.06**
มัธยมต้น	*	77.00	**85.71**	**78.29**
มัธยมปลาย	*	74.94	**76.50**	**78.88**
อาชีวะ	*	57.50	**71.03**	**69.53**
อุดม	*	51.25	**59.19**	**60.88**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่ (นาที) ประถม	*	104.88	**128.41**	**107.45**
มัธยมต้น	*	128.16	**113.45**	**136.11**
มัธยมปลาย	*	123.49	**136.76**	**141.60**
อาชีวะ	*	134.83	**99.52**	**121.38**
อุดม	*	66.98	**57.77**	**87.83**
ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ ประถม	*	69.25	**75.19**	**69.36**
มัธยมต้น	*	74.00	**72.28**	**73.27**
มัธยมปลาย	*	67.00	**78.20**	**74.36**
อาชีวะ	*	58.25	**72.31**	**69.18**
อุดม	*	40.35	**42.64**	**49.15**
เวลาที่ใช้ช่วยงานบ้านต่อวัน (นาที) ประถม	67.83	93.92	**93.95**	**86.72**
มัธยมต้น	NA	104.16	**97.31**	**101.60**
มัธยมปลาย	NA	93.28	**98.97**	**104.53**
อาชีวะ	NA	108.87	**93.87**	**102.18**
อุดม	NA	79.79	**82.33**	**97.63**
ร้อยละเด็กเคยเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ประถม	*	72.75	**71.36**	**58.97**

มัธยมต้น	*	65.91	**57.61**	**60.48**
มัธยมปลาย	*	71.61	**72.66**	**73.14**
อาชีวะ	*	64.50	**63.33**	**55.90**
อุดม	*	79.95	**76.02**	**71.09**
ร้อยละเด็กที่ใส่บาตรหรือทำบุญเป็นประจำ ประถม	*	12.00	**11.50**	**12.59**
มัธยมต้น	*	6.52	**6.88**	**9.17**
มัธยมปลาย	*	4.50	**5.78**	**9.74**
อาชีวะ	*	6.06	**3.32**	**7.18**
อุดม	*	3.00	**6.28**	**6.57**
ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ ประถม	*	27.00	**27.75**	**27.10**
มัธยมต้น	*	22.31	**21.32**	**25.57**
มัธยมปลาย	*	20.00	**22.81**	**27.53**
อาชีวะ	*	19.40	**17.39**	**20.47**
อุดม	*	32.91	**24.81**	**27.85**
ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ สงบจิตใจเป็นประจำ ประถม	*	21.25	**15.79**	**19.80**
มัธยมต้น	*	4.52	**21.13**	**11.52**
มัธยมปลาย	*	3.25	**17.79**	**11.79**
อาชีวะ	*	5.79	**3.58**	**2.91**
อุดม	*	4.26	**3.77**	**4.36**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ ประถม	*	10.50	**10.03**	**13.27**
มัธยมต้น	*	5.53	**5.88**	**11.15**
มัธยมปลาย	*	4.75	**4.26**	**11.45**
อาชีวะ	*	7.32	**5.61**	**8.96**
อุดม	*	2.25	**4.26**	**5.97**
ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ ประถม	41.50	23.50	**18.18**	**25.28**
มัธยมต้น	54.75	48.00	**66.16**	**57.15**

	มัธยมปลาย	72.43	70.25	**88.92**	**82.04**
	อาชีวะ	77.25	77.00	**86.88**	**84.08**
	อุดม	95.75	95.75	**97.97**	**97.41**
ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์	ประถม	*	35.75	**27.27**	**27.56**
	มัธยมต้น	55.50	48.25	**41.92**	**42.34**
	มัธยมปลาย	57.50	56.75	**62.97**	**57.64**
	อาชีวะ	32.25	37.25	**30.97**	**32.52**
	อุดม	57.75	45.50	**59.75**	**58.61**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน	ประถม	*	87.75	**84.20**	**80.38**
	มัธยมต้น	*	70.75	**56.82**	**55.77**
	มัธยมปลาย	*	48.75	**46.10**	**43.41**
	อาชีวะ	*	30.25	**22.05**	**24.99**
	อุดม	*	15.25	**10.63**	**16.18**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์	ประถม	*	*	**5.21**	**8.69**
	มัธยมต้น	49.50	38.75	**26.77**	**24.40**
	มัธยมปลาย	69.50	58.00	**59.19**	**52.90**
	อาชีวะ	76.00	65.50	**66.40**	**59.82**
	อุดม	64.75	67.00	**75.19**	**68.71**
ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล	มัธยมต้น	*	*	**7.58**	**8.40**
	มัธยมปลาย	*	*	**17.63**	**17.16**
	อาชีวะ	*	*	**3.41**	**11.32**
	อุดม	*	*	**23.04**	**21.92**
ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์	มัธยมต้น	*	9.50	**4.04**	**3.45**
	มัธยมปลาย	*	10.25	**5.54**	**6.38**
	อาชีวะ	*	7.75	**1.84**	**8.43**
	อุดม	*	5.75	**4.05**	**8.80**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืนเป็นประจำ	*	0.75	**2.03**	**1.79**

ประถม				
มัธยมต้น	*	2.28	3.98	1.96
มัธยมปลาย	*	2.02	2.53	3.40
อาชีวะ	*	7.16	5.03	6.48
อุดม	*	8.04	6.08	6.85
ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำ	*	17.75		
ประถม			11.03	11.01
มัธยมต้น	*	17.84	15.80	11.98
มัธยมปลาย	*	15.50	20.30	12.74
อาชีวะ	*	23.99	18.21	12.00
อุดม	*	18.25	14.29	20.02
ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	13.00	2.25		
ประถม			6.75	5.28
มัธยมต้น	22.59	16.04	13.02	13.63
มัธยมปลาย	28.64	20.60	19.70	16.52
อาชีวะ	34.67	35.84	29.41	22.83
อุดม	36.36	33.25	26.13	19.75
ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	12.53	1.75		
ประถม			6.75	2.76
มัธยมต้น	25.38	17.29	12.78	12.60
มัธยมปลาย	40.25	25.81	23.87	21.88
อาชีวะ	53.90	40.60	35.71	30.10
อุดม	57.61	52.38	32.16	25.81
ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	11.53	3.50		
ประถม			4.25	2.76
มัธยมต้น	20.05	16.58	13.05	13.03
มัธยมปลาย	27.55	22.56	20.10	20.04
อาชีวะ	42.28	37.50	33.67	27.71
อุดม	51.78	48.87	31.16	23.80
ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	*	1.50		
ประถม			5.51	3.01
มัธยมต้น	*	16.92	20.64	18.47
มัธยมปลาย	*	29.47	39.29	31.01
อาชีวะ	*	50.50	53.45	42.28
อุดม	*	57.25	41.21	33.38
ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ	*	20.75		
ประถม			17.50	18.00

มัธยมต้น	*	24.91	**29.46**	**27.07**
มัธยมปลาย	*	35.86	**51.01**	**39.75**
อาชีวะ	*	42.50	**52.17**	**47.93**
อุดม	*	66.25	**51.51**	**54.21**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่		ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
		ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ	ประถม	*	20.25	**14.25**	**17.39**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	*	26.70	**30.79**	**26.43**
	มัธยมปลาย	*	25.06	**33.67**	**29.63**
	อาชีวะ	*	18.25	**26.03**	**24.04**
	อุดม	*	41.85	**48.74**	**40.60**
เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์ต่อวัน (นาที)	ประถม	21.68	34.66	**36.58**	**44.82**
	มัธยมต้น	43.34	66.43	**83.77**	**88.53**
	มัธยมปลาย	57.25	82.08	**90.98**	**87.43**
	อาชีวะ	49.56	83.20	**100.21**	**101.86**
	อุดม	74.29	73.14	**100.63**	**101.11**
เวลาที่ใช้เล่นอินเทอร์เน็ตต่อวัน (นาที)	ประถม	89.67	104.94	**96.81**	**101.19**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	113.13	133.17	**124.84**	**135.84**
	มัธยมปลาย	128.14	152.74	**136.36**	**128.81**
	อาชีวะ	105.87	135.32	**127.35**	**133.42**
	อุดม	107.82	166.28	**179.03**	**151.24**
ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ	ประถม	*	5.25	**3.25**	**6.54**
	มัธยมต้น	*	7.04	**13.75**	**10.99**
	มัธยมปลาย	*	9.80	**15.87**	**15.73**
	อาชีวะ	*	8.25	**16.02**	**11.74**
	อุดม	*	10.08	**9.34**	**10.49**
จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS ต่อวัน (ครั้ง)	ประถม	*	2.32	**1.90**	**2.73**

มัธยมต้น	*	2.18	**3.94**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	2.70	**2.46**	**2.37**
อาชีวะ	*	3.03	**3.83**	**2.58**
อุดม	*	2.93	**2.10**	**2.30**
ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ				
ประถม	*	12.00	**7.25**	**10.43**
มัธยมต้น	*	7.04	**17.59**	**13.00**
มัธยมปลาย	*	7.29	**12.88**	**13.14**
อาชีวะ	*	4.50	**11.46**	**11.43**
อุดม	*	6.05	**11.08**	**10.71**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	2.38	**1.88**	**2.62**
มัธยมต้น	*	2.70	**3.73**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	2.07	**3.10**	**2.78**
อาชีวะ	*	2.67	**3.85**	**2.55**
อุดม	*	3.57	**5.28**	**3.38**
ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ประถม	*	23.75	**23.62**	**25.67**
มัธยมต้น	*	20.30	**26.24**	**25.75**
มัธยมปลาย	*	17.00	**18.23**	**18.42**
อาชีวะ	*	15.25	**18.77**	**17.27**
อุดม	*	17.09	**22.14**	**20.43**
เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ต่อวัน (นาที) ประถม	*	110.72	**101.44**	**103.02**

มัธยมต้น	*	125.80	**126.05**	**132.74**
มัธยมปลาย	*	130.59	**113.12**	**118.86**
อาชีวะ	*	146.56	**110.23**	**131.25**
อุดม	*	137.03	**203.58**	**149.54**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน เป็นประจำ ประถม	*	7.50	**9.05**	**7.87**
มัธยมต้น	*	9.25	**8.52**	**10.32**
มัธยมปลาย	*	13.78	**10.91**	**11.97**
อาชีวะ	*	15.50	**21.35**	**22.03**
อุดม	*	39.96	**37.37**	**29.00**
เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที) ประถม	NA	98.83	**86.77**	**100.48**
มัธยมต้น	115.61	100.57	**132.72**	**127.40**
มัธยมปลาย	122.07	124.78	**115.45**	**130.95**
อาชีวะ	117.22	179.42	**119.26**	**144.98**
อุดม	149.44	207.00	**155.69**	**162.69**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียน ประถม	*	*	**17.25**	**12.32**
มัธยมต้น	*	*	**17.53**	**15.84**
มัธยมปลาย	*	*	**18.73**	**19.34**
อาชีวะ	*	*	**24.16**	**25.18**
อุดม	*	*	**26.02**	**21.95**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาเฉลี่ยที่เด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนต่อวัน(นาที) ประถม	*	*	**84.86**	**94.37**
มัธยมต้น	*	*	**117.63**	**122.52**
มัธยมปลาย	*	*	**141.02**	**146.81**
อาชีวะ	*	*	**109.77**	**156.86**

อุดม	*	*	**282.84**	**212.96**
ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ **มัธยมต้น**	9.84	4.28	**5.68**	**4.20**
มัธยมปลาย	12.00	9.75	**18.62**	**11.95**
อาชีวะ	31.17	31.41	**35.86**	**35.92**
อุดม	41.47	52.13	**45.99**	**41.68**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ **มัธยมต้น**	*	3.42	**5.56**	**5.28**
มัธยมปลาย	*	4.41	**4.76**	**5.30**
อาชีวะ	*	4.71	**5.88**	**8.25**
อุดม	*	9.55	**7.39**	**6.21**
ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา **มัธยมต้น**	*	26.14	**23.77**	**23.32**
มัธยมปลาย	*	36.71	**36.22**	**37.45**
อาชีวะ	*	50.52	**45.28**	**52.82**
อุดม	*	71.03	**68.07**	**63.60**
ร้อยละเด็กที่มีเพื่อนนักเรียนรักเพศเดียวกัน **ประถม**	*		**21.86**	**22.66**
มัธยมต้น	*	63.22	**56.05**	**47.87**
มัธยมปลาย	*	65.66	**69.60**	**67.71**
อาชีวะ	*	55.53	**42.78**	**48.34**
อุดม	*	72.86	**70.41**	**59.23**
จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน **ประถม**	*	*	**1.81**	**2.38**
มัธยมต้น	*	4.15	**3.61**	**2.80**
มัธยมปลาย	*	3.82	**4.32**	**3.62**
อาชีวะ	*	3.92	**3.59**	**2.65**
อุดม	*	3.05	**3.95**	**3.62**
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก **ประถม**	*	21.97	**14.00**	**15.51**
มัธยมต้น	*	34.00	**22.47**	**21.07**
มัธยมปลาย	*	42.71	**31.00**	**33.95**
อาชีวะ	*	46.12	**27.95**	**25.14**
อุดม	*	41.00	**31.46**	**30.39**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก ประถม	*	12.28	**13.53**	**9.96**
มัธยมต้น	*	10.03	**4.91**	**8.85**
มัธยมปลาย	*	11.06	**6.78**	**7.38**
อาชีวะ	*	12.50	**7.16**	**7.59**
อุดม	*	8.08	**8.40**	**7.12**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก				
ประถม	*	57.93	**65.66**	**63.89**
มัธยมต้น	*	46.87	**39.90**	**51.30**
มัธยมปลาย	*	49.50	**38.75**	**54.09**
อาชีวะ	*	56.39	**42.93**	**47.94**
อุดม	*	20.75	**23.26**	**44.16**
ร้อยละเด็กที่อยากกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้มาก				
ประถม	*	46.45	**55.75**	**51.90**
มัธยมต้น	*	35.00	**32.43**	**41.50**
มัธยมปลาย	*	41.25	**34.50**	**43.67**
อาชีวะ	*	43.00	**35.04**	**41.23**
อุดม	*	16.50	**13.23**	**34.56**
ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มาก ประถม	*	*	**60.40**	**58.44**
มัธยมต้น	*	*	**52.83**	**60.15**
มัธยมปลาย	*	*	**65.50**	**69.56**
อาชีวะ	*	*	**55.61**	**59.96**
อุดม	*	*	**65.82**	**66.80**
ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่/การพนันอย่างอื่นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	6.25	**5.00**	**6.21**
มัธยมต้น	*	15.54	**13.30**	**13.88**
มัธยมปลาย	*	29.15	**29.72**	**25.21**

อาชีวะ	*	35.09	**27.04**	**28.66**
อุดม	*	36.50	**40.55**	**33.67**
ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	2.75	3.26	**4.00**	**2.76**
มัธยมต้น	11.28	6.27	**8.11**	**7.78**
มัธยมปลาย	15.91	11.78	**14.04**	**13.17**
อาชีวะ	17.17	21.86	**12.76**	**15.41**
อุดม	NA	11.25	**10.80**	**12.08**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งราวถึงประจำ ประถม	*	*	**2.00**	**1.15**
มัธยมต้น	*	*	**2.21**	**2.00**
มัธยมปลาย	*	*	**3.01**	**2.70**
อาชีวะ	*	*	**2.55**	**4.79**
อุดม	*	*	**5.03**	**4.38**
ร้อยละเด็กที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	3.01	**3.01**	**2.92**
มัธยมต้น	*	7.02	**5.90**	**4.61**
มัธยมปลาย	*	9.00	**11.06**	**8.80**
อาชีวะ	*	20.65	**11.51**	**14.59**
อุดม	*	12.78	**12.85**	**16.31**
ร้อยละเด็กที่ซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	6.50	**7.00**	**8.29**
มัธยมต้น	*	9.80	**8.35**	**7.84**
มัธยมปลาย	*	12.53	**8.79**	**9.42**
อาชีวะ	*	21.91	**13.27**	**16.27**
อุดม	*	17.75	**14.86**	**19.28**
ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ	*	*	**1.75**	**2.02**

ประถม				
มัธยมต้น	*	*	**1.48**	**2.21**
มัธยมปลาย	*	*	**2.01**	**1.84**
อาชีวะ	*	*	**2.81**	**3.74**
อุดม	*	*	**3.28**	**4.16**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ประถม	7.75	1.75	**4.76**	**3.76**
มัธยมต้น	28.21	6.50	**6.63**	**6.93**
มัธยมปลาย	13.75	6.50	**4.50**	**9.02**
อาชีวะ	9.55	13.28	**7.12**	**11.63**
อุดม	13.28	20.75	**13.71**	**12.44**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกอาวุธในสถานศึกษา ประถม	*	12.25	**20.35**	**20.73**
มัธยมต้น	*	21.25	**20.69**	**22.21**
มัธยมปลาย	*	14.75	**20.25**	**21.82**
อาชีวะ	*	24.25	**23.27**	**21.82**
อุดม	*	31.75	**19.54**	**20.88**
ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา ประถม	2.52	10.30	**5.26**	**5.87**
มัธยมต้น	14.04	13.25	**7.62**	**6.08**
มัธยมปลาย	7.79	7.25	**8.77**	**6.81**
อาชีวะ	2.51	5.25	**3.56**	**4.38**
อุดม	3.51	3.50	**4.82**	**6.37**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแพร่	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ประถม	30.05	30.25	**15.29**	**17.96**
มัธยมต้น	14.65	23.75	**17.78**	**16.78**
มัธยมปลาย	9.46	25.25	**21.30**	**20.80**
อาชีวะ	9.55	17.25	**19.95**	**14.22**
อุดม	8.38	14.00	**8.65**	**13.41**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก	*	33.42	**34.84**	**37.27**

ประถม				
มัธยมต้น	*	46.46	**48.40**	**48.85**
มัธยมปลาย	*	72.68	**70.50**	**71.86**
อาชีวะ	*	62.00	**58.67**	**59.58**
อุดม	*	76.69	**70.88**	**71.91**
อัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง [101]	2.93	2.87	**2.43**	**2.32**
จำนวนเด็กอายุ 10 - 19 ปีที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน [102] ภาพรวม	635.48	1,325.64	**1,397.84**	**1,932.90**
10-14ปี	27.53	31.78	**25.76**	**105.16**
15-19ปี	1,241.95	2,613.76	**2,745.62**	**3,359.74**
จำนวนเด็ก 18 ปีและต่ำกว่าที่ถูกละเมิดทางเพศต่อประชากรแสนคน [103]	43.53	20.04	**37.13**	**25.98**
จำนวนเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากรแสนคน [104]	51.12	49.96	**39.92**	**56.89**
จำนวนเด็กขอรับการบำบัดยาเสพติดต่อประชากรแสนคน [105]	53.82	63.02	**91.91**	**97.19**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [106]	NA	NA	**81.51**	**56.11**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	NA	NA	**59.24**	**52.20**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [107]	49.33	38.13	**152.43**	**165.45**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	19.51	24.55	**74.05**	**84.21**
จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมืองต่อประชากรแสนคน [108]	15.27	17.51	**6.01**	**39.99**

7. ข้อมูลจังหวัดแม่ฮ่องสอน

---

101 ที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอ
102 สูติบัตร สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
103 กลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดแพร่
104 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดแพร่
105 โรงพยาบาลทุกแห่ง
106 ที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอ
107 ปกครองจังหวัดและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแพร่
108 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแพร่

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อัตราทารกตายแรกคลอดต่อพันการคลอด [109]	7.04	10.00	**13.21**	**6.86**
ร้อยละทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม [110]	8.64	10.17	**11.51**	**10.65**
ร้อยละเด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์อนุบาล	7.38	9.40	**9.40**	**12.64**
ประถม	6.46	10.49	**10.49**	**10.53**
ร้อยละเด็กอ้วน อนุบาล	1.62	1.74	**1.74**	**6.88**
ประถม	1.90	1.76	**2.02**	**6.04**
น้ำหนักของเด็กโดยเฉลี่ย (กิโลกรัม) ประถม	*	*	**33.93**	**36.54**
มัธยมต้น	*	*	**46.48**	**48.17**
มัธยมปลาย	*	*	**53.07**	**53.28**
อาชีวะ	*	*	**53.51**	**53.43**
อุดม	*	*	**NA**	**55.16**
ส่วนสูงของเด็กโดยเฉลี่ย (เซนติเมตร) ประถม	*	*	**139.26**	**142.57**
มัธยมต้น	*	*	**155.73**	**157.90**
มัธยมปลาย	*	*	**162.09**	**163.50**
อาชีวะ	*	*	**161.04**	**163.19**
อุดม	*	*	**NA**	**164.51**
ร้อยละเด็กที่มีค่า BMI (ดัชนีมวลรวม) เกินเกณฑ์ปกติ ประถม	*	*	**2.50**	**4.41**
มัธยมต้น	*	*	**5.75**	**6.09**
มัธยมปลาย	*	*	**4.50**	**5.73**
อาชีวะ	*	*	**6.25**	**5.82**
อุดม	*	*	**NA**	**7.17**
ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ ประถม	*	60.75	**48.50**	**57.19**
มัธยมต้น	*	52.50	**54.00**	**49.65**

[109] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[110] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน

มัธยมปลาย	*	53.50	**41.25**	**41.17**
อาชีวะ	*	39.50	**33.50**	**37.50**
อุดม	*	NA	**NA**	**24.43**
เวลาที่ใช้เล่นกีฬาต่อวัน (นาที) ประถม	97.78	83.25	**67.14**	**83.71**
มัธยมต้น	85.28	94.33	**97.76**	**99.93**
มัธยมปลาย	84.37	82.01	**101.61**	**97.39**
อาชีวะ	95.41	98.70	**100.79**	**105.24**
อุดม	NA	NA	**NA**	**103.85**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ ประถม	*	0.50	**3.50**	**4.28**
มัธยมต้น	*	2.50	**2.75**	**3.00**
มัธยมปลาย	*	2.75	**4.00**	**4.79**
อาชีวะ	*	2.00	**1.25**	**2.78**
อุดม	*	NA	**NA**	**6.35**
ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ	19.59	33.00	**30.75**	**32.70**
ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ	12.87	12.75	**13.75**	**14.27**
ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	21.77	22.30	**7.50**	**12.86**
มัธยมปลาย	35.65	28.80	**33.75**	**31.48**
อาชีวะ	50.21	49.00	**39.50**	**53.89**
อุดม	NA	NA	**NA**	**58.81**
ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	8.13	8.50	**5.00**	**6.63**
มัธยมปลาย	11.76	11.00	**14.25**	**11.72**
อาชีวะ	25.52	23.00	**21.25**	**23.46**
อุดม	NA	NA	**NA**	**21.60**
ร้อยละเด็กที่มีความคิดอยากทำศัลยกรรม มัธยมต้น	11.18	21.25	**17.25**	**17.92**
มัธยมปลาย	17.09	26.00	**24.25**	**26.77**
อาชีวะ	10.76	15.25	**19.50**	**25.42**

อุดม	NA	NA	NA	27.96
ร้อยละเด็กที่เคยใช้ยาลดความอ้วน	*	*		
มัธยมต้น			3.25	3.69
มัธยมปลาย	*	*	4.75	5.26
อาชีวะ	*	*	6.00	6.24
อุดม	*	*	NA	9.02
ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้ทุกมื้อ	*	*		
ประถม			50.25	45.59
มัธยมต้น	*	*	44.50	39.76
มัธยมปลาย	*	*	45.00	47.07
อาชีวะ	*	*	45.50	45.02
อุดม	*	*	NA	47.41
ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่จักยานยนต์	*	*		
ประถม			19.50	22.33
มัธยมต้น	*	*	17.50	17.62
มัธยมปลาย	*	*	16.00	17.08
อาชีวะ	*	*	22.00	23.25
อุดม	*	*	NA	23.13

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เครียดจนนอนไม่หลับหรืออาเจียน	*	23.00		
ประถม			28.00	21.50
มัธยมต้น	*	33.25	17.25	22.48
มัธยมปลาย	*	40.25	31.75	35.92
อาชีวะ	*	28.75	34.50	30.63
อุดม	*	NA	NA	39.35
ร้อยละเด็กที่ดูโทรทัศน์/VDO/VCD เป็นประจำ	*	63.00		
ประถม			71.50	68.70
มัธยมต้น	*	64.25	64.50	69.90

มัธยมปลาย	*	55.00	**60.75**	**64.01**
อาชีวะ	*	53.50	**54.75**	**62.40**
อุดม	*	NA	**NA**	**54.02**
เวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์/VDO/VCD (นาที) ประถม	158.25	142.00	**141.12**	**139.81**
มัธยมต้น	144.54	140.94	**170.45**	**170.38**
มัธยมปลาย	154.74	143.96	**156.98**	**162.73**
อาชีวะ	142.36	148.48	**154.58**	**180.71**
อุดม	NA	NA	**NA**	**165.73**
จำนวนเด็กพยายามฆ่าตัวตาย [111] ภาพรวม	36.38	31.26	**15.22**	32.17
≤ 18 ปี	NA	31.84	**9.74**	21.23
19-25 ปี	136.82	29.71	**30.03**	56.98
จำนวนเด็กฆ่าตัวตายสำเร็จ ภาพรวม	NA	9.07	**9.13**	6.70
≤ 18 ปี	NA	1.38	**2.78**	2.91
19-25 ปี	**52.43**	29.71	**26.28**	15.29
จำนวนเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ [112]	NA	2,352.08	**2,219.28**	**1,376.96**
จำนวนเด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์	177.22	16.96	**3.39**	**23.91**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

[111] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[112] โรงพยาบาลประจำอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านการศึกษา

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละการเรียนต่อม.4 [113]	90.57	80.43	**92.15**	**90.47**
ร้อยละการเรียนต่ออุดมศึกษา	89.38	81.40	**89.10**	**79.01**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน [114] (≤ 300)	30.87	22.45	**41.67**	**8.77**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (301-1,000)	9.94	18.26	**25.98**	**4.85**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (>1,000)	NA	5.63	**1.59**	**1.12**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน [115] (หลังมีครูอัตราจ้าง)	NA	24.67	**13.79**	**11.96**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน (ที่รัฐพึงจัดให้)	NA	45.93	**13.79**	**15.31**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา [116] (อบต.)	11.93	6.12	**17.40**	**11.36**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (อบจ.)	8.06	3.02	**7.85**	**8.83**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (เทศบาล)	5.27	10.68	**22.41**	**15.55**
ร้อยละเด็กที่กิจกรรมต่าง ๆเป็นประจำ อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	**27.75**	**35.98**
มัธยมต้น	*	*	**34.00**	**30.02**
มัธยมปลาย	*	*	**32.50**	**28.72**
อาชีวะ	*	*	**25.50**	**22.21**

[113] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และเขต 2
[114] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และเขต 2
[115] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และเขต 2
[116] องค์การบริหารส่วนตำบลจากทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 9 แห่ง, องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน, เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล จำนวน 4 แห่ง

	อุดม	*	*	NA	21.03
อ่านหนังสือการ์ตูน	ประถม	*	45.25	34.50	39.07
	มัธยมต้น	*	36.75	29.00	25.23
	มัธยมปลาย	*	36.25	18.25	18.04
	อาชีวะ	*	23.75	16.00	16.59
	อุดม	*	NA	NA	10.16
อ่านหนังสือพิมพ์	ประถม	*	22.00	12.25	21.81
	มัธยมต้น	*	30.00	21.50	23.35
	มัธยมปลาย	*	31.00	22.00	25.32
	อาชีวะ	*	25.25	17.75	21.80
	อุดม	*	NA	NA	20.18

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน		ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
		ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อ่านข่าวในเว็บไซต์	ประถม	*	*	3.75	9.03
	มัธยมต้น	*	*	6.75	11.46
	มัธยมปลาย	*	*	11.50	17.32
	อาชีวะ	*	*	9.25	13.75
	อุดม	*	*	NA	20.67
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (นาที) อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย)	ประถม	*	*	74.40	71.01
	มัธยมต้น	*	*	76.18	85.50
	มัธยมปลาย	*	*	94.38	86.03
	อาชีวะ	*	*	73.25	82.31
	อุดม	*	*	NA	91.36
อ่านหนังสือการ์ตูน (นาที)	ประถม	77.94	66.18	55.84	64.52
	มัธยมต้น	67.59	71.97	69.53	78.14
	มัธยมปลาย	48.22	62.79	87.47	83.24
	อาชีวะ	60.63	69.37	64.84	86.63
	อุดม	NA	NA	NA	88.67
อ่านหนังสือพิมพ์ (นาที)	ประถม	46.73	32.93	35.65	43.08

มัธยมต้น	42.46	40.92	**46.69**	**46.00**
มัธยมปลาย	40.47	43.95	**42.22**	**41.49**
อาชีวะ	44.11	42.23	**36.68**	**44.92**
อุดม	NA	NA	**NA**	**41.71**
อ่านข่าวในเว็บไซต์ (นาที) ประถม	*	*	**91.53**	**61.98**
มัธยมต้น	*	*	**57.22**	**62.69**
มัธยมปลาย	*	*	**67.50**	**57.10**
อาชีวะ	*	*	**53.24**	**66.76**
อุดม	*	*	**NA**	**67.38**
เรียนพิเศษ ประถม	*	19.50	**27.50**	**35.84**
มัธยมต้น	*	16.25	**19.00**	**31.87**
มัธยมปลาย	*	11.75	**28.25**	**42.97**
อาชีวะ	*	3.50	**7.00**	**3.32**
อุดม	*	NA	**NA**	**2.27**
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการเรียนพิเศษ (นาที) ประถม	132.99	75.25	**120.95**	**187.77**
มัธยมต้น	121.26	69.75	**124.61**	**191.99**
มัธยมปลาย	139.38	74.00	**119.65**	**175.86**
อาชีวะ	73.92	55.00	**141.61**	**168.30**
อุดม	NA	NA	**NA**	**171.79**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท) ประถม	*	NA	**341.57**	**706.87**
มัธยมต้น	*	533.71	**417.18**	**910.01**
มัธยมปลาย	*	416.87	**441.64**	**988.00**
อาชีวะ	*	393.07	**597.41**	**1,051.59**
อุดม	*	NA	**NA**	**2,417.65**
ร้อยละนักเรียนที่โดดเรียนเป็นประจำ ประถม	*	1.25	**0.50**	**0.47**
มัธยมต้น	*	1.25	NA	**0.55**
มัธยมปลาย	*	1.25	**0.75**	**0.92**

อาชีวะ	*	4.00	**1.50**	**1.81**
อุดม	*	NA	**NA**	**2.34**
ร้อยละนักเรียนที่ลอกข้อสอบเพื่อน	*	*		
ประถม			**22.25**	**24.09**
มัธยมต้น	*	*	**39.00**	**46.68**
มัธยมปลาย	*	*	**66.00**	**69.97**
อาชีวะ	*	*	**53.50**	**60.60**
อุดม	*	*	**NA**	**59.05**
ร้อยละนักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยมากเวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/				
มหาวิทยาลัย ประถม	*	53.00	**40.00**	**42.30**
มัธยมต้น	*	44.25	**21.50**	**20.56**
มัธยมปลาย	*	45.25	**33.00**	**27.22**
อาชีวะ	*	52.00	**32.50**	**22.87**
อุดม	*	NA	**NA**	**22.12**
ร้อยละนักเรียนที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก	*			
ประถม		65.00	**61.50**	**60.41**
มัธยมต้น	*	49.00	**37.50**	**33.62**
มัธยมปลาย	*	44.00	**35.50**	**34.59**
อาชีวะ	*	50.25	**33.00**	**29.17**
อุดม	*	NA	**NA**	**31.70**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละนักเรียนที่ออกกลางคัน[117] (ประถม)	2.17	1.03	**0.73**	**0.66**
(ประถมขยายโอกาส)	0.99	2.07	**1.77**	**1.19**
(มัธยม)	0.12	2.37	**1.07**	**1.09**
(อาชีวะ)	NA	4.26	4.64	**5.63**
(อุดม)	NA	NA	NA	**6.60**
ร้อยละนักเรียนที่ย้ายโรงเรียน (ประถม)	5.43	1.47	**0.60**	**0.86**
(ประถมขยายโอกาส)	1.49	2.08	**2.50**	**1.15**
(มัธยม)	0.12	2.38	**1.67**	**0.90**
(อาชีวะ)	NA	0.00	**3.85**	**1.65**
(อุดม)	NA	NA	NA	**0.48**
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม.6 (O-NET)[118]				
ภาษาไทย	*	43.89	**43.89**	**48.68**
สังคมศึกษา	*	34.61	**34.59**	**37.04**
ภาษาอังกฤษ	*	27.85	**27.85**	**30.15**
คณิตศาสตร์	*	25.10	**25.10**	**28.05**
วิทยาศาสตร์	*	30.83	**30.78**	**34.22**

[117] วิทยาลัยการอาชีพนวมินทราชินีแม่ฮ่องสอน, วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 และเขต 2

[118] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านปัญหาสังคม

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท) ประถม	435.74	335.58	**419.90**	**603.23**
มัธยมต้น	483.64	566.58	**719.80**	**1,236.36**
มัธยมปลาย	855.29	692.33	**989.25**	**1,435.77**
อาชีวะ	570.28	1,319.48	**1,406.91**	**2,089.91**
อุดม	NA	NA	**NA**	**3,820.23**
ร้อยละของนักเรียนที่หารายได้พิเศษ ประถม	28.32	12.00	**7.75**	**16.40**
มัธยมต้น	31.18	9.75	**12.50**	**12.22**
มัธยมปลาย	39.30	12.75	**12.00**	**10.45**
อาชีวะ	52.70	10.00	**15.00**	**15.61**
อุดม	NA	NA	**NA**	**7.95**
เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท) ประถม	137.87	136.77	**296.77**	**347.12**
มัธยมต้น	296.60	393.59	**517.80**	**530.68**
มัธยมปลาย	483.98	543.92	**738.75**	**854.77**
อาชีวะ	699.72	1,**272.**50	**1,097.00**	**1,355.80**
อุดม	NA	NA	**NA**	**2,119.65**
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท) ประถม	415.01	259.63	**331.21**	**462.16**
มัธยมต้น	774.18	449.11	**592.06**	**997.71**
มัธยมปลาย	987.54	605.49	**905.23**	**1,260.47**
อาชีวะ	1,179.22	1,225.78	**1,238.89**	**1,914.68**
อุดม	NA	NA	**NA**	**3,638.07**
ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ประถม	25.64	24.00	**24.50**	**26.24**
มัธยมต้น	28.32	33.25	**27.25**	**26.07**
มัธยมปลาย	29.00	43.50	**27.25**	**26.21**
อาชีวะ	37.50	43.50	**29.00**	**30.10**
อุดม	NA	NA	**NA**	**40.02**
ร้อยละเด็กที่ได้เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ ประถม	*	16.25	**16.75**	**19.67**

มัธยมต้น	*	14.50	**11.00**	**16.06**
มัธยมปลาย	*	12.00	**14.25**	**17.70**
อาชีวะ	*	12.75	**12.75**	**12.76**
อุดม	*	NA	NA	**13.75**
ร้อยละเด็กคุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ ประถม	*	67.25	**78.25**	**79.06**
มัธยมต้น	*	68.25	**72.50**	**78.29**
มัธยมปลาย	*	52.50	**78.00**	**78.88**
อาชีวะ	*	62.25	**63.75**	**69.53**
อุดม	*	NA	**NA**	**60.88**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่ (นาที) ประถม	*	102.17	**110.49**	**107.45**
มัธยมต้น	*	90.97	**110.41**	**136.11**
มัธยมปลาย	*	96.36	**125.76**	**141.60**
อาชีวะ	*	117.85	**100.30**	**121.38**
อุดม	*	NA	**NA**	**87.83**
ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ ประถม	*	71.75	**70.25**	**69.36**
มัธยมต้น	*	76.75	**79.25**	**73.27**
มัธยมปลาย	*	73.25	**77.00**	**74.36**
อาชีวะ	*	68.50	**68.00**	**69.18**
อุดม	*	NA	**NA**	**49.15**
เวลาที่ใช้ช่วยงานบ้านต่อวัน (นาที) ประถม	84.10	78.80	**69.60**	**86.72**
มัธยมต้น	77.32	80.16	**96.96**	**101.60**
มัธยมปลาย	70.24	76.89	**96.94**	**104.53**
อาชีวะ	73.55	83.21	**84.69**	**102.18**
อุดม		NA	**NA**	**97.63**
ร้อยละเด็กเคยเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ประถม	*	63.00	**55.00**	**58.97**

มัธยมต้น	*	76.75	**64.00**	**60.48**
มัธยมปลาย	*	78.75	**68.00**	**73.14**
อาชีวะ	*	63.00	**57.75**	**55.90**
อุดม	*	NA	**NA**	**71.09**
ร้อยละเด็กที่ใส่บาตรหรือทำบุญเป็นประจำ ประถม	*	13.00	**15.25**	**12.59**
มัธยมต้น	*	9.25	**13.00**	**9.17**
มัธยมปลาย	*	10.50	**10.00**	**9.74**
อาชีวะ	*	7.25	**10.50**	**7.18**
อุดม	*	NA	**NA**	**6.57**
ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ ประถม	*	32.50	**19.00**	**27.10**
มัธยมต้น	*	34.75	**25.00**	**25.57**
มัธยมปลาย	*	46.25	**25.75**	**27.53**
อาชีวะ	*	23.00	**25.00**	**20.47**
อุดม	*	NA	**NA**	**27.85**
ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ สงบจิตใจเป็นประจำ ประถม	*	26.25	**14.50**	**19.80**
มัธยมต้น	*	14.50	**10.25**	**11.52**
มัธยมปลาย	*	13.75	**9.00**	**11.79**
อาชีวะ	*	6.50	**5.50**	**2.91**
อุดม	*	NA	**NA**	**4.36**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ ประถม	*	15.75	**20.75**	**13.27**
มัธยมต้น	*	19.50	**25.00**	**11.15**
มัธยมปลาย	*	19.50	**22.50**	**11.45**
อาชีวะ	*	16.25	**22.00**	**8.96**
อุดม	*	NA	**NA**	**5.97**
ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ ประถม	27.96	12.00	**10.75**	**25.28**
มัธยมต้น	NA	26.50	**31.00**	**57.15**

	มัธยมปลาย	NA	32.00	**64.00**	**82.04**
	อาชีวะ	NA	59.25	**66.25**	**84.08**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**97.41**
ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์	ประถม	*	14.00	**17.25**	**27.56**
	มัธยมต้น	*	17.75	**23.50**	**42.34**
	มัธยมปลาย	*	20.75	**31.50**	**57.64**
	อาชีวะ	*	15.00	**13.00**	**32.52**
	อุดม	*	NA	**NA**	**58.61**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน	ประถม	*	56.75	**73.50**	**80.38**
	มัธยมต้น	*	34.25	**37.75**	**55.77**
	มัธยมปลาย	*	20.00	**27.75**	**43.41**
	อาชีวะ	*	16.00	**15.75**	**24.99**
	อุดม	*	NA	**NA**	**16.18**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์	ประถม	*	NA	**7.75**	**8.69**
	มัธยมต้น	*	28.00	**23.50**	**24.40**
	มัธยมปลาย	*	32.50	**44.75**	**52.90**
	อาชีวะ	*	64.50	**54.25**	**59.82**
	อุดม	*	NA	**NA**	**68.71**
ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล	มัธยมต้น	*	4.25	**3.00**	**8.40**
	มัธยมปลาย	*	6.25	**7.50**	**17.16**
	อาชีวะ	*	4.75	**3.25**	**11.32**
	อุดม	*	NA	**NA**	**21.92**
ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์	มัธยมต้น	*	2.25	**2.00**	**3.45**
	มัธยมปลาย	*	2.50	**2.00**	**6.38**
	อาชีวะ	*	3.00	**4.00**	**8.43**
	อุดม	*	NA	**NA**	**8.80**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืนเป็นประจำ	*	1.25	**1.25**	**1.79**

ประถม				
มัธยมต้น	*	2.25	0.75	1.96
มัธยมปลาย	*	2.50	4.75	3.40
อาชีวะ	*	8.50	2.75	6.48
อุดม	*	NA	NA	6.85
ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำ	*	5.25		
ประถม			9.50	11.01
มัธยมต้น	*	6.25	5.50	11.98
มัธยมปลาย	*	4.25	4.50	12.74
อาชีวะ	*	9.00	6.25	12.00
อุดม	*	NA	NA	20.02
ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	33.75	6.25		
ประถม			4.50	5.28
มัธยมต้น	17.39	15.00	8.25	13.63
มัธยมปลาย	20.88	16.00	15.25	16.52
อาชีวะ	29.03	30.5	25.00	22.83
อุดม	NA	NA	NA	19.75
ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	35.10	2.75		
ประถม			2.00	2.76
มัธยมต้น	26.56	19.25	9.00	12.60
มัธยมปลาย	36.32	19.75	26.50	21.88
อาชีวะ	46.99	40.25	30.50	30.10
อุดม	NA	NA	NA	25.81
ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	8.86	2.50		
ประถม			1.50	2.76
มัธยมต้น	18.26	18.00	7.75	13.03
มัธยมปลาย	32.11	16.75	22.50	20.04
อาชีวะ	28.81	38.75	28.25	27.71
อุดม	NA	NA	NA	23.80
ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ	*	2.50		
ประถม			1.00	3.01
มัธยมต้น	*	14.50	14.50	18.47
มัธยมปลาย	*	14.25	33.00	31.01
อาชีวะ	*	41.00	38.25	42.28
อุดม	*	NA	NA	33.38
ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ	*	10.50		
ประถม			16.50	18.00

มัธยมต้น	*	15.75	**18.00**	**27.07**
มัธยมปลาย	*	19.25	**35.50**	**39.75**
อาชีวะ	*	34.75	**33.50**	**47.93**
อุดม	*	NA	**NA**	**54.21**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน		ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
		ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ		*	9.50		
ประถม				**13.50**	**17.39**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	*	13.50	**16.25**	**26.43**
	มัธยมปลาย	*	15.50	**21.75**	**29.63**
	อาชีวะ	*	12.50	**15.00**	**24.04**
	อุดม	*	NA	**NA**	**40.60**
เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์ต่อวัน (นาที)		57.15	57.30		
ประถม				**53.59**	**44.82**
	มัธยมต้น	49.58	85.00	**100.61**	**88.53**
	มัธยมปลาย	57.96	83.77	**87.02**	**87.43**
	อาชีวะ	62.76	79.64	**74.78**	**101.86**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**101.11**
เวลาที่ใช้เล่นอินเทอร์เน็ตต่อวัน (นาที)		114.08	104.74		
ประถม				**107.67**	**101.19**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	86.13	118.33	**118.68**	**135.84**
	มัธยมปลาย	90.78	104.52	**134.31**	**128.81**
	อาชีวะ	100.81	79.90	**102.42**	**133.42**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**151.24**
ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ	ประถม	*	2.75	**3.75**	**6.54**
	มัธยมต้น	*	5.25	**7.25**	**10.99**
	มัธยมปลาย	*	4.75	**9.75**	**15.73**
	อาชีวะ	*	8.50	**9.25**	**11.74**
	อุดม	*	NA	**NA**	**10.49**
จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS ต่อวัน (ครั้ง)		*	1.73		
ประถม				**2.80**	**2.73**

มัธยมต้น	*	2.95	**4.17**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	2.42	**2.38**	**2.37**
อาชีวะ	*	3.00	**3.05**	**2.58**
อุดม	*	NA	**NA**	**2.30**
ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ				
ประถม	*	6.25	**11.00**	**10.43**
มัธยมต้น	*	5.50	**4.50**	**13.00**
มัธยมปลาย	*	5.25	**9.25**	**13.14**
อาชีวะ	*	6.25	**9.25**	**11.43**
อุดม	*	NA	**NA**	**10.71**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	1.72	**2.66**	**2.62**
มัธยมต้น	*	2.18	**3.22**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	1.76	**3.62**	**2.78**
อาชีวะ	*	2.08	**3.08**	**2.55**
อุดม	*	NA	**NA**	**3.38**
ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ประถม	*	15.25	**24.75**	**25.67**
มัธยมต้น	*	12.25	**18.75**	**25.75**
มัธยมปลาย	*	7.75	**12.25**	**18.42**
อาชีวะ	*	8.00	**12.75**	**17.27**
อุดม	*	NA	**NA**	**20.43**
เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ต่อวัน (นาที) ประถม	*	110.16	**99.81**	**103.02**

มัธยมต้น	*	115.16	**107.79**	**132.74**
มัธยมปลาย	*	124.35	**125.61**	**118.86**
อาชีวะ	*	94.38	**86.86**	**131.25**
อุดม	*	NA	**NA**	**149.54**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน เป็นประจำ ประถม	*	14.25	**6.75**	**7.87**
มัธยมต้น	*	18.25	**11.50**	**10.32**
มัธยมปลาย	*	19.50	**12.25**	**11.97**
อาชีวะ	*	18.50	**21.75**	**22.03**
อุดม	*	NA	**NA**	**29.00**
เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที) ประถม	NA	71.96	**103.04**	**100.48**
มัธยมต้น	122.80	107.33	**134.46**	**127.40**
มัธยมปลาย	135.02	109.36	**97.55**	**130.95**
อาชีวะ	110.27	114.73	**88.39**	**144.98**
อุดม	NA	NA	**NA**	**162.69**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียน ประถม	*	*	**10.25**	**12.32**
มัธยมต้น	*	*	**11.00**	**15.84**
มัธยมปลาย	*	*	**15.00**	**19.34**
อาชีวะ	*	*	**25.00**	**25.18**
อุดม	*	*	**NA**	**21.95**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ย จังหวัด	**ค่าเฉลี่ย จังหวัด**	**ค่าเฉลี่ย จังหวัด**	**ค่าเฉลี่ย ภาคเหนือตอนบน**
เวลาเฉลี่ยที่เด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนต่อวัน(นาที) ประถม	*	*	**80.24**	**94.37**
มัธยมต้น	*	*	**116.84**	**122.52**
มัธยมปลาย	*	*	**113.62**	**146.81**
อาชีวะ	*	*	**110.74**	**156.86**

อุดม	*	*	**NA**	**212.96**
ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์				
มัธยมต้น	10.07	5.50	**2.50**	**4.20**
มัธยมปลาย	11.54	7.00	**10.00**	**11.95**
อาชีวะ	15.14	38.50	**34.25**	**35.92**
อุดม	NA	NA	**NA**	**41.68**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ				
มัธยมต้น	*	10.05	**4.62**	**5.28**
มัธยมปลาย	*	9.14	**7.78**	**5.30**
อาชีวะ	*	10.16	**3.42**	**8.25**
อุดม	*	NA	**NA**	**6.21**
ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา				
มัธยมต้น	*	30.75	**22.75**	**23.32**
มัธยมปลาย	*	30.75	**33.25**	**37.45**
อาชีวะ	*	53.00	**44.75**	**52.82**
อุดม	*	NA	**NA**	**63.60**
ร้อยละเด็กที่มีเพื่อนนักเรียนรักเพศเดียวกัน				
ประถม	*	*	**15.50**	**22.66**
มัธยมต้น	*	31.00	**22.50**	**47.87**
มัธยมปลาย	*	37.00	**53.25**	**67.71**
อาชีวะ	*	31.75	**28.25**	**48.34**
อุดม	*	NA	**NA**	**59.23**
จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน				
ประถม	*	NA	**2.15**	**2.38**
มัธยมต้น	*	1.99	**1.87**	**2.80**
มัธยมปลาย	*	1.89	**2.57**	**3.62**
อาชีวะ	*	1.76	**1.99**	**2.65**
อุดม	*	NA	**NA**	**3.62**
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก				
ประถม	*	25.25	**15.25**	**15.51**
มัธยมต้น	*	26.50	**18.75**	**21.07**
มัธยมปลาย	*	33.75	**28.75**	**33.95**
อาชีวะ	*	40.00	**23.50**	**25.14**
อุดม	*	NA	**NA**	**30.39**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก ประถม	*	17.75	**10.50**	**9.96**
มัธยมต้น	*	13.00	**8.25**	**8.85**
มัธยมปลาย	*	11.50	**5.50**	**7.38**
อาชีวะ	*	19.00	**7.00**	**7.59**
อุดม	*	NA	**NA**	**7.12**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก ประถม	*	68.50	**66.00**	**63.89**
มัธยมต้น	*	69.25	**62.00**	**51.30**
มัธยมปลาย	*	65.75	**58.25**	**54.09**
อาชีวะ	*	65.75	**45.75**	**47.94**
อุดม	*	NA	**NA**	**44.16**
ร้อยละเด็กที่อยากกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้มาก ประถม	*	54.00	**53.50**	**51.90**
มัธยมต้น	*	46.75	**48.50**	**41.50**
มัธยมปลาย	*	56.75	**46.50**	**43.67**
อาชีวะ	*	59.75	**44.25**	**41.23**
อุดม	*	NA	**NA**	**34.56**
ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มาก ประถม	*	*	**64.50**	**58.44**
มัธยมต้น	*	*	**54.25**	**60.15**
มัธยมปลาย	*	*	**66.75**	**69.56**
อาชีวะ	*	*	**56.50**	**59.96**
อุดม	*	*	**NA**	**66.80**
ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่/การพนันอย่างอื่นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	3.75	**5.25**	**6.21**
มัธยมต้น	*	19.00	**10.00**	**13.88**
มัธยมปลาย	*	21.00	**23.75**	**25.21**

อาชีวะ	*	30.25	**20.75**	**28.66**
อุดม	*	NA	**NA**	**33.67**
ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	5.90	2.00	**4.00**	**2.76**
มัธยมต้น	11.04	8.50	**7.75**	**7.78**
มัธยมปลาย	9.80	8.50	**18.00**	**13.17**
อาชีวะ	7.66	12.00	**14.00**	**15.41**
อุดม	NA	NA	**NA**	**12.08**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	**1.75**	**1.15**
มัธยมต้น	*	*	**0.75**	**2.00**
มัธยมปลาย	*	*	**2.00**	**2.70**
อาชีวะ	*	*	**7.75**	**4.79**
อุดม	*	*	**NA**	**4.38**
ร้อยละเด็กที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	3.75	**2.50**	**2.92**
มัธยมต้น	*	2.25	**3.00**	**4.61**
มัธยมปลาย	*	4.00	**5.00**	**8.80**
อาชีวะ	*	9.75	**10.25**	**14.59**
อุดม	*	3.75	**NA**	**16.31**
ร้อยละเด็กที่ซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	5.00	**6.25**	**8.29**
มัธยมต้น	*	7.00	**6.75**	**7.84**
มัธยมปลาย	*	5.25	**5.50**	**9.42**
อาชีวะ	*	15.00	**12.75**	**16.27**
อุดม	*	NA	**NA**	**19.28**
ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ	*	*	**2.25**	**2.02**

ประถม				
มัธยมต้น	*	*	**1.75**	**2.21**
มัธยมปลาย	*	*	**1.00**	**1.84**
อาชีวะ	*	*	**5.25**	**3.74**
อุดม	*	*	**NA**	**4.16**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ประถม	26.33	3.25	**3.50**	**3.76**
มัธยมต้น	19.74	3.50	**2.75**	**6.93**
มัธยมปลาย	9.42	8.75	**4.50**	**9.02**
อาชีวะ	11.24	12.00	**5.00**	**11.63**
อุดม	NA	NA	**NA**	**12.44**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกอาวุธในสถานศึกษา ประถม	*	17.25	**28.75**	**20.73**
มัธยมต้น	*	33.75	**18.50**	**22.21**
มัธยมปลาย	*	26.00	**23.25**	**21.82**
อาชีวะ	*	17.50	**19.25**	**21.82**
อุดม	*	NA	**NA**	**20.88**
ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา ประถม	16.54	3.50	**3.50**	**5.87**
มัธยมต้น	3.73	5.75	**2.25**	**6.08**
มัธยมปลาย	1.07	5.75	**1.00**	**6.81**
อาชีวะ	2.00	5.75	**5.50**	**4.38**
อุดม	NA	NA	**NA**	**6.37**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดแม่ฮ่องสอน	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ประถม	32.74	35.25	**26.50**	**17.96**
มัธยมต้น	9.55	30.75	**15.25**	**16.78**
มัธยมปลาย	10.81	36.00	**19.25**	**20.80**
อาชีวะ	7.66	18.75	**14.00**	**14.22**
อุดม	NA	NA	**NA**	**13.41**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก	*	40.50	**41.00**	**37.27**

ประถม				
มัธยมต้น	*	54.00	**45.00**	**48.85**
มัธยมปลาย	*	63.25	**66.25**	**71.86**
อาชีวะ	*	59.25	**48.75**	**59.58**
อุดม	*	NA	**NA**	**71.91**
อัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง [119]	6.14	5.54	**4.37**	**2.32**
จำนวนเด็กอายุ 10 - 19 ปีที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน [120] ภาพรวม	NA	3,200.95	**6,858.00**	**1,932.90**
10-14ปี	NA	112.02	**213.44**	**105.16**
15-19ปี	NA	6,387.90	**13,690.04**	**3,359.74**
จำนวนเด็ก 18 ปีและต่ำกว่าที่ถูกละเมิดทางเพศต่อประชากรแสนคน [121]	NA	16.61	**2.78**	**25.98**
จำนวนเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากรแสนคน [122]	NA	23.91	**44.74**	**56.89**
จำนวนเด็กขอรับการบำบัดยาเสพติดต่อประชากรแสนคน [123]	62.91	91.57	**54.25**	**97.19**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [124]	71.43	NA	**14.41**	**56.11**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	23.26	NA	**19.90**	**52.20**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [125]	34.70	30.70	**46.82**	**165.45**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	11.04	47.04	**53.85**	**84.21**
จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมืองต่อประชากรแสนคน [126]	8.28	41.16	**58.53**	**39.99**

[119] สำนักทะเบียนอำเภอทุกแห่งในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[120] โรงพยาบาลประจำอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[121] สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[122] สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[123] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[124] ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดแม่ฮ่องสอนและการเดินสำรวจในพื้นที่
[125] สำนักงานปกครองจังหวัดแม่ฮ่องสอน
[126] สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

8. ข้อมูลจังหวัดลำปาง

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อัตราทารกตายแรกคลอดต่อพันการคลอด [127]	9.55	13.20	**9.07**	**6.86**
ร้อยละทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม [128]	9.37	10.94	**9.41**	**10.65**
ร้อยละเด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์อนุบาล	8.31	8.60	**6.56**	**12.64**
ประถม	6.28	6.59	**5.55**	**10.53**
ร้อยละเด็กอ้วน อนุบาล	7.45	7.51	**7.46**	**6.88**
ประถม	8.78	9.07	**8.76**	**6.04**
น้ำหนักของเด็กโดยเฉลี่ย (กิโลกรัม)	*	*		
ประถม			**37.32**	**36.54**
มัธยมต้น	*	*	**48.05**	**48.17**
มัธยมปลาย	*	*	**53.54**	**53.28**
อาชีวะ	*	*	**53.21**	**53.43**
อุดม	*	*	**54.39**	**55.16**
ส่วนสูงของเด็กโดยเฉลี่ย (เซนติเมตร)	*	*		
ประถม			**142.88**	**142.57**
มัธยมต้น	*	*	**157.92**	**157.90**
มัธยมปลาย	*	*	**163.73**	**163.50**
อาชีวะ	*	*	**164.02**	**163.19**
อุดม	*	*	**165.35**	**164.51**
ร้อยละเด็กที่มีค่า BMI (ดัชนีมวลรวม) เกินเกณฑ์ปกติ	*	*		
ประถม			**6.57**	**4.41**
มัธยมต้น	*	*	**4.71**	**6.09**
มัธยมปลาย	*	*	**6.08**	**5.73**
อาชีวะ	*	*	**3.43**	**5.82**

[127] รายงานการเกิด/ตายในเขตรับผิดชอบ รายงานการคลอดของสถานบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง, มรณบัตร สูติบัตร

[128] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

อุดม	*	*	6.36	7.17
ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ ประถม	*	60.20	56.12	57.19
มัธยมต้น	*	58.53	48.19	49.65
มัธยมปลาย	*	36.96	39.33	41.17
อาชีวะ	*	31.25	31.16	37.50
อุดม	*	25.70	25.07	24.43

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาที่ใช้เล่นกีฬาต่อวัน (นาที) ประถม	65.67	76.31	80.91	83.71
มัธยมต้น	79.24	90.56	105.54	99.93
มัธยมปลาย	67.92	80.35	102.30	97.39
อาชีวะ	71.30	92.66	110.04	105.24
อุดม	82.70	103.40	81.57	103.85
ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ ประถม	*	3.94	4.75	4.28
มัธยมต้น	*	1.04	2.75	3.00
มัธยมปลาย	*	4.96	5.11	4.79
อาชีวะ	*	2.54	4.50	2.78
อุดม	*	5.13	4.52	6.35
ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ	32.00	45.70	31.25	32.70
ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ	14.00	28.26	12.70	14.27
ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	22.76	24.10	11.07	12.86
มัธยมปลาย	28.65	32.80	33.47	31.48
อาชีวะ	59.41	59.90	59.77	53.89
อุดม	71.32	63.90	60.17	58.81
ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	6.32	7.02	2.82	6.63

มัธยมปลาย	7.74	6.86	**9.01**	**11.72**
อาชีวะ	20.47	14.96	**22.59**	**23.46**
อุดม	23.13	23.47	**28.25**	**21.60**
ร้อยละเด็กที่มีความคิดอยากทำศัลยกรรม มัธยมต้น	15.44	12.04	**17.71**	**17.92**
มัธยมปลาย	14.94	16.77	**31.60**	**26.77**
อาชีวะ	21.18	22.22	**25.82**	**25.42**
อุดม	18.09	21.65	**25.78**	**27.96**
ร้อยละเด็กที่เคยใช้ยาลดความอ้วน มัธยมต้น	*	*	**3.01**	**3.69**
มัธยมปลาย	*	*	**5.00**	**5.26**
อาชีวะ	*	*	**5.59**	**6.24**
อุดม	*	*	**8.76**	**9.02**
ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้ทุกมื้อ ประถม	*	*	**48.24**	**45.59**
มัธยมต้น	*	*	**36.07**	**39.76**
มัธยมปลาย	*	*	**44.19**	**47.07**
อาชีวะ	*	*	**41.76**	**45.02**
อุดม	*	*	**43.10**	**47.41**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่จักยานยนต์ ประถม	*	*	**29.21**	**22.33**
มัธยมต้น	*	*	**21.20**	**17.62**
มัธยมปลาย	*	*	**21.88**	**17.08**
อาชีวะ	*	*	**28.87**	**23.25**
อุดม	*	*	**31.55**	**23.13**
ร้อยละเด็กที่เครียดจนนอนไม่หลับหรืออาเจียน ประถม	*	28.26	**16.94**	**21.50**

มัธยมต้น	*	21.07	**20.36**	**22.48**
มัธยมปลาย	*	34.12	**33.75**	**35.92**
อาชีวะ	*	34.66	**33.49**	**30.63**
อุดม	*	45.29	**38.87**	**39.35**
ร้อยละเด็กที่ดูโทรทัศน์/VDO/VCD เป็นประจำ ประถม	*	76.90	**72.79**	**68.70**
มัธยมต้น	*	68.69	**72.75**	**69.90**
มัธยมปลาย	*	70.73	**65.05**	**64.01**
อาชีวะ	*	69.83	**67.05**	**62.40**
อุดม	*	67.51	**61.86**	**54.02**
เวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์/VDO/VCD (นาที) ประถม	147.11	137.27	**146.53**	**139.81**
มัธยมต้น	146.04	158.60	**168.61**	**170.38**
มัธยมปลาย	146.39	152.31	**168.09**	**162.73**
อาชีวะ	151.98	178.52	**187.52**	**180.71**
อุดม	174.53	172.99	**156.95**	**165.73**
จำนวนเด็กพยายามฆ่าตัวตาย [129] ภาพรวม	74.26	69.47	**54.97**	**32.17**
$\leq$ 18 ปี	49.78	44.24	**36.71**	**21.23**
19-25 ปี	132.05	128.05	**96.15**	**56.98**
จำนวนเด็กฆ่าตัวตายสำเร็จ ภาพรวม	7.86	6.43	**4.10**	**6.70**
$\leq$ 18 ปี	6.15	2.87	**1.78**	**2.91**
19-25 ปี	11.88	14.67	**9.35**	**15.29**
จำนวนเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ [130]	3,296.57	3,259.35	**3,195.76**	**1,376.96**
จำนวนเด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์	45.70	38.54	**37.58**	**23.91**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

[129] **รายงานการเฝ้าระวังภาวะซึมเศร้าและการทำร้ายตนเอง (รายงาน 506 DS) และ มรณะบัตร**

[130] **รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บ จังหวัดลำปาง**

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านการศึกษา

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละการเรียนต่อม.4 [131]	93.18	95.53	**94.88**	**90.47**
ร้อยละการเรียนต่ออุดมศึกษา	67.36	70.68	**67.70**	**79.01**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน [132] (≤ 300)	5.50	13.02	**4.70**	**8.77**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (301-1,000)	0.16	2.63	**0.30**	**4.85**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (>1,000)	0.00	0.49	**0.39**	**1.12**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน [133] (หลังมีครูอัตราจ้าง)	10.33	3.04	**7.87**	**11.96**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน (ที่รัฐพึงจัดให้)	10.49	5.75	**10.68**	**15.31**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา [134] (อบต.)	2.80	5.07	**6.70**	**11.36**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (อบจ.)	8.02	1.70	**1.69**	**8.83**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (เทศบาล)	17.18	5.93	**23.33**	**15.55**
ร้อยละเด็กที่กิจกรรมต่าง ๆเป็นประจำ อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	**41.41**	**35.98**
มัธยมต้น	*	*	**29.88**	**30.02**
มัธยมปลาย	*	*	**24.17**	**28.72**
อาชีวะ	*	*	**22.84**	**22.21**
อุดม	*	*	**22.25**	**21.03**

[131] โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3
[132] โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3
[133] โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3
[134] องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง อบจ.ลำปาง ทบ.นครลำปาง ทบ.เมืองเขลางค์นคร ทศบาลตำบลหลวงเหนือ เทศบาลตำบลป่าตัน-นาครัว

อ่านหนังสือการ์ตูน	**ประถม**	*	49.14	**39.39**	**39.07**
	มัธยมต้น	*	39.00	**20.12**	**25.23**
	มัธยมปลาย	*	29.47	**16.01**	**18.04**
	อาชีวะ	*	30.15	**14.15**	**16.59**
	อุดม	*	23.41	**10.42**	**10.16**
อ่านหนังสือพิมพ์	**ประถม**	*	30.96	**22.95**	**21.81**
	มัธยมต้น	*	24.66	**22.40**	**23.35**
	มัธยมปลาย	*	32.81	**22.08**	**25.32**
	อาชีวะ	*	28.25	**27.74**	**21.80**
	อุดม	*	25.19	**25.07**	**20.18**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำปาง	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
อ่านข่าวในเว็บไซต์ ประถม	*	*	**7.57**	**9.03**
มัธยมต้น	*	*	**9.58**	**11.46**
มัธยมปลาย	*	*	**14.55**	**17.32**
อาชีวะ	*	*	**15.58**	**13.75**
อุดม	*	*	**22.95**	**20.67**
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (นาที) อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	**70.85**	**71.01**
มัธยมต้น	*	*	**90.92**	**85.50**
มัธยมปลาย	*	*	**87.89**	**86.03**
อาชีวะ	*	*	**71.72**	**82.31**
อุดม	*	*	**92.13**	**91.36**
อ่านหนังสือการ์ตูน (นาที) ประถม	44.42	55.79	**58.18**	**64.52**
มัธยมต้น	54.30	69.40	**85.85**	**78.14**
มัธยมปลาย	49.37	63.66	**92.75**	**83.24**
อาชีวะ	49.06	80.65	**82.02**	**86.63**
อุดม	52.37	76.67	**81.35**	**88.67**
อ่านหนังสือพิมพ์ (นาที) ประถม	26.68	34.56	**43.54**	**43.08**

มัธยมต้น	29.80	51.54	**34.26**	**46.00**
มัธยมปลาย	27.22	44.10	**46.63**	**41.49**
อาชีวะ	33.03	44.92	**42.53**	**44.92**
อุดม	32.37	37.32	**40.45**	**41.71**
อ่านข่าวในเว็บไซต์ (นาที) ประถม	*	*	**49.94**	**61.98**
มัธยมต้น	*	*	**55.63**	**62.69**
มัธยมปลาย	*	*	**56.36**	**57.10**
อาชีวะ	*	*	**58.15**	**66.76**
อุดม	*	*	**62.67**	**67.38**
เรียนพิเศษ ประถม	*	45.21	**33.49**	**35.84**
มัธยมต้น	*	9.12	**28.17**	**31.87**
มัธยมปลาย	*	45.36	**36.69**	**42.97**
อาชีวะ	*	4.26	**2.12**	**3.32**
อุดม	*	2.60	**1.43**	**2.27**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการเรียนพิเศษ (นาที) ประถม	170.42	106.92	**240.61**	**187.77**
มัธยมต้น	133.60	109.18	**195.36**	**191.99**
มัธยมปลาย	142.50	132.90	**159.20**	**175.86**
อาชีวะ	97.29	111.92	**240.29**	**168.30**
อุดม	134.29	78.86	**114.00**	**171.79**
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท) ประถม	*	*	**741.80**	**706.87**
มัธยมต้น	*	701.85	**1,081.32**	**910.01**
มัธยมปลาย	*	920.39	**1,124.37**	**988.00**
อาชีวะ	*	691.79	**1,378.57**	**1,051.59**
อุดม	*	2,685.71	**625.00**	**2,417.65**

ร้อยละนักเรียนที่โดดเรียนเป็นประจำ ประถม	*	0.49	**0.69**	**0.47**
มัธยมต้น	*	1.34	**0.40**	**0.55**
มัธยมปลาย	*	2.55	**0.62**	**0.92**
อาชีวะ	*	2.99	**2.55**	**1.81**
อุดม	*	7.89	**1.69**	**2.34**
ร้อยละนักเรียนที่ลอกข้อสอบเพื่อน ประถม	*	*	**29.86**	**24.09**
มัธยมต้น	*	*	**41.32**	**46.68**
มัธยมปลาย	*	*	**68.70**	**69.97**
อาชีวะ	*	*	**59.40**	**60.60**
อุดม	*	*	**64.79**	**59.05**
ร้อยละนักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยมากเวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ประถม	*	37.10	**42.52**	**42.30**
มัธยมต้น	*	23.33	**18.60**	**20.56**
มัธยมปลาย	*	38.63	**26.61**	**27.22**
อาชีวะ	*	25.94	**21.11**	**22.87**
อุดม	*	27.74	**22.25**	**22.12**
ร้อยละนักเรียนที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก ประถม	*	60.44	**60.32**	**60.41**
มัธยมต้น	*	38.33	**34.14**	**33.62**
มัธยมปลาย	*	49.41	**31.60**	**34.59**
อาชีวะ	*	39.15	**30.63**	**29.17**
อุดม	*	29.52	**30.70**	**31.70**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละนักเรียนที่ออกกลางคัน[135] (ประถม)	0.00	0.00	**0.34**	**0.66**
(ประถมขยายโอกาส)	0.00	0.01	**0.78**	**1.19**
(มัธยม)	0.00	0.05	**0.75**	**1.09**
(อาชีวะ)	8.77	19.68	**4.22**	**5.63**
(อุดม)	1.04	0.30	**1.48**	**6.60**
ร้อยละนักเรียนที่ย้ายโรงเรียน[10] (ประถม)	0.54	0.24	**0.56**	**0.86**
(ประถมขยายโอกาส)	0.57	0.02	**0.54**	**1.15**
(มัธยม)	0.66	0.02	**0.09**	**0.90**
(อาชีวะ)	0.00	0.19	**1.33**	**1.65**
(อุดม)	0.25	0.17	**0.13**	**0.48**
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม. 6 (O-NET)[136]				
ภาษาไทย	*	50.51	**47.78**	**48.68**
สังคมศึกษา	*	38.23	**36.29**	**37.04**
ภาษาอังกฤษ	*	32.23	**30.01**	**30.15**
คณิตศาสตร์	*	29.83	**27.77**	**28.05**
วิทยาศาสตร์	*	35.22	**33.54**	**34.22**

[135] โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวน 430 แห่ง อาชีวศึกษา 1 แห่ง อุดมศึกษา 1 แห่ง

[136] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ)

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านปัญหาสังคม

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท) ประถม	474.69	656.51	**644.37**	**603.23**
มัธยมต้น	1,089.99	868.87	**1,861.00**	**1,236.36**
มัธยมปลาย	1,667.18	1,583.33	**1,414.31**	**1,435.77**
อาชีวะ	2,042.11	1,963.02	**2,835.79**	**2,089.91**
อุดม	3,349.62	4,091.90	**3,971.80**	**3,820.23**
ร้อยละของนักเรียนที่หารายได้พิเศษ ประถม	31.25	12.29	**16.27**	**16.40**
มัธยมต้น	28.95	10.69	**10.37**	**12.22**
มัธยมปลาย	22.35	8.09	**7.16**	**10.45**
อาชีวะ	34.80	15.74	**10.43**	**15.61**
อุดม	20.59	9.56	**6.59**	**7.95**
เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท) ประถม	350.12	242.92	**233.39**	**347.12**
มัธยมต้น	622.60	585.81	**458.57**	**530.68**
มัธยมปลาย	730.30	1,007.69	**1,387.27**	**854.77**
อาชีวะ	1,612.65	1,899.95	**1,430.95**	**1,355.80**
อุดม	1,609.18	2,695.95	**2,640.91**	**2,119.65**
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท) ประถม	526.35	543.75	**471.15**	**462.16**
มัธยมต้น	1,277.07	884.19	**1,375.58**	**997.71**
มัธยมปลาย	1,663.21	1,255.28	**1,279.15**	**1,260.47**
อาชีวะ	2,402.75	1,868.29	**2,648.06**	**1,914.68**
อุดม	3,838.93	3,969.97	**3,552.19**	**3,638.07**
ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ประถม	29.75	23.82	**26.10**	**26.24**
มัธยมต้น	19.57	23.00	**23.00**	**26.07**
มัธยมปลาย	17.33	20.20	**20.90**	**26.21**
อาชีวะ	28.12	20.45	**30.90**	**30.10**
อุดม	64.48	45.17	**44.00**	**40.02**
ร้อยละเด็กที่ได้เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ ประถม	*	27.27	**17.51**	**19.67**

มัธยมต้น	*	14.00	**13.94**	**16.06**
มัธยมปลาย	*	20.55	**18.67**	**17.70**
อาชีวะ	*	13.75	**12.70**	**12.76**
อุดม	*	11.68	**15.21**	**13.75**
ร้อยละเด็กคุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ ประถม	*	85.50	**80.23**	**79.06**
มัธยมต้น	*	79.67	**77.56**	**78.29**
มัธยมปลาย	*	76.03	**79.58**	**78.88**
อาชีวะ	*	67.58	**74.36**	**69.53**
อุดม	*	49.11	**57.75**	**60.88**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่ (นาที) ประถม	*	95.67	**98.30**	**107.45**
มัธยมต้น	*	136.42	**137.69**	**136.11**
มัธยมปลาย	*	123.14	**145.73**	**141.60**
อาชีวะ	*	117.46	**102.57**	**121.38**
อุดม	*	67.85	**83.33**	**87.83**
ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ ประถม	*	71.25	**68.37**	**69.36**
มัธยมต้น	*	83.22	**72.80**	**73.27**
มัธยมปลาย	*	73.28	**73.24**	**74.36**
อาชีวะ	*	72.82	**67.36**	**69.18**
อุดม	*	42.64	**47.31**	**49.15**
เวลาที่ใช้ช่วยงานบ้านต่อวัน (นาที) ประถม	65.64	76.90	**84.88**	**86.72**
มัธยมต้น	68.17	92.81	**100.77**	**101.60**
มัธยมปลาย	58.50	91.73	**103.35**	**104.53**
อาชีวะ	73.31	100.06	**96.98**	**102.18**
อุดม	56.12	83.94	**88.18**	**97.63**
ร้อยละเด็กเคยเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ประถม	*	64.86	**59.11**	**58.97**

มัธยมต้น	*	57.00	58.60	60.48
มัธยมปลาย	*	69.49	68.27	73.14
อาชีวะ	*	59.00	55.07	55.90
อุดม	*	70.84	64.97	71.09
ร้อยละเด็กที่ใส่บาตรหรือทำบุญเป็นประจำ ประถม	*	13.27	11.81	12.59
มัธยมต้น	*	12.71	7.39	9.17
มัธยมปลาย	*	13.31	10.37	9.74
อาชีวะ	*	13.47	7.85	7.18
อุดม	*	6.35	6.76	6.57
ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ ประถม	*	31.45	25.93	27.10
มัธยมต้น	*	27.00	20.92	25.57
มัธยมปลาย	*	28.18	24.48	27.53
อาชีวะ	*	23.44	20.79	20.47
อุดม	*	23.66	23.10	27.85
ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ สงบจิตใจเป็นประจำ ประถม	*	14.25	19.26	19.80
มัธยมต้น	*	7.33	8.57	11.52
มัธยมปลาย	*	7.83	8.73	11.79
อาชีวะ	*	4.52	4.16	2.91
อุดม	*	5.09	5.07	4.36

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ ประถม	*	9.34	10.85	13.27
มัธยมต้น	*	9.33	6.18	11.15
มัธยมปลาย	*	8.02	10.37	11.45
อาชีวะ	*	10.72	7.42	8.96
อุดม	*	4.31	4.23	5.97
ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ ประถม	23.93	27.52	32.07	25.28
มัธยมต้น	57.81	33.22	62.00	57.15

	มัธยมปลาย	83.57	81.04	**86.18**	**82.04**
	อาชีวะ	86.09	87.15	**92.97**	**84.08**
	อุดม	96.31	96.39	**98.87**	**97.41**
ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์	ประถม	*	40.05	**24.23**	**27.56**
	มัธยมต้น	50.67	21.33	**49.16**	**42.34**
	มัธยมปลาย	70.61	58.68	**62.85**	**57.64**
	อาชีวะ	46.96	40.62	**42.15**	**32.52**
	อุดม	53.94	65.46	**71.55**	**58.61**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน	ประถม	*	85.75	**87.17**	**80.38**
	มัธยมต้น	*	65.73	**69.31**	**55.77**
	มัธยมปลาย	*	44.11	**43.41**	**43.41**
	อาชีวะ	*	29.56	**19.91**	**24.99**
	อุดม	*	21.65	**24.23**	**16.18**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์	ประถม	*	*	**8.55**	**8.69**
	มัธยมต้น	45.98	37.76	**22.34**	**24.40**
	มัธยมปลาย	61.67	62.48	**55.51**	**52.90**
	อาชีวะ	70.72	71.47	**59.48**	**59.82**
	อุดม	74.63	73.45	**72.39**	**68.71**
ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล	มัธยมต้น	*	2.45	**7.93**	**8.40**
	มัธยมปลาย	*	19.56	**17.71**	**17.16**
	อาชีวะ	*	9.00	**13.58**	**11.32**
	อุดม	*	29.12	**26.20**	**21.92**
ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์	มัธยมต้น	*	4.20	**3.55**	**3.45**
	มัธยมปลาย	*	7.19	**7.13**	**6.38**
	อาชีวะ	*	8.74	**8.20**	**8.43**
	อุดม	*	13.92	**11.27**	**8.80**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืนเป็นประจำ ประถม	*	1.72	**1.87**	**1.79**
มัธยมต้น	*	3.70	**1.64**	**1.96**
มัธยมปลาย	*	4.31	**3.60**	**3.40**
อาชีวะ	*	7.56	**7.69**	**6.48**
อุดม	*	10.41	**6.20**	**6.85**
ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำ ประถม	*	18.43	**10.67**	**11.01**
มัธยมต้น	*	14.67	**9.76**	**11.98**
มัธยมปลาย	*	18.00	**12.45**	**12.74**
อาชีวะ	*	19.50	**20.55**	**12.00**
อุดม	*	26.90	**18.31**	**20.02**
ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	9.50	3.68	**3.00**	**5.28**
มัธยมต้น	23.52	13.71	**16.50**	**13.63**
มัธยมปลาย	31.25	23.33	**21.21**	**16.52**
อาชีวะ	25.95	27.68	**24.07**	**22.83**
อุดม	30.50	34.44	**17.51**	**19.75**
ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	8.50	2.70	**2.08**	**2.76**
มัธยมต้น	23.36	12.37	**11.67**	**12.60**
มัธยมปลาย	49.43	31.37	**27.44**	**21.88**
อาชีวะ	50.87	35.66	**32.56**	**30.10**
อุดม	55.45	43.37	**21.19**	**25.81**
ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	4.25	3.69	**1.85**	**2.76**
มัธยมต้น	17.62	11.04	**10.66**	**13.03**
มัธยมปลาย	33.90	25.49	**23.70**	**20.04**
อาชีวะ	30.70	31.25	**28.64**	**27.71**
อุดม	41.40	43.11	**19.21**	**23.80**
ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	2.21	**2.08**	**3.01**

มัธยมต้น	*	9.40	**19.27**	**18.47**
มัธยมปลาย	*	28.94	**36.59**	**31.01**
อาชีวะ	*	37.91	**47.44**	**42.28**
อุดม	*	47.96	**25.71**	**33.38**
ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ ประถม	*	20.39	**15.35**	**18.00**
มัธยมต้น	*	16.39	**21.40**	**27.07**
มัธยมปลาย	*	39.84	**37.66**	**39.75**
อาชีวะ	*	53.98	**57.64**	**47.93**
อุดม	*	54.82	**58.92**	**54.21**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง		ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
		ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ประถม		*	19.66	**13.24**	**17.39**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	*	10.40	**20.40**	**26.43**
	มัธยมปลาย	*	26.47	**31.46**	**29.63**
	อาชีวะ	*	18.25	**29.56**	**24.04**
	อุดม	*	35.79	**46.48**	**40.60**
เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์ต่อวัน (นาที) ประถม		26.12	33.28	**44.70**	**44.82**
	มัธยมต้น	45.58	95.11	**98.17**	**88.53**
	มัธยมปลาย	57.96	81.37	**94.89**	**87.43**
	อาชีวะ	62.76	102.71	**117.94**	**101.86**
	อุดม	74.81	104.28	**80.83**	**101.11**
เวลาที่ใช้เล่นอินเทอร์เน็ตต่อวัน (นาที) ประถม		87.85	81.58	**80.82**	**101.19**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	103.94	122.32	**149.59**	**135.84**
	มัธยมปลาย	116.38	122.08	**143.93**	**128.81**
	อาชีวะ	109.13	147.50	**157.02**	**133.42**
	อุดม	117.94	144.84	**125.46**	**151.24**
ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ	ประถม	*	3.44	**6.24**	**6.54**

มัธยมต้น	*	6.14	**8.02**	**10.99**
มัธยมปลาย	*	8.12	**15.38**	**15.73**
อาชีวะ	*	11.78	**10.19**	**11.74**
อุดม	*	12.37	**13.28**	**10.49**
จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS ต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	1.85	**4.70**	**2.73**
มัธยมต้น	*	4.50	**3.84**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	3.21	**2.42**	**2.37**
อาชีวะ	*	3.81	**2.55**	**2.58**
อุดม	*	3.24	**2.54**	**2.30**
ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ ประถม	*	7.13	**8.63**	**10.43**
มัธยมต้น	*	7.51	**8.40**	**13.00**
มัธยมปลาย	*	5.94	**11.95**	**13.14**
อาชีวะ	*	9.02	**9.28**	**11.43**
อุดม	*	9.30	**10.17**	**10.71**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	2.52	**3.26**	**2.62**
มัธยมต้น	*	2.70	**3.66**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	4.50	**2.44**	**2.78**
อาชีวะ	*	2.47	**3.10**	**2.55**
อุดม	*	2.79	**2.68**	**3.38**
ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ	*	25.31	**19.91**	**25.67**

ประถม				
มัธยมต้น	*	15.00	**19.80**	**25.75**
มัธยมปลาย	*	17.75	**21.04**	**18.42**
อาชีวะ	*	16.00	**16.47**	**17.27**
อุดม	*	23.27	**25.07**	**20.43**
เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ต่อวัน (นาที)				
ประถม	*	80.82	**97.61**	**103.02**
มัธยมต้น	*	127.71	**157.09**	**132.74**
มัธยมปลาย	*	120.00	**134.24**	**118.86**
อาชีวะ	*	132.95	**141.55**	**131.25**
อุดม	*	133.82	**120.80**	**149.54**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน เป็นประจำ	*	7.13		
ประถม			**6.70**	**7.87**
มัธยมต้น	*	11.24	**7.83**	**10.32**
มัธยมปลาย	*	13.24	**10.06**	**11.97**
อาชีวะ	*	22.44	**23.31**	**22.03**
อุดม	*	31.89	**28.17**	**29.00**
เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที)	*	85.18		
ประถม			**65.00**	**100.48**
มัธยมต้น	97.77	110.63	**120.47**	**127.40**
มัธยมปลาย	119.73	130.37	**150.88**	**130.95**
อาชีวะ	94.03	116.76	**157.93**	**144.98**
อุดม	113.90	133.59	**136.63**	**162.69**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียน	*	*		
ประถม			**13.44**	**12.32**
มัธยมต้น	*	*	**14.43**	**15.84**
มัธยมปลาย	*	*	**16.35**	**19.34**
อาชีวะ	*	*	**23.78**	**25.18**
อุดม	*	*	**21.69**	**21.95**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาเฉลี่ยที่เด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนต่อวัน(นาที) ประถม	*	*	108.35	94.37
มัธยมต้น	*	*	116.93	122.52
มัธยมปลาย	*	*	155.72	146.81
อาชีวะ	*	*	176.05	156.86
อุดม	*	*	219.18	212.96
ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ มัธยมต้น	5.62	6.78	3.22	4.20
มัธยมปลาย	8.43	11.00	12.39	11.95
อาชีวะ	29.08	31.99	43.56	35.92
อุดม	39.49	51.82	46.44	41.68
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ มัธยมต้น	*	6.84	7.51	5.28
มัธยมปลาย	*	3.11	5.58	5.30
อาชีวะ	*	6.56	8.86	8.25
อุดม	*	7.14	3.78	6.21
ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา มัธยมต้น	*	22.38	20.04	23.32
มัธยมปลาย	*	32.32	38.09	37.45
อาชีวะ	*	51.66	57.42	52.82
อุดม	*	74.36	70.00	63.60
ร้อยละเด็กที่มีเพื่อนนักเรียนรักเพศเดียวกัน ประถม	*	*	14.96	22.66
มัธยมต้น	*	17.45	45.67	47.87
มัธยมปลาย	*	55.23	65.14	67.71
อาชีวะ	*	49.25	51.87	48.34
อุดม	*	70.36	62.61	59.23
จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน ประถม	*	*	2.24	2.38
มัธยมต้น	*	3.38	2.81	2.80
มัธยมปลาย	*	3.71	3.68	3.62

อาชีวะ	*	3.19	**3.04**	**2.65**
อุดม	*	3.55	**3.20**	**3.62**
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก ประถม	*	21.38	**13.32**	**15.51**
มัธยมต้น	*	29.33	**21.20**	**21.07**
มัธยมปลาย	*	44.90	**37.84**	**33.95**
อาชีวะ	*	38.65	**31.63**	**25.14**
อุดม	*	36.13	**30.14**	**30.39**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก ประถม	*	10.32	**10.90**	**9.96**
มัธยมต้น	*	10.74	**7.60**	**8.85**
มัธยมปลาย	*	12.18	**6.86**	**7.38**
อาชีวะ	*	10.47	**7.67**	**7.59**
อุดม	*	10.18	**9.01**	**7.12**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก				
ประถม	*	64.13	**61.48**	**63.89**
มัธยมต้น	*	58.19	**46.20**	**51.30**
มัธยมปลาย	*	55.29	**44.49**	**54.09**
อาชีวะ	*	54.11	**41.63**	**47.94**
อุดม	*	30.36	**30.99**	**44.16**
ร้อยละเด็กที่อยากกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้มาก				
ประถม	*	44.96	**52.20**	**51.90**
มัธยมต้น	*	38.33	**34.80**	**41.50**
มัธยมปลาย	*	42.35	**35.76**	**43.67**
อาชีวะ	*	43.39	**32.48**	**41.23**

อุดม	*	24.17	**29.30**	**34.56**
ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วมาก ประถม	*	*	**53.83**	**58.44**
มัธยมต้น	*	*	**58.80**	**60.15**
มัธยมปลาย	*	*	**65.90**	**69.56**
อาชีวะ	*	*	**60.93**	**59.96**
อุดม	*	*	**65.92**	**66.80**
ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่/การพนันอย่างอื่นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	9.09	**6.70**	**6.21**
มัธยมต้น	*	13.71	**11.07**	**13.88**
มัธยมปลาย	*	33.46	**24.95**	**25.21**
อาชีวะ	*	29.18	**33.95**	**28.66**
อุดม	*	43.11	**27.76**	**33.67**
ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	2.50	2.21	**1.39**	**2.76**
มัธยมต้น	6.39	8.39	**5.03**	**7.78**
มัธยมปลาย	10.26	12.75	**12.06**	**13.17**
อาชีวะ	13.70	14.21	**16.90**	**15.41**
อุดม	13.33	15.82	**8.76**	**12.08**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	**1.16**	**1.15**
มัธยมต้น	*	*	**0.00**	**2.00**
มัธยมปลาย	*	*	**3.33**	**2.70**
อาชีวะ	*	*	**3.70**	**4.79**
อุดม	*	*	**4.24**	**4.38**
ร้อยละเด็กที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	4.43	**2.55**	**2.92**

มัธยมต้น	*	2.00	**4.99**	**4.61**
มัธยมปลาย	*	8.63	**8.09**	**8.80**
อาชีวะ	*	16.50	**19.21**	**14.59**
อุดม	*	18.37	**16.90**	**16.31**
ร้อยละเด็กที่ซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	8.60	**6.93**	**8.29**
มัธยมต้น	*	5.33	**7.17**	**7.84**
มัธยมปลาย	*	10.78	**11.62**	**9.42**
อาชีวะ	*	21.00	**19.63**	**16.27**
อุดม	*	25.19	**18.03**	**19.28**
ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	**1.16**	**2.02**
มัธยมต้น	*	*	**1.00**	**2.21**
มัธยมปลาย	*	*	**1.24**	**1.84**
อาชีวะ	*	*	**3.70**	**3.74**
อุดม	*	*	**3.39**	**4.16**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ประถม	4.50	0.74	**4.86**	**3.76**
มัธยมต้น	13.04	10.37	**5.80**	**6.93**
มัธยมปลาย	14.20	7.83	**14.94**	**9.02**
อาชีวะ	13.62	10.22	**13.82**	**11.63**
อุดม	10.46	13.52	**10.14**	**12.44**
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกอาวุธในสถานศึกษา ประถม	*	14.00	**17.17**	**20.73**
มัธยมต้น	*	21.00	**18.31**	**22.21**
มัธยมปลาย	*	16.63	**25.10**	**21.82**
อาชีวะ	*	20.20	**23.96**	**21.82**
อุดม	*	23.41	**18.03**	**20.88**
ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา ประถม	3.50	3.20	**5.32**	**5.87**
มัธยมต้น	8.10	8.03	**4.00**	**6.08**
มัธยมปลาย	4.29	7.83	**8.13**	**6.81**
อาชีวะ	3.19	4.99	**5.08**	**4.38**
อุดม	4.15	7.38	**3.94**	**6.37**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ประถม	17.75	31.45	**13.43**	**17.96**
มัธยมต้น	15.63	19.00	**14.83**	**16.78**
มัธยมปลาย	5.80	21.70	**22.59**	**20.80**
อาชีวะ	7.74	15.75	**15.24**	**14.22**
อุดม	4.70	15.52	**10.99**	**13.41**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก ประถม	*	48.03	**37.76**	**37.27**
มัธยมต้น	*	41.75	**52.60**	**48.85**
มัธยมปลาย	*	60.20	**75.26**	**71.86**
อาชีวะ	*	64.34	**67.13**	**59.58**
อุดม	*	72.01	**70.34**	**71.91**
อัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง [137]	2.74	2.58	**2.32**	**2.32**
จำนวนเด็กอายุ 10 - 19 ปีที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน[138] ภาพรวม	761.16	1,430.02	**1,378.56**	**1,932.90**
10-14ปี	31.02	45.48	**38.85**	**105.16**
15-19ปี	1,356.26	2,791.34	**2,655.75**	**3,359.74**
จำนวนเด็ก 18 ปีและต่ำกว่าที่ถูกละเมิดทางเพศต่อประชากรแสนคน [139]	19.75	18.96	**25.46**	**25.98**
จำนวนเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากรแสนคน [140]	49.95	59.71	**72.02**	**56.89**
จำนวนเด็กขอรับการบำบัดยาเสพติดต่อประชากรแสนคน [141]	29.42	75.86	**53.60**	**97.19**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [142]	162.35	18.58	**18.65**	**56.11**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	25.88	19.66	**20.41**	**52.20**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง	321.55	119.11	**85.20**	**165.45**

[137] ศูนย์บริการสำนักทะเบียนภาค สาขาจังหวัดลำปาง
[138] รายงานการคลอดของสถานบริการ, รายงานการเกิดในเขตรับผิดชอบสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง, มรณะบัตรและสูติบัตร
[139] งานสอบสวนตำรวจภูธรจังหวัดลำปาง
[140] สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดลำปาง
[141] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง และสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดลำปาง
[142] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 และ 2

[143]				
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	39.27	56.86	**46.72**	**84.21**
จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมืองต่อประชากรแสนคน [144]	6.82	67.30	**66.91**	**39.99**

9. ข้อมูลจังหวัดลำพูน

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อัตราทารกตายแรกคลอดต่อพันการคลอด [145]	7.36	5.34	**9.43**	**6.86**
ร้อยละทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม [146]	11.61	11.69	**10.60**	**10.65**
ร้อยละเด็กที่น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์อนุบาล	6.20	9.26	**8.81**	**12.64**
ประถม	4.37	6.58	**8.90**	**10.53**
ร้อยละเด็กอ้วน อนุบาล	3.92	4.56	**24.75**	**6.88**
ประถม	3.25	5.53	**6.89**	**6.04**
น้ำหนักของเด็กโดยเฉลี่ย (กิโลกรัม) ประถม	*	*	**37.05**	**36.54**
มัธยมต้น	*	*	**51.85**	**48.17**
มัธยมปลาย	*	*	**54.57**	**53.28**
อาชีวะ	*	*	**51.94**	**53.43**
อุดม	*	*	**NA**	**55.16**

[143] สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง
[144] สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง
[145] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน/โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดลำพูน/สำนักนโยบายยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข
[146] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน/โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดลำพูน/สำนักนโยบายยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

ส่วนสูงของเด็กโดยเฉลี่ย (เซนติเมตร)				
ประถม	*	*	**141.98**	**142.57**
มัธยมต้น	*	*	**158.87**	**157.90**
มัธยมปลาย	*	*	**164.00**	**163.50**
อาชีวะ	*	*	**162.98**	**163.19**
อุดม	*	*	**NA**	**164.51**
ร้อยละเด็กที่มีค่า BMI เกินเกณฑ์ปกติ				
ประถม	*	*	**6.00**	**4.41**
มัธยมต้น	*	*	**11.75**	**6.09**
มัธยมปลาย	*	*	**8.00**	**5.73**
อาชีวะ	*	*	**7.00**	**5.82**
อุดม	*	*	**NA**	**7.17**
ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ				
ประถม	*	64.00	**69.75**	**57.19**
มัธยมต้น	*	45.75	**63.00**	**49.65**
มัธยมปลาย	*	37.75	**47.75**	**41.17**
อาชีวะ	*	35.25	**46.75**	**37.50**
อุดม	*	NA	**NA**	**24.43**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำพูน	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
เวลาที่ใช้เล่นกีฬาต่อวัน (นาที)	61.07	62.89		
ประถม			**90.36**	**83.71**
มัธยมต้น	60.19	87.43	**96.27**	**99.93**
มัธยมปลาย	65.39	89.24	**94.90**	**97.39**
อาชีวะ	84.93	114.80	**96.20**	**105.24**
อุดม	NA	NA	**NA**	**103.85**
ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ	*	3.00		
ประถม			**9.00**	**4.28**
มัธยมต้น	*	4.50	**3.00**	**3.00**
มัธยมปลาย	*	4.50	**5.50**	**4.79**

อาชีวะ	*	3.50	**0.75**	**2.78**
อุดม	*	NA	**NA**	**6.35**
ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ	28.75	45.75	**30.75**	**32.70**
ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ	10.50	19.00	**17.00**	**14.27**
ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	23.64	19.60	**13.25**	**12.86**
มัธยมปลาย	40.85	29.30	**23.50**	**31.48**
อาชีวะ	61.25	55.00	**22.75**	**53.89**
อุดม	NA	NA	**NA**	**58.81**
ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงเป็นประจำ มัธยมต้น	10.64	5.25	**8.00**	**6.63**
มัธยมปลาย	15.38	11.25	**8.50**	**11.72**
อาชีวะ	31.75	29.00	**11.50**	**23.46**
อุดม	NA	NA	**NA**	**21.60**
ร้อยละเด็กที่มีความคิดอยากทำศัลยกรรม มัธยมต้น	16.55	18.50	**22.50**	**17.92**
มัธยมปลาย	22.02	19.50	**28.50**	**26.77**
อาชีวะ	19.75	21.50	**34.00**	**25.42**
อุดม	NA	NA	**NA**	**27.96**
ร้อยละเด็กที่เคยใช้ยาลดความอ้วน มัธยมต้น	*	*	**5.25**	**3.69**
มัธยมปลาย	*	*	**6.00**	**5.26**
อาชีวะ	*	*	**8.75**	**6.24**
อุดม	*	*	**NA**	**9.02**
ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้มาก ประถม	*	*	**39.25**	**45.59**
มัธยมต้น	*	*	**46.50**	**39.76**
มัธยมปลาย	*	*	**53.25**	**47.07**
อาชีวะ	*	*	**47.25**	**45.02**
อุดม	*	*	**NA**	**47.41**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านสุขภาพอนามัยจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่จักยานยนต์ ประถม	*	*	25.75	22.33
มัธยมต้น	*	*	6.25	17.62
มัธยมปลาย	*	*	14.00	17.08
อาชีวะ	*	*	11.00	23.25
อุดม	*	*	NA	23.13
ร้อยละเด็กที่เครียดจนนอนไม่หลับหรืออาเจียน ประถม	*	25.50	26.50	21.50
มัธยมต้น	*	28.50	19.75	22.48
มัธยมปลาย	*	39.50	43.25	35.92
อาชีวะ	*	31.25	25.00	30.63
อุดม	*	NA	NA	39.35
ร้อยละเด็กที่ดูโทรทัศน์/VDO/VCD เป็นประจำ ประถม	*	65.00	67.00	68.70
มัธยมต้น	*	74.50	72.00	69.90
มัธยมปลาย	*	72.00	59.75	64.01
อาชีวะ	*	68.75	79.00	62.40
อุดม	*	NA	NA	54.02
เวลาที่ใช้ดูโทรทัศน์/VDO/VCD (นาที) ประถม	117.27	138.15	149.10	139.81
มัธยมต้น	147.71	178.24	167.22	170.38
มัธยมปลาย	122.24	165.93	150.30	162.73
อาชีวะ	148.22	184.02	188.86	180.71
อุดม	NA	NA	NA	165.73
จำนวนเด็กพยายามฆ่าตัวตาย[147] ภาพรวม	51.29	63.95	7.84	32.17
18 ปี	12.78	45.51	2.27	21.23
19-25 ปี	215.59	105.77	20.28	56.98
จำนวนเด็กฆ่าตัวตายสำเร็จ ภาพรวม	6.59	17.63	7.84	6.70

[147] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน / สาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง/รายงาน 506 กรมสุขภาพจิต

18 ปี	2.90	NA	**2.27**	**2.91**
19-25 ปี	22.30	17.63	**20.28**	**15.29**
จำนวนเด็กบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ [148]	390.57	359.21	**339.29**	**1,376.96**
จำนวนเด็กเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์	48.38	34.38	**38.37**	**23.91**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านการศึกษา

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละการเรียนต่อม.4 [149]	92.53	97.81	**97.66**	**90.47**
ร้อยละการเรียนต่ออุดมศึกษา	62.65	90.61	**90.32**	**79.01**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน [150] (< 300)	8.57	3.88	**4.79**	**8.77**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (301-1,000)	2.61	0.59	**0.00**	**4.85**
ร้อยละครูประถมขาดแคลนแยกตามขนาดโรงเรียน (>1,000)	1.55	1.47	**0.00**	**1.12**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน [151] (หลังมีครูอัตราจ้าง)	2.17	8.99	**3.94**	**11.96**
ร้อยละครูมัธยมขาดแคลน (ที่รัฐพึงจัดให้)	6.06	13.26	**7.32**	**15.31**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา [152] (อบต.)	18.95	6.93	**11.32**	**11.36**
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา	10.67	8.77	**21.65**	**8.83**

148 ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน

149 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 และเขต 2

150 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 และเขต 2

151 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 และเขต 2

152 อบต.ในจังหวัดลำพูน จำนวน 9 แห่ง คือ อบต.ป่าพลู ,บ้านโฮ่ง ,ริมปิง, ต้นธง,ทาทุ่งหลวง,ห้วยยาบ,มะเขือแจ้.แม่แรง,ม่วงน้อย,องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน,เทศบาลเมืองลำพูน และเทศบาลตำบลในจังหวัดลำพูน จำนวน 5 แห่ง คือ เทศบาลตำบลป่าซาง ,ทาสบเส้า ,บ้านธิ ,บ้านโฮ่ง,แม่ตืน

(อบจ.)				
ร้อยละงบประมาณท้องถิ่นเพื่อการศึกษา (เทศบาล)	17.97	6.06	10.10	15.55
ร้อยละเด็กที่กิจกรรมต่าง ๆเป็นประจำ อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	40.50	35.98
มัธยมต้น	*	*	36.25	30.02
มัธยมปลาย	*	*	37.50	28.72
อาชีวะ	*	*	22.00	22.21
อุดม	*	*	NA	21.03
อ่านหนังสือการ์ตูน ประถม	*	51.25	47.50	39.07
มัธยมต้น	*	40.25	25.00	25.23
มัธยมปลาย	*	36.75	26.00	18.04
อาชีวะ	*	26.75	22.00	16.59
อุดม	*	NA	NA	10.16
อ่านหนังสือพิมพ์ ประถม	*	31.25	31.50	21.81
มัธยมต้น	*	27.75	30.00	23.35
มัธยมปลาย	*	27.25	37.25	25.32
อาชีวะ	*	24.50	17.75	21.80
อุดม	*	NA	NA	20.18

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
อ่านข่าวในเว็บไซต์ ประถม	*	*	13.25	9.03
มัธยมต้น	*	*	20.00	11.46
มัธยมปลาย	*	*	33.00	17.32
อาชีวะ	*	*	20.75	13.75
อุดม	*	*	NA	20.67
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (นาที) อ่านหนังสือเป็นงานอดิเรก (เรื่องสั้น/สารคดี/นิยาย) ประถม	*	*	74.30	71.01
มัธยมต้น	*	*	92.26	85.50
มัธยมปลาย	*	*	70.63	86.03
อาชีวะ	*	*	81.25	82.31

	อุดม	*	*	NA	91.36
อ่านหนังสือการ์ตูน (นาที)	ประถม	44.20	57.23	64.51	64.52
	มัธยมต้น	57.91	66.89	76.60	78.14
	มัธยมปลาย	56.29	68.06	67.93	83.24
	อาชีวะ	49.67	89.91	96.02	86.63
	อุดม	NA	NA	NA	88.67
อ่านหนังสือพิมพ์ (นาที)	ประถม	30.16	46.67	44.48	43.08
	มัธยมต้น	37.04	45.12	55.76	46.00
	มัธยมปลาย	40.56	42.71	39.36	41.49
	อาชีวะ	36.95	47.34	51.34	44.92
	อุดม	NA	NA	NA	41.71
อ่านข่าวในเว็บไซต์ (นาที)	ประถม	*	*	59.45	61.98
	มัธยมต้น	*	*	75.59	62.69
	มัธยมปลาย	*	*	55.27	57.10
	อาชีวะ	*	*	90.66	66.76
	อุดม	*	*	NA	67.38
เรียนพิเศษ	ประถม	*	20.00	56.50	35.84
	มัธยมต้น	*	37.75	48.50	31.87
	มัธยมปลาย	*	45.00	77.00	42.97
	อาชีวะ	*	1.75	3.75	3.32
	อุดม	*	NA	NA	2.27

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาเฉลี่ยที่ใช้ต่อวันในการเรียนพิเศษ (นาที) ประถม	260.00	163.19	208.45	187.77
มัธยมต้น	294.87	184.64	165.52	191.99
มัธยมปลาย	306.92	176.61	180.65	175.86
อาชีวะ	280.95	205.71	189.67	168.30

อุดม	NA	NA	NA	171.79
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท) ประถม	*	NA	834.78	706.87
มัธยมต้น	*	815.23	962.65	910.01
มัธยมปลาย	*	880.23	1,252.11	988.00
อาชีวะ	*	1,320.00	1,140.00	1,051.59
อุดม	*	NA	NA	2,417.65
ร้อยละนักเรียนที่โดดเรียนเป็นประจำ ประถม	*	0.75	NA	0.47
มัธยมต้น	*	NA	2.00	0.55
มัธยมปลาย	*	NA	1.25	0.92
อาชีวะ	*	3.50	NA	1.81
อุดม	*	NA	NA	2.34
ร้อยละนักเรียนที่ลอกข้อสอบเพื่อน ประถม	*	*	12.75	24.09
มัธยมต้น	*	*	46.00	46.68
มัธยมปลาย	*	*	69.50	69.97
อาชีวะ	*	*	72.50	60.60
อุดม	*	*	NA	59.05
ร้อยละนักเรียนที่รู้สึกปลอดภัยมากเวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/ มหาวิทยาลัย ประถม	*	45.50	41.75	42.30
มัธยมต้น	*	27.50	20.50	20.56
มัธยมปลาย	*	40.50	31.50	27.22
อาชีวะ	*	31.75	26.75	22.87
อุดม	*	NA	NA	22.12
ร้อยละนักเรียนที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก ประถม	*	67.00	49.75	60.41
มัธยมต้น	*	41.00	34.00	33.62
มัธยมปลาย	*	43.00	37.50	34.59
อาชีวะ	*	38.25	27.25	29.17
อุดม	*	NA	NA	31.70

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านการศึกษาจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละนักเรียนที่ออกกลางคัน[153] (ประถม)	0.00	0.57	**0.30**	**0.66**
(ประถมขยายโอกาส)	0.23	1.21	**0.70**	**1.19**
(มัธยม)	0.09	0.42	**0.78**	**1.09**
(อาชีวะ)	0.16	0.90	**14.60**	**5.63**
(อุดม)	NA	NA	**NA**	**6.60**
ร้อยละนักเรียนที่ย้ายโรงเรียน (ประถม)	0.00	0.62	**0.43**	**0.86**
(ประถมขยายโอกาส)	0.00	1.28	**0.50**	**1.15**
(มัธยม)	0.06	0.36	**0.55**	**0.90**
(อาชีวะ)	0.32	0.79	**4.84**	**1.65**
(อุดม)	NA	NA	**NA**	**0.48**
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ม. 6 (O-NET)[154]				
ภาษาไทย	*	51.67	**50.18**	**48.68**
สังคมศึกษา	*	38.16	**37.63**	**37.04**
ภาษาอังกฤษ	*	30.60	**29.80**	**30.15**
คณิตศาสตร์	*	29.69	**28.84**	**28.05**
วิทยาศาสตร์	*	36.31	**35.11**	**34.22**

[153] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 และเขต 2 และโรงเรียนอาชีวศึกษาอีก 5 แห่ง

[154] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ข้อมูลสภาวการณ์ด้านปัญหาสังคม

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท) ประถม	303.57	456.90	**950.93**	**603.23**
มัธยมต้น	808.91	1052.69	**1,284.55**	**1,236.36**
มัธยมปลาย	1,109.84	1145.23	**1,978.70**	**1,435.77**
อาชีวะ	1,641.08	1978.75	**2,090.47**	**2,089.91**
อุดม	NA	NA	**NA**	**3,820.23**
ร้อยละของนักเรียนที่หารายได้พิเศษ ประถม	52.50	17.50	**22.00**	**16.40**
มัธยมต้น	46.34	12.75	**9.00**	**12.22**
มัธยมปลาย	35.28	13.75	**7.75**	**10.45**
อาชีวะ	37.50	23.00	**17.25**	**15.61**
อุดม	NA	NA	**NA**	**7.95**
เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท) ประถม	200.19	204.70	**294.09**	**347.12**
มัธยมต้น	609.14	417.25	**447.78**	**530.68**
มัธยมปลาย	569.12	532.70	**835.48**	**854.77**
อาชีวะ	998.03	1,171.30	**2,505.44**	**1,355.80**
อุดม	NA	NA	**NA**	**2,119.65**
ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท) ประถม	364.67	358.28	**783.64**	**462.16**
มัธยมต้น	931.86	881.00	**1,180.73**	**997.71**
มัธยมปลาย	1,233.03	993.81	**1,805.88**	**1,260.47**
อาชีวะ	1,819.24	1,807.13	**1,865.53**	**1,914.68**
อุดม	NA	NA	**NA**	**3,638.07**
ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ประถม	26.00	24.75	**13.75**	**26.24**
มัธยมต้น	24.11	22.56	**22.75**	**26.07**
มัธยมปลาย	25.73	22.75	**27.75**	**26.21**
อาชีวะ	39.00	24.25	**32.25**	**30.10**
อุดม	NA	NA	**NA**	**40.02**
ร้อยละเด็กที่ได้เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ ประถม	*	19.00	**35.00**	**19.67**

มัธยมต้น	*	26.25	**26.25**	**16.06**
มัธยมปลาย	*	16.50	**29.25**	**17.70**
อาชีวะ	*	11.50	**20.50**	**12.76**
อุดม	*	NA	**NA**	**13.75**
ร้อยละเด็กคุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ ประถม	*	72.75	**78.75**	**79.06**
มัธยมต้น	*	81.00	**87.75**	**78.29**
มัธยมปลาย	*	82.00	**86.00**	**78.88**
อาชีวะ	*	73.00	**81.00**	**69.53**
อุดม	*	NA	**NA**	**60.88**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่ (นาที) ประถม	*	91.13	**123.63**	**107.45**
มัธยมต้น	*	141.78	**176.23**	**136.11**
มัธยมปลาย	*	123.78	**155.81**	**141.60**
อาชีวะ	*	132.26	**160.92**	**121.38**
อุดม	*	NA	**NA**	**87.83**
ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ ประถม	*	71.75	**71.50**	**69.36**
มัธยมต้น	*	77.75	**78.50**	**73.27**
มัธยมปลาย	*	78.00	**60.25**	**74.36**
อาชีวะ	*	69.75	**80.00**	**69.18**
อุดม	*	NA	**NA**	**49.15**
เวลาที่ใช้ช่วยงานบ้านต่อวัน (นาที) ประถม	60.17	72.93	**96.12**	**86.72**
มัธยมต้น	68.32	84.96	**112.79**	**101.60**
มัธยมปลาย	62.60	89.05	**107.61**	**104.53**
อาชีวะ	68.26	98.32	**111.31**	**102.18**
อุดม	NA	NA	**NA**	**97.63**
ร้อยละเด็กเคยเป็นอาสาสมัครทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม ประถม	*	68.50	**56.25**	**58.97**

มัธยมต้น	*	76.50	57.75	60.48
มัธยมปลาย	*	82.50	78.50	73.14
อาชีวะ	*	65.75	47.50	55.90
อุดม	*	NA	NA	71.09
ร้อยละเด็กที่ใส่บาตรหรือทำบุญเป็นประจำ ประถม	*	16.25	13.50	12.59
มัธยมต้น	*	12.25	10.50	9.17
มัธยมปลาย	*	12.00	11.50	9.74
อาชีวะ	*	6.00	3.75	7.18
อุดม	*	NA	NA	6.57
ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ ประถม	*	35.50	29.25	27.10
มัธยมต้น	*	36.75	32.50	25.57
มัธยมปลาย	*	39.00	36.75	27.53
อาชีวะ	*	19.75	25.25	20.47
อุดม	*	NA	NA	27.85
ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ สงบจิตใจเป็นประจำ ประถม	*	32.50	15.25	19.80
มัธยมต้น	*	7.75	7.50	11.52
มัธยมปลาย	*	8.75	15.50	11.79
อาชีวะ	*	3.75	0.75	2.91
อุดม	*	NA	NA	4.36

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ ประถม	*	17.25	8.25	13.27
มัธยมต้น	*	9.25	9.75	11.15
มัธยมปลาย	*	10.00	6.75	11.45
อาชีวะ	*	5.50	1.25	8.96
อุดม	*	NA	NA	5.97
ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ ประถม	21.00	15.50	38.25	25.28
มัธยมต้น	49.65	50.75	60.75	57.15

	มัธยมปลาย	82.76	74.75	**92.00**	**82.04**
	อาชีวะ	70.18	78.00	**91.25**	**84.08**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**97.41**
ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์	ประถม	NA	19.75	**43.75**	**27.56**
	มัธยมต้น	39.72	42.50	**57.50**	**42.34**
	มัธยมปลาย	54.91	50.25	**85.25**	**57.64**
	อาชีวะ	41.85	30.75	**55.00**	**32.52**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**58.61**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน	ประถม	*	89.75	**79.25**	**80.38**
	มัธยมต้น	*	59.5	**41.75**	**55.77**
	มัธยมปลาย	*	48.25	**53.75**	**43.41**
	อาชีวะ	*	24.75	**45.00**	**24.99**
	อุดม	*	NA	**NA**	**16.18**
ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์	ประถม	NA	NA	**11.00**	**8.69**
	มัธยมต้น	NA	37.00	**21.50**	**24.40**
	มัธยมปลาย	39.48	56.00	**49.25**	**52.90**
	อาชีวะ	66.05	68.75	**66.50**	**59.82**
	อุดม	69.75	NA	**NA**	**68.71**
ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล	มัธยมต้น	*	10.00	**22.00**	**8.40**
	มัธยมปลาย	*	15.25	**38.00**	**17.16**
	อาชีวะ	*	5.25	**43.00**	**11.32**
	อุดม	*	NA	**NA**	**21.92**
ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์	มัธยมต้น	*	4.25	**5.50**	**3.45**
	มัธยมปลาย	*	6.25	**15.75**	**6.38**
	อาชีวะ	*	5.25	**32.75**	**8.43**
	อุดม	*	NA	**NA**	**8.80**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืนเป็นประจำ ประถม	*	1.00	**4.25**	**1.79**
มัธยมต้น	*	2.25	**3.00**	**1.96**
มัธยมปลาย	*	6.50	**1.25**	**3.40**
อาชีวะ	*	11.75	**11.25**	**6.48**
อุดม	*	NA	**NA**	**6.85**
ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำ ประถม	*	12.50	**13.75**	**11.01**
มัธยมต้น	*	11.00	**16.50**	**11.98**
มัธยมปลาย	*	11.00	**13.75**	**12.74**
อาชีวะ	*	10.50	**8.50**	**12.00**
อุดม	*	NA	**NA**	**20.02**
ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	5.00	7.00	**3.50**	**5.28**
มัธยมต้น	18.44	12.50	**15.00**	**13.63**
มัธยมปลาย	34.22	17.00	**17.25**	**16.52**
อาชีวะ	39.75	24.75	**6.75**	**22.83**
อุดม	NA	NA	**NA**	**19.75**
ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	4.50	4.00	**0.50**	**2.76**
มัธยมต้น	25.53	16.50	**10.00**	**12.60**
มัธยมปลาย	49.60	26.00	**19.25**	**21.88**
อาชีวะ	63.50	35.75	**10.25**	**30.10**
อุดม	NA	NA	**NA**	**25.81**
ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	2.00	3.50	**0.50**	**2.76**
มัธยมต้น	18.20	16.25	**12.00**	**13.03**
มัธยมปลาย	35.54	23.25	**19.00**	**20.04**
อาชีวะ	43.50	32.50	**10.25**	**27.71**
อุดม	NA	NA	**NA**	**23.80**
ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊ครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	3.00	**0.00**	**3.01**

มัธยมต้น	*	17.50	**16.00**	**18.47**
มัธยมปลาย	*	26.50	**24.00**	**31.01**
อาชีวะ	*	40.00	**19.50**	**42.28**
อุดม	*	NA	**NA**	**33.38**
ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ ประถม	*	12.00	**32.50**	**18.00**
มัธยมต้น	*	28.25	**54.25**	**27.07**
มัธยมปลาย	*	40.00	**50.50**	**39.75**
อาชีวะ	*	44.50	**55.50**	**47.93**
อุดม	*	NA	**NA**	**54.21**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน		ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
		ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ ประถม		*	10.00	**29.50**	**17.39**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	*	18.50	**34.25**	**26.43**
	มัธยมปลาย	*	24.75	**32.50**	**29.63**
	อาชีวะ	*	17.50	**32.25**	**24.04**
	อุดม	*	NA	**NA**	**40.60**
เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์ต่อวัน (นาที) ประถม		12.47	30.85	**39.58**	**44.82**
	มัธยมต้น	31.07	41.85	**67.25**	**88.53**
	มัธยมปลาย	54.25	42.38	**56.46**	**87.43**
	อาชีวะ	52.73	103.68	**102.02**	**101.86**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**101.11**
เวลาที่ใช้เล่นอินเทอร์เน็ตต่อวัน (นาที) ประถม		64.80	91.93	**93.01**	**101.19**
(รวมถึงChat/Hi5/My space)	มัธยมต้น	88.54	115.60	**164.88**	**135.84**
	มัธยมปลาย	95.93	118.74	**92.65**	**128.81**
	อาชีวะ	86.69	119.79	**98.68**	**133.42**
	อุดม	NA	NA	**NA**	**151.24**
ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ	ประถม	*	3.00	**20.00**	**6.54**

มัธยมต้น	*	8.25	**26.75**	**10.99**
มัธยมปลาย	*	11.50	**42.75**	**15.73**
อาชีวะ	*	9.00	**20.25**	**11.74**
อุดม	*	NA	**NA**	**10.49**
จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS ต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	2.00	**2.13**	**2.73**
มัธยมต้น	*	2.94	**2.82**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	1.93	**2.06**	**2.37**
อาชีวะ	*	4.17	**1.41**	**2.58**
อุดม	*	NA	**NA**	**2.30**
ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ ประถม	*	6.75	**18.75**	**10.43**
มัธยมต้น	*	9.50	**30.75**	**13.00**
มัธยมปลาย	*	4.75	**30.75**	**13.14**
อาชีวะ	*	5.75	**25.75**	**11.43**
อุดม	*	NA	**NA**	**10.71**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน (ครั้ง) ประถม	*	2.56	**2.43**	**2.62**
มัธยมต้น	*	2.61	**1.95**	**3.24**
มัธยมปลาย	*	2.11	**1.80**	**2.78**
อาชีวะ	*	3.43	**1.68**	**2.55**
อุดม	*	NA	**NA**	**3.38**
ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ประถม	*	17.25	**40.25**	**25.67**
มัธยมต้น	*	18.25	**32.50**	**25.75**
มัธยมปลาย	*	13.50	**25.25**	**18.42**

อาชีวะ	*	16.75	**20.25**	**17.27**
อุดม	*	NA	**NA**	**20.43**
เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่น ๆ ต่อวัน (นาที)				
ประถม	*	85.99	**105.62**	**103.02**
มัธยมต้น	*	102.81	**134.04**	**132.74**
มัธยมปลาย	*	97.96	**92.72**	**118.86**
อาชีวะ	*	128.88	**94.69**	**131.25**
อุดม	*	NA	**NA**	**149.54**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน เป็นประจำ	*			
ประถม		11.25	**8.75**	**7.87**
มัธยมต้น	*	11.75	**15.25**	**10.32**
มัธยมปลาย	*	10.25	**14.75**	**11.97**
อาชีวะ	*	23.50	**26.50**	**22.03**
อุดม	*	NA	**NA**	**29.00**
เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที) **ประถม**	88.02	70.15	**122.29**	**100.48**
มัธยมต้น	62.49	92.23	**71.64**	**127.40**
มัธยมปลาย	76.21	103.05	**92.88**	**130.95**
อาชีวะ	NA	116.78	**137.54**	**144.98**
อุดม	NA	NA	**NA**	**162.69**
ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียน	*	*		
ประถม			**13.25**	**12.32**
มัธยมต้น	*	*	**17.75**	**15.84**
มัธยมปลาย	*	*	**20.75**	**19.34**
อาชีวะ	*	*	**34.00**	**25.18**
อุดม	*	*	**NA**	**21.95**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
เวลาเฉลี่ยที่เด็กอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนต่อวัน(นาที) ประถม	*	*	120.38	94.37
มัธยมต้น	*	*	124.06	122.52
มัธยมปลาย	*	*	154.34	146.81
อาชีวะ	*	*	169.96	156.86
อุดม	*	*	NA	212.96
ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ มัธยมต้น	6.16	5.00	6.00	4.20
มัธยมปลาย	16.35	12.75	6.00	11.95
อาชีวะ	30.58	48.25	17.00	35.92
อุดม	NA	NA	NA	41.68
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ มัธยมต้น	*	4.74	7.98	5.28
มัธยมปลาย	*	6.59	5.32	5.30
อาชีวะ	*	12.08	0.90	8.25
อุดม	*	NA	NA	6.21
ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา มัธยมต้น	*	24.50	27.50	23.32
มัธยมปลาย	*	40.50	38.25	37.45
อาชีวะ	*	61.75	56.75	52.82
อุดม	*	NA	NA	63.60
ร้อยละเด็กที่มีเพื่อนนักเรียนรักเพศเดียวกัน ประถม	*	NA	24.75	22.66
มัธยมต้น	*	56.75	51.25	47.87
มัธยมปลาย	*	72.00	87.25	67.71
อาชีวะ	*	30.50	83.50	48.34
อุดม	*	NA	NA	59.23
จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน ประถม	*	NA	2.93	2.38
มัธยมต้น	*	3.37	2.36	2.80
มัธยมปลาย	*	3.10	4.24	3.62
อาชีวะ	*	3.13	2.78	2.65

อุดม	*	NA	NA	3.62
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก ประถม	*	27.75	20.50	15.51
มัธยมต้น	*	37.25	19.00	21.07
มัธยมปลาย	*	47.50	36.75	33.95
อาชีวะ	*	37.75	24.75	25.14
อุดม	*	NA	NA	30.39

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก ประถม	*	18.00	10.50	9.96
มัธยมต้น	*	9.25	17.75	8.85
มัธยมปลาย	*	15.25	13.75	7.38
อาชีวะ	*	10.50	9.75	7.59
อุดม	*	NA	NA	7.12
ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก ประถม	*	74.25	59.25	63.89
มัธยมต้น	*	55.50	46.75	51.30
มัธยมปลาย	*	57.00	57.00	54.09
อาชีวะ	*	46.75	51.00	47.94
อุดม	*	NA	NA	44.16
ร้อยละเด็กที่อยากกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้มาก ประถม	*	66.75	42.50	51.90
มัธยมต้น	*	45.75	48.75	41.50
มัธยมปลาย	*	54.25	42.00	43.67
อาชีวะ	*	47.75	49.25	41.23
อุดม	*	NA	NA	34.56

ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มาก ประถม	*	*	**55.50**	**58.44**
มัธยมต้น	*	*	**69.25**	**60.15**
มัธยมปลาย	*	*	**78.50**	**69.56**
อาชีวะ	*	*	**70.50**	**59.96**
อุดม	*	*	**NA**	**66.80**
ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่/การพนันอย่างอื่นครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	*	6.25	**4.75**	**6.21**
มัธยมต้น	*	18.75	**14.00**	**13.88**
มัธยมปลาย	*	18.75	**22.00**	**25.21**
อาชีวะ	*	28.00	**17.00**	**28.66**
อุดม	*	NA	**NA**	**33.67**
ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลครั้งคราวถึงเป็นประจำ ประถม	1.50	2.50	**0.50**	**2.76**
มัธยมต้น	9.93	6.50	**8.00**	**7.78**
มัธยมปลาย	20.69	3.25	**9.50**	**13.17**
อาชีวะ	14.75	12.25	**3.50**	**15.41**
อุดม	NA	NA	**NA**	**12.08**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	**ปี 48-49**	**ปี 49-50**	**ปี 2550-2551**	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยจังหวัด**	**ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน**
ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งราวถึงประจำ ประถม	*	*	**0.50**	**1.15**
มัธยมต้น	*	*	**3.00**	**2.00**
มัธยมปลาย	*	*	**0.50**	**2.70**
อาชีวะ	*	*	**0.50**	**4.79**
อุดม	*	*	**NA**	**4.38**
ร้อยละเด็กที่ซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	1.25	**4.25**	**2.92**
มัธยมต้น	*	5.75	**3.25**	**4.61**

มัธยมปลาย	*	10.50	3.75	8.80
อาชีวะ	*	11.00	10.75	14.59
อุดม	*	NA	NA	16.31
ร้อยละเด็กที่ซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	9.00	10.75	8.29
มัธยมต้น	*	9.75	4.50	7.84
มัธยมปลาย	*	11.25	5.25	9.42
อาชีวะ	*	18.00	11.75	16.27
อุดม	*	NA	NA	19.28
ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ ประถม	*	*	3.50	2.02
มัธยมต้น	*	*	7.25	2.21
มัธยมปลาย	*	*	4.00	1.84
อาชีวะ	*	*	6.00	3.74
อุดม	*	*	NA	4.16
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ประถม	5.25	8.25	3.75	3.76
มัธยมต้น	26.95	13.75	9.75	6.93
มัธยมปลาย	22.81	16.50	10.75	9.02
อาชีวะ	33.75	18.75	4.75	11.63
อุดม	NA	NA	NA	12.44
ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกอาวุธในสถานศึกษา ประถม	*	13.75	25.50	20.73
มัธยมต้น	*	20.75	25.25	22.21
มัธยมปลาย	*	21.75	15.00	21.82
อาชีวะ	*	23.25	16.50	21.82
อุดม	*	NA	NA	20.88
ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา ประถม	6.50	5.30	7.75	5.87
มัธยมต้น	12.53	16.25	10.00	6.08
มัธยมปลาย	5.57	11.00	16.00	6.81
อาชีวะ	4.00	5.50	2.25	4.38
อุดม	NA	NA	NA	6.37

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

สภาวะด้านปัญหาสังคมจังหวัดลำพูน	ปี 48-49	ปี 49-50	ปี 2550-2551	
	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยจังหวัด	ค่าเฉลี่ยภาคเหนือตอนบน
ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ประถม	30.00	27.00	**18.50**	**17.96**
มัธยมต้น	18.44	22.75	**12.50**	**16.78**
มัธยมปลาย	12.20	25.5	**20.00**	**20.80**
อาชีวะ	9.75	20.75	**9.50**	**14.22**
อุดม	NA	NA	**NA**	**13.41**
ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก ประถม	*	38.25	**36.25**	**37.27**
มัธยมต้น	*	48.50	**46.25**	**48.85**
มัธยมปลาย	*	69.50	**77.25**	**71.86**
อาชีวะ	*	56.50	**64.75**	**59.58**
อุดม	*	NA	**NA**	**71.91**
อัตราส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง [155]	2.72	2.61	**2.06**	**2.32**
จำนวนเด็กอายุ 10 - 19 ปีที่มาทำคลอดต่อประชากรแสนคน [156] ภาพรวม	182.73	3,018.02	**1,920.79**	**1,932.90**
10-14ปี	127.52	89.72	**492.57**	**105.16**
15-19ปี	508.25	5,863.97	**3,253.61**	**3,359.74**
จำนวนเด็ก 18 ปีและต่ำกว่าที่ถูกละเมิดทางเพศต่อประชากรแสนคน [157]	29.64	21.09	**32.90**	**25.98**
จำนวนเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจต่อประชากรแสนคน [158]	46.20	71.01	**57.51**	**56.89**
จำนวนเด็กขอรับการบำบัดยาเสพติดต่อประชากรแสนคน [159]	50.14	156.49	**179.84**	**97.19**
จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง [160]	NA	76.88	**210.21**	**56.11**

[155] ที่ทำการปกครองจังหวัด (กลุ่มงานปกครอง) จังหวัดลำพูน

[156] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน/โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดลำพูน/ สำนักนโยบายยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

[157] ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน

[158] สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดลำพูน

[159] ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดลำพูน

[160] ที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง/ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

จำนวนพื้นที่ดีต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	52.63	89.75	**154.51**	**52.20**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนเฉพาะเขตอำเภอเมือง[161]	176.71	96.62	**205.29**	**165.45**
จำนวนพื้นที่เสี่ยงต่อประชากรแสนคนทั้งจังหวัด	40.77	59.42	**87.37**	**84.21**
จำนวนร้านอินเทอร์เน็ตในเขตอำเภอเมืองต่อประชากรแสนคน[162]	9.39	18.99	**45.66**	**39.99**

หมายเหตุ * หมายถึงไม่มีการเก็บข้อมูลรายการดังกล่าว

[161] **ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน**

[162] **ตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน**

ภาคผนวก ค.

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จำแนกตามเพศ

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จำแนกตามเพศ

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน ประจำปี 2550 – 2551 เมื่อจำแนกตามเพศสามารถสรุปเป็นตารางข้อมูลภาพรวมได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนเมื่อจำแนกตามเพศ				
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	รวม
ภาคเหนือตอนบน	7,274	7,518	246	225	15,263
เชียงราย	988	989	11	12	2,000
เชียงใหม่	933	977	43	38	1,991
น่าน	990	997	9	4	2,000
พะเยา	908	866	45	55	1,874
แพร่	837	1,058	42	54	1,991
แม่ฮ่องสอน	777	787	24	12	1,600
ลำปาง	1,102	1,044	31	30	2,207
ลำพูน	739	800	41	20	1,600

ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะอนามัยแม่และเด็ก	น้ำหนักโดยเฉลี่ยของเด็ก (กก.)				ส่วนสูงโดยเฉลี่ยของเด็ก (ซม.)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	51.72	46.03	56.11	49.12	160.82	154.85	166.75	158.64
เชียงราย	51.31	46.11	58.00	48.17	160.29	155.32	167.60	161.00
เชียงใหม่	53.91	46.18	57.45	49.65	162.74	155.25	168.81	158.54
น่าน	53.00	45.77	62.33	47.75	162.77	155.03	170.78	157.00
พะเยา	51.13	45.63	55.53	46.10	161.19	154.51	167.81	156.89
แพร่	52.63	46.72	55.93	50.48	161.89	155.59	167.79	158.25
แม่ฮ่องสอน	48.79	44.50	52.71	50.21	157.23	151.57	161.33	160.00
ลำปาง	52.19	45.69	54.90	51.40	161.65	155.02	166.87	160.53
ลำพูน	49.85	47.52	56.54	49.55	157.53	155.97	164.49	159.95

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ				เวลาเฉลี่ยต่อวันที่เด็กใช้เล่นกีฬา (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	57.74	29.08	44.49	35.27	103.79	80.54	106.14	102.47
เชียงราย	46.76	30.63	54.55	41.67	103.63	93.81	95.00	84.00
เชียงใหม่	59.31	25.85	40.48	34.21	112.11	82.79	108.24	123.75
น่าน	59.63	27.69	33.33	50.00	105.64	78.27	100.00	75.00
พะเยา	52.68	24.50	40.00	37.04	104.79	75.68	95.71	96.25
แพร่	61.99	27.92	35.71	27.78	101.91	72.34	100.00	90.36
แม่ฮ่องสอน	61.90	26.81	50.00	41.67	98.76	70.23	127.50	112.00
ลำปาง	58.47	23.00	22.58	23.33	104.24	71.36	167.14	147.14
ลำพูน	63.87	49.25	75.61	60.00	97.94	89.92	93.39	85.83

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	3.85	4.09	8.02	8.52
เชียงราย	6.33	4.82	0.00	16.67
เชียงใหม่	3.56	5.41	2.44	5.26
น่าน	3.69	2.54	12.50	0.00
พะเยา	2.63	4.12	13.95	14.81
แพร่	2.65	4.30	10.26	5.66
แม่ฮ่องสอน	1.80	3.43	20.83	0.00
ลำปาง	4.18	4.10	6.45	13.33
ลำพูน	5.68	3.88	0.00	0.00

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ				ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	31.34	34.02	33.33	23.53	15.28	13.30	0.00	23.53
เชียงราย	27.14	30.65	0.00	0.00	11.56	6.53	0.00	0.00
เชียงใหม่	36.13	36.82	0.00	0.00	18.42	12.44	0.00	0.00
น่าน	41.92	44.78	0.00	0.00	10.55	8.46	0.00	0.00
พะเยา	34.52	45.97	50.00	22.22	10.71	9.95	0.00	33.33
แพร่	19.77	19.82	0.00	50.00	25.14	27.19	0.00	25.00
แม่ฮ่องสอน	28.06	33.50	25.00	0.00	15.31	12.50	0.00	0.00
ลำปาง	32.08	30.14	100.00	0.00	15.96	9.59	0.00	0.00
ลำพูน	30.50	31.31	0.00	0.00	15.00	19.19	0.00	0.00

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ				ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้ทุกมื้อ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	3.85	4.09	8.02	8.52	42.61	46.60	56.73	43.30
เชียงราย	6.33	4.82	0.00	16.67	44.34	42.45	45.45	33.33
เชียงใหม่	3.56	5.41	2.44	5.26	41.53	46.69	59.52	42.11
น่าน	3.69	2.54	12.50	0.00	45.33	50.20	55.56	75.00
พะเยา	2.63	4.12	13.95	14.81	38.97	45.92	44.44	46.30
แพร่	2.65	4.30	10.26	5.66	44.08	46.71	59.52	38.89
แม่ฮ่องสอน	1.80	3.43	20.83	0.00	44.53	48.28	33.33	58.33
ลำปาง	4.18	4.10	6.45	13.33	39.82	44.80	70.97	30.00
ลำพูน	5.68	3.88	0.00	0.00	42.90	48.38	70.73	60.00

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กดูโทรทัศน์/vdo/vcd เป็นประจำ				เวลาเฉลี่ยต่อวันเด็กดูโทรทัศน์/vdo/vcd (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	57.74	29.08	44.49	35.27	151.03	173.42	172.61	172.16
เชียงราย	46.76	30.63	54.55	41.67	156.98	169.58	210.00	270.00
เชียงใหม่	59.31	25.85	40.48	34.21	158.59	185.46	166.79	181.96
น่าน	59.63	27.69	33.33	50.00	139.88	163.58	168.00	150.00
พะเยา	52.68	24.50	40.00	37.04	159.03	185.17	223.00	160.11
แพร่	61.99	27.92	35.71	27.78	144.21	168.38	183.46	142.97
แม่ฮ่องสอน	61.90	26.81	50.00	41.67	143.29	164.41	163.00	240.00
ลำปาง	58.47	23.00	22.58	23.33	152.14	178.61	158.08	160.50
ลำพูน	63.87	49.25	75.61	60.00	155.71	174.17	142.59	178.00

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	45.90	28.10	48.31	57.49	23.39	6.70	22.32	26.21
เชียงราย	46.50	42.36	70.00	66.67	16.22	12.00	20.00	41.67
เชียงใหม่	47.90	31.57	75.61	75.00	22.69	3.65	31.71	27.78
น่าน	57.05	27.87	55.56	100.00	30.08	4.07	55.56	25.00
พะเยา	48.48	27.36	46.51	51.11	21.52	5.15	31.71	31.82
แพร่	47.62	30.57	57.14	64.00	36.29	12.76	21.95	20.00
แม่ฮ่องสอน	38.55	14.31	55.00	33.33	23.24	3.58	10.00	33.33
ลำปาง	47.62	29.25	33.33	53.33	23.41	4.31	13.33	26.67
ลำพูน	25.60	14.78	14.63	27.78	12.06	6.81	9.76	11.11

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กคิดทำศัลยกรรม				ร้อยละเด็กเคยใช้ยาลดความอ้วน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	19.82	26.53	40.34	62.80	4.13	6.91	12.71	11.54
เชียงราย	23.56	29.89	27.27	58.33	4.71	7.40	18.18	16.67
เชียงใหม่	18.19	27.57	42.50	63.89	3.59	7.17	19.51	11.11
น่าน	15.88	24.97	44.44	50.00	5.25	6.60	0.00	0.00
พะเยา	18.07	24.04	37.21	60.00	3.30	6.76	9.30	6.52
แพร่	18.91	26.78	35.00	66.00	4.63	6.86	16.67	14.00
แม่ฮ่องสอน	18.07	20.78	30.00	75.00	4.48	4.26	15.00	16.67
ลำปาง	19.23	29.06	31.03	53.33	2.95	7.32	17.24	10.00
ลำพูน	28.57	27.41	60.98	72.22	4.45	8.64	2.44	16.67

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	23.06	18.23	17.48	17.04
เชียงราย	21.12	20.82	18.18	0.00
เชียงใหม่	19.26	11.36	11.63	2.63
น่าน	27.44	23.11	66.67	0.00
พะเยา	22.12	18.52	22.22	24.07
แพร่	25.88	17.51	26.19	12.96
แม่ฮ่องสอน	20.21	17.53	4.17	33.33
ลำปาง	27.85	24.52	22.58	20.00
ลำพูน	18.40	10.50	2.44	35.00

สภาวะสุขภาพจิต	ร้อยละเด็กเครียดจนมีอาการทางร่างกาย เช่น นอนไม่หลับ อาเจียน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	23.65	34.05	39.84	46.43
เชียงราย	30.56	34.45	27.27	50.00
เชียงใหม่	25.27	41.21	46.51	57.89
น่าน	21.83	34.24	22.22	50.00
พะเยา	20.00	31.67	51.11	40.74
แพร่	20.70	33.27	33.33	42.59
แม่ฮ่องสอน	22.14	32.53	54.17	41.67
ลำปาง	21.84	33.27	61.29	50.00
ลำพูน	26.93	30.75	9.76	45.00

ด้านการศึกษา

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือเป็นงานอดิเรกเป็นประจำ				เวลาอ่านหนังสือเป็นงานอดิเรกเฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	23.94	32.00	25.71	30.49	76.49	85.48	77.38	89.05
เชียงราย	20.71	27.99	18.18	25.00	85.56	89.36	60.00	50.00
เชียงใหม่	21.44	32.10	16.67	31.58	72.93	91.94	72.14	80.00
น่าน	23.59	33.23	44.44	25.00	76.06	86.54	135.00	30.00
พะเยา	21.04	28.02	24.44	27.78	73.93	84.53	81.67	137.55
แพร่	25.79	31.53	30.95	33.33	71.10	81.95	76.15	85.29
แม่ฮ่องสอน	25.74	34.43	29.17	8.33	74.23	84.33	77.14	120.00
ลำปาง	24.34	32.40	16.13	41.38	75.17	86.52	88.00	98.18
ลำพูน	30.72	37.25	34.15	30.00	81.76	79.02	60.71	33.33

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ				เวลาอ่านหนังสือพิมพ์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	24.69	20.57	22.95	26.46	42.44	44.75	43.94	45.58
เชียงราย	18.32	17.63	27.27	8.33	46.31	45.39	50.00	60.00
เชียงใหม่	24.24	21.48	19.05	18.42	40.66	45.37	43.75	70.83
น่าน	28.56	18.93	22.22	75.00	43.43	45.28	40.00	18.33
พะเยา	25.11	19.14	24.44	18.87	40.85	41.41	53.13	54.17
แพร่	28.55	19.60	14.63	29.63	47.33	40.95	27.00	34.00
แม่ฮ่องสอน	18.40	18.68	12.50	8.33	37.52	44.93	16.67	60.00
ลำปาง	24.36	23.60	16.13	26.67	38.91	44.10	27.00	44.29
ลำพูน	30.85	25.88	43.90	65.00	43.43	49.85	53.33	48.08

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือการ์ตูนเป็นประจำ				เวลาอ่านหนังสือการ์ตูนเฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	22.24	22.84	20.90	25.68	72.88	78.55	60.43	94.70
เชียงราย	21.04	23.18	18.18	16.67	77.84	84.48	100.00	60.00
เชียงใหม่	19.87	23.23	14.63	23.68	68.70	88.17	90.00	100.00
น่าน	20.70	20.59	11.11	25.00	66.21	77.33	60.00	30.00
พะเยา	22.40	22.29	13.33	28.30	83.44	80.35	48.00	94.55
แพร่	22.07	20.63	19.05	24.53	72.61	77.96	56.25	123.33
แม่ฮ่องสอน	23.81	24.90	37.50	8.33	63.89	69.02	92.22	130.00
ลำปาง	20.53	19.79	9.68	36.67	76.14	75.56	43.33	78.00
ลำพูน	29.77	30.13	39.02	25.00	73.68	75.43	43.13	71.00

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านข่าวในเว็บไซต์เป็นประจำ				เวลาอ่านข่าวในเว็บไซต์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	14.92	12.79	22.45	21.08	60.76	65.27	58.15	72.95
เชียงราย	15.10	14.98	9.09	16.67	59.70	70.84	30.00	60.00
เชียงใหม่	16.09	12.89	33.33	21.05	58.40	54.43	68.93	101.43
น่าน	15.83	9.93	22.22	25.00	56.88	65.60	60.00	20.00
พะเยา	14.73	9.76	17.78	11.32	54.51	61.39	50.00	90.00
แพร่	13.58	14.05	21.43	25.93	82.41	60.35	57.22	58.92
แม่ฮ่องสอน	7.46	7.37	25.00	25.00	60.22	64.91	75.00	95.00
ลำปาง	13.23	13.48	19.35	26.67	53.90	60.01	60.00	85.00
ลำพูน	24.09	19.50	21.95	25.00	63.06	78.22	38.89	48.00

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กที่เรียนพิเศษเป็นประจำ				เวลาเรียนพิเศษเฉลี่ยต่อวัน(นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	22.29	26.92	27.31	24.43	179.87	187.53	181.64	165.00
เชียงราย	21.40	22.06	27.27	0.00	177.57	182.71	120.00	0.00
เชียงใหม่	17.32	22.64	21.95	10.53	175.91	200.39	136.25	146.67
น่าน	25.93	27.60	11.11	25.00	183.04	173.03	180.00	120.00
พะเยา	14.77	19.40	26.83	17.31	220.94	232.44	266.67	171.67
แพร่	21.32	29.91	39.02	26.42	190.03	194.52	221.25	169.29
แม่ฮ่องสอน	16.47	24.27	29.17	8.33	113.95	130.86	88.57	60.00
ลำปาง	20.79	21.99	23.33	40.00	187.54	203.71	165.00	184.17
ลำพูน	43.03	50.13	26.83	65.00	182.20	189.19	172.73	153.85

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	910.77	884.86	959.57	1,021.06
เชียงราย	1,024.08	1,041.72	1,033.33	0.00
เชียงใหม่	810.34	968.49	785.71	2,500.00
น่าน	791.65	842.52	2,600.00	300.00
พะเยา	1,054.80	920.56	1,250.56	485.71
แพร่	888.22	742.73	694.67	887.50
แม่ฮ่องสอน	412.92	419.61	435.71	300.00
ลำปาง	1,092.93	877.27	1,936.00	1,234.00
ลำพูน	1,007.23	1,083.08	913.64	1,038.46

สภาวะเสี่ยงของเด็กในระบบการศึกษา	ร้อยละเด็กที่โดดเรียนเป็นประจำ				ร้อยละเด็กที่เคยลอกข้อสอบเพื่อน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	1.62	0.55	3.67	2.67	51.24	51.27	60.41	63.96
เชียงราย	1.12	1.12	0.00	8.33	55.75	55.03	27.27	66.67
เชียงใหม่	1.62	0.72	9.30	2.63	50.60	49.54	67.44	68.42
น่าน	1.52	0.60	0.00	0.00	54.61	52.87	66.67	75.00
พะเยา	1.67	0.58	6.67	5.45	51.39	46.28	68.89	66.67
แพร่	2.28	0.57	2.38	1.85	51.98	54.49	56.10	53.85
แม่ฮ่องสอน	1.42	0.00	0.00	0.00	44.92	44.85	58.33	58.33
ลำปาง	1.64	0.58	3.23	0.00	52.55	50.39	87.10	76.67
ลำพูน	1.76	0.00	0.00	0.00	45.20	55.38	36.59	55.00

สภาวะเสี่ยงของเด็กในระบบการศึกษา	ร้อยละเด็กที่รู้สึกปลอดภัยมาก เวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย				ร้อยละเด็กที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	29.61	25.28	25.61	20.98	36.24	40.58	39.18	27.68
เชียงราย	28.51	24.21	36.36	8.33	34.93	34.56	45.45	16.67
เชียงใหม่	32.31	26.65	30.23	26.32	35.08	41.92	27.91	31.58
น่าน	29.98	23.23	22.22	0.00	38.98	43.84	44.44	50.00
พะเยา	24.64	24.53	20.00	16.67	36.98	42.44	31.11	25.93
แพร่	28.19	23.27	23.81	18.52	35.99	38.06	43.90	29.63
แม่ฮ่องสอน	35.26	28.46	33.33	16.67	39.25	44.73	37.50	33.33
ลำปาง	29.22	23.29	16.13	20.00	36.45	39.13	32.26	23.33
ลำพูน	29.50	30.38	29.27	45.00	31.66	41.38	58.54	25.00

ด้านปัญหาสังคม

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่				ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	27.61	29.99	37.39	36.82	13.25	18.85	15.04	18.67
เชียงราย	31.88	31.78	45.45	58.33	13.95	16.45	9.09	25.00
เชียงใหม่	30.58	32.25	45.00	56.76	12.04	19.90	9.30	15.79
น่าน	22.52	25.28	55.56	0.00	11.13	14.00	11.11	0.00
พะเยา	30.89	30.57	32.56	25.00	9.73	15.26	13.33	9.09
แพร่	31.88	33.56	45.00	50.00	12.36	21.00	21.43	24.07
แม่ฮ่องสอน	24.45	29.10	41.67	25.00	12.10	15.12	12.50	25.00
ลำปาง	26.70	29.61	33.33	20.69	12.81	18.10	22.58	26.67
ลำพูน	21.24	27.00	21.95	20.00	23.82	32.25	14.63	20.00

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ				เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	70.33	78.03	70.78	69.82	114.04	129.16	129.18	116.76
เชียงราย	65.96	67.41	54.55	41.67	118.55	122.68	160.00	90.00
เชียงใหม่	64.30	75.77	60.98	71.05	110.66	128.21	121.74	158.18
น่าน	72.58	82.04	66.67	75.00	100.20	132.04	190.00	100.00
พะเยา	70.54	76.69	68.89	75.93	115.10	130.25	106.00	108.75
แพร่	71.02	81.53	63.41	57.69	103.88	115.74	143.85	74.42
แม่ฮ่องสอน	70.79	75.22	75.00	83.33	105.60	118.81	122.78	78.70
ลำปาง	69.22	80.40	74.19	76.67	110.29	124.01	136.35	98.33
ลำพูน	80.92	85.38	90.24	80.00	146.67	162.54	122.97	204.06

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ				เวลาที่ช่วยงานบ้านเฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	61.41	75.11	61.73	61.43	87.36	107.47	103.41	100.38
เชียงราย	58.81	68.22	45.45	33.33	96.88	112.17	108.00	112.50
เชียงใหม่	56.77	70.14	57.14	50.00	84.70	108.65	88.89	113.67
น่าน	64.14	80.22	66.67	100.00	84.92	110.64	127.50	75.00
พะเยา	59.30	76.37	66.67	66.04	86.04	115.02	108.08	106.25
แพร่	60.10	75.17	60.00	59.26	82.11	101.36	113.41	97.24
แม่ฮ่องสอน	67.18	80.56	58.33	66.67	76.51	96.15	87.50	133.13
ลำปาง	58.78	75.34	58.06	76.67	82.17	107.97	100.59	76.14
ลำพูน	69.01	76.25	70.73	60.00	104.76	109.31	105.86	106.67

สภาวะด้านจิตสำนึกสาธารณะ	ร้อยละเด็กที่เคยเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	58.72	67.89	67.89	68.75
เชียงราย	61.73	63.10	54.55	83.33
เชียงใหม่	61.70	66.46	65.12	68.42
น่าน	61.71	74.92	100.00	50.00
พะเยา	53.95	68.02	77.78	70.37
แพร่	62.50	72.88	73.81	62.96
แม่ฮ่องสอน	59.72	63.02	58.33	41.67
ลำปาง	56.56	64.96	74.19	83.33
ลำพูน	50.74	68.75	51.22	70.00

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่ใส่บาตร/ทำบุญเป็นประจำ				ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	8.29	10.16	7.72	9.38	20.48	30.70	20.82	27.11
เชียงราย	9.77	10.76	0.00	0.00	21.70	30.56	18.18	16.67
เชียงใหม่	9.03	9.95	9.30	13.16	21.16	37.31	18.60	26.32
น่าน	6.78	9.75	0.00	0.00	18.20	27.90	11.11	0.00
พะเยา	8.74	8.89	13.33	5.45	23.65	31.64	24.44	25.45
แพร่	5.87	7.38	9.52	7.55	15.57	28.26	26.83	25.93
แม่ฮ่องสอน	11.33	13.21	4.17	16.67	19.95	27.57	20.83	16.67
ลำปาง	8.11	9.77	6.45	10.00	18.18	27.80	25.81	30.00
ลำพูน	6.63	12.75	4.88	20.00	26.66	35.38	12.20	50.00

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ-สงบจิตใจเป็นประจำ				ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	9.50	11.63	6.12	8.44	10.62	10.49	6.10	6.67
เชียงราย	10.04	10.86	0.00	0.00	10.85	14.40	0.00	8.33
เชียงใหม่	12.23	11.61	4.65	5.26	12.15	10.97	2.33	0.00
น่าน	8.51	10.26	0.00	0.00	8.08	8.94	0.00	0.00
พะเยา	10.40	11.91	15.56	5.45	12.32	7.86	13.33	7.27
แพร่	8.28	15.99	9.76	12.96	6.83	5.39	7.14	5.56
แม่ฮ่องสอน	8.88	11.05	0.00	8.33	20.85	24.90	8.33	8.33
ลำปาง	9.48	9.29	3.23	6.67	9.09	6.81	6.45	6.67
ลำพูน	7.58	11.88	2.44	20.00	5.55	7.25	2.44	20.00

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วมาก				ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	55.43	69.73	64.08	67.86	51.55	61.75	66.80	67.71
เชียงราย	59.55	62.30	72.73	58.33	56.42	59.24	72.73	50.00
เชียงใหม่	57.13	74.41	54.76	78.95	52.39	62.80	80.95	63.16
น่าน	55.84	72.81	77.78	75.00	56.91	63.27	77.78	100.00
พะเยา	55.99	68.22	60.00	59.26	49.22	59.91	55.56	62.96
แพร่	48.56	68.41	71.43	66.67	46.27	63.40	65.85	75.47
แม่ฮ่องสอน	54.83	65.82	62.50	75.00	43.11	56.54	66.67	66.67
ลำปาง	52.55	70.00	54.84	60.00	52.74	67.63	70.97	76.67
ลำพูน	59.27	76.25	73.17	85.00	52.77	59.00	58.54	60.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ				ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	64.84	68.87	85.19	86.55	41.72	43.42	56.79	53.36
เชียงราย	72.27	75.23	72.73	100.00	47.17	46.61	45.45	83.33
เชียงใหม่	64.41	70.46	88.10	81.58	41.83	43.28	59.52	47.37
น่าน	66.36	68.30	88.89	100.00	41.41	42.93	66.67	75.00
พะเยา	63.80	67.86	82.22	80.00	31.57	34.45	44.44	38.18
แพร่	66.34	74.23	85.71	94.23	37.98	48.46	66.67	59.62
แม่ฮ่องสอน	39.51	45.11	70.83	75.00	22.78	19.06	50.00	16.67
ลำปาง	71.25	74.95	86.21	100.00	48.08	50.29	58.62	66.67
ลำพูน	70.37	69.50	95.12	70.00	61.98	58.63	60.98	70.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	12.52	15.07	25.64	21.36
เชียงราย	13.45	12.80	18.18	50.00
เชียงใหม่	13.80	18.56	40.00	13.89
น่าน	9.36	7.91	44.44	0.00
พะเยา	6.50	10.26	16.28	15.22
แพร่	9.33	14.63	28.57	22.92
แม่ฮ่องสอน	3.44	5.11	20.00	8.33
ลำปาง	13.23	17.66	14.29	36.67
ลำพูน	34.69	35.05	26.83	16.67

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	22.08	8.17	27.35	21.43	27.62	8.25	36.73	20.89
เชียงราย	18.62	10.62	20.00	36.36	21.85	13.18	50.00	33.33
เชียงใหม่	23.01	6.46	39.53	18.42	30.82	6.26	55.81	23.68
น่าน	27.07	6.54	22.22	0.00	33.33	7.03	44.44	0.00
พะเยา	21.88	7.08	28.89	14.55	28.49	6.61	35.56	14.55
แพร่	27.64	11.18	33.33	22.22	35.37	10.32	47.62	22.22
แม่ฮ่องสอน	20.08	5.97	20.83	33.33	27.28	6.35	29.17	25.00
ลำปาง	23.08	8.94	29.03	26.67	27.21	9.14	38.71	30.00
ลำพูน	13.40	7.63	12.20	25.00	14.75	5.88	4.88	10.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	26.42	7.17	38.78	19.28	34.83	14.38	51.84	36.44
เชียงราย	22.66	12.97	50.00	27.27	26.32	19.00	60.00	33.33
เชียงใหม่	30.03	5.34	51.16	21.05	39.01	11.18	67.44	44.74
น่าน	32.53	5.52	44.44	0.00	41.72	13.78	66.67	0.00
พะเยา	26.23	5.34	40.00	23.64	37.43	13.37	44.44	38.18
แพร่	35.13	7.67	50.00	15.09	44.35	20.28	61.90	35.19
แม่ฮ่องสอน	23.42	5.72	41.67	25.00	30.89	11.56	50.00	33.33
ลำปาง	25.27	7.02	35.48	20.00	36.05	13.89	70.97	50.00
ลำพูน	13.94	7.25	9.76	10.00	20.16	10.13	14.63	10.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ				เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	32.24	39.09	48.77	62.95	82.02	93.10	120.47	137.47
เชียงราย	33.84	37.83	54.55	83.33	112.91	98.82	110.00	145.00
เชียงใหม่	26.29	40.06	69.05	55.26	90.05	97.11	139.58	159.50
น่าน	31.63	35.09	50.00	75.00	76.18	84.90	165.00	90.00
พะเยา	29.12	40.85	35.56	48.15	79.75	105.63	175.62	186.00
แพร่	34.05	43.63	47.62	64.81	79.06	93.24	140.95	98.85
แม่ฮ่องสอน	23.68	27.32	29.17	66.67	68.10	87.69	115.00	121.25
ลำปาง	32.67	40.08	41.94	80.00	80.58	100.52	133.46	176.09
ลำพูน	48.44	46.88	58.54	70.00	65.72	75.25	44.17	70.71

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ				เวลาที่เล่นอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	28.28	24.52	44.03	41.70	130.27	131.63	166.49	161.90
เชียงราย	30.86	29.25	27.27	50.00	145.95	146.81	160.00	120.00
เชียงใหม่	30.96	30.41	54.76	55.26	145.12	137.04	165.00	144.00
น่าน	24.16	19.03	33.33	50.00	119.02	114.75	120.00	120.00
พะเยา	27.07	18.16	41.86	29.63	128.81	120.86	151.07	152.73
แพร่	30.32	29.05	54.76	47.17	134.03	137.66	237.08	187.50
แม่ฮ่องสอน	18.66	13.47	41.67	41.67	108.31	125.88	165.00	132.00
ลำปาง	27.41	26.65	41.94	43.33	133.11	137.49	182.31	152.73
ลำพูน	37.48	27.25	34.15	25.00	114.11	113.03	60.71	248.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ				จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS เฉลี่ยต่อวัน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	9.74	11.39	23.67	33.93	2.78	2.39	3.16	3.91
เชียงราย	4.26	7.50	0.00	33.33	1.86	1.62	0.00	3.75
เชียงใหม่	8.64	7.68	35.71	15.79	2.59	2.55	2.50	3.25
น่าน	9.63	9.06	33.33	0.00	2.91	2.77	2.33	0.00
พะเยา	7.56	11.35	15.56	27.78	3.44	2.94	7.50	3.00
แพร่	8.23	12.49	19.05	37.04	3.59	2.89	2.00	3.76
แม่ฮ่องสอน	6.18	7.75	33.33	25.00	2.90	2.90	5.75	2.33
ลำปาง	10.46	10.17	6.45	33.33	3.26	2.60	3.00	2.70
ลำพูน	25.44	27.25	36.59	90.00	2.22	1.79	1.87	5.72

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ				จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	13.13	9.89	20.08	21.88	3.09	2.57	3.87	3.44
เชียงราย	7.30	8.01	0.00	25.00	1.79	1.83	0.00	2.33
เชียงใหม่	12.77	8.61	24.39	10.53	3.08	3.01	5.33	1.67
น่าน	12.42	7.64	33.33	0.00	4.15	2.80	1.67	0.00
พะเยา	12.88	8.10	22.22	20.37	4.35	3.94	5.29	3.71
แพร่	13.63	10.11	16.67	20.37	4.03	3.03	6.43	5.56
แม่ฮ่องสอน	9.27	7.12	20.83	25.00	3.21	3.02	3.80	1.33
ลำปาง	10.28	8.84	9.68	16.67	3.28	2.63	3.00	2.50
ลำพูน	30.31	22.13	26.83	60.00	1.93	1.85	1.73	3.25

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์ และเกมอื่นๆเป็นประจำ				เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์และเกมอื่นๆ ต่อวัน (นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	28.28	14.96	25.00	25.89	132.29	109.28	143.96	136.70
เชียงราย	27.05	20.34	27.27	16.67	134.08	124.65	100.00	90.00
เชียงใหม่	30.17	12.78	33.33	28.95	155.91	130.19	154.50	216.00
น่าน	28.70	12.63	11.11	75.00	114.64	92.03	60.00	70.00
พะเยา	25.74	10.78	29.55	22.22	139.55	111.74	167.78	116.25
แพร่	30.67	14.87	19.05	22.22	147.00	104.18	188.57	99.55
แม่ฮ่องสอน	23.17	11.05	20.83	16.67	105.79	99.10	117.00	150.00
ลำปาง	27.75	12.00	19.35	33.33	136.04	109.21	246.00	168.75
ลำพูน	33.56	26.00	26.83	30.00	118.17	100.29	62.73	101.67

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืน				ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้า			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	5.14	2.36	9.43	9.87	9.76	15.84	17.89	25.78
เชียงราย	4.69	2.99	9.09	8.33	10.77	14.31	0.00	33.33
เชียงใหม่	7.42	2.28	16.28	18.42	9.56	19.10	27.91	31.58
น่าน	4.64	0.91	22.22	0.00	9.72	16.47	22.22	0.00
พะเยา	4.27	1.75	17.78	16.67	9.30	16.65	17.78	23.64
แพร่	6.39	1.91	7.50	3.70	12.76	17.33	28.57	27.78
แม่ฮ่องสอน	3.35	1.40	4.17	0.00	5.41	7.37	8.33	8.33
ลำปาง	5.39	2.51	3.23	10.34	10.56	17.05	16.13	33.33
ลำพูน	4.74	5.50	0.00	0.00	9.34	16.88	7.32	15.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน/หอเพื่อนเป็นประจำ				เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	15.59	14.46	28.57	27.68	141.77	134.78	148.10	134.10
เชียงราย	13.30	15.70	36.36	25.00	174.52	142.01	195.00	180.00
เชียงใหม่	16.76	15.70	30.95	23.68	194.77	165.41	216.67	167.14
น่าน	15.21	13.37	55.56	25.00	127.55	141.67	120.00	60.00
พะเยา	16.57	14.95	22.22	24.07	169.58	143.89	162.00	139.29
แพร่	19.49	14.51	26.19	35.19	128.63	129.03	150.00	120.63
แม่ฮ่องสอน	14.41	11.05	29.17	25.00	106.85	89.94	157.86	180.00
ลำปาง	14.89	13.42	22.58	26.67	127.63	142.26	178.71	172.00
ลำพูน	14.48	16.88	31.71	30.00	111.04	115.19	68.46	60.33

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลักเลิกเรียนเป็นประจำ				เวลาที่อยู่บ้านคนเดียวหลักเลิกเรียน(นาที)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	19.22	17.80	27.05	24.32	138.37	156.57	162.15	132.42
เชียงราย	17.21	17.14	18.18	16.67	154.68	162.26	210.00	90.00
เชียงใหม่	19.91	18.03	35.71	28.95	166.61	193.11	163.33	173.00
น่าน	20.31	19.21	33.33	25.00	121.98	137.97	290.00	60.00
พะเยา	18.74	16.94	20.00	22.22	136.95	156.02	150.00	110.67
แพร่	22.46	19.39	21.95	19.23	119.10	167.18	220.00	75.00
แม่ฮ่องสอน	16.86	13.72	12.50	25.00	104.94	110.88	90.00	110.00
ลำปาง	16.88	18.10	16.13	33.33	145.23	168.85	215.00	168.00
ลำพูน	22.46	19.00	48.78	25.00	156.03	146.97	112.90	120.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์				ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	25.70	16.79	35.59	37.68	10.58	25.00	13.46	5.56
เชียงราย	26.39	23.23	36.36	33.33	8.35	1.75	25.00	0.00
เชียงใหม่	25.98	14.89	51.22	44.44	18.21	0.94	39.29	0.00
น่าน	33.46	16.09	66.67	25.00	8.89	1.72	0.00	0.00
พะเยา	26.11	15.53	39.53	39.13	8.35	1.53	12.00	7.41
แพร่	32.43	19.01	50.00	46.94	12.35	1.18	10.53	0.00
แม่ฮ่องสอน	17.38	13.12	25.00	33.33	9.58	2.03	13.33	12.50
ลำปาง	27.72	20.02	20.69	40.00	11.27	3.30	4.76	10.53
ลำพูน	10.39	9.30	9.76	0.00	6.83	1.89	0.00	11.11

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	45.39	39.45	51.72	48.26
เชียงราย	47.70	45.82	54.55	50.00
เชียงใหม่	47.16	44.44	62.50	65.71
น่าน	45.20	33.55	66.67	0.00
พะเยา	45.49	41.60	53.66	48.89
แพร่	47.87	39.20	60.00	38.30
แม่ฮ่องสอน	37.35	28.45	45.00	83.33
ลำปาง	44.60	42.55	66.67	50.00
ลำพูน	46.94	37.38	19.51	22.22

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	17.45	3.00	8.57	11.56	4.89	0.92	4.90	3.56
เชียงราย	14.45	6.33	10.00	16.67	4.18	2.96	0.00	8.33
เชียงใหม่	19.14	2.77	16.28	26.32	4.31	0.31	9.30	2.63
น่าน	23.96	2.81	22.22	0.00	7.28	0.70	22.22	0.00
พะเยา	18.30	1.86	8.89	9.09	5.93	0.46	8.89	7.27
แพร่	19.42	3.12	0.00	3.70	6.12	0.66	0.00	1.85
แม่ฮ่องสอน	18.15	3.30	25.00	16.67	5.02	1.14	4.17	0.00
ลำปาง	15.69	1.73	3.23	6.67	4.39	0.19	3.23	3.33
ลำพูน	9.20	1.88	0.00	15.00	1.35	1.00	0.00	0.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	10.17	7.27	19.92	16.00	3.48	1.79	6.94	4.00
เชียงราย	12.80	10.55	27.27	33.33	4.07	3.35	9.09	16.67
เชียงใหม่	8.19	5.16	25.58	21.05	1.83	0.52	11.63	2.63
น่าน	13.58	9.96	55.56	25.00	3.35	1.81	11.11	0.00
พะเยา	11.57	6.48	20.00	21.82	2.57	1.27	8.89	9.09
แพร่	9.98	6.73	35.71	12.96	3.37	1.14	9.76	1.85
แม่ฮ่องสอน	5.66	4.32	16.67	8.33	4.12	1.14	0.00	0.00
ลำปาง	11.10	8.73	6.45	10.00	2.18	1.73	6.45	0.00
ลำพูน	6.50	5.00	0.00	0.00	7.44	3.50	0.00	0.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ				ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่และการพนันอย่างอื่นเป็นครั้งคราวถึงประจำ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	13.71	9.40	21.54	16.52	26.44	14.24	36.48	35.11
เชียงราย	17.19	11.76	27.27	50.00	24.31	22.06	60.00	66.67
เชียงใหม่	13.99	9.48	30.23	27.03	30.11	15.50	41.86	63.16
น่าน	18.17	14.36	55.56	25.00	35.97	11.95	44.44	25.00
พะเยา	13.49	6.48	13.33	12.73	25.17	11.25	37.78	25.45
แพร่	12.24	7.95	33.33	11.11	25.93	19.43	53.66	24.07
แม่ฮ่องสอน	10.17	5.34	8.33	16.67	20.59	8.01	45.83	41.67
ลำปาง	14.18	10.34	6.45	16.67	26.67	13.45	22.58	33.33
ลำพูน	7.71	8.00	19.51	0.00	19.89	9.50	9.76	20.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา				ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกพาอาวุธในสถานศึกษา			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	11.26	5.65	11.79	12.50	25.88	17.30	23.17	21.52
เชียงราย	9.66	9.55	18.18	25.00	23.55	19.41	0.00	25.00
เชียงใหม่	15.38	7.18	18.60	18.42	27.98	18.28	30.23	26.32
น่าน	10.34	4.03	22.22	0.00	29.21	16.10	33.33	25.00
พะเยา	13.32	5.69	15.56	24.07	26.19	14.15	22.22	33.33
แพร่	11.24	4.37	9.52	1.85	27.90	15.32	19.05	16.98
แม่ฮ่องสอน	5.41	2.67	0.00	0.00	28.31	16.26	41.67	8.33
ลำปาง	13.52	6.06	12.90	6.67	24.48	16.36	35.48	13.33
ลำพูน	9.74	5.00	4.88	10.00	18.81	23.25	4.88	10.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก				ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	19.64	29.42	31.97	37.05	9.40	7.14	9.80	7.17
เชียงราย	21.62	28.21	27.27	16.67	8.95	7.86	9.09	8.33
เชียงใหม่	19.50	30.86	33.33	36.84	9.90	6.17	2.38	10.53
น่าน	18.80	29.87	33.33	50.00	6.62	4.75	11.11	0.00
พะเยา	17.19	31.32	34.09	31.48	7.63	7.21	13.33	7.41
แพร่	17.57	30.92	21.43	38.89	9.72	7.13	9.52	3.77
แม่ฮ่องสอน	18.66	23.76	37.50	33.33	8.62	6.73	16.67	8.33
ลำปาง	20.38	32.72	29.03	53.33	8.93	7.80	6.45	6.67
ลำพูน	23.55	25.88	39.02	35.00	16.37	9.88	12.20	10.00

ทัศนคติของเด็กที่มีต่อท้องถิ่น	ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก				ร้อยละเด็กที่จะกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสือหลังเรียนจบมาก			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	52.40	53.43	50.00	46.85	43.89	42.90	29.80	36.16
เชียงราย	54.32	53.36	36.36	41.67	42.64	39.92	18.18	25.00
เชียงใหม่	59.41	67.28	57.14	65.79	54.89	57.14	42.86	44.74
น่าน	59.65	58.37	88.89	75.00	47.61	47.94	44.44	75.00
พะเยา	46.15	51.34	52.27	43.40	37.81	36.43	28.89	29.63
แพร่	41.67	43.24	33.33	35.85	35.77	33.97	16.67	29.63
แม่ฮ่องสอน	57.66	58.58	58.33	41.67	47.75	48.92	37.50	50.00
ลำปาง	47.08	45.00	6.45	43.33	40.11	34.90	3.23	36.67
ลำพูน	53.45	52.13	80.49	55.00	44.93	46.25	46.34	45.00

สภาวะด้านอัตลักษณ์ทางเพศและทัศนะทางเพศของเด็ก	ร้อยละเด็กนักเรียนที่มีเพื่อนรักเพศเดียวกัน				จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	40.38	54.20	86.12	88.79	3.04	2.98	4.91	4.18
เชียงราย	46.91	54.00	81.82	91.67	2.75	2.43	4.14	3.83
เชียงใหม่	41.35	59.61	90.48	89.47	3.00	3.33	4.88	4.78
น่าน	37.41	45.94	66.67	50.00	2.97	2.82	8.00	1.50
พะเยา	44.48	55.46	82.22	83.64	2.94	3.19	4.96	3.85
แพร่	35.75	61.71	90.48	90.57	3.80	3.37	6.50	4.81
แม่ฮ่องสอน	23.81	33.80	62.50	100.00	2.45	2.09	2.53	2.17
ลำปาง	36.44	57.64	90.32	89.66	2.75	3.22	5.32	5.30
ลำพูน	57.92	62.50	97.56	95.00	3.46	2.97	3.95	3.00

สภาวะเด็กถูกละเมิด	ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์				ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	7.04	4.51	9.76	9.82	18.20	15.23	20.73	23.32
เชียงราย	6.92	3.96	0.00	16.67	20.51	15.96	36.36	33.33
เชียงใหม่	8.45	5.44	9.30	5.26	19.52	14.87	20.93	21.05
น่าน	6.08	3.82	11.11	25.00	17.02	13.51	11.11	25.00
พะเยา	7.68	4.06	15.56	12.96	21.22	13.39	31.11	24.53
แพร่	7.18	5.13	9.52	1.85	18.41	14.83	16.67	22.22
แม่ฮ่องสอน	4.89	1.27	4.17	0.00	19.95	17.53	16.67	25.00
ลำปาง	5.36	4.82	16.13	13.33	14.83	15.91	32.26	23.33
ลำพูน	10.55	7.38	4.88	25.00	14.34	16.25	4.88	20.00

ปัจจัยทั่วไป	เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	1,730.93	1,669.16	2,260.21	2,775.80
เชียงราย	1,910.84	1,809.51	1,445.45	5,708.33
เชียงใหม่	1,994.69	2,124.64	3,303.75	3,680.30
น่าน	1,429.82	1,214.90	2,600.00	4,300.00
พะเยา	1,688.04	1,623.03	2,205.61	2,493.00
แพร่	2,030.37	2,004.15	2,731.25	2,589.62
แม่ฮ่องสอน	978.89	775.92	1,319.58	912.50
ลำปาง	2,088.12	2,064.57	2,020.69	2,845.17
ลำพูน	1,589.07	1,561.55	1,701.22	1,427.50

ปัจจัยทั่วไป	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	1,523.61	1,519.88	2,078.93	2,571.00
เชียงราย	1,750.21	1,730.03	1,618.18	5,291.67
เชียงใหม่	1,762.81	1,946.06	3,056.41	3,654.69
น่าน	1,279.35	1,101.05	2,388.89	2,500.00
พะเยา	1,514.64	1,486.15	2,060.49	2,114.80
แพร่	1,799.61	1,766.08	2,466.25	2,724.42
แม่ฮ่องสอน	835.61	689.82	1,142.08	820.83
ลำปาง	1,750.37	1,882.29	1,760.71	2,383.93
ลำพูน	1,394.13	1,415.68	1,610.98	1,272.50

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่หารายได้พิเศษ			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	15.86	9.72	15.51	12.11
เชียงราย	11.38	11.95	0.00	8.33
เชียงใหม่	19.47	12.26	27.91	16.22
น่าน	20.10	8.21	33.33	0.00
พะเยา	16.00	8.62	13.64	12.96
แพร่	18.24	7.45	14.29	11.11
แม่ฮ่องสอน	15.44	8.01	20.83	8.33
ลำปาง	12.83	7.56	3.23	16.67
ลำพูน	13.94	14.38	12.20	5.00

ปัจจัยทั่วไป	เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท)			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	819.27	979.51	1,346.33	1,160.38
เชียงราย	772.27	1,306.78	0.00	2,000.00
เชียงใหม่	905.99	1,126.89	1,966.67	1,366.67
น่าน	716.22	758.16	1,833.33	0.00
พะเยา	763.50	682.05	1,750.00	1,575.00
แพร่	774.63	622.72	1,565.00	986.67
แม่ฮ่องสอน	683.00	792.22	800.00	500.00
ลำปาง	1,112.95	747.86	300.00	800.00
ลำพูน	838.50	1,310.57	480.00	100.00

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน				ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	47.57	44.77	40.33	36.32	44.20	37.44	57.20	57.85
เชียงราย	45.65	45.90	27.27	25.00	44.74	41.15	54.55	75.00
เชียงใหม่	37.85	36.21	28.57	26.32	44.09	35.18	59.52	57.89
น่าน	54.30	48.75	44.44	75.00	51.01	43.63	77.78	100.00
พะเยา	45.36	46.47	48.89	45.45	41.50	32.37	48.89	50.91
แพร่	44.02	44.86	35.71	32.69	49.51	42.88	66.67	57.69
แม่ฮ่องสอน	39.77	37.61	41.67	33.33	36.16	28.34	37.50	66.67
ลำปาง	52.43	47.74	44.83	40.00	44.94	38.51	62.07	70.00
ลำพูน	61.16	50.13	46.34	35.00	39.38	33.88	58.54	35.00

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์			
	ชาย	หญิง	ชายรักชาย	หญิงรักหญิง
ภาคเหนือตอนบน	7.22	5.62	14.53	7.77
เชียงราย	5.84	4.18	0.00	25.00
เชียงใหม่	7.17	7.35	25.00	8.33
น่าน	8.23	2.14	22.22	0.00
พะเยา	4.07	3.52	20.93	6.52
แพร่	3.89	3.63	7.14	6.25
แม่ฮ่องสอน	2.93	2.04	10.00	8.33
ลำปาง	8.47	5.72	14.29	6.67
ลำพูน	18.74	18.27	9.76	5.56

ภาคผนวก ง.

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จำแนกตามการอยู่อาศัย

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จำแนกตามการอยู่อาศัย

ข้อมูลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน ประจำปี 2550 – 2551 เมื่อจำแนกตามการอยู่อาศัยสามารถสรุปเป็นตารางข้อมูลภาพรวมได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนเมื่อจำแนกตามการอยู่อาศัย						
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	รวม
ภาคเหนือตอนบน	10,606	466	1,432	1,327	133	986	14,950
เชียงราย	1,326	51	205	207	22	141	1,952
เชียงใหม่	1,313	74	179	136	25	210	1,937
น่าน	1,488	43	192	149	13	73	1,958
พะเยา	1,260	56	180	215	13	89	1,813
แพร่	1,291	62	185	199	8	195	1,940
แม่ฮ่องสอน	1,168	43	138	147	17	87	1,600
ลำปาง	1,546	51	206	185	12	150	2,150
ลำพูน	1,214	86	147	89	23	41	1,600

ด้านสุขภาพอนามัย

สภาวะอนามัยแม่และเด็ก	น้ำหนักโดยเฉลี่ยของเด็ก (กก.)						ส่วนสูงโดยเฉลี่ยของเด็ก (ซม.)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	48.68	49.05	48.57	46.91	51.02	53.20	157.57	157.68	158.00	156.32	160.44	162.43
เชียงราย	48.25	50.10	48.02	46.75	52.27	55.18	157.26	159.30	157.78	156.08	160.73	164.52
เชียงใหม่	49.68	51.29	49.45	46.51	53.86	53.29	158.64	159.30	158.99	156.64	163.44	161.94
น่าน	49.58	49.20	49.33	48.69	48.38	46.44	159.15	157.38	158.31	159.50	161.62	154.71
พะเยา	48.70	45.12	48.05	46.20	45.62	52.85	158.06	153.73	158.19	155.65	156.23	165.00
แพร่	48.71	50.42	48.45	47.56	49.88	55.80	157.81	160.28	157.32	157.23	160.00	164.00
แม่ฮ่องสอน	46.67	42.00	47.23	46.25	48.12	49.89	154.45	151.07	155.68	154.08	153.94	156.32
ลำปาง	48.94	50.06	49.26	45.81	45.75	54.05	158.37	157.10	158.60	154.78	157.27	164.95
ลำพูน	48.57	50.95	48.41	48.59	56.57	50.53	156.15	159.91	158.74	157.58	165.11	162.46

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กที่เล่นกีฬาเป็นประจำ						เวลาเฉลี่ยต่อวันที่เด็กใช้เล่นกีฬา (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	44.01	46.67	41.78	43.54	40.60	34.11	95.65	95.09	96.54	95.86	103.96	96.94
เชียงราย	38.32	33.33	39.02	41.06	40.91	43.26	98.26	108.35	101.46	101.94	113.33	101.42
เชียงใหม่	43.75	44.59	36.72	40.74	40.00	37.62	103.86	110.94	96.48	98.08	91.70	103.48
น่าน	43.73	46.51	41.88	43.62	53.85	41.67	95.88	88.26	95.19	96.19	134.29	107.00
พะเยา	38.02	43.64	35.75	45.63	46.15	28.41	96.51	88.74	92.75	94.03	78.00	78.52
แพร่	45.01	37.10	45.90	46.46	37.50	22.28	91.01	97.95	85.18	94.46	90.00	96.88
แม่ฮ่องสอน	44.43	48.84	40.58	45.58	29.41	47.13	88.85	83.57	101.70	97.37	78.60	95.85
ลำปาง	42.32	47.06	42.16	38.92	25.00	24.00	97.62	78.13	103.49	88.26	140.0	88.19
ลำพูน	57.66	63.95	54.42	48.31	47.83	48.78	93.55	97.45	96.88	97.91	105.45	81.00

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กประถมที่ทานขนมกรุบกรอบเป็นประจำ						ร้อยละเด็กประถมที่ดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	31.84	30.93	36.15	37.26	37.50	25.76	14.56	10.31	14.48	14.21	0.00	12.12
เชียงราย	29.93	30.00	34.09	20.00	100.0	0.00	9.51	10.00	4.55	10.91	0.00	0.00
เชียงใหม่	34.98	61.54	38.71	42.86	0.00	27.27	16.31	7.69	19.35	5.71	0.00	15.15
น่าน	44.80	18.18	51.28	47.37	33.33	24.00	9.64	27.27	10.26	5.26	0.00	8.00

พะเยา	39.62	29.41	38.24	50.77	25.00	0.00	11.70	0.00	8.82	12.31	0.00	0.00
แพร่	17.54	28.57	22.45	29.09	50.00	0.00	27.62	0.00	24.00	23.64	50.00	0.00
แม่ฮ่องสอน	29.47	12.50	41.18	35.90	66.67	33.33	13.91	6.25	14.71	12.82	33.33	16.67
ลำปาง	30.72	15.38	36.59	35.09	0.00	0.00	12.54	15.38	12.20	13.79	0.00	0.00
ลำพูน	29.28	60.00	29.17	42.86	0.00	0.00	15.07	20.00	25.00	38.10	12.50	0.00

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	**ร้อยละเด็กที่ทาน fast food เป็นประจำ**						**ร้อยละเด็กที่ชอบทานผักและผลไม้ทุกมื้อ**					
	อาศัยอยู่กับ						**อาศัยอยู่กับ**					
	พ่อแม่	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**	**พ่อแม่**	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**
ภาคเหนือตอนบน	4.11	3.71	3.76	3.40	6.20	5.06	44.73	46.09	46.42	43.27	43.94	46.27
เชียงราย	5.74	10.00	5.47	3.50	9.52	4.48	43.96	35.42	41.67	43.63	45.45	45.39
เชียงใหม่	4.39	2.74	4.62	3.03	8.00	4.85	45.71	32.88	40.34	37.59	41.67	48.80
น่าน	3.11	4.76	2.60	2.80	8.33	2.86	47.77	25.58	55.21	44.59	61.54	45.21
พะเยา	4.33	1.82	0.57	2.88	0.00	12.64	42.78	44.44	38.76	37.85	46.15	54.02
แพร่	3.76	1.72	4.92	2.59	0.00	4.15	45.87	56.45	48.63	46.19	25.00	41.36
แม่ฮ่องสอน	2.40	2.33	5.80	3.40	0.00	4.60	46.32	58.14	40.58	50.34	35.29	44.83
ลำปาง	4.28	3.92	4.50	4.42	8.33	4.00	41.99	47.06	45.15	44.81	8.33	45.33
ลำพูน	4.86	3.49	1.36	5.62	8.70	4.88	43.57	60.47	62.59	40.45	65.22	51.22

สภาวะโภชนาการ/การออกกำลังกาย/การบริโภค	ร้อยละเด็กดูโทรทัศน์/vdo/vcd เป็นประจำ						เวลาเฉลี่ยต่อวันเด็กดูโทรทัศน์/vdo/vcd (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	65.40	68.45	67.25	65.56	59.40	49.39	161.04	165.21	172.72	163.34	164.57	171.67
เชียงราย	61.13	58.82	62.25	64.73	59.09	35.71	159.53	178.97	187.82	163.81	205.38	169.80
เชียงใหม่	64.42	71.62	70.62	62.22	40.00	54.81	166.70	176.90	194.96	159.43	265.0	203.88
น่าน	66.49	72.09	66.49	67.79	69.23	54.17	152.46	148.17	156.42	150.74	165.56	126.21
พะเยา	59.18	60.71	56.67	59.15	53.85	23.86	173.95	194.89	162.15	172.94	157.86	132.78
แพร่	70.05	72.58	71.74	69.85	50.00	56.25	156.89	143.91	153.27	166.06	112.50	171.07
แม่ฮ่องสอน	63.18	76.74	67.39	65.31	64.71	40.23	155.17	148.97	175.86	150.99	116.36	136.74
ลำปาง	68.79	64.71	68.32	71.35	75.00	59.33	163.85	156.13	172.73	168.41	167.00	172.86
ลำพูน	69.11	69.77	76.87	62.92	69.57	65.85	162.63	173.63	178.42	171.43	140.94	179.26

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กดื่มเหล้าเป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	35.74	39.40	37.33	30.93	40.52	54.12	3.40	2.72	4.53	2.21	8.62	6.92
เชียงราย	45.30	48.78	41.25	35.76	42.86	49.26	4.58	2.44	5.63	1.33	9.52	5.15
เชียงใหม่	38.71	38.33	40.82	28.00	60.87	60.45	3.92	3.33	2.72	1.01	17.39	5.75
น่าน	41.26	59.38	40.52	45.05	70.00	58.33	3.75	6.25	4.64	5.50	20.00	8.33
พะเยา	38.74	38.46	40.14	33.33	62.50	46.51	3.81	0.00	4.20	2.03	12.50	9.20
แพร่	35.64	47.27	46.21	24.65	16.67	56.99	3.62	3.64	7.46	2.13	0.00	9.28
แม่ฮ่องสอน	25.52	40.74	27.88	31.48	42.86	27.16	2.31	0.00	2.88	0.93	7.14	1.23
ลำปาง	36.46	50.00	33.54	27.56	27.27	68.46	3.14	5.26	6.75	3.15	0.00	10.07
ลำพูน	19.22	15.79	24.39	14.71	8.70	41.46	1.61	1.32	0.81	1.47	0.00	0.00

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กคิดทำศัลยกรรม						ร้อยละเด็กเคยใช้ยาลดความอ้วน					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	23.14	30.68	27.44	22.72	22.22	27.46	5.66	8.49	5.42	4.29	9.40	7.37
เชียงราย	26.16	32.50	25.00	30.00	28.57	31.88	6.28	10.00	5.63	5.30	4.76	5.04
เชียงใหม่	22.40	30.00	24.83	23.00	17.39	32.95	5.74	8.33	6.85	4.04	8.70	7.43
น่าน	19.90	16.13	23.84	22.52	40.00	17.02	5.87	3.13	4.64	6.31	10.00	6.38
พะเยา	23.42	17.95	20.55	18.79	44.44	25.58	5.19	5.26	3.42	5.33	22.22	6.90
แพร่	23.81	29.63	29.32	25.17	0.00	24.74	6.53	12.96	3.76	3.52	0.00	9.47
แม่ฮ่องสอน	19.52	22.22	25.96	21.30	21.43	19.75	4.85	7.41	3.85	2.78	7.14	4.94
ลำปาง	24.86	39.47	23.78	18.25	18.18	28.57	4.91	10.53	6.13	1.57	27.27	6.71
ลำพูน	24.97	42.11	50.41	20.59	13.04	29.27	5.98	7.89	8.94	5.88	4.35	14.63

สภาวะความเสี่ยงด้านสุขภาพของเด็ก	ร้อยละเด็กที่สวมหมวกกันน็อกทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	21.16	15.32	18.97	19.56	21.97	18.34
เชียงราย	21.43	14.58	19.70	17.16	27.27	24.11
เชียงใหม่	14.97	15.07	15.91	13.33	16.67	14.08
น่าน	25.61	19.05	25.65	20.95	30.77	33.33
พะเยา	21.50	13.46	15.64	15.96	46.15	26.44
แพร่	22.76	16.13	21.31	23.74	37.50	6.77
แม่ฮ่องสอน	20.46	16.28	11.59	11.56	11.76	21.84
ลำปาง	26.35	27.45	24.76	28.11	25.00	20.00
ลำพูน	14.09	6.98	12.93	26.97	4.35	17.07

สภาวะสุขภาพจิต	ร้อยละเด็กเครียดจนมีอาการทางร่างกาย เช่น นอนไม่หลับ อาเจียน					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	28.18	32.46	30.11	30.30	32.33	38.43
เชียงราย	31.16	38.78	33.82	32.52	36.36	40.43
เชียงใหม่	32.77	30.14	38.76	31.85	44.00	42.11
น่าน	27.30	37.21	26.04	29.73	30.77	31.51
พะเยา	26.98	20.00	26.26	26.64	15.38	39.08
แพร่	24.75	33.33	38.59	31.12	12.50	39.90
แม่ฮ่องสอน	26.97	27.91	28.26	31.97	47.06	28.74
ลำปาง	27.78	30.00	25.73	26.49	8.33	37.33
ลำพูน	27.59	39.53	21.77	35.96	34.78	41.46

ด้านการศึกษา

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือเป็นงานอดิเรกเป็นประจำ						เวลาอ่านหนังสือเป็นงานอดิเรกเฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	28.72	29.53	26.76	27.85	23.48	25.48	80.71	79.96	83.53	86.84	99.97	82.53
เชียงราย	24.64	25.49	20.69	29.61	22.73	20.57	87.32	103.08	78.81	80.98	112.00	97.24
เชียงใหม่	28.25	22.97	23.60	27.07	20.00	23.81	84.04	80.59	81.97	79.57	87.50	94.89
น่าน	28.03	25.58	33.16	31.97	30.77	24.66	80.57	66.91	92.20	87.33	82.50	82.81
พะเยา	23.96	34.55	21.35	26.17	8.33	29.55	83.69	74.29	83.38	82.96	15.00	67.83
แพร่	32.45	26.23	27.17	23.74	25.00	21.54	76.70	49.06	73.10	106.71	180.00	67.95
แม่ฮ่องสอน	29.37	30.23	28.26	27.89	29.41	43.68	79.89	75.38	95.00	70.73	108.80	74.47

ลำปาง	29.07	27.45	29.13	30.43	16.67	20.67	83.12	56.79	75.88	82.49	52.50	90.86
ลำพูน	34.35	39.53	31.97	25.84	30.43	41.46	73.12	103.68	89.11	119.13	116.43	82.35

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ						เวลาอ่านหนังสือพิมพ์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	22.95	25.11	21.54	21.76	26.32	20.71	43.48	40.49	45.04	46.00	48.44	38.37
เชียงราย	18.49	13.73	13.73	17.39	22.73	20.57	45.49	21.86	59.11	49.86	44.00	37.59
เชียงใหม่	23.02	28.38	23.03	20.15	32.00	19.62	44.18	49.67	39.32	38.32	39.29	39.14
น่าน	22.58	20.93	29.63	28.19	30.77	29.17	40.29	45.71	51.94	59.79	78.75	40.63
พะเยา	21.19	25.00	23.46	23.11	30.77	22.73	43.00	29.36	38.29	44.25	41.75	34.88
แพร่	25.20	25.81	23.37	22.11	37.50	14.95	44.38	25.67	47.85	42.03	80.00	35.71
แม่ฮ่องสอน	18.24	23.26	10.87	16.33	11.76	34.48	40.65	47.50	37.87	43.63	60.00	40.40
ลำปาง	24.35	29.41	22.82	24.18	16.67	16.22	41.78	42.67	38.11	43.91	25.00	33.41
ลำพูน	30.40	29.07	23.81	23.60	30.43	21.95	47.07	48.40	46.43	41.05	37.14	53.33

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านหนังสือการ์ตูนเป็นประจำ						เวลาอ่านหนังสือการ์ตูนเฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	22.75	26.02	22.35	26.27	16.54	17.52	74.17	73.74	80.33	84.48	74.44	76.16
เชียงราย	22.22	31.37	22.06	28.50	9.09	11.43	82.36	76.25	77.56	77.90	70.00	87.19
เชียงใหม่	22.56	28.38	24.16	20.74	16.00	15.31	73.94	77.65	95.38	96.74	80.00	102.88
น่าน	20.33	13.95	21.16	24.83	23.08	28.77	71.46	50.00	80.13	66.81	90.00	70.79
พะเยา	21.69	28.57	15.17	30.00	30.77	18.18	81.39	86.33	88.17	81.88	60.00	71.00
แพร่	22.75	18.03	19.57	22.11	25.00	15.98	71.43	64.09	89.64	113.77	60.00	67.66

แม่ฮ่องสอน	23.72	37.21	25.36	24.49	23.53	26.44	66.19	54.50	77.57	78.89	65.00	55.87
ลำปาง	19.77	27.45	24.39	23.78	0.00	14.67	77.33	85.00	70.75	70.00	0.00	67.62
ลำพูน	30.40	24.42	28.57	40.45	13.04	26.83	70.64	78.67	70.48	96.25	83.33	94.55

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กอ่านข่าวในเว็บไซต์เป็นประจำ						เวลาอ่านข่าวในเว็บไซต์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	13.86	13.61	14.36	12.78	15.79	16.50	62.59	69.39	60.26	67.50	67.50	61.59
เชียงราย	15.32	15.69	13.24	13.53	18.18	14.18	70.47	60.00	42.59	75.00	75.00	53.00
เชียงใหม่	15.23	20.27	14.04	11.85	4.00	15.71	54.67	57.08	71.09	0.00	0.00	65.65
น่าน	12.26	9.52	16.49	12.84	30.77	12.50	59.70	43.33	45.07	83.75	83.75	67.25
พะเยา	11.43	11.11	11.80	16.91	7.69	17.05	56.30	63.00	49.74	60.00	60.00	69.09
แพร่	14.56	8.06	12.02	10.55	12.50	19.17	65.27	52.50	75.68	60.00	60.00	54.30
แม่ฮ่องสอน	7.19	9.30	12.32	10.20	0.00	5.75	64.26	140.0	65.00	0.00	0.00	46.00
ลำปาง	13.20	9.80	12.68	12.02	16.67	19.33	57.32	62.00	60.42	70.00	70.00	68.46
ลำพูน	21.66	18.60	23.81	13.48	34.78	34.15	68.05	79.06	73.43	56.88	56.88	65.71

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ร้อยละเด็กที่เรียนพิเศษเป็นประจำ						เวลาเรียนพิเศษเฉลี่ยต่อวัน(นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	26.98	20.87	24.84	22.74	24.24	8.10	184.93	189.84	188.38	175.69	196.09	135.94
เชียงราย	24.00	21.57	19.61	20.87	9.09	5.67	178.39	239.09	192.75	168.33	195.00	197.14
เชียงใหม่	21.10	16.44	24.16	24.63	16.00	7.21	196.53	210.83	198.29	138.79	187.50	115.38
น่าน	28.62	9.52	25.27	22.22	23.08	18.31	179.36	270.00	171.14	168.71	90.00	134.00
พะเยา	19.67	9.26	17.54	15.05	16.67	8.24	226.77	105.00	250.89	232.28	390.00	122.00
แพร่	29.73	21.67	30.94	29.44	25.00	2.59	192.64	184.62	191.22	202.12	190.00	60.00

แม่ฮ่องสอน	21.32	9.30	26.81	14.97	29.41	11.49	122.43	155.00	122.84	127.05	123.00	120.00
ลำปาง	24.62	15.69	18.63	20.22	8.33	2.68	197.78	151.25	181.81	191.97	60.00	105.00
ลำพูน	47.28	45.35	40.14	46.07	56.52	41.46	185.54	183.21	204.24	153.66	233.08	157.65

สภาวะด้านนิสัยการเรียนรู้ของเด็ก	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนในการเรียนพิเศษ (บาท)					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	904.68	953.39	830.91	735.29	1,042.41	1,179.33
เชียงราย	1,005.68	1,210.00	962.50	926.34	400.00	1,214.29
เชียงใหม่	918.46	340.00	999.35	651.67	700.00	2,073.50
น่าน	833.55	1,075.00	938.51	526.00	600.00	474.55
พะเยา	1,051.15	1,150.00	547.40	523.33	560.00	2,100.00
แพร่	796.83	775.00	754.89	782.29	1,350.00	1,400.00
แม่ฮ่องสอน	415.60	400.00	417.65	462.86	285.00	405.00
ลำปาง	1,014.06	947.50	918.18	693.03	250.00	1,600.00
ลำพูน	1,037.49	1,110.90	938.98	975.61	1,609.23	1,352.94

สภาวะเสี่ยงของเด็กในระบบการศึกษา	ร้อยละเด็กที่โดดเรียนเป็นประจำ						ร้อยละเด็กที่เคยลอกข้อสอบเพื่อน					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	0.97	1.51	0.91	1.06	2.27	2.85	50.67	52.84	55.80	49.85	56.06	54.03
เชียงราย	1.22	0.00	0.49	0.49	0.00	1.45	53.56	70.83	59.31	55.83	63.64	53.90
เชียงใหม่	1.07	0.00	2.26	0.00	0.00	4.29	49.46	54.79	54.24	44.44	62.50	53.11
น่าน	1.21	0.00	0.52	1.34	0.00	0.00	53.44	48.84	56.02	54.42	69.23	53.42
พะเยา	1.20	1.79	1.12	1.40	8.33	3.41	50.48	38.18	50.84	45.58	38.46	54.02
แพร่	0.78	3.23	1.64	1.52	12.50	3.61	52.65	70.00	61.41	53.06	37.50	49.22
แม่ฮ่องสอน	0.68	0.00	0.00	0.68	5.88	1.15	44.18	37.21	55.07	47.62	58.82	40.23

ลำปาง	0.91	6.00	0.49	1.08	0.00	3.33	52.18	58.00	50.74	40.54	66.67	64.67
ลำพูน	0.66	1.16	0.68	2.25	0.00	2.44	47.86	45.35	59.18	62.92	43.48	73.17

สภาวะเสี่ยงของเด็กในระบบการศึกษา	ร้อยละเด็กที่รู้สึกปลอดภัยมาก เวลาไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย						ร้อยละเด็กที่ชอบไปโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัยมาก					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	27.41	24.95	27.63	27.58	22.73	28.31	38.59	36.80	38.44	42.23	30.08	34.39
เชียงราย	27.47	16.33	24.51	23.79	13.64	28.37	35.41	24.49	33.99	36.10	13.64	35.00
เชียงใหม่	29.52	21.92	22.03	32.33	37.50	33.82	40.15	38.36	29.94	44.78	20.00	34.62
น่าน	26.35	25.58	29.32	23.13	23.08	30.56	41.18	39.53	45.55	45.27	46.15	41.67
พะเยา	23.89	30.91	23.33	26.98	15.38	25.29	39.26	41.82	40.78	38.14	23.08	35.63
แพร่	24.98	21.31	26.09	24.62	37.50	28.80	38.58	33.87	37.36	40.40	62.50	27.89
แม่ฮ่องสอน	32.28	34.88	27.54	31.97	17.65	32.18	42.12	37.21	36.96	47.62	29.41	41.38
ลำปาง	25.91	25.49	30.24	30.98	41.67	19.46	36.48	31.37	42.72	45.90	25.00	33.56
ลำพูน	29.82	25.58	40.14	30.34	8.70	24.39	35.83	43.02	39.46	44.94	43.48	34.15

ด้านปัญหาสังคม

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับพ่อแม่พี่น้องเป็นประจำ					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	17.77	16.13	14.68	11.92	15.79	8.34
เชียงราย	16.84	17.65	13.17	14.15	9.09	5.67
เชียงใหม่	19.07	15.07	9.55	11.03	8.00	7.66
น่าน	13.29	20.93	10.94	6.71	30.77	6.85
พะเยา	13.86	14.29	9.44	6.98	38.46	7.87

แพร่	21.04	8.06	15.14	12.06	0.00	8.81
แม่ฮ่องสอน	14.13	11.63	18.12	12.24	11.76	4.60
ลำปาง	16.31	15.69	18.45	12.97	0.00	10.67
ลำพูน	28.75	23.26	25.17	25.84	26.09	21.95

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ						เวลาที่ใช้คุยกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/ญาติผู้ใหญ่เฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	76.74	69.53	77.25	71.81	57.14	52.70	126.25	127.63	126.12	116.97	116.97	61.73
เชียงราย	69.64	54.90	69.76	67.15	45.45	41.13	124.38	81.79	127.54	119.55	119.55	86.61
เชียงใหม่	73.08	59.46	76.40	69.63	44.00	55.02	126.58	163.56	134.14	113.16	113.16	43.67
น่าน	79.12	72.09	79.68	70.95	84.62	54.79	119.49	100.60	115.20	119.29	119.29	89.09
พะเยา	76.93	69.64	71.51	69.63	69.23	45.45	127.20	133.97	112.63	114.83	114.83	49.44
แพร่	79.32	67.74	77.72	76.88	25.00	62.89	116.51	111.08	132.02	107.35	107.35	46.21
แม่ฮ่องสอน	74.40	74.42	82.61	72.79	64.71	42.53	114.35	110.91	116.13	107.09	107.09	79.46
ลำปาง	77.75	64.71	80.10	70.11	50.00	48.67	122.00	81.33	124.02	122.60	122.60	49.55
ลำพูน	83.53	87.21	82.99	83.15	69.57	80.49	157.50	170.47	146.15	140.03	140.03	118.64

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว/สังคม	ร้อยละเด็กที่ช่วยงานบ้านเป็นประจำ						เวลาที่ช่วยงานบ้านเฉลี่ยต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	69.35	71.06	71.82	72.12	57.25	48.32	98.56	101.83	99.59	101.87	109.59	82.03
เชียงราย	62.59	74.51	64.88	70.53	66.67	48.94	105.39	83.95	107.86	114.57	113.57	84.25
เชียงใหม่	66.31	65.75	69.66	61.76	44.00	44.98	98.97	107.76	100.34	105.86	101.25	80.60

น่าน	73.46	67.44	73.26	70.07	75.00	60.27	99.55	91.59	98.87	95.13	120.50	97.86
พะเยา	68.28	69.64	72.07	72.30	61.54	37.93	101.32	118.87	106.86	101.26	62.14	72.50
แพร่	71.14	70.49	67.76	73.60	87.50	46.67	93.29	115.71	86.22	105.06	150.00	79.70
แม่ฮ่องสอน	72.69	76.74	75.36	77.55	58.82	78.16	87.90	74.39	91.53	93.92	85.10	74.01
ลำปาง	68.08	70.00	74.27	76.63	58.33	34.67	96.96	96.71	93.72	90.02	116.67	74.24
ลำพูน	72.57	74.42	80.27	73.03	39.13	58.54	105.64	112.03	110.30	113.38	126.67	112.50

สภาวะด้านจิตสำนึกสาธารณะ	ร้อยละเด็กที่เคยเป็นอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	63.61	57.83	62.59	63.04	62.41	68.23
เชียงราย	63.17	50.00	62.25	60.78	54.55	64.54
เชียงใหม่	64.38	64.38	61.93	62.96	60.00	69.38
น่าน	69.08	58.14	65.45	72.79	61.54	67.12
พะเยา	63.04	54.55	58.10	58.14	53.85	64.37
แพร่	66.46	66.13	74.03	67.53	50.00	76.56
แม่ฮ่องสอน	61.30	55.81	63.77	61.22	58.82	58.62
ลำปาง	60.99	54.00	56.31	60.87	91.67	67.11
ลำพูน	59.72	55.81	59.18	61.80	69.57	70.73

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่ใส่บาตร/ทำบุญเป็นประจำ						ร้อยละเด็กที่สวดมนต์ก่อนนอนเป็นประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	9.55	8.62	9.02	9.52	9.77	6.62	25.73	22.84	22.92	26.44	27.07	29.14
เชียงราย	10.67	13.73	11.76	6.31	9.09	8.57	27.16	11.76	28.78	22.33	18.18	23.40
เชียงใหม่	10.60	5.48	6.74	13.24	12.00	5.74	29.01	21.92	26.97	30.88	16.00	33.97
น่าน	8.82	4.76	7.29	6.76	7.69	5.48	23.77	14.29	19.27	22.97	23.08	20.55
พะเยา	8.59	3.57	9.44	10.23	15.38	7.95	26.65	28.57	23.89	31.16	30.77	43.82

แพร่	6.92	4.84	7.57	8.54	25.00	4.12	22.73	27.42	21.62	21.61	50.00	24.62
แม่ฮ่องสอน	11.99	9.30	13.04	13.61	11.76	12.64	22.77	16.28	17.39	26.53	17.65	45.98
ลำปาง	8.81	15.69	10.68	9.78	0.00	5.33	22.99	25.49	19.90	27.72	50.00	18.00
ลำพูน	10.46	11.63	5.44	8.99	4.35	7.32	31.63	29.07	24.49	31.46	34.78	34.15

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่นั่งสมาธิ-สงบจิตใจเป็นประจำ						ร้อยละเด็กที่ไปวัด/โบสถ์/มัสยิดเป็นประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	10.48	10.13	10.50	13.07	8.27	9.24	10.24	10.75	8.87	10.57	9.77	14.66
เชียงราย	10.51	1.96	11.22	10.68	0.00	11.35	11.27	7.84	13.66	13.59	0.00	26.24
เชียงใหม่	12.42	8.22	8.52	16.91	0.00	10.48	10.91	10.96	8.43	9.56	12.00	13.88
น่าน	9.44	9.30	7.85	12.75	7.69	6.85	8.81	16.28	7.29	7.38	7.69	5.48
พะเยา	10.42	7.27	11.11	17.67	23.08	10.23	9.41	7.14	9.44	15.35	15.38	8.05
แพร่	12.60	11.29	17.30	15.58	37.50	5.64	6.21	4.84	6.49	5.03	25.00	5.64
แม่ฮ่องสอน	9.16	9.30	6.52	13.61	11.76	17.24	21.75	20.93	14.49	20.41	17.65	51.72
ลำปาง	9.27	19.61	12.14	8.20	8.33	6.00	8.16	11.76	6.80	7.07	8.33	6.04
ลำพูน	10.21	12.79	7.48	5.62	4.35	9.76	6.84	10.47	4.76	2.25	4.35	4.88

สภาวะด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ร้อยละเด็กที่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วมาก						ร้อยละเด็กที่คิดว่าประเทศเรามีการทุจริตคดโกงมาก					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	62.32	61.04	65.35	63.62	66.17	64.89	55.73	57.70	60.08	55.41	69.17	67.32
เชียงราย	61.39	53.06	63.73	61.17	59.09	56.03	55.50	65.31	65.52	60.29	77.27	59.57
เชียงใหม่	66.05	63.01	68.18	65.93	56.00	66.35	57.45	46.58	63.07	47.41	68.00	69.23
น่าน	64.53	72.09	64.40	61.49	46.15	63.38	59.28	69.77	60.00	63.51	84.62	64.79

พะเยา	61.65	63.64	60.67	60.09	61.54	70.93	54.77	55.56	50.84	50.47	46.15	74.71
แพร่	58.93	56.45	66.67	56.78	87.50	67.54	54.25	64.52	58.15	55.28	75.00	71.43
แม่ฮ่องสอน	58.65	72.09	64.49	66.67	64.71	62.07	49.66	53.49	57.97	47.62	47.06	49.43
ลำปาง	60.52	52.94	61.17	68.11	66.67	63.76	59.24	58.82	59.22	58.92	75.00	72.48
ลำพูน	66.72	59.30	76.19	78.65	91.30	75.61	53.71	54.65	65.99	60.67	78.26	73.17

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่มีโทรศัพท์มือถือ						ร้อยละเด็กที่มีคอมพิวเตอร์					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	66.03	69.26	66.88	63.57	81.20	82.94	43.73	42.64	43.09	35.51	42.11	43.72
เชียงราย	75.11	66.67	67.80	68.60	90.91	76.60	49.55	43.14	42.93	33.33	54.55	45.39
เชียงใหม่	66.41	67.57	73.03	58.52	92.00	77.29	44.25	36.49	48.31	32.59	32.00	41.55
น่าน	66.47	74.42	70.31	71.14	76.92	68.49	42.54	48.84	43.75	43.62	30.77	35.62
พะเยา	66.59	61.82	62.92	59.53	69.23	92.13	35.79	21.82	29.21	29.77	38.46	29.21
แพร่	67.59	83.87	69.06	68.21	62.50	96.89	44.24	50.00	43.09	37.44	37.50	51.30
แม่ฮ่องสอน	41.52	37.21	50.72	47.62	47.06	44.83	22.95	11.63	28.99	14.97	5.88	5.75
ลำปาง	71.75	68.75	72.33	65.73	83.33	98.65	48.93	47.92	44.66	44.94	41.67	65.54
ลำพูน	69.44	80.23	63.27	68.54	100.0	97.56	59.56	65.12	63.95	56.18	78.26	60.98

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่มีกล้องดิจิตอล					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	14.02	20.44	15.21	9.99	16.24	16.61
เชียงราย	12.12	17.07	16.77	11.18	28.57	15.83
เชียงใหม่	16.93	8.20	18.92	10.10	17.39	22.16
น่าน	8.69	12.50	9.80	9.01	0.00	12.50

พะเยา	10.26	10.53	7.64	2.67	22.22	4.49
แพร่	12.80	14.55	17.29	4.93	0.00	16.06
แม่ฮ่องสอน	4.85	7.41	3.85	3.70	0.00	3.70
ลำปาง	15.45	13.51	13.94	16.53	18.18	21.62
ลำพูน	33.14	52.63	33.33	33.82	21.74	36.59

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ดูการ์ตูนโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กที่ดูวีซีดีโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	14.36	18.32	14.82	14.97	15.91	21.30	17.13	20.26	16.51	17.15	22.73	26.81
เชียงราย	13.99	15.69	15.69	12.62	9.09	19.71	16.58	19.61	17.65	18.45	18.18	22.30
เชียงใหม่	13.67	21.92	16.85	11.85	24.00	19.05	18.12	24.66	15.73	13.33	36.00	23.92
น่าน	15.96	18.60	16.15	17.45	30.77	24.66	19.91	20.93	17.19	20.13	38.46	24.66
พะเยา	14.65	17.86	15.25	12.56	16.67	20.45	18.01	14.29	17.05	13.02	16.67	29.55
แพร่	16.32	27.42	19.13	16.75	0.00	30.26	19.25	30.65	25.00	18.69	25.00	36.41
แม่ฮ่องสอน	12.93	11.63	10.87	15.65	17.65	17.24	16.61	11.63	14.49	21.77	17.65	20.69
ลำปาง	16.31	20.00	14.15	16.22	0.00	18.67	18.52	22.00	15.20	14.05	0.00	29.53
ลำพูน	10.05	12.79	8.16	19.10	17.39	9.76	8.81	16.28	7.48	20.22	21.74	12.20

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ดูเว็บโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กที่ดูคลิปโป๊เป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	16.08	18.71	15.03	16.39	25.76	24.62	23.79	26.29	24.16	23.15	32.58	35.91
เชียงราย	16.82	23.53	18.63	16.50	27.27	23.74	21.37	27.45	22.55	21.84	40.91	28.06

เชียงใหม่	16.91	19.18	12.92	14.81	44.00	24.76	25.33	26.03	20.79	18.52	52.00	33.33
น่าน	18.70	23.26	16.15	16.11	38.46	28.77	26.73	34.88	26.56	27.52	46.15	42.47
พะเยา	17.29	17.86	14.69	12.09	25.00	21.59	26.70	23.21	24.29	19.16	16.67	38.64
แพร่	17.47	24.19	22.40	17.68	25.00	33.85	28.72	38.71	36.96	25.76	25.00	47.18
แม่ฮ่องสอน	14.64	9.30	13.04	19.73	17.65	17.24	20.89	18.60	21.74	25.17	23.53	27.59
ลำปาง	16.06	19.61	13.66	16.76	8.33	20.67	25.60	28.00	25.00	20.11	8.33	37.33
ลำพูน	9.88	13.95	6.12	20.22	13.04	12.20	13.43	17.44	12.24	32.58	26.09	17.07

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	**ร้อยละเด็กที่คุยโทรศัพท์เป็นประจำ**						**เวลาที่ใช้คุยโทรศัพท์เฉลี่ยต่อวัน (นาที)**					
	อาศัยอยู่กับ						**อาศัยอยู่กับ**					
	พ่อแม่	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**	**พ่อแม่**	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**
ภาคเหนือตอนบน	34.92	39.05	37.07	34.37	40.60	49.19	88.71	96.21	90.99	79.39	102.96	99.14
เชียงราย	35.68	29.41	36.59	33.82	45.45	40.71	102.49	92.00	102.95	87.54	78.50	176.49
เชียงใหม่	32.52	35.14	42.05	26.87	44.00	44.02	97.08	67.71	105.07	102.06	160.00	85.08
น่าน	32.24	28.57	34.92	36.91	46.15	49.32	80.88	84.18	83.57	70.04	180.00	83.06
พะเยา	35.35	40.38	30.51	27.96	30.77	54.55	102.34	86.67	86.50	85.47	58.75	111.77
แพร่	36.99	51.61	40.76	38.69	25.00	58.76	89.12	111.44	79.78	77.75	60.00	97.55
แม่ฮ่องสอน	25.68	27.91	27.54	31.29	29.41	14.94	78.07	101.17	109.87	69.91	97.20	49.69
ลำปาง	34.42	37.25	32.51	37.30	50.00	62.00	93.82	167.37	89.95	76.40	101.67	86.22
ลำพูน	46.79	50.00	53.06	47.19	43.48	73.17	68.93	76.51	78.37	69.40	65.50	55.67

สภาวะ	**ร้อยละเด็กที่เล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ**	**เวลาที่เล่นอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยต่อวัน (นาที)**

ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	26.30	33.26	26.18	22.42	30.30	34.96	126.44	135.75	136.07	142.56	144.36	154.38
เชียงราย	31.42	35.29	30.39	22.22	31.82	25.53	140.63	115.56	158.46	161.52	200.00	177.43
เชียงใหม่	30.11	35.14	34.83	25.37	33.33	39.42	133.47	168.75	150.42	149.69	277.50	150.78
น่าน	21.27	16.67	22.63	22.30	46.15	24.66	108.23	115.71	140.12	146.77	121.67	136.67
พะเยา	22.64	27.78	25.99	23.92	23.08	22.73	120.67	144.62	132.39	134.96	140.00	139.06
แพร่	29.15	38.71	29.12	21.72	25.00	48.19	133.35	157.75	133.27	120.00	150.00	174.56
แม่ฮ่องสอน	17.12	23.26	20.29	12.24	11.76	9.20	114.36	161.00	113.57	140.83	181.00	100.00
ลำปาง	26.04	31.37	20.98	22.83	41.67	50.67	132.31	122.88	142.42	156.21	108.00	142.37
ลำพูน	32.54	44.19	23.81	32.58	30.43	24.39	116.39	110.00	86.57	125.86	47.86	117.00

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่ส่ง SMS เป็นประจำ						จำนวนครั้งที่เด็กส่ง SMS เฉลี่ยต่อวัน					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	11.01	14.47	12.37	9.47	13.64	11.76	2.63	3.69	2.51	2.61	2.33	2.56
เชียงราย	6.57	5.88	4.41	2.91	13.64	6.38	1.74	1.67	2.11	2.00	1.67	1.70
เชียงใหม่	8.80	9.46	12.36	3.73	12.00	9.57	2.56	4.60	2.71	3.00	3.50	1.82
น่าน	9.33	11.63	6.99	10.81	7.69	12.68	3.03	1.75	2.08	2.53	2.50	2.43
พะเยา	9.13	18.87	10.80	9.71	0.00	21.18	3.25	5.33	2.80	2.80	0.00	3.69
แพร่	11.84	17.74	12.50	8.63	12.50	11.34	3.27	4.10	2.86	2.88	2.00	2.24
แม่ฮ่องสอน	7.02	6.98	12.32	10.88	0.00	2.30	3.23	5.00	2.82	2.19	0.00	3.00
ลำปาง	9.75	15.69	14.36	8.74	8.33	12.67	2.79	4.88	2.83	3.85	2.00	3.39
ลำพูน	26.61	23.26	29.25	31.46	39.13	39.02	2.10	2.80	2.00	2.11	2.33	2.38

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่โหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ						จำนวนครั้งที่เด็กโหลดเพลง/ภาพ/เกม/ข้อความผ่านโทรศัพท์มือถือต่อวัน					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	11.95	16.20	11.53	9.78	10.61	11.25	2.76	3.07	2.89	3.13	2.08	4.12
เชียงราย	8.24	15.69	4.90	6.31	13.64	4.26	1.70	1.63	2.30	1.79	2.33	3.17
เชียงใหม่	9.90	14.86	14.61	8.96	16.00	14.35	2.69	3.86	3.91	2.08	2.00	4.16
น่าน	10.33	6.98	10.22	10.20	8.33	7.04	3.63	1.67	3.83	4.33	3.00	2.00
พะเยา	11.76	13.21	9.14	9.66	0.00	12.94	4.13	8.83	3.46	2.06	0.00	5.50
แพร่	12.20	16.13	9.84	10.66	0.00	11.86	3.35	2.11	3.44	4.76	0.00	6.74
แม่ฮ่องสอน	9.08	6.98	9.42	6.80	0.00	4.60	2.83	1.67	3.77	5.80	0.00	2.75
ลำปาง	9.65	13.73	8.87	7.69	8.33	10.67	3.07	2.14	2.06	3.36	5.00	3.25
ลำพูน	25.70	30.23	29.25	25.84	21.74	36.59	1.87	2.88	1.74	1.91	1.20	2.27

สภาวะความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสื่อสมัยใหม่	ร้อยละเด็กที่เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์และเกมอื่นๆเป็นประจำ						เวลาที่ใช้เล่นเกมออนไลน์ เกมคอมพิวเตอร์และเกมอื่นๆ ต่อวัน (นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	21.94	23.97	22.18	18.60	24.81	18.53	120.63	134.09	128.32	120.38	120.69	137.43
เชียงราย	24.91	27.45	22.06	19.81	18.18	17.73	128.65	137.14	131.11	114.15	185.00	132.80
เชียงใหม่	21.84	27.40	24.16	17.91	32.00	17.70	144.57	172.22	159.05	165.76	156.00	150.29
น่าน	20.54	13.95	22.34	20.55	46.15	19.18	103.15	110.17	124.63	111.29	100.0	121.33

พะเยา	18.29	22.22	16.29	20.19	23.08	17.05	129.17	134.62	157.32	129.27	90.00	146.67
แพร่	21.79	25.81	24.73	16.16	37.50	21.24	116.34	154.0	117.48	133.52	180.00	168.72
แม่ฮ่องสอน	17.38	25.58	22.46	14.97	11.76	5.75	103.65	140.0	119.19	89.55	40.00	45.00
ลำปาง	20.52	23.53	19.02	13.11	25.00	24.67	130.31	110.00	104.74	115.38	110.00	125.68
ลำพูน	30.56	23.26	27.89	32.58	17.39	19.51	109.72	100.75	117.56	106.03	62.50	75.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	**ร้อยละเด็กที่เที่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืน**						**ร้อยละเด็กที่ซื้อของตามห้างสรรพสินค้า**					
	อาศัยอยู่กับ						**อาศัยอยู่กับ**					
	พ่อแม่	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**	**พ่อแม่**	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**
ภาคเหนือตอนบน	3.50	5.02	5.00	2.60	5.38	6.74	13.44	12.90	12.87	10.57	8.27	14.68
เชียงราย	3.48	8.00	1.48	3.52	10.00	8.63	13.55	11.76	10.73	10.68	9.09	8.63
เชียงใหม่	5.02	0.00	5.14	1.49	12.50	8.13	15.56	12.33	15.17	11.76	12.00	17.70
น่าน	2.46	9.52	3.14	3.38	0.00	4.17	12.31	18.60	20.83	12.75	15.38	12.50
พะเยา	3.87	7.27	2.81	1.90	7.69	6.82	14.26	19.64	9.44	7.91	7.69	19.32
แพร่	3.39	6.67	5.46	2.05	0.00	7.77	16.43	25.81	16.85	11.56	0.00	14.87
แม่ฮ่องสอน	2.57	6.98	2.17	0.00	0.00	2.30	6.76	4.65	5.07	7.48	0.00	4.60
ลำปาง	3.62	4.08	3.40	4.35	8.33	6.67	13.92	5.88	14.56	7.10	16.67	22.00
ลำพูน	3.62	2.33	19.05	4.49	0.00	2.44	14.17	5.81	6.80	21.35	4.35	7.32

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กอยู่บ้านเพื่อน/หอเพื่อนเป็นประจำ						เวลาที่ใช้อยู่บ้านเพื่อนต่อวัน(นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	14.05	20.95	14.61	13.07	11.45	29.80	131.39	151.27	150.59	136.69	156.43	164.37
เชียงราย	13.38	27.45	13.24	14.08	22.73	19.86	153.82	184.29	139.62	131.79	150.00	224.64
เชียงใหม่	15.07	20.27	14.12	13.43	4.00	29.67	173.20	237.22	222.95	90.83	180.00	192.79
น่าน	13.61	21.43	16.40	13.61	33.33	23.61	125.26	178.00	141.67	184.26	80.00	123.15
พะเยา	15.45	18.52	16.00	13.46	0.00	32.18	159.90	158.13	139.13	170.50	0.00	188.69
แพร่	14.34	16.13	13.59	13.27	0.00	43.52	112.03	135.00	170.57	133.27	0.00	147.56
แม่ฮ่องสอน	12.41	20.93	9.42	14.29	5.88	22.99	105.32	75.56	161.92	69.52	30.00	94.50
ลำปาง	12.66	31.37	8.87	12.15	25.00	30.67	128.30	123.33	141.83	153.24	310.00	156.17
ลำพูน	15.82	16.28	27.21	7.87	4.35	17.07	101.25	132.14	119.30	180.00	60.00	195.71

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กอยู่บ้านคนเดียวหลักเลิกเรียนเป็นประจำ						เวลาที่อยู่บ้านคนเดียวหลักเลิกเรียน(นาที)					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	17.89	22.10	20.55	15.84	24.24	25.33	136.10	147.72	154.29	142.05	154.38	238.48
เชียงราย	15.95	25.49	18.54	19.32	31.82	17.73	154.73	126.15	165.92	152.82	235.00	209.38

เชียงใหม่	17.99	16.22	21.35	20.15	24.00	27.75	159.22	173.33	164.31	147.69	173.33	309.34
น่าน	18.80	20.93	24.06	17.93	33.33	31.94	128.07	146.11	128.95	128.18	103.33	180.63
พะเยา	16.61	21.43	23.03	16.75	30.77	26.19	132.24	130.00	208.59	133.70	68.33	182.00
แพร่	19.94	27.42	18.58	16.16	50.00	27.60	128.73	156.33	132.41	115.00	160.00	231.06
แม่ฮ่องสอน	15.24	25.58	15.22	13.61	0.00	17.24	103.38	100.00	116.67	116.00	0.00	136.67
ลำปาง	16.97	19.61	19.51	10.87	25.00	24.83	136.85	105.00	162.24	222.75	120.00	297.57
ลำพูน	21.66	22.09	23.81	8.99	17.39	34.15	142.66	197.37	142.43	136.25	135.00	228.57

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์						ร้อยละเด็กที่คิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนเรียนจบ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	19.60	24.73	20.71	20.38	29.91	37.64	5.73	11.31	6.60	4.95	9.52	7.01
เชียงราย	25.27	15.00	17.09	15.75	47.62	40.00	5.57	15.63	6.20	5.60	9.09	1.27
เชียงใหม่	19.16	27.12	20.98	16.33	47.83	29.59	9.08	14.29	10.62	8.43	26.67	13.22
น่าน	23.66	37.50	26.35	27.27	40.00	36.96	3.76	15.79	4.08	5.00	0.00	10.71
พะเยา	20.23	23.68	20.83	23.81	33.33	36.90	4.79	14.29	6.25	3.70	16.67	7.55
แพร่	20.88	33.33	29.37	26.09	33.33	46.77	5.10	13.89	6.38	7.69	0.00	5.10
แม่ฮ่องสอน	14.55	25.93	20.19	15.74	14.29	17.28	5.00	10.00	7.23	4.40	8.33	7.46
ลำปาง	20.86	36.84	21.88	22.83	27.27	45.95	6.81	13.64	8.26	2.13	0.00	3.61
ลำพูน	8.98	10.53	8.13	8.82	0.00	34.15	5.44	2.94	3.54	1.61	4.35	7.41

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ยอมรับการอยู่ก่อนแต่งของนักเรียน/นักศึกษา					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	40.47	43.72	43.53	41.53	43.97	58.50
เชียงราย	45.88	42.50	46.45	53.42	47.62	47.79
เชียงใหม่	43.76	45.00	51.77	38.54	72.73	59.52
น่าน	38.02	59.38	38.30	34.86	20.00	65.91

พะเยา	42.33	43.59	46.10	38.78	66.67	66.27
แพร่	36.56	53.70	49.61	41.73	33.33	65.22
แม่ฮ่องสอน	32.22	44.44	37.50	37.96	28.57	34.57
ลำปาง	41.37	47.37	43.29	40.48	54.55	68.28
ลำพูน	43.04	27.63	32.52	44.12	21.74	48.78

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่เล่นพนันบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กรับแทง/เดินโพยบอลเป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	9.80	11.64	9.12	8.77	12.12	11.91	2.78	1.94	2.53	2.42	3.03	4.07
เชียงราย	9.81	13.73	8.33	8.74	9.09	16.67	3.12	1.96	3.43	3.88	0.00	7.25
เชียงใหม่	10.54	6.85	10.67	6.67	28.00	14.29	2.37	0.00	1.12	2.22	0.00	2.38
น่าน	13.46	13.95	9.90	14.09	23.08	8.22	4.04	0.00	3.65	3.38	15.38	2.74
พะเยา	10.08	10.91	8.47	9.35	8.33	12.50	3.52	7.14	3.39	1.87	0.00	5.68
แพร่	9.08	17.74	9.78	9.60	0.00	10.26	2.56	3.23	3.80	1.52	0.00	4.10
แม่ฮ่องสอน	11.13	11.63	9.42	10.88	11.76	10.34	3.08	0.00	1.45	4.76	11.76	2.30
ลำปาง	8.71	13.73	8.78	4.89	8.33	10.67	2.21	1.96	1.95	0.55	0.00	5.33
ลำพูน	5.11	8.14	7.48	4.49	0.00	4.88	1.24	1.16	0.68	1.12	0.00	0.00

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กซื้อหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กขาย/เดินโพยหวยใต้ดินเป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	8.91	9.25	9.10	5.52	14.39	11.22	2.73	2.80	1.96	1.81	5.30	4.29
เชียงราย	12.33	11.76	10.24	9.22	22.73	13.67	3.79	0.00	2.44	1.46	4.55	10.07

เชียงใหม่	6.60	8.22	10.11	2.94	8.00	10.10	1.23	2.74	1.69	1.47	4.00	1.44
น่าน	11.93	18.60	11.52	9.46	15.38	8.22	2.43	2.33	2.09	2.68	7.69	2.74
พะเยา	10.06	7.14	12.85	3.26	16.67	11.36	2.56	3.57	1.12	0.47	0.00	6.82
แพร่	8.24	12.90	8.65	6.60	12.50	11.86	1.87	4.84	2.70	2.01	0.00	3.63
แม่ฮ่องสอน	5.39	4.65	4.35	2.04	23.53	5.75	2.40	0.00	0.72	3.40	17.65	4.60
ลำปาง	9.60	15.69	8.25	5.98	16.67	14.67	2.14	5.88	1.46	0.54	0.00	2.67
ลำพูน	6.01	1.16	4.76	2.25	4.35	9.76	5.68	2.33	3.40	4.49	4.35	4.88

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กซื้อลอตเตอรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ						ร้อยละเด็กที่เล่นไพ่และการพนันอย่างอื่นเป็นครั้งคราวถึงประจำ					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	11.42	10.75	11.54	10.05	18.94	15.63	19.70	26.67	20.07	17.32	27.27	30.03
เชียงราย	15.59	9.80	12.20	11.17	18.18	17.99	22.66	37.25	19.61	20.39	31.82	31.16
เชียงใหม่	12.41	9.59	13.48	7.35	8.00	14.42	22.55	20.55	22.47	16.30	48.00	36.19
น่าน	16.18	25.58	15.10	14.09	30.77	18.06	24.39	27.91	19.79	20.13	53.85	21.92
พะเยา	9.74	12.50	12.29	7.48	8.33	13.64	18.80	19.64	19.77	15.89	25.00	21.84
แพร่	9.72	12.90	9.73	10.05	12.50	13.40	19.89	40.32	25.54	16.24	12.50	40.72
แม่ฮ่องสอน	8.13	2.33	5.80	8.16	23.53	5.75	14.90	18.60	13.77	15.65	17.65	13.79
ลำปาง	10.81	11.76	16.02	8.70	25.00	24.00	19.04	37.25	20.49	14.59	8.33	31.54
ลำพูน	7.50	5.81	4.08	16.85	26.09	14.63	13.84	17.44	17.01	21.35	8.70	4.88

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่พบเห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา						ร้อยละเด็กที่พบเห็นการพกพาอาวุธในสถานศึกษา					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือ	8.09	9.13	8.12	7.43	10.53	12.44	20.75	28.70	24.84	21.42	15.04	21.55

ตอนบน												
เชียงราย	8.71	10.42	9.31	8.74	4.55	20.57	20.26	20.83	23.53	16.99	13.64	32.62
เชียงใหม่	11.11	12.33	8.99	9.63	12.00	14.35	23.85	32.88	24.16	16.30	12.00	19.23
น่าน	6.95	6.98	6.28	8.16	0.00	8.22	21.26	37.21	23.44	31.08	7.69	24.66
พะเยา	9.88	9.09	9.50	8.92	15.38	13.79	19.12	16.36	21.79	25.23	23.08	29.89
แพร่	6.28	14.52	7.57	5.08	25.00	12.44	20.20	33.87	24.32	19.80	25.00	17.71
แม่ฮ่องสอน	3.77	2.33	5.07	4.76	11.76	2.30	21.75	23.26	26.09	25.85	29.41	18.39
ลำปาง	10.04	8.00	10.68	5.95	16.67	11.33	20.44	34.00	26.21	14.05	8.33	18.67
ลำพูน	7.33	6.98	6.12	8.99	8.70	4.88	19.03	29.07	30.61	25.84	8.70	7.32

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก	ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนมาก						ร้อยละเด็กที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับครูอาจารย์มาก					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	24.28	25.71	26.39	23.96	27.07	29.16	8.20	10.85	8.08	8.93	7.52	7.29
เชียงราย	24.68	31.25	24.02	23.30	13.64	25.53	8.57	4.08	10.84	6.31	9.09	5.71
เชียงใหม่	24.83	17.81	26.14	24.63	24.00	32.21	8.07	5.48	5.11	10.37	4.00	7.21
น่าน	23.60	30.23	26.18	26.35	30.77	29.17	5.89	9.30	2.09	8.78	0.00	2.82
พะเยา	25.14	24.07	24.44	20.93	15.38	27.91	8.09	14.81	5.03	6.10	0.00	6.90
แพร่	25.37	27.87	25.54	17.09	25.00	33.16	7.86	8.06	8.70	10.55	0.00	9.42
แม่ฮ่องสอน	21.06	16.28	23.91	27.89	35.29	13.79	7.53	11.63	8.70	7.48	17.65	6.90
ลำปาง	25.55	31.37	24.88	33.51	33.33	31.54	7.60	7.84	11.17	14.05	16.67	6.04
ลำพูน	23.56	27.91	38.10	16.85	39.13	34.15	12.60	20.93	13.61	7.87	8.70	17.07

ทัศนคติของเด็กที่มีต่อท้องถิ่น	ร้อยละเด็กที่คิดว่าจังหวัดที่เรียนหนังสืออยู่นี้เป็นจังหวัดที่น่าอยู่มาก						ร้อยละเด็กที่จะกลับมาทำงานในจังหวัดที่เรียนหนังสือหลังเรียนจบมาก					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อ	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่	อื่นๆ	พ่อ	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่	อื่นๆ

	แม่				น้อง		แม่				น้อง	
ภาคเหนือตอนบน	53.51	57.36	54.71	52.19	41.67	45.22	44.56	44.37	43.05	39.08	41.35	33.98
เชียงราย	54.32	61.22	54.41	50.00	36.36	51.77	41.71	38.78	42.65	38.05	45.45	38.30
เชียงใหม่	63.87	67.12	63.64	61.48	54.17	60.58	57.60	57.53	53.41	51.11	52.00	45.19
น่าน	60.12	67.44	55.50	58.11	30.77	53.52	49.22	60.47	41.36	37.84	38.46	49.30
พะเยา	50.24	45.45	51.96	48.37	23.08	36.78	37.36	41.82	39.11	39.53	15.38	22.09
แพร่	44.65	38.71	43.72	41.71	62.50	28.04	37.97	27.42	33.70	32.16	37.50	16.75
แม่ฮ่องสอน	57.36	67.44	60.87	58.50	52.94	57.47	48.46	51.16	41.30	43.54	58.82	59.77
ลำปาง	46.62	39.22	49.03	49.19	25.00	32.89	39.43	35.29	40.49	36.22	8.33	18.12
ลำพูน	51.15	68.60	62.59	61.80	43.48	46.34	45.14	44.19	55.10	38.20	47.83	43.90

สภาวะด้านอัตลักษณ์ทางเพศและทัศนะทางเพศของเด็ก	**ร้อยละเด็กนักเรียนที่มีเพื่อนรักเพศเดียวกัน**						**จำนวนเฉลี่ยของเพื่อนนักเรียนที่รักเพศเดียวกัน**					
	อาศัยอยู่กับ						**อาศัยอยู่กับ**					
	พ่อแม่	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**	**พ่อแม่**	**พ่อ**	**แม่**	**ญาติ**	**พี่น้อง**	**อื่นๆ**
ภาคเหนือตอนบน	47.48	52.07	51.94	45.74	58.33	57.81	3.11	2.78	2.88	2.88	4.38	3.41
เชียงราย	49.69	58.33	52.97	52.45	59.09	47.83	2.52	2.70	2.73	2.76	2.30	2.87
เชียงใหม่	49.69	56.16	65.52	48.51	58.33	62.32	3.30	2.43	3.15	3.00	5.64	3.91
น่าน	42.11	32.56	44.15	42.47	53.85	35.71	2.90	2.50	3.24	2.98	4.50	2.00
พะเยา	51.41	47.17	52.25	47.89	61.54	69.77	3.33	2.42	2.32	2.72	2.57	4.35
แพร่	49.81	62.90	48.35	48.22	50.00	72.11	3.79	3.71	3.55	3.08	10.50	3.46
แม่ฮ่องสอน	29.20	37.21	38.41	27.89	29.41	25.29	2.17	1.94	2.74	2.54	4.20	1.50
ลำปาง	48.16	39.22	41.75	42.39	50.00	62.84	3.11	3.06	3.27	2.78	3.40	3.67
ลำพูน	59.47	65.12	75.51	57.30	86.96	65.85	3.38	2.75	2.29	3.16	4.40	3.22

สภาวะเด็กถูกละเมิด	ร้อยละเด็กที่ถูกขู่กรรโชกทรัพย์						ร้อยละเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	5.65	5.65	5.95	5.82	6.77	7.65	16.27	17.65	17.80	19.02	13.53	17.16
เชียงราย	4.54	4.17	5.39	5.83	4.55	11.35	16.86	24.49	16.67	21.36	9.09	25.71
เชียงใหม่	6.51	5.48	6.74	5.19	8.00	10.05	16.55	13.70	17.98	20.74	20.00	19.14
น่าน	4.32	4.65	6.77	6.08	7.69	10.96	13.57	20.93	17.71	24.32	15.38	16.44
พะเยา	5.91	-	3.35	7.91	7.69	14.94	18.08	18.18	13.97	19.16	23.08	16.09
แพร่	6.44	4.84	5.41	5.05	25.00	5.18	17.15	13.33	21.86	15.82	12.50	10.36
แม่ฮ่องสอน	2.91	4.65	2.90	4.08	5.88	2.30	17.29	23.26	19.57	25.85	17.65	22.99
ลำปาง	5.71	6.00	7.28	3.78	0.00	2.68	16.11	18.00	16.02	13.51	8.33	12.08
ลำพูน	8.98	11.63	9.52	10.11	4.35	2.44	15.07	15.12	19.73	8.99	4.35	19.51

ปัจจัยทั่วไป	เงินที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน (บาท)					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	1,598.98	1,605.91	1,589.59	1,453.46	1,966.14	3,520.17
เชียงราย	1,788.10	1,637.25	1,532.95	1,568.26	2,340.95	3,700.38
เชียงใหม่	1,914.25	2,080.48	2,030.00	1,495.49	2,461.43	3,808.12
น่าน	1,297.53	1,180.95	1,423.52	1,284.31	2,076.92	1,622.01
พะเยา	1,689.09	1,419.41	1,482.70	1,286.96	1,285.00	3,466.27
แพร่	1,764.43	1,861.61	1,804.36	1,653.78	2,012.50	4,378.84
แม่ฮ่องสอน	851.66	802.38	1,010.00	992.18	917.65	952.89
ลำปาง	1,931.24	1,697.65	1,712.51	1,756.67	2,727.50	4,430.20
ลำพูน	1,511.66	1,713.60	1,628.64	1,518.09	1,826.09	2,995.51

ปัจจัยทั่วไป	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท)					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	1,404.88	1,460.03	1,439.67	1,285.29	1,997.25	3,400.30
เชียงราย	1,655.41	1,437.00	1,433.38	1,480.82	2,843.33	3,533.96
เชียงใหม่	1,690.95	1,853.17	1,815.42	1,327.52	2,561.36	3,784.06
น่าน	1,158.28	1,192.98	1,242.43	1,116.09	2,096.15	1,570.21
พะเยา	1,488.80	1,313.54	1,442.45	1,145.29	1,230.67	3,289.41
แพร่	1,510.68	1,991.50	1,587.49	1,370.99	1,293.75	4,208.47
แม่ฮ่องสอน	734.43	714.63	889.28	899.55	729.41	839.28
ลำปาง	1,640.01	1,336.33	1,560.56	1,538.43	3,035.00	4,222.95
ลำพูน	1,334.84	1,452.67	1,475.24	1,372.13	1,669.57	3,207.32

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่หารายได้พิเศษ					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	12.26	15.00	14.54	14.37	15.27	12.55
เชียงราย	11.67	8.00	14.22	10.19	13.64	10.07
เชียงใหม่	15.48	19.18	20.69	17.83	8.70	16.26
น่าน	13.41	16.28	13.98	13.70	38.46	23.61
พะเยา	11.56	14.55	16.18	13.21	15.38	9.09
แพร่	12.56	16.39	12.97	14.95	25.00	6.74
แม่ฮ่องสอน	10.27	18.60	13.04	19.05	5.88	16.09
ลำปาง	10.18	18.37	11.82	10.27	16.67	6.71
ลำพูน	13.10	10.47	13.61	22.47	13.04	31.71

ปัจจัยทั่วไป	เงินจากการทำงานพิเศษต่อเดือน (บาท)					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	785.87	918.88	930.56	915.74	1,160.00	1,900.26
เชียงราย	961.91	850.00	798.57	1,764.00	433.33	1,791.43
เชียงใหม่	920.51	1,295.00	1,265.28	871.36	600.00	1,309.31
น่าน	675.90	764.00	927.50	573.68	1,460.00	1,165.88
พะเยา	739.01	292.50	801.35	931.48	400.00	1,928.57
แพร่	703.26	905.00	516.46	711.72	3,150.00	1,525.00
แม่ฮ่องสอน	646.42	676.25	840.00	878.93	300.00	954.29
ลำปาง	853.91	1,080.56	865.22	530.00	1,000.00	3,700.00
ลำพูน	751.84	1,076.67	1,405.00	1,114.50	1,333.33	4,261.54

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่มีจักรยาน						ร้อยละเด็กที่มีจักรยานยนต์					
	อาศัยอยู่กับ						อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	48.25	47.84	48.00	52.47	32.33	15.32	40.40	42.64	42.11	33.69	51.13	55.46
เชียงราย	47.29	41.18	50.24	52.66	36.36	19.15	44.34	35.29	39.51	32.85	54.55	53.90
เชียงใหม่	40.82	35.14	39.33	45.93	16.00	10.14	37.62	31.08	44.38	28.89	64.00	59.90
น่าน	51.78	48.84	51.56	61.07	53.85	38.36	47.78	55.81	49.48	42.95	53.85	39.73
พะเยา	47.54	50.91	49.44	54.42	38.46	5.62	39.05	41.82	37.64	33.49	30.77	28.09
แพร่	48.17	40.32	45.86	55.38	62.50	9.33	42.77	53.23	43.65	38.97	37.50	74.61
แม่ฮ่องสอน	39.90	55.81	40.58	39.46	5.88	16.09	33.22	27.91	38.41	25.85	41.18	26.44
ลำปาง	52.37	64.58	53.88	57.87	16.67	12.84	41.91	45.83	38.35	29.78	41.67	66.22
ลำพูน	56.75	52.33	50.34	47.19	47.83	43.90	34.02	48.84	45.58	37.08	60.87	58.54

ปัจจัยทั่วไป	ร้อยละเด็กที่มีรถยนต์					
	อาศัยอยู่กับ					
	พ่อแม่	พ่อ	แม่	ญาติ	พี่น้อง	อื่นๆ
ภาคเหนือตอนบน	7.04	7.08	6.90	3.79	5.98	5.57
เชียงราย	5.10	2.44	3.11	3.95	9.52	8.63
เชียงใหม่	8.75	4.92	11.49	4.04	8.70	3.98
น่าน	5.05	12.50	7.19	3.60	0.00	4.17
พะเยา	5.03	2.63	2.78	2.00	0.00	4.49
แพร่	4.58	3.64	6.02	0.00	16.67	2.07
แม่ฮ่องสอน	2.66	3.70	2.88	2.78	0.00	2.47
ลำปาง	7.39	8.11	8.48	4.96	9.09	5.41
ลำพูน	19.10	14.47	13.01	14.71	4.35	29.27

ภาคผนวก จ.

การเผยแพร่ข้อมูลผลการวิจัยและการขับเคลื่อนทางสื่อมวลชน

News

หน้าหลัก | การเมือง | บันเทิง | เศรษฐกิจ | ต่างประเทศ | ไอที | กีฬา | การศึกษา
การเกษตร | การท่องเที่ยว | วาไรตี้/ไลฟ์สไตล์ | สลากกินแบ่ง

หน้าแรกข่าว > > กลุ่มอักเมืองน่าน ห่วงใยเยาวชนวัยโจ๋ดื่มเหล้าม่วสุมทางเพศ

ค้นหาข่าวย้อนหลัง
เลือกหมวด
วัน | เดือน | 51
ค้นหา

กลุ่มอักเมืองน่าน ห่วงใยเยาวชนวัยโจ๋ดื่มเหล้าม่วสุมทางเพศ

โดย เดลินิวส์ วันที่ 2009-03-16 23:52:19

The Best Spa in Bangkok
Touch Paradise with Natural Herbs by Thai Therapists in Luxury Place
TheOrientistSpa.com

Teach English in Thailand
Teaching jobs all over Thailand with ECC.
www.ecc-thai.com

Mekong News & Views
Take an in-depth look at current news from & about the Mekong region
www.newsmekong.org

Single Thai Ladies Wanted
Foreign Men Seek Thai Ladies For Love And Marriage. Join 100% Free!
www.ThaiLoveLinks.com

Ads by Google

ยกระดับชนเผ่าตองเหลืองสนองพระราชดำริ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ผศ.จำลอง ตำบุญชู หัวหน้าโครงการ Child water ภาคเหนือตอนบน นำคณะทีมงาน จากมูลนิธิอักเมืองน่าน นักวิจัยจังหวัด จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 และ เขต 2 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้ร่วมกันสรุป สภาวการณ์เด่นของเด็กและเยาวชน โดยมีการดำเนินงานร่วมกันประเมินวิเคราะห์สถานการณ์แก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนยุคใหม่ โดยมีองค์กรพี่เลี้ยงที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนมาในแต่ละอำเภอ ครู-อาจารย์ในสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น ที่บริเวณลานวัดอรัญญาวาส อำเภอเมือง เพื่อติดตามแนวโน้มสถานการณ์เด่น ในเรื่องของปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยสร้าง เด็กและเยาวชนจังหวัดภาคเหนือตอนบน สำหรับที่จังหวัดน่านพบปัจจัยเสี่ยงอันเป็นสาเหตุสูงมากเกิดขึ้นในเด็กและเยาวชน คือ การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ สุขภาพจิต อุบัติเหตุ การเสพสื่อลามก การบริโภคสื่อสมัยใหม่ การพนัน ครอบครัวหย่าร้าง เด็กถูกละเมิดทางเพศ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้จะต้องร่วมกันแก้ไข เพื่อนำไปสู่แผนการทำงานและติดตามโดยร่วมกันกำหนดทิศทางและทำแผนร่วมเพื่อนำไปสู่ทิศทางในการจัดการเด็กและเยาวชน การระดมสมองครั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กฯ ในจังหวัดน่าน ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นจุดเฝ้าระวังและแก้ปัญหาที่ถูกทิศทางให้แก่เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันได้ทุกตำบลหมู่บ้านในระดับหนึ่ง อีกด้านหนึ่ง นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต ผวจ.น่าน ได้ดำเนินงานสนองแนวทางตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการแก้ปัญหาชนเผ่ามลาบรีหรือ ชนเผ่าตองเหลืองบ้านห้วยหยวก หมู่ที่ 6 ตำบลแม่ขนิง อำเภอเวียงสา เร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตชนเผ่า โดยเฉพาะการประกอบอาชีพแก่ชนเผ่ามลาบรีให้มีอาชีพเลี้ยงตนเองได้ เช่น เลี้ยงหมู เลี้ยงวัว เป็ด ไก่ สัตว์น้ำ และการปลูกพืชผักสวนครัวไว้บริโภคพร้อมทั้งได้จัดสรรที่ดินทำกิน ในเนื้อที่ 51 ไร่ พร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงดิน ให้แล้วเสร็จก่อนฤดูฝนที่จะมาถึง ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระองค์ท่านได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมหมู่บ้านชนเผ่ามลาบรี เมื่อปี 2549 โดยมีแนวพระราชดำริเสริมสร้างคุณภาพชีวิตชนเผ่ามลาบรีหรือตองเหลืองให้ดีขึ้น ในเรื่องศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมการศึกษาให้แก่บุตรหลานเข้าศึกษาต่อตั้งแต่ประถม และมัธยม การดูแลสุขอนามัย รวมถึงอนุรักษ์สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชนเผ่าแบบดั้งเดิมให้คงอยู่สืบไป.

ข่าว : เดลินิวส์

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่

ฟีดข่าวล้านนา -> FeedBurner Link : Feeds ข่าวล้านนา , RSS Feed :

24 กุมภาพันธ์ 2552 / 10:24:47 พิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์ –>

Chiang mai Luxury Homes
Buy a luxury home/villa/house in beautiful Chiangmai
www.thelagunahome.com
< >
Ads by Google

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้าน

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้าน เด็กสูบบุหรี่ ไม่ชอบเรียน และเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจเพิ่มขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำลอง คำบุญชู หัวหน้าโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน กล่าวว่า สภาวการณ์เด็กและเยาวชน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี 50-51 ที่ทำการวิจัย เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆที่ได้รับมาเฝ้าระวังปัญหาสังคม ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก โดยผลวิจัยปี 50-51 ด้านดี พบว่าเด็กเครียดลดลง อัตราฆ่าตัวตาย ดูหนังโป๊ะ เด็กเล่นพนัน เด็กถูกข่มขู่ทรัพย์ หรือถูกทำร้ายในสถานศึกษาเหล่านี้ลดลง นอกจากนี้เด็กเรียนต่อ ม.4, เด็กเล่นกีฬาออกกำลังกาย เพิ่มขึ้น สำหรับด้านเสีย พบว่าเด็กเป็นแม่วัยรุ่นอายุ 10-19 ปีเพิ่มขึ้น เด็กถูกละเมิดทางเพศ เข้าสถานพินิจ สูบบุหรี่ ตลอดจนเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มีผลต่อการเรียนลดลง นักเรียนไม่ชอบไปโรงเรียนเพิ่มขึ้น คาดคะเนว่าอาจจะมาจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือครู หรือความรู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสาเหตุต่าง ๆของปัญหาด้านเสียเหล่านี้ จะมีการสรุปผลการวิจัยออกมาอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการวิจัยจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน นำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนของชาติ ของพื้นที่จังหวัดทุกจังหวัด ทั้งมิติความปลอดภัย สุขภาพ ครอบครัว การเรียนรู้ พื้นที่สร้างสรรค์ การคุ้มครองสิทธิเด็กและมิติการมีส่วนร่วมของเด็ก

ข่าวโดย : สวท.ลำปาง

หน่วยงาน : สวท.ลำปาง

Bookmark this : Add to Lefthit BOOKMARK

Editor Login

Name :

PWD :

Login

หนาวนี้พักที่เชียงใหม่ ถูก
โรงแรมสามดาวราคาถูกกว่าใครราคาเริ่ม คืนละ 500 ตอนนี้อากาศกำลังหนาวเลย
www.lannaview.com
Ads by Google

ข่าวรอบเมืองเหนือ

17 มี.ค. 52 / 15:32:21
การดำเนินการตามมาตรการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2552 ของจังหวัดเชียงราย

17 มี.ค. 52 / 15:27:05
จังหวัดพะเยา ยังคงประสบปัญหาคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดยังคงเป็นเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือที่มีที่มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเล็กเกินเกณฑ์มาตรฐาน

17 มี.ค. 52 / 15:25:47
กศน.พะเยา ร่วมส่งเสริมเสริมสร้างรายได้การมีงานทำให้ทำให้กับนักเรียน นักศึกษา ในในพื้นที่ ช่วงปิดภาคเรียน ผ่านผ่านกิจกรรมการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

17 มี.ค. 52 / 15:24:59
จังหวัดพะเยา กำหนดกำหนดจัดกิจกรรมหน่วยบำบัดบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้รอยยิ้มให้ประชาชนพื้นที่ อ.ภูซางในวันพรุ่งนี้(18 มี.ค.52)

ข่าวรอบเมืองเหนือ

วันที่ : 24 กุมภาพันธ์ 2552

โดย : สวท.ลำปาง สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3

เวลา : 10:24:47

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้าน

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้าน เด็กสูบบุหรี่ ไม่ชอบเรียน และเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจเพิ่มขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำลอง คำบุญชู หัวหน้าโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน กล่าวว่า สภาวการณ์เด็กและเยาวชน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี 50-51 ที่ทำการวิจัย เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆที่ได้รับมาเฝ้าระวังปัญหาสังคม ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก โดยผลวิจัยปี 50-51 ด้านดี พบว่าเด็กเครียดลดลง อัตราฆ่าตัวตาย ดูหนังโป๊ะ เด็กเล่นพนัน เด็กถูกข่มขู่ทรัพย์ หรือถูกทำร้ายในสถานศึกษาเหล่านี้ลดลง นอกจากนี้เด็กเรียนต่อ ม.4, เด็กเล่นกีฬาออกกำลังกาย เพิ่มขึ้น สำหรับด้านเสีย พบว่า เด็กเป็นแม่วัยรุ่นอายุ 10-19 ปีเพิ่มขึ้น เด็กถูกละเมิดทางเพศ เข้าสถานพินิจ สูบบุหรี่ ตลอดจนเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มีผลต่อการเรียนลดลง นักเรียนไม่ชอบไปโรงเรียนเพิ่มขึ้น คาดคะเนว่าอาจจะมาจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือครู หรือความรู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสาเหตุต่าง ๆของปัญหาด้านเสียเหล่านี้ จะมีการสรุปผลการวิจัยออกมาอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการวิจัยจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน นำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนของชาติ ของพื้นที่จังหวัดทุกจังหวัด ทั้งมิติความปลอดภัย สุขภาพ ครอบครัว การเรียนรู้ พื้นที่สร้างสรรค์ การคุ้มครองสิทธิเด็กและมิติการมีส่วนร่วมของเด็ก

ผู้สื่อข่าว : สวท.ลำปาง

1164832

close/ปิดหน้าต่างนี้

ข่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ฉบับที่ ๑๐๕ ประจำวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๕๒

ครบทุกเรื่องราว สดทุกเนื้อข่าว LPRU.NEWS
ข่าวสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง : www.lpru.ac.th

ม.ราชภัฏลำปางรับสมัครนักศึกษาทั้งระดับป.ตรีและป.โท

งานประชาสัมพันธ์ มร.ลป จัดงานแถลงข่าวการประชุม ของโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ที่มีขึ้นเมื่อ วันที่ ๒๒ ก.พ. ๕๒ ที่ผ่านมา โดยการแถลงข่าวได้รับความร่วมมือจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ในจังหวัดลำปางร่วมงานเป็นจำนวนมาก ณ ห้องประชุมชั้น ๘ คณะวิทยาการจัดการ มร.ลป. เมื่อวันที่ ๒๐ ก.พ. ๕๒ ที่ผ่านมา

นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม “ผ่อกอยละอ่อนบ้านเฮาฯ” ซึ่งจัดขึ้นโดยโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ณ หอประชุมจันทน์ผา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เมื่อวันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา โดยมีผู้สนใจจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั่วภาคเหนือตอนบนร่วมประชุมเป็นจำนวนมาก

ข่าวมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ฉบับที่ ๑๐๕ ประจำวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ หน้า ๔

Child Watch จัดประชุมนำเสนอข้อมูลรอบปี แถมระดมความคิดเห็นสู่การเรียนรู้รวมกัน

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคเหนือตอนบนหรือ Child Watch จัดประชุมเผยผลการสำรวจและติดตามสภาการณ์เด็กรอบปี และจัดเวทีระดมความคิดเห็นสู่การเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา

เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคเหนือตอนบนหรือ Child Watch ได้จัดการประชุม "ผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮา : การบูรณาการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก ระดับภาคและจังหวัด" ณ หอประชุมจันทน์ผา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยในพิธีเปิดมี ผศ.จำลอง คำบุญชู อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคเหนือตอนบนหรือ Child Watch ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (ศสล.) เป็นผู้กล่าวรายงานถึงความเป็นมาของการจัดประชุมดังกล่าวโดยได้รับเกียรติจาก นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง เดินทางมาเป็นประธานในพิธีเปิด

โดยการประชุมดังกล่าวได้มีการเปิดเผยผลการสำรวจและติดตามสภาวการณ์เด็กในรอบปีที่ผ่านมาทั้งในระดับภาคเหนือตอนบนที่ประกอบด้วย ๘ จังหวัดคือ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน พะเยา ลำปาง แพร่ น่าน รวมทั้งการรายงานสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดในด้านต่าง ๆ อาทิเช่นแนวโน้มของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนทั้งทางด้านยาเสพติด สื่อลามกอนาจาร การทำร้ายเด็ก ปัญหาครอบครัวหย่าร้าง สภาวการณ์ด้านสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนและการศึกษาเป็นต้น

ทั้งนี้ ผศ.จำลอง คำบุญชู ในฐานะหัวหน้าโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคเหนือตอนบนหรือ Child Watch และศูนย์ ศสล. กล่าวว่า การจัดประชุม ผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮาฯ ในครั้งนี้ เป็นผลจากการที่ลำปางเป็นศูนย์ของ Child Watch ภาคเหนือตอนบนที่ได้รับการสนับสนุนจาก สถาบันราชภัฏจิตติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินงานมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ และมีการเฝ้าติดตามสภาวการณ์เด็กทั้งรายจังหวัดและระดับภาคโดยจัดให้มีการประชุมเพื่อรายงานผลมาทุกปีอย่างต่อเนื่องและในปีนี้เป็นครั้งที่ ๔ ซึ่งเป็นการรายงานผลการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนประจำปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการเฝ้าติดตามและศึกษาจะส่งไปยังระดับประเทศเพื่อเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงรัฐบาลในการดำเนินการแก้ไขและกำหนดเป็นนโยบายต่อไป

สำหรับการจัดประชุมผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮาฯ นอกจากจะมีการรายงานผลการติดตามสภาวการณ์เด็กแล้วยังมีการจัดเวทีเสวนาประสบการณ์การทำงานของ Child Watch และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นำร่องลำปาง-เชียงราย : อปท.น่าอยู่สำหรับเด็ก การเสวนาเรื่อง ก้าวต่อไปของการพัฒนายุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็กและเยาวชนในจังหวัดลำปาง การจัดเวทีระดมความคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการขับเคลื่อน อปท. น่าอยู่สำหรับเด็กและเยาวชนในอนาคตระดับภาคเหนือตอนบนและการสรุปบทเรียนจากเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้สนใจจาก ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบนทั้งภาคีที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารส่วนราชการ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเกือบพันคนร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

กพน.ขยายโอกาสผ่อนผันทหารและจัดปัจฉิมนิเทศ

กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง แจ้งขยายโอกาสให้นักศึกษาที่ยังไม่ได้ดำเนินการยื่นคำร้องขอผ่อนผันการเข้ารับราชการทหารกองประจำการประจำปี ๒๕๕๒ (กรณีพิเศษ) โดยให้นักศึกษาติดต่อรับคำร้องและยื่นเอกสารโดยด่วนตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๒๔ ก.พ. ๒๕๕๒ เท่านั้น

และในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ทางกองพัฒนานักศึกษาได้จัดพิธีปัจฉิมนิเทศแก่นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาณ หอประชุมจันทน์ผา มร.ลป. เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไปโดยนักศึกษาสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๕๔-๒๓๗๓๓๑

หนังสือพิมพ์แบงบน ฉบับที่ 2-8

มอง การศึกษา

โดย...
ครูเอื้อง ปรัชวดีบุรี

ลำปางร่วมมือ ร่วมใจ "ผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮา" การขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์สร้างเมืองน่าอยู่สำหรับเด็กและเยาวชน

การรวมพลคนรักเด็กและผู้บริหารท้องถิ่น 8 จังหวัดภาคเหนือ เมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2552 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยมีผู้ว่าลำปาง เป็นประธานเปิดโครงการ และมี ผศ.จำลอง คำบุญชู เป็นประธานจัดงานได้กล่าวถึงโครงการนี้ว่า

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดเหนือโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) รับผิดชอบในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้แก่จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน โดยคาดหวังให้เกิดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์งานด้านเด็กและเยาวชนจากผลการวิจัย และมีระบบข้อมูลเฝ้าระวังทางสังคมระดับจังหวัดที่สามารถใช้เป็นฐานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ได้

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบันมีนักวิจัยระดับจังหวัดระดับภาคและเจ้าหน้าที่โครงการรวม 54 คน โดยมีลักษณะเป็นผู้ประสานงานระดับประเทศและศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เป็นผู้ประสานงานในระดับภาคเหนือตอนบน โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ได้มีการจัดประชุมประจำปีเพื่อนำเสนอผลการวิจัยติดต่อกันมาทุกปีในครั้งนี้นับเป็นครั้งที่ 4 และเป็นการนำเสนอสภาวการเด็กและเยาวชนประจำปี 2550-2551

นอกจากนี้โครงการ Child Watchภาคเหนือตอนบนยังได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนภายใต้แนวคิด "ขจัดร้าย ขยายดี มีภูมิคุ้มกัน" มุ่งสู่การพัฒนาและการสร้างเสริม 4 ปัจจัย คุณภาพสำหรับเด็ก ได้แก่ ครอบครัวคุณภาพ สื่อคุณภาพ การศึกษาคุณภาพ โดยการหนุนเสริมทั้งในเชิงวิชาการ และภาคีเครือข่ายให้จังหวัดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการ ถนนเด็กเดิน ร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดในแต่ละจังหวัด โครงการ "บ้านหลังเรียน" ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนบางจังหวัด และที่สำคัญที่สุดคือ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ "เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก" (Child Friendly City) ร่วมกับจังหวัดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในหลายพื้นที่ อาทิ จังหวัดลำปาง และเชียงราย เป็นต้น ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์บูรณาการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ครอบคลุมทั้งมิติการพัฒนาเด็กอย่างครบถ้วนทั้งมิติความปลอดภัย มิติสุขภาพ มิติครอบครัว มิติการเรียนรู้ มิติพื้นที่สร้างสรรค์ ไปจนถึงมิติการคุ้มครองสิทธิเด็ก และมิติการมีส่วนร่วมของเด็ก

การประชุมในวันนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจาก จังหวัดลำปาง 600 คน และจากจังหวัดภาคเหนือตอนบนอีก 7 จังหวัด คือ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน และลำพูน จำนวน 150 คน รวมทั้งสิ้น 750 คน มีการจัดกิจกรรมหลัก 5 กิจกรรม ได้แก่ 1. การนำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบนประจำปี 2550-2551 2. กิจกรรมการบูรณาการและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็กระดับภาคเหนือตอนบน 3. กิจกรรมการบูรณาการและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ลำปางเมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก 4. กิจกรรมเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน 5. กิจกรรมการจัดแสดงนิทรรศการด้านเด็กและเยาวชนของหน่วยงานภาคีเครือข่าย

การจัดการประชุมสัมมนาในครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก วิทยากร นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ภาคีเครือข่าย และผู้สนใจจาก 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ตลอดจนสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดในภาคเหนือตอนบนและสื่อมวลชน

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัดภาคเหนือตอนบน ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง หวังว่าการจัดประชุมครั้งนี้จะบรรลุผลการบูรณาการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก โดยความร่วมมือกันของภาคราชการ ภาคประชาชน ภาคองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และภาควิชาการ รวมทั้งร่วมมือกัน "ผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮา" "ดูแลให้ความคุ้มครองเด็กบ้านเรา" ตลอดจนการสร้างกลไกและกระบวนการในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กในระดับพื้นที่จังหวัดให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ได้กล่าวที่ประชุมมีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า การพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของชาติ ผมจึงขอชื่นชมยินดีผู้ทำงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ ได้เสียสละเวลาเดินทางมาจาก 8 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน เข้าร่วมการประชุมสัมมนาระดมความคิด เติมเต็มสภาวการณ์เด็กและเยาวชนมุ่งนำผลไปสู่การพัฒนาแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชนของชาติ ของพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือตอนบนทุกจังหวัด

อมรพันธุ์ นิมานันท์

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนหรือ Child Watch นับเป็นการหนุนเสริมด้านวิชาการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้าระวังทางสังคม การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งในระดับจังหวัดและในระดับประเทศ โดยอาศัยข้อมูลการวิจัยเป็นฐานในการทำงาน แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลการวิจัยจะเกิดประโยชน์สูงสุดได้ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนสามารถรวมพลังผลักดันด้วยกระบวนการทำงานที่ยั่งยืนและการร่วมมือกันของสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ องค์การพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาชนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการและการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก ซึ่งต้องมีการบูรณาการในระดับหน่วยงานทั้งในเชิง พื้นที่และเชิงประเด็น เพื่อให้เกิดยุทธศาสตร์บูรณาการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ครอบคลุมทั้งมิติการพัฒนาเด็กอย่างครบถ้วน ทั้งมิติความปลอดภัย มิติสุขภาพ มิติครอบครัว มิติการเรียนรู้ มิติพื้นที่สร้างสรรค์ ไปจนถึงมิติการคุ้มครองสิทธิเด็ก และมิติการมีส่วนร่วมของเด็ก

การประชุมสัมมนาในวันนี้จะมีข้อสรุปอันนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งในระดับพื้นที่จังหวัดและระดับชาติต่อไป เพื่อให้การ "ผ่อกอยหละอ่อนบ้านเฮา" "การดูแลให้ความคุ้มครองเด็กบ้านเรา" บรรลุผลสมความคาดหวังกันทุกฝ่าย

6 มีนาคม 2552 เก้าโมงเช้า ขอเชิญผู้มีเกียรติ ร่วมพิธีเปิด **"จุดต้อกษร"** แหล่งหนังสือชั้นนำของลำปาง และ **"บุษย์น้ำทองโอมแอนด์สปา"** บริหารจัดการโดย ปก แมงมุมและทีมบริหารมืออาชีพ

หนังสือพิมพ์ เขลางค์โพสต์ ฉบับวันที่ 28 กุมภาพันธ์ – 7 มีนาคม

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้าน

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน นำเสนอผลการวิจัยสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 50-51 พบมีปัจจัยเสี่ยงสูงหลายด้านเด็กสูบบุหรี่ ไม่ชอบเรียน และเด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจเพิ่มขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำลอง คำบุญชู หัวหน้าโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน กล่าวว่า สภาวการณ์เด็กและเยาวชน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ปี 50-51 ที่ทำการวิจัย เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆที่ได้รับมาเฝ้าระวังปัญหาสังคม ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่สำหรับเด็ก โดยผลวิจัยปี 50-51 ด้านดี พบว่าเด็กเครียดลดลง อัตราฆ่าตัวตาย ดูหนังโป๊ เด็กเล่นพนัน เด็กถูกข่มขู่ทรัพย์ หรือถูกทำร้ายในสถานศึกษาเหล่านี้ลดลง นอกจากนี้เด็กเรียนต่อ ม.4, เด็กเล่นกีฬาออกกำลังกายเพิ่มขึ้น สำหรับด้านเสีย พบว่า เด็กเป็นแม่วัยรุ่นอายุ 10-19 ปีเพิ่มขึ้น เด็กถูกละเมิดทางเพศ เข้าสถานพินิจ สูบบุหรี่ ตลอดจนเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้มีผลต่อการเรียนลดลง นักเรียนไม่ชอบไปโรงเรียนเพิ่มขึ้น คาดคะเนว่าอาจจะมาจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือครู หรือความรู้สึกไม่ปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งสาเหตุต่าง ๆของปัญหาด้านเสียเหล่านี้ จะมีการสรุปผลการวิจัยออกมาอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการวิจัยจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน นำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนของชาติ ของพื้นที่จังหวัดทุกจังหวัด ทั้งมิติความปลอดภัย สุขภาพ ครอบครัว การเรียนรู้ พื้นที่สร้างสรรค์ การคุ้มครองสิทธิเด็กและมิติการมีส่วนร่วมของเด็ก

ภาคผนวก ฉ.

รายชื่อนักวิจัยโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน

รายชื่อนักวิจัย

โครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน

นักวิจัยทีมภาค

1. ผศ.จำลอง คำบุญชู มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
2. อ.อนุชาติ ยศปัน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
3. อ.สมฤทธิ์ จันขันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
4. ดร.ดวงใจ ปีเย่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
5. ดร.ธนวิทย์ บุตรอุดม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
6. ดร.กังสดาล กนกหงส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
7. อ.ธนพร หมูคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
8. อ.ภาณุวัฒน์ สกุลสืบ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
9. นายสมศักดิ์ พุมเรียงป่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานโครงการ
10. นายบรรจง เรือนรู เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานโครงการ
11. นายนิติธรรม คำบุญชู เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานโครงการ

นักวิจัยทีมจังหวัดเชียงราย

1. นางรัชนี บูรณะกิจไพบูลย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย
2. นายสมบัติ อนุเคราะห์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย
3. พ.ต.ต.หญิงกฤษณา ชูติกุล กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย
4. นางลัดดาวรรณ ไพเชฐศักดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2
5. นายเข็มชาติ วิชัยพานิช สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงราย

นักวิจัยทีมจังหวัดเชียงใหม่

1. นายสุทธิ รู้การนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
2. นายนิมิต ไทยดำรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
3. นายประสาน ท่าข้าม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
4. นายนคร เจริญสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

5. นางรุ้งตะวัน หุตามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
6. นางวราภรณ์ ธนทรัพย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่
7. พ.ต.ท.หญิงจรีย์วรรณ พุทธานุรักษ์ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่

นักวิจัยทีมจังหวัดน่าน

1. นายวรทัศน์ ธนเศรษฐวรากิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2
2. นางเกสร สมรรคเสวี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1
3. นางจินตนา จันทร์ดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

นักวิจัยทีมจังหวัดพะเยา

1. นายสุรัตน์ กุลศรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1
2. นายธำรงวาท วงศ์ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1
3. นางภัทรภร รัตนชมภู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1
4. พ.ต.ท.เฉลิมชาติ ยาวิชัย สถานีตำรวจภูธรเมืองพะเยา
5. นายชัชวาล บุญเรือง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

นักวิจัยทีมจังหวัดแพร่

1. นางพัชรี อรุณราษฎร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่
2. นางสาวกัญญา อรุณราษฎร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่
3. พ.ต.ต.มานพ ใจอุ่น สถานีตำรวจภูธรเมืองแพร่
4. นางสมคิด ดวงตาคำ โรงเรียนบ้านวังหงส์
5. นายเชษฐา สยนานนท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1
6. นางสาวพรนภา สำรีราษฎร์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่

นักวิจัยทีมจังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. นายประมวล กองแก้ว ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดแม่ฮ่องสอน
2. นายเทพฤทธิ์ ภูมูลนา ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดแม่ฮ่องสอน
3. นายชนินทร์ แสงต่าย โรงพยาบาลปาย
4. นายสุรกานต์ ยอดเมืองนาย โรงพยาบาลศรีสังวาลย์

นักวิจัยทีมจังหวัดลำปาง

1. นางสาวนงนุช สุวิทย์วงศ์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง
2. พ.ต.ท.วีระยุทธ มานพ สถานีตำรวจภูธรห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
3. นางสาวพิมพ์ใจ นิศาวัฒนานันท์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1
4. นางกาญจนา มานพ เทศบาลตำบลน้ำโจ้
5. นางกรพินท์ วงศ์เจริญ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

นักวิจัยทีมจังหวัดลำพูน

1. นางพวงผกา สุริวรรณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน
2. นายบัณฑิต ชุนสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1
3. นางกรรณิการ์ โพธา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2
4. พ.ต.ท.สรรเสริญ คงเมือง กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน
5. ด.ต.ไพทูร อยู่ชูฉาย กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน
6. นายสุเมธ ทาริยะ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน

ภาคผนวก ฌ.

ผลการสำรวจเรื่อง

“ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนที่มีต่อสถานศึกษา”

Child Watch Lanna Poll

ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนหรือโครงการ Child Watch ภาคเหนือตอนบน ซึ่งดำเนินการภายใต้ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง นั้นได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนในภาคเหนือตอนบน ในเรื่องเกี่ยวกับ “ความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อสถานศึกษา” ในช่วงภาคการศึกษาที่ผ่านมา (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551) พบว่าเหตุผลที่เด็กชอบไปโรงเรียนเพราะเพื่อน ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบไปโรงเรียนเพราะโรงเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวก และเด็กกว่าครึ่งไม่แน่ใจว่าโรงเรียนจะดูแลคุ้มครองได้ นอกจากนี้เด็กๆ ต้องการให้ผู้ใหญ่แก้ไขปัญหาเร่งด่วน 3 อันดับแรก คือ ปัญหาการทะเลาะวิวาท เด็กติดเกม และ เด็กโดดเรียน

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากนักเรียน นักศึกษาที่ศึกษาในภาคเหนือตอนบน จำนวนรวมทั้งสิ้น จำนวน 3,930 คน โดยมีผู้ตอบแบบสำรวจจาก 8 จังหวัดประกอบด้วย จ.เชียงรายจำนวน 561 คน คิดเป็นร้อยละ 14.27 จ.เชียงใหม่จำนวน 538 คน คิดเป็นร้อยละ 13.69 จ.ลำปางจำนวน 505 คน คิดเป็นร้อยละ 12.85 จ.พะเยาจำนวน คน 504 คิดเป็นร้อยละ 12.82 จ.น่านจำนวน 501 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 จ.แพร่จำนวน 501 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 จ.แม่ฮ่องสอนจำนวน 412 คน คิดเป็นร้อยละ 10.48 จ.ลำพูนจำนวน 408 คน คิดเป็นร้อยละ 10.38

ผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมดเป็น ชาย 1,691 คน หญิง 2,239 คน โดยมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 934 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 861 คน คิดเป็นร้อยละ 21.91 ระดับอาชีวศึกษาจำนวน 819 คน คิดเป็นร้อยละ 20.84 ระดับประถมศึกษาจำนวน 788 คน คิดเป็นร้อยละ 20.05 ระดับอุดมศึกษาจำนวน 528คน คิดเป็นร้อยละ 13.44 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 6 – 15 กุมภาพันธ์ 2552

สรุปผลได้ดังนี้

1. **สิ่งที่ทำให้น้องๆ ชอบมาโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย มากที่สุด คือ**

อันดับ 1. เพื่อน	62.1 %
อันดับ 2. ครู/อาจารย์	20.4 %

อันดับ 3. สถานที่ของ โรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย 14.5 %

อันดับ 4. มีสิ่งอำนวยความสะดวก 9.3 %

อันดับ 5. ความปลอดภัย 6.7 %

อันดับ 6. ชื่อเสียงของโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย 6.5 %

อันดับ 7. ต้องการศึกษาหาความรู้ 2.3 %

อันดับ 8. อื่น ๆ 0.8 %

อื่นๆ อาทิ การทำกิจกรรมร่วมกันภายในโรงเรียน ใกล้บ้าน มีความผูกพันกับรุ่นพี่/รุ่นน้อง/แฟน/เพศตรงข้าม

2. สิ่งที่ทำให้น้องๆ ไม่ชอบมาโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย มากที่สุด คือ

อันดับ 1. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก 37.2 %

อันดับ 2. ครู/อาจารย์ 22 %

อันดับ 3. ความปลอดภัย 12.7 %

อันดับ 4. เพื่อน 9.3 %

อันดับ 5. สถานที่ของ โรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย 7.7 %

อันดับ 6. ชื่อเสียงของ โรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย 2.8 %

อันดับ 7. อื่น ๆ 2 %

อื่นๆ อาทิ กฎระเบียบมากเกินไป มีปัญหากับ เพื่อน/รุ่นพี่/ครู ไม่สบาย เลยไม่อยากไปโรงเรียน ระยะทางจากบ้านไปโรงเรียน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. “โรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย” ณ วันนี้ ดูแลคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา เพียงพอหรือยัง

มีผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ณ วันนี้ ดูแลคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา

เพียงพอแล้ว 44.9 %

ไม่แน่ใจ 34.3 %

ยังไม่เพียงพอ 19.1 %

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ณ วันนี้ ดูแลคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา **เพียงพอแล้ว 44.9 %** จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แยกเป็น ชาย 44.8 % หญิง 55.2 %

เหตุผลเพราะ ครูดูแลดีตลอด/สอนดี มีความปลอดภัย เข้าใจในการสอน มีกฎระเบียบ มีกล้องวงจรปิด มีครบทุกอย่าง สวัสดิการดี อุปกรณ์พื้นฐานดี อาหารดีมีประโยชน์ ได้รับความไว้วางใจ เป็นกันเอง โรงเรียนมีความรับผิดชอบ มีกิจกรรมให้ทำมาก โรงเรียนน่าอยู่ มีห้องพยาบาล ไม่ได้จ่ายค่าเทอม มี

การส่งเสริมสุขภาพ มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสารวัตรนักเรียน มียามเฝ้า มีรั้วล้อม มีการประกันอุบัติเหตุ มีคอมพิวเตอร์ มีครูมาก มีการอบรมดีมาก มีการพัฒนา มีการป้องกันยาเสพติด มีทุนการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึก**ไม่แน่ใจ**ว่าโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ณ วันนี้ ดูแลคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา เพียงพอหรือยัง 34.3 % จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แยกเป็น ชาย 39.8 % หญิง 60.2 %

เหตุผลเพราะ รู้สึกว่าดูแลไม่ทั่วถึง บางครั้งดีและไม่ดี อุปกรณ์ไม่พร้อม ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เกิดอุบัติเหตุ อันตรายบางเวลา มีเหตุทะเลาะวิวาท ห้องน้ำสกปรกโรงเรียนแก้ไขปัญหาไม่ได้ มีการหนีเรียน สวัสดิการ สนใจเพียงเด็กบางกลุ่ม เด็กมีจำนวนมาก โรงเรียนไม่แจ้งเรื่องกฎระเบียบข้อบังคับไม่ชัดเจน ระเบียบไม่มั่นคง เหตุการณ์ทำร้ายนักศึกษา และมีร้านเกมใกล้โรงเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าโรงเรียน/วิทยาลัย/มหาวิทยาลัย ณ วันนี้ ดูแลคุ้มครองนักเรียน/นักศึกษา **ยังไม่เพียงพอ** 19.1 % จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แยกเป็น ชาย 45.1 % หญิง 54.9 %

เหตุผลเพราะ ครูมีน้อย มาตรการไม่เด็ดขาด ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเรื่องการเรียน กฎระเบียบไม่ดีพอ ความปลอดภัยทั้งในและนอกสถานที่ไม่ดี เกิดอุบัติเหตุบ่อย ของหายบ่อย การแต่งกายขาดความเป็นระเบียบ ขาดสวัสดิการ ขาดโรงยิม ครูยังดูแลตัวเองไม่ได้ คนในโรงเรียนมีมาก ครูขาดมาตรฐาน ครูไม่เข้มงวด ครูไม่สนใจ ครูเอาแต่ใจ ความปลอดภัย ความเสมอภาค ครูไม่มีเวลาสอน คุ้มครองเฉพาะนักเรียนเรียนดี ต้องมียามดูแล ทางเข้าออกมีหลายด้าน มีเหตุทะเลาะวิวาท มีการหนีเรียน ปัญหายาเสพติด นักเรียนออกนอกโรงเรียนได้ง่าย

4. ปัญหาเด็กและเยาวชนที่โรงเรียนต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ

อันดับ 1. ทะเลาะวิวาท	51 %
อันดับ 2. ติดเกม	44.4 %
อันดับ 3. โดดเรียน	39.1 %
อันดับ 4. ยาเสพติด	29.8 %
อันดับ 5. สื่อลามก	25.6 %
อันดับ 6. คุณภาพการศึกษา	22 %
อันดับ 7. มั่วสุมทางเพศ	21 %
อันดับ 8. การพนัน	19.8 %
อันดับ 9. ถูกทำร้ายร่างกาย	17.3 %
อันดับ 10. ถูกขู่กรรโชกทรัพย์	11.9 %
อันดับ 11. อื่นๆ	1.28 %

อื่นๆ อาทิ นักเรียนนักศึกษาพูดไม่เพราะ เป็นเกย์ ขี้ขโมย ขี้เกียจ ไม่ส่งการบ้าน ร่างกายไม่สะอาด ไม่มีเงิน รักสนุกสนาน ขาดคุณธรรมจริยธรรม ห้องน้ำสกปรก การสอนของครู ครูแกล้ง ครูไม่ยุติธรรม ถูกเพื่อนบังคับ อาหาร(ในโรงเรียน)ไม่อร่อย

การศึกษาเชิงลึก
บทเรียนและการจัดการความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนา ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน

ดร.กังสดาล กนกหงษ์

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด
Child Watch ภาคเหนือตอนบน
ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

โดยการสนับสนุนของ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
สถาบันรามจิตติ

กุมภาพันธ์ 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงลึก เรื่องบทเรียนและการจัดการความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการ และวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้น รวมถึงศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ/ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาครอบครัว เพื่อนำองค์ความรู้และเนื้อหาที่ได้รับ ไปส่งเสริมและเผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆ ต่อไป การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) และข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์รวม และเชื่อถือได้ ในการเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ โดยใช้แนวคำถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นรายบุคคล และการสนทนากลุ่ม ทั้ง พ่อแม่ผู้ปกครอง และเยาวชน รวมทั้งผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยจึงนำข้อมูลส่วนนั้นมาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พื้นที่ในการศึกษาคือภาคเหนือตอนบน ทั้ง 8 จังหวัด ได้แก่ แพร่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกจังหวัดละ 3 กรณีศึกษา รวมทั้งสิ้น 24 กรณีศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน คือ การที่ผู้ปกครองไม่สามารถปรับแนวคิด และวิธีการอบรมเลี้ยงดู ให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อการเลี้ยงดู คือ ไม่ได้อบรมเลี้ยงดูให้ความรู้หรือ สอนในสิ่งที่เด็กจะต้องพบ

เจอจริงๆในการใช้ชีวิต แต่จะพยายามปกปิดและหลีกเลี่ยงสิ่งที่เด็กควรต้องรู้ เช่น เด็กไม่ควรมีแฟนในระหว่างเรียน ห้ามคบเพื่อนผู้ชายในระหว่างเรียน เป็นต้น ส่งผลให้เด็กไม่สามารถรับมือกับปัญหาที่พบเจอในสถานการณ์จริงได้ นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ปกครองไม่สามารถปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องและตอบสนองกับ ความต้องการของเด็กและเยาวชน ในกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป ในสังคมปัจจุบัน พ่อ แม่ และผู้ปกครองต้องแสดงบทบาทที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน คือ เป็นทั้ง เพื่อน พี่ ครู ฯลฯ และต้องแบ่งแยกว่าในช่วงเวลาใดที่จะเล่นบทบาทเป็น พ่อ แม่ ที่ลูกๆรักและเคารพ เวลาใด ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นเพื่อนผู้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูก เปิดโอกาสให้ลูกได้เล่าปัญหาด้วยความสบายใจที่อยากเล่า โดยไม่เล่นบทบาท พ่อและแม่ที่สั่งสอนลูกอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้ว่า ความคาดหวังที่เกิดขึ้นดังกล่าวหากไม่รับการตอบสนอง ย่อมส่งผลต่อสัมพันธภาพที่ตามมา สาเหตุที่สำคัญอีกประการคือการที่ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก โดยขาดความตระหนักในการพยายาม ปรับเปลี่ยน หรือแก้ไขพฤติกรรมนั้นอย่างแท้จริง ส่งผลให้เด็กและเยาวชน ไม่เกิดการเรียนรู้ กับพฤติกรรมในทางลบของตน เพราะครอบครัวยอมรับได้ ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่นที่มีความรุนแรง

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน คือ การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้รับรู้ถึงสภาพปัญหา และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของปัญหา เป็นการทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน ทำความเข้าใจกับปัญหาร่วมกัน และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ไม่สร้างเงื่อนไขที่เป็นการกดดันเด็กให้ คิดและตัดสินใจ เมื่อเด็กยังไม่พร้อมจะตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา สร้างความมั่นใจให้เด็กและเยาวชน ว่า

สามารถจะก้าวผ่านปัญหาไปได้ และสามารถกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัวได้อย่างปกติสุข

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ พบว่ามาจากปัจจัยครอบครัว ปัจจัยทางบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็ก และปัจจัยทางสังคม เช่น เมื่อรับรู้ว่าเกิดปัญหาต้องไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ให้เด็กและเยาวชนที่เป็นเจ้าของปัญหามีส่วนร่วมในตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น ครอบครัวควรให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือก และยอมรับการตัดสินใจนั้น การสื่อสารในทางสร้างสรรค์ระหว่างกันในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การได้รับความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาจากคนรอบข้าง จากครอบครัวและชุมชน การมีหน่วยงานที่ให้คำปรึกษาปัญหาเฉพาะด้านที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน

ปัจจัยเงื่อนไขความล้มเหลว พบว่า ผู้ปกครองสังเกตไม่เห็นปัญหา ที่เกิดขึ้น และไม่ตระหนักว่าสภาพดังกล่าวเป็นปัญหา อีกทั้งผู้ปกครองขาดทักษะในการสื่อสารที่สร้างสรรค์กับเด็กและเยาวชน ขาดความสามารถในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่นำไปสู่ปัญหา ขาดข้อมูลและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เด็กและเยาวชนขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

รูปแบบที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว คือการกระตุ้นให้ครอบครัวมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาท วิธีการอบเลี้ยงดู ของผู้ปกครอง เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภูมิต้านทานปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัว เช่น การเอาใจใส่และเอื้ออาทรต่อกันให้กำลังใจและสร้างความรักความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว สร้างความสัมพันธ์ที่จะนำไปสู่การสื่อสารที่ถูกต้องต่อกันและเข้าใจร่วมกันในครอบครัว สร้างสำนึกของการมีส่วนร่วม ส่งเสริมและพัฒนาพื้นฐานทางจริยธรรมคุณธรรมให้เกิดขึ้นในระดับครอบครัว เป็นต้น

คำนำ

การศึกษาเชิงลึก เรื่องการถอดบทเรียนความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน โดยการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นส่วนหนึ่งในโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน ประจำปี 2550-2551 ซึ่งจากประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่ผ่านมา พบว่า ครอบครัว เป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็กและเยาวชนและในขณะเดียวกัน ครอบครัวเองมีส่วนสำคัญอย่างมากในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น การศึกษาเพื่อถอดบทเรียนความรู้ด้านครอบครัว ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นการศึกษาที่มีความต้องการจะพัฒนาและส่งเสริมให้ สถาบันครอบครัว ให้มีความสามารถในการรับมือและจัดการกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น อย่างมีสติ และรู้เท่าทัน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การสร้างครอบครัวให้สามารถกลับมาทำหน้าที่ และเป็นพลังต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาสังคมต่อไป

ขอขอบคุณ หัวหน้าโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชน หัวหน้าทีมวิจัยระดับภาคเหนือตอนบน ผศ.จำลอง คำบุญชู ตลอดจนผู้ให้ทุนสนับสนุนวิจัย และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่แบ่งปันประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กและเยาวชน ต่อไป

ดร.กังสดาล กนกหงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ **ก**

คำนำ **ง**

สารบัญ **จ**

บทที่ 1 บทนำ **1**

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา 3

1.3 วิธีการศึกษา 3

1.4 ขอบเขตในการศึกษา 4

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา 4

1.6 ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา 5

บทที่ 2 วิธีดำเนินการศึกษา **6**

2.1 วิธีดำเนินการศึกษา 6

2.2 วิธีการศึกษาวิจัย 8

2.3 วิธีเก็บข้อมูล 9

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 10

2.5 การบันทึกข้อมูล 10

2.6 การจัดกระทำข้อมูล 10

บทที่ 3 ผลการศึกษา **13**

3.1 กรณีศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ **13**

3.1.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน 21

3.1.2 กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 24

3.1.3 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัว

ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 26

สารบัญ (ต่อ)

3.2 ปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน 30

3.2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน 33

3.2.2 กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 34

3.2.3 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 36

3.3 ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน 45

3.3.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน 50

3.3.2 กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 51

3.3.3 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 52

3.4 ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่ 54

3.4.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน 60

3.4.2 กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 62

3.4.3 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 62

3.5 ปัญหาเด็กติดเกม / พื้นที่เสี่ยง 63

3.4.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน 71

3.4.2 กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 73

3.4.3 ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัว
ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน 74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 สรุปผลการศึกษา **77**

4.1 ปัญหาเพศสัมพันธ์ 77

4.2 ปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน 79

4.3 ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน 82

4.4 ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่ 83

4.5 ปัญหาเด็กติดเกม / พื้นที่เสี่ยง 85

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญ ที่มาของปัญหา

กระแสการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งที่เป็นผลดีและผลลบ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบันทั้งภายในประเทศและกระแสสากลทำให้เด็กและ เยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศต้องเผชิญกับพลังและความท้าทายใหม่ ๆ ขณะเดียวกันต้องเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาและความยากลำบากต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคและเป็นอันตรายต่อการ ดำเนินชีวิตและพัฒนาการต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามวัย

จากรายงานผล การติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ภาคเหนือตอนบน พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถิติของสตรีที่อายุที่เป็นเยาวชน ช่วงอายุระหว่าง 10-19 ปี ต่อประชากรแสนคน มาทำคลอดสูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ เฉลี่ย 3,200.95 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดเชียงราย เด็กยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ ระดับ ม.ต้น สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ ร้อยละ 10.08 ม.ปลาย สูงเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 15.04 ระดับอาชีวะฯสูงอันดับ 3 ร้อยละ 42.19 ระดับอุดมฯสูงอันดับ 3 ร้อยละ 42.41 ของภาคฯ จังหวัดลำปาง พบว่าเด็กอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี พยายามฆ่าตัวตายสูงเป็นอันดับ1ของภาค ฯเหนือตอนบน เฉลี่ย 67.47 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดน่าน พบว่าปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน อัตราเด็กแรกรับเข้าสถานพินิจ เฉลี่ย 68.58 คน ต่อประชากรแสนคน สูงเป็นอันดับ 2 ของภาคฯจังหวัดแพร่เด็กดื่มเหล้าเป็นประจำ

ถึงครั้งคราวในระดับม. ปลาย สูงเป็นอันดับ 2 ของภาคฯ ร้อยละ 40.5 ระดับอุดมศึกษา สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ เยาวชนในระดับอุดมศึกษา สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวถึงประจำ สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ จังหวัดลำพูน เด็กที่เห็นการเสพยาเสพติดในสถานศึกษา ในระดับประถมศึกษา สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ ร้อยละ 8.25 ระดับ ม.ต้น สูงเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 13.75 ระดับ ม.ปลาย สูงเป็นอันดับ 1 ของภาคฯ ร้อยละ 16.5 ระดับอาชีวศึกษา สูงเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 18.75 (รายงานสภาวการณ์ เด็กและเยาวชน Child Watch ปี 2549-2550)

จากสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน หากมองย้อนกลับไปจะพบว่าทุกปัญหาล้วนแล้วแต่เริ่มต้นที่ ครอบครัว เป็นหลัก คงปฏิเสธไม่ได้ว่าในสภาพสังคมปัจจุบัน สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกและมีความสำคัญมากที่สุดของมนุษย์ มีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากและเป็นไปในทิศทางที่น่าเป็นห่วง หากสังคมไทยไม่ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว ละเลยเพิกเฉยต่อสิ่งที่เกิดขึ้น อนาคตของสังคมไทยจะอ่อนแอลงเรื่อย ๆ และนำไปสู่ปัญหาดังที่กล่าวมา ดังนั้น “สถาบันครอบครัว” จึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของสังคม หากครอบครัวเข้มแข็ง สังคมก็จะเข้มแข็งไปด้วย

ดังนั้น การศึกษาเพื่อถอดบทเรียนความรู้ของครอบครัว ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการฆ่าตัวตาย ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ และปัญหาเด็กติดเกมและพื้นที่เสี่ยง จึงเป็นการศึกษาที่มีความต้องการจะพัฒนาและส่งเสริมให้ สถาบันครอบครัว มีความสามารถในการรับมือและจัดการกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น อย่างมีสติ รู้เท่าทัน และเกิดทักษะในการจัดการครอบครัว โดยใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของแต่ละครอบครัว เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาการองค์ความรู้ในจัดการปัญหาครอบครัว ซึ่ง

จะเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การสร้างครอบครัวให้สามารถกลับมาทำหน้าที่และเป็นพลัง ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยที่จะเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ เพื่อพัฒนาสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษากระบวนการ และวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้น ใน 5 ประเด็นปัญหา คือ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการฆ่าตัวตายของ ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ปัญหาเด็กติดเกมและพื้นที่เสี่ยง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จและความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาครอบครัว ใน 5 ประเด็นปัญหา คือ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ปัญหาเด็กติดเกม และพื้นที่เสี่ยง

3. เพื่อนำองค์ความรู้และเนื้อหาที่ได้รับ ไปส่งเสริมและเผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆ ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการรับมือและจัดการกับปัญหาครอบครัวเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของสถาบันครอบครัว

2. เกิดการขับเคลื่อนในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปสู่ปฏิบัติในพื้นที่การเรียนรู้ของครอบครัว เช่น ชุมชน โรงเรียน เป็นต้น

3. เป็นกลไกสำคัญที่จะบ่งชี้สถานการณ์ของครอบครัว และนำไปสู่การกำหนดนโยบายในป้องกันและแก้ไขปัญหาครอบครัว

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) และข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) เป็นส่วนประกอบ

ขอบเขตในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งขอบเขตการศึกษา เป็น 3 ประเด็น คือ

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือก พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่ในการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งประเด็นการศึกษา 5 ประเด็น คือ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่ ปัญหาเด็กติดเกม/พื้นที่เสี่ยง

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การฆ่าตัวตาย หมายถึง การกระทำโดยเจตนาที่จะจบชีวิตของตนเพื่อหนีสภาวะ บางอย่างที่บุคคลนั้นทนทุกข์ทรมาน และสามารถฆ่าตัวตายสำเร็จ

การพยายามฆ่าตัวตาย หมายถึง การกระทำโดยเจตนาจะจบชีวิตของตนเพื่อหนี หรือ เปลี่ยนสภาพการดำเนินชีวิตที่ทุกข์ทรมานของตน แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

เด็กติดเกม หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมการเล่นเกมและเข้าข่ายดังต่อไปนี้

1. ไม่สามารถควบคุมตัวเองให้เล่นในเวลาที่กำหนด ทำให้ใช้เวลาในการเล่นนานติดต่อกันหลายๆ ชั่วโมง หรือเล่นนานขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมไม่กี่ชั่วโมงต่อวัน เพิ่มเป็นหลายชั่วโมงต่อวัน บางคนเล่นข้ามวันข้ามคืน

2. หากถูกบังคับให้เลิกหรือหยุดเล่น จะต่อต้านหรือมีปฏิกิริยาหงุดหงิดไม่พอใจอย่างรุนแรง บางคนถึงขั้นก้าวร้าว

3. การเล่นของเด็กมีผลกระทบต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของเด็ก เช่น เด็กไม่สนใจการเรียน ไม่สนใจที่จะทำการบ้าน หนีเรียน หรือแอบหนีออกจากบ้านเพื่อจะไปเล่นเกม การเรียนตกลงอย่างมาก ละเลยการเข้าสังคมหรือทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว

4. บางรายอาจมีปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น โกหก ลักขโมย(เพื่อนำเงินไปเล่นเกม) ดื้อ ต่อต้าน แยกตัว เก็บตัว ฯลฯ

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนที่อายุไม่เกิน 18 ปีกระทำผิดทางอาญา หรือประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย

ปัญหาเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชน หมายถึงพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ก่อนวัยอันควรของเด็กและเยาวชน ซึ่งนำไปสู่การตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์

บทที่ 2

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การถอดบทเรียนความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนา ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมานุษยวิทยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) และข้อมูลเอกสาร(Documentary Research) เป็นส่วนประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นองค์รวม และเชื่อถือได้

ในการเก็บข้อมูลภาคสนามนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ทั้ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และเยาวชน รวมทั้งผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยจึงนำข้อมูลส่วนนั้นมาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่าง และพื้นที่ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือก พื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนเป็นพื้นที่ในการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดแพร่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน โดยผู้ศึกษาได้แบ่ง พื้นที่ศึกษา 8 จังหวัด ออกเป็น 5 กลุ่ม ซึ่งการแบ่งกลุ่มดังกล่าวเป็นการแบ่งตามประเด็นสภาพปัญหาที่เกิด โดยอ้างอิงข้อมูลจากรายงานการสำรวจสภาวการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน ปี 2549 -2550 ดังนี้

ประเด็นปัญหา ที่ดำเนินการศึกษาเชิงลึก	พื้นที่/ จังหวัด
1. ปัญหาเพศสัมพันธ์	จ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงราย
2. ปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน	จ.ลำปาง
3. ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน	จ.น่าน
4.ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่	จ.แพร่ จ.ลำพูน
5. ปัญหาเด็กติดเกม / พื้นที่เสี่ยง	จ.พะเยา จ.เชียงใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาใน 5 กลุ่ม ตามพื้นที่ที่แบ่ง การเลือกกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกจังหวัดละ 3 กรณีศึกษา รวมทั้งสิ้น 24 กรณีศึกษา

2. วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการศึกษาโดยเริ่มจากการสำรวจข้อมูลเอกสาร ไม่ว่าจะเป็นบทความ สารคดี และรายงานผลการศึกษาที่มีเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ รวมไปถึงข้อมูลเอกสารที่มีการเก็บรวบรวมและมีความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษา เช่น ประวัติการเข้ารับการรักษาของเด็กและเยาวชน รายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจ เป็นต้น

การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research)

เป็นการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่กำหนด ตามประเด็นที่ศึกษา โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการประสานงานกับเครือข่ายที่เป็นผู้ประสานงานกับกรณีศึกษา

ในแต่ละพื้นที่ การลงพื้นที่ดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกที่จะสร้างความคุ้นเคยกับกรณีศึกษาก่อน โดยทำความรู้จักและไปพบเยี่ยมเยียนในระยะแรก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย เพื่อให้กรณีศึกษาเกิดความไว้วางใจในการให้ข้อมูล จากนั้นทอดระยะเวลาไว้สักระยะโดยระหว่างนั้น ได้มีการติดต่อพูดคุยทางโทรศัพท์ เมื่อกรณีศึกษาเกิดความคุ้นเคย จึงประสานงานเพื่อทำการสัมภาษณ์

3. วิธีเก็บข้อมูล

ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

การสังเกต (Observation) ใช้วิธีการสังเกต 2 วิธีการคือ

1. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

โดยผู้ศึกษาได้เข้าร่วมสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การทำกิจกรรมต่างๆ ของกรณีศึกษา เช่น การสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว การสังเกตพฤติกรรมของแม่วัยรุ่น การสังเกตกิจกรรมในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ การเข้าเยี่ยมของผู้ปกครอง ของเด็กที่กระทำผิดในสถานพินิจ สังเกตพื้นที่เสี่ยงของร้านเกมและพฤติกรรมของเด็กที่เข้าใช้บริการ สังเกตพฤติกรรมของการพูดคุยระหว่างแพทย์ผู้รักษาอาการกับผู้ปกครองของเยาวชนที่เคยคิดฆ่าตัวตาย สังเกตลักษณะสภาพแวดล้อมของครอบครัว และพฤติกรรมของผู้ปกครองที่มีเด็กและเยาวชนเสพสิ่งเสพติด เป็นต้น

2. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

โดยผู้ศึกษาได้เข้าร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมใน ศึกษาครั้งนี้ คือ การดำเนินชีวิตในครอบครัวของกรณีศึกษา การเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเยาวชน เช่น กิจกรรมการพูดคุยระหว่างผู้ปกครองและเยาวชน การไปเยี่ยมบ้านโดยการเข้าไปพูดคุยซักถามกับเด็ก

เยาวชน และผู้ปกครอง ที่ประสบปัญหาการมีเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ การใช้ชีวิตภายหลังจากการคลอดบุตร การเข้าพูดคุยและซักถามกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ร้านเกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการสัมภาษณ์ 2 วิธี คือ

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

โดยสัมภาษณ์กับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ของเด็กและเยาวชน ที่ประสบปัญหาในแต่ละกรณีศึกษา ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ศึกษาได้แยกสัมภาษณ์แต่ละกรณี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ และความเป็นส่วนตัว เพื่อให้ได้คำตอบที่ลึกซึ้งและครอบคลุม

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการศึกษานี้ หลังจากได้ดำเนินการสัมภาษณ์ เชิงลึกในแต่ละกรณีศึกษา เสร็จสิ้น และได้มีการทิ้งช่วงระยะเวลา จากนั้นจึงได้นัดหมายกรณีศึกษา ทั้งหมดในแต่ละประเด็นปัญหา มาดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อถอดบทเรียนในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติ

2. แนวคำถาม ที่เตรียมไว้เพื่อสอบถามถึงข้อมูลเบื้องต้น เช่น สถานภาพ รายได้ อาชีพ ฯลฯ

3. เทปบันทึกเสียงเพื่อใช้บันทึกรายละเอียดจากการสัมภาษณ์

4. สมุดบันทึกภาคสนาม (Field Notes)

5. การบันทึกข้อมูล

มีการจดบันทึกลงในสมุดบันทึกในขณะที่ทำการเก็บข้อมูล รวมทั้งมีการบันทึกเสียง เพื่อใช้ประกอบการบรรยายข้อมูลให้เห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น

6. การจัดกระทำข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

6.1 การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มา โดยตรวจสอบในด้านความครบถ้วนของข้อมูล ความเป็นจริงของข้อมูล ความตรงและความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Valid and Reliable) ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)

เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูล เป็นการตรวจสอบด้านความถูกต้องของข้อมูลว่า เมื่อเวลาต่างกัน ต่างสถานที่กัน และผู้ให้ข้อมูลต่างกันหรือการได้มาของข้อมูลต่างกัน ข้อมูลที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่ ซึ่งได้แก่

- แหล่งเวลา เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเรื่องเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน แต่ต่างวัน และเวลาที่ให้ สัมภาษณ์

- แหล่งสถานที่ เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเรื่องเดียวกัน กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน แต่ต่างเวลาและสถานที่ที่ให้สัมภาษณ์

- แหล่งบุคคล เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลเรื่องเดียวกัน แต่กลุ่มตัวอย่างต่างกัน เช่น กลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

เป็นการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันเช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่ไปกับวิธีการสัมภาษณ์ พร้อมกับศึกษาจากเอกสารและตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล เช่น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

3. การตรวจสอบจากวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการกลับไปตรวจสอบข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้วิจัยตีความถูกต้องหรือไม่อย่างไร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการอ่านข้อมูลที่รวบรวมได้ให้ฟังเพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยเองและผู้ให้ข้อมูลให้ตรงกัน

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction)

ทำได้โดยการตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนามวิจัย เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลจะนำมาวิเคราะห์ มองหาความหมาย ความคล้ายคลึง ความแตกต่าง อาจจะ เป็นรูปแบบซึ่งเป็นข้อสมมติฐานชั่วคราวย่อย ๆ หลายสมมุติฐาน และจากนั้นจะเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทดสอบสมมุติฐานจนสามารถหาหลักฐานยืนยันได้ชัดเจนจากข้อสรุปย่อย ๆ ไปสู่สรุปใหญ่ไปเรื่อย ๆ

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เป็นวิธีวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการตีความและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) วิเคราะห์หาประเด็นหลักเกี่ยวกับ 1) สาเหตุของการเกิดปัญหา 2) กระบวนการหรือวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้น 3) ปัจจัยความสำเร็จและความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาครอบครัว

บทที่ 3

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา การถอดบทเรียนความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน โดยได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่/สิ่งเสพติด และปัญหาเด็กติดเกม/ พื้นที่เสี่ยง ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหา ตามประเด็น ดังนี้

1 กรณีศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์

2 กรณีศึกษาปัญหา การพยายามฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน

3 กรณีศึกษาปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

4 กรณีศึกษาปัญหา การดื่มเหล้าและสูบบุหรี่/สิ่งเสพติด

5 กรณีศึกษาปัญหาเด็กติดเกม/ พื้นที่เสี่ยง

1. กรณีศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์

จากการศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ ของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน ทั้ง 6 กรณีศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) นิด

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 37 ปี

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว หย่าร้างกับสามี มีบุตร 2 คน

บุตรคนโตเป็นผู้ชายอายุ 20 ปี

บุตรสาวคนสุดท้องปัจจุบันอายุ 17 ปี

ประสบการณ์

บุตรสาวอายุ 14 ปี เรียนอยู่ ม. 2 (ในขณะนั้น) ตั้งครรภ์ได้ 3 เดือน กับแฟนหนุ่มอายุ 16 ปี ทำงานรับจ้าง รู้จักกันจากการแนะนำของเพื่อน คบหากันโดยที่แม่ของฝ่ายหญิงไม่รับทราบมาก่อน ว่าลูกสาวมีเพื่อนชาย ลูกสาวเป็นเด็กเรียนดี เกรดเฉลี่ย 3 กว่า ทุกเทอม ไม่มีการคบหาหรือพาเพื่อนชายมาบ้าน ไม่เคยออกไปค้างคืนที่ไหน มีเพียงแต่กลุ่มเพื่อนผู้หญิงด้วยกันที่ไปมาหาสู่กัน ลูกสาวมีนิสัย ไม่ค่อยพูด ชอบเก็บตัว เรียบร้อย เชื่อฟัง และขยันตั้งใจเรียน ลูกสาวได้รับทุนนักเรียนเรียนดีและประพฤติตนดี จากทางโรงเรียน และตนเองก็เคยได้รับรางวัลในวันแม่ เนื่องจากลูกสาว เป็นเด็กเรียบร้อย ไม่เคยมีพฤติกรรมเกเร ผู้เป็นแม่จึงไม่ค่อยห่วงลูกสาว ประกอบกับผู้เป็นแม่ไม่ค่อยมีเวลาว่างเพราะต้องออกไปขายของแต่เช้า และกลับเข้าบ้านตอนค่ำ หากเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ลูกสาวก็จะมาช่วยขายของตลอด จึงวางใจในเรื่องการรับผิดชอบตัวเองของลูกสาว เมื่อเกิดเรื่องขึ้นจึงรู้ว่า ลูกสาวได้คบหากับเพื่อนชายมาเพียงแค่ 5 เดือน และใช้เวลาในช่วงหลังเลิกเรียน ไปมาหาสู่กันโดยไปที่บ้านฝ่ายชาย และพ่อแม่ฝ่ายชายรับรู้เรื่องที่ทั้งสองคบหากัน มีช่วงหลังๆ ที่ลูกสาวขอไม่ไปช่วยงานวันเสาร์-อาทิตย์ เพราะติดทำรายงาน ผู้เป็นแม่ก็ไม่ได้เฉลียวใจ เพราะคิดว่าเป็นช่วงปลายเทอมลูกสาวคงไม่ว่างเพราะยุ่งอยู่กับเรื่องเรียน

ปัจจุบัน ผู้เป็นย่า ซึ่งเป็นแม่ของฝ่ายชาย มาช่วยทำหน้าที่เลี้ยงหลาน โดยบางครั้งย่าจะมาเลี้ยงที่บ้านหญิง และบางครั้งเอาหลานกลับไปเลี้ยงที่บ้านฝ่ายชาย ส่วนลูกสาวมีงานทำในตัวอำเภอหลังการคลอดลูก เพราะในระหว่างที่

ตั้งครรภ์ ลูกสาวได้ลงทะเบียนเรียน (กศน.) เพื่อให้ได้จบวุฒิ ม.3 ซึ่งเป็นการแนะนำจากครูที่โรงเรียน

ปัจจุบันฝ่ายชายทำงานรับจ้างและ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูกส่วนหนึ่ง และได้มาพักอาศัยที่บ้านฝ่ายหญิง สำหรับลูกสาวมีความคิดที่อยากจะเรียนต่อให้สูงที่สุด แต่ต้องรอให้ลูกโตกว่านี้ โดยจะเรียนต่อในช่วงเสาร์ – อาทิตย์

กรณีศึกษาที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ(นามสมมุติ) ประไพร

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 40 ปี

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว อยู่ด้วยกันกับสามี มีบุตร 3 คน

คนโตเป็นชายอายุ 21 ปี คนสองเป็นหญิง

อายุ 19 ปี และคนสุดท้องเป็นหญิงอายุ 17 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนสุดท้อง ในขณะนั้น อายุ 15 ปี กำลังเพิ่งเรียนจบ ม.3 ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ กับผู้ชายที่เพื่อนเก่าแนะนำให้รู้จัก โดยที่ทั้งพ่อและแม่ไม่ทราบว่า ลูกสาวมีแฟน เพราะไม่เคยคุยเรื่องที่โรงเรียนกับลูก ไม่เคยถามและสังเกต มารู้ว่าลูกสาวตั้งครรภ์ ตอนที่ผู้เป็นแม่สอบถามถึงผ้าอนามัยที่ซื้อให้ลูกสาวทุกเดือน ว่าหมดหรือยัง ไม่ได้ซื้อมาให้ 2 เดือน แล้ว และลูกสาวก็ไม่

ได้มาขอให้ซื้อให้ ซึ่งทุกครั้งเรื่องนี้ตนจะเป็นคนจัดการให้ลูกสาวเอง จึงเริ่มสงสัยและสอบถาม จึงทราบความจริงว่าลูกสาวมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหนุ่มโดยที่ไม่ได้ป้องกัน และไม่รู้ตัวว่าตั้งท้อง แม่จึงได้พาไปตรวจ จึงพบว่าตั้งครรภ์ได้ 2 เดือน แม่เล่าว่าลูกสาวเป็นเด็กที่เรียนพอใช้ ไม่เคยออกไปค้างนอกบ้าน หัวอ่อน และเชื่อคนง่าย ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้น ไม่ได้มีปัญหาอะไรกัน แต่ว่าไม่ค่อยได้พูดคุยกับลูกบ่อยนัก เหมือนต่างคนต่างอยู่ ผู้เป็นแม่จะทำกับข้าวไว้ก่อนออกไปช่วยพ่อขายของ ลูกทุกคนก็ต่างคนต่างกิน ทั้งพ่อและแม่ต้องค้าขาย ไม่มีวันหยุด ปกติลูกสาวตนไม่ค่อยออกจากบ้านไปไหน ถ้าไปลูกสาวจะบอกทุกครั้ง ส่วนมากลูกสาวจะขอไปหาเพื่อนที่เป็นผู้หญิง และเป็นเพื่อนสนิทตั้งแต่โรงเรียนเก่า ตนเคยเตือนลูกสาวเรื่องการคบเพื่อนคนนี้ เนื่องจากเด็กคนนี้เลิกเรียนกลางคัน และออกมาอยู่เองโดยลำพัง เพราะมีปัญหากับผู้ปกครองที่เป็นป้า ส่วนแม่มีสามีใหม่อยู่ต่างประเทศ มักจะส่งเงินมาให้เด็กใช้ครั้งละ มากๆ เพื่อนของลูกสาวตนเอง มีพฤติกรรมชอบขับรถเที่ยว นุ่งกางเกงขาสั้น เที่ยวกลางคืนและชอบคบกับเด็กผู้ชายกลุ่มใหญ่ ซึ่งทุกครั้งที่เตือนเรื่องเพื่อนลูกสาวก็รับฟัง และบอกกับตนเองว่าไม่ได้คบกันแล้ว ไม่ได้เจอกันเลย ตนเองก็สบายใจ และไม่เคยขอออกไปหาเพื่อนคนดังกล่าวอีกเลย แต่เมื่อเกิดการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ผู้เป็นแม่จึงสอบถามลูกสาว พบว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา ลูกสาวยังไปมาหาสู่กับเพื่อนคนดังกล่าวอยู่ตลอด แต่ใช้เวลาช่วงเย็นหลังเลิกเรียน และหลายครั้งที่ขอออกนอกบ้าน โดยให้เพื่อนที่โรงเรียนมารับ แต่เมื่อพ้นจากที่บ้านจะขอแยกตัวออกไปกับเพื่อนเก่า ซึ่งโดยมากจะไปรวมกลุ่มที่หอพักเพื่อนมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย เพื่อนของเพื่อนที่รู้จักกัน มากหน้าหลายตา และลูกสาวตนได้รู้จักกับเพื่อนชายที่คบหาจนตั้งครรภ์ จากการไปที่หอพักดังกล่าว และทุกครั้งเมื่อถึงเวลากลับบ้าน จะให้เพื่อนที่เรียนด้วยกันแวะมารับไปส่งบ้าน ที่บ้านจึงไม่ผิดสังเกต

เมื่อตั้งครรภ์ได้ประมาณ 4 เดือน ลูกสาวได้ย้ายออกไปอยู่ทางบ้านฝ่ายชาย โดยฝ่ายชายมาทำพิธีขอผูกข้อมือ และรับลูกสาวตนไปอยู่บ้านฝ่ายชาย เมื่อคลอดลูกออกมาได้ไม่นานนัก ลูกสาวตนย้ายกลับมาอยู่บ้าน เพราะมีปัญหากับแฟน และเลิกรากันในที่สุด ปัจจุบันลูกสาวตน เปิดร้านขายของชำอยู่ที่บ้าน เลี้ยงลูกตนเองและรับจ้างเลี้ยงลูกของน้าชาย

กรณีศึกษาที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) จันทร์

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 39 ปี

อาชีพ ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ

สถานภาพครอบครัว อยู่ด้วยกันกับสามี มีลูกสาว 2 คน

ลูกคนโตปัจจุบันอายุ 19 ปี ลูกคนเล็ก 16 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนโต อายุ 15 ปี (ในขณะนั้น) ตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์กับเพื่อนชายต่างโรงเรียน ที่คบหากัน ซึ่งเป็นเพื่อนเก่าจากที่โรงเรียนเดิม ทั้งตนและสามีรับทราบว่าลูกสาวมีเพื่อนต่างเพศอย่างไม่เป็นทางการ แต่ก็ไม่ได้ห้าม เพราะคิดว่าเป็นวัยที่ยิ่งห้ามยิ่งยุ แต่ก็ไม่ได้ถามและลูกสาวก็ไม่เคยพาเพื่อนชายมาบ้าน สำหรับตนคิดว่าการคบกันของลูกสาวคงไม่มีอะไรเกินเลย ไม่ได้พบกันบ่อย และอยู่คนละโรงเรียนโอกาสเจอกันน้อย แม่บอกว่า ลูกสาวมีนิสัย ใจกล้า เอาแต่ใจ ช่างพูดช่างคุย รักเพื่อน ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่มีปัญหา แต่

ลูกสาวค่อนข้างติดเพื่อน ชอบคุยโทรศัพท์ เป็นเวลานานๆ สาเหตุที่รู้ว่าลูกสาวท้องเพราะเพื่อนของลูกสาว โทรมาทวงเงิน ที่ลูกสาวขอยืมเงินไป จำนวน 2,000 บาท แล้วยังไม่คืน ผู้เป็นแม่จึงสอบถามว่ายืมเงินเพื่อนไปทำอะไร ลูกสาวจึงยอมรับว่า ตนเองตั้งท้อง อยากจะเก็บเด็กไว้แต่กลัวที่จะต้องบอกพ่อและแม่ของทั้งสองฝ่าย จึงไปปรึกษาเพื่อนรุ่นพี่ รุ่นพี่แนะนำไปเอาเด็กออก แต่ต้องมีค่าใช้จ่าย ประมาณ 4,000-5,000 บาท แต่ลูกสาวและแฟนมีเงินไม่พอเลยต้องยืมเพื่อน และขณะนี้อยู่ในระหว่างการรวบรวมเงิน ผู้เป็นแม่และพ่อไม่ยอมให้ลูกสาวเอาเด็กออก และตั้งใจจะรับเลี้ยงหลานที่เกิดมาเอง เพราะสงสารลูกสาว แต่พอเรื่องทราบถึงทางฝ่ายชาย ผู้ปกครองฝ่ายชายยืนยันจะร่วมรับผิดชอบด้วย

ปัจจุบันลูกสาวได้เรียนหนังสือต่อ และอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ตนเองเป็นหลัก โดยยังคบหาติดต่อกับฝ่ายชาย ลูกที่เกิดขึ้นฝ่ายชายรับไปเลี้ยง เพราะแม่ฝ่ายชายไม่ได้ทำงาน วันเสาร์-อาทิตย์ลูกสาวตนก็จะไปค้างบ้านฝ่ายชายเพื่อดูแลลูก

กรณีศึกษาที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ(นามสมมุติ) นวล

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 38 ปี

อาชีพ ลูกจ้างบริษัทเอกชน

สถานภาพครอบครัว อยู่ด้วยกันกับสามี มีบุตร 2 คน บุตรสาวคนโต

ปัจจุบันอายุ 18 ปี

บุตรชายคนสุดท้องอายุ 15 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนโต อายุ 17 ปี (ในขณะนั้น) ตั้งครรภ์ 2 เดือนโดยไม่พึงประสงค์ กับเพื่อนชายที่คบหากัน โดยที่ทางบ้านไม่รู้ว่าคบหากันอยู่ เมื่อลูกสาวย้ายที่เรียน ไปเรียนที่ต่างอำเภอ ลูกสาวขอไปเช่าหอพักใกล้กับสถานศึกษา โดยขออยู่กับเพื่อนหญิงที่มาจากโรงเรียนเดียวกัน ตนและสามี ไม่อยากให้ไปอยู่เพราะเป็นห่วงแต่ก็ขัดลูกสาวไม่ได้ จึงอนุญาต แต่ก็มักจะโทรหาอยู่ไม่ได้ขาด บางครั้งก็มาเยี่ยมที่หอพัก ลูกสาวมีนิสัยรักเพื่อน มีเพื่อนเยอะ เอาแต่ใจตนเอง ใช้เงินเก่ง ชอบแต่งตัว พ่อกับแม่มักไม่ค่อยกล้าขัดใจ จึงมักโอนอ่อนผ่อนตามความต้องการของลูกเสมอ วันหนึ่งเพื่อนที่พักอยู่กับลูกโทรศัพท์ มาบอกว่าลูกสาวป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล จึงรีบไปเยี่ยมเมื่อสอบถามหมอ พบว่า ลูกสาวตนเข้าโรงพยาบาลบาลเนื่องจากมีอาการตกเลือด จากการไปทำแท้ง เมื่อได้สอบถามลูกสาว จึงทราบว่าลูกสาวตั้งครรภ์ กับเพื่อนชาย ได้ประมาณ 3 เดือนแล้ว ทั้งคู่ไม่รู้จะทำอย่างไร มีเพื่อนแนะนำให้ไปซื้อยาขับ เพื่อนชายจึงไปซื้อยามาให้กิน เมื่อถึงกลางดึกมีอาการปวดท้องและเลือดไหลไม่หยุด หมดสติ เพื่อนที่หอพักจึงนำส่งที่โรงพยาบาล และแจ้งให้ทางบ้านรู้ เมื่อลูกสาวออกจากโรงพยาบาลแม่และพ่อให้กลับมาอยู่ที่บ้าน ลูกสาวมีอาการซึมเศร้า ทั้งๆที่พ่อแม่ไม่ได้ว่ากล่าวใดๆทั้งสิ้น พยายามทำตัวตามปกติและให้กำลังใจลูก เพราะกลัวลูกจะคิดมาก ระหว่างที่ลูกสาวพักฟื้นอยู่ที่บ้าน ฝ่ายชายไม่เคยมาเยี่ยม หรือโทรศัพท์มาถามข่าวคราวเลย เมื่อลูกสาวตนกลับเรียนไปต่อ ตนขอให้ลูกกลับมาอยู่ที่บ้าน ไม่ให้ไปพักที่หอ ลูกสาวก็ทำตาม ตนรู้สึกว่าจากเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งหมดลูกสาวตน เริ่มคิดได้ เพราะมีพฤติกรรมปรับปรุงตัวดีขึ้น ไม่เที่ยวไม่เอาแต่ใจตนเอง ขยันทำงานบ้าน และตั้งใจเรียนมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

กรณีศึกษาที่ 5

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) นุช

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 39 ปี

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว หย่าร้าง และแยกกันอยู่ มีบุตร 2 คน

ลูกชายคนโตอายุ 22 ปี

ลูกสาวปัจจุบัน อายุ 17 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนสุดท้อง อายุ 15 ปี (ในขณะนั้น) ตั้งครรภ์ 2 เดือนโดยไม่พึงประสงค์ กับเพื่อนชายในกลุ่มเดียวกัน โดยที่ลูกสาวไม่เคยบอกกับแม่ว่ามีแฟน ลูกสาวเป็นเด็กค่อนข้างเอาแต่ใจ ไม่ตั้งใจเรียน ชอบเที่ยว และเคยมีคนมาบอกว่าลูกสาวมีพฤติกรรมกินเหล้า สูบบุหรี่ ซึ่งตนไม่เคยเห็นกับตา ลูกสาวชอบคบเพื่อนรุ่นพี่ ไม่ค่อยคบเพื่อนรุ่นเดียวกัน ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยดีนัก เพราะลูกสาวมักทะเลาะกับพี่ชายและแม่ อยู่เสมอ และชอบคิดว่าแม่รักแต่ลูกชาย ไม่รักตนเอง ลูกสาวเคยมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน โดยเป็นเพื่อนรุ่นพี่ในโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งตนรู้เรื่องนี้มาจาก ญาติห่างๆที่ขายของในโรงเรียนลูกสาว และไม่เคยถามลูกสาวในเรื่องนี้ เพราะไม่อยากมีปัญหาทะเลาะกับลูก และตนก็เห็นว่าเป็นเรื่องไม่เสียหาย ผู้เป็นแม่สังเกตเห็นลูกสาวดูเปลี่ยนไป เงียบและชอบเก็บตัวเอง จนผิดสังเกต จึงเข้าไปคุยกับลูก เมื่อได้ซักถามอาการ ลูกสาวตนเอาแต่ร้องไห้ทั้งๆที่ปกติลูกสาวจะเป็นคนใจแข็ง จึงสอบถามถึงสาเหตุลูกสาวมาบอกผู้เป็นแม่ว่าท้อง และต้องการจะย้ายออกไปอยู่กับแฟนของตน ผู้เป็นแม่ไม่อนุญาตให้ย้ายออกไป เพราะเป็นห่วงลูกสาว และได้ยื่นข้อเสนอให้แฟนของลูกสาวย้ายมาอยู่ที่บ้านของตนแทน เพราะจะได้ดูแล และแจ้งให้ญาติ

ฝ่ายชายทราบเรื่อง โดยที่เมื่อญาติทั้งสองฝ่ายรับทราบ ฝ่ายชายก็ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านของตน ซึ่งในระหว่างที่ลูกสาวตนตั้งครรภ์ได้ 4 เดือน ได้หกล้มในห้องน้ำ และต้องเอาเด็กออก เพราะเด็กในท้องไม่แข็งแรง ถ้าเสี่ยงเอาเด็กไว้ ลูกจะมีโอกาสพิการสูง ตนจึงให้ลูกสาวตัดสินใจ ทั้งคู่ตัดสินใจเอาเด็กออก ตามคำแนะนำของหมอ

ปัจจุบันลูกสาวและแฟนลูกสาวยังพักอาศัยอยู่ที่บ้านตน โดยลูกสาวได้กลับไปเรียนจนจบชั้น ม.3 และขณะนี้กำลังเรียนต่อ ส่วนแฟนลูกสาวเรียนต่อที่เดียวกัน เมื่อเลิกเรียนทั้งคู่จะมาเปิดแผงร้านขายลูกชิ้นทอดที่ตลาด เพื่อหาเงินส่งตัวเองเรียน และมีเงินเก็บมาฝากไว้ที่แม่บางส่วน โดยตนเองได้แนะนำทั้งคู่ไปปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวด้วย

กรณีศึกษาที่ 6

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ(นามสมมุติ) พร

ปัจจุบันอายุ 38 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว อยู่ด้วยกันกับสามี มี บุตร 2 คน

ลูกชายคนโต อายุ 20 ปี

ลูกสาวปัจจุบันอายุ 17 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวอายุ 15 ปี (ในขณะนั้น) ตั้งครรภ์ 4 เดือน กับรุ่นพี่ในโรงเรียนเดียวกัน พ่อแม่ฝ่ายหญิงรู้เรื่องลูกสาวตั้งครรภ์ เพราะครูที่ปรึกษาของลูกสาวเชิญไปพบ และแจ้งให้ทราบ เนื่องจากครูสังเกตเห็นความผิดปกติเกิด

ขึ้นกับลูกสาว คือมีอาการเหม่อลอย จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ซึ่งแตกต่างจากปกติที่เป็นเด็กเรียบร้อย ตั้งใจเรียน พูดน้อย ยิ้มง่าย อีกทั้งครูที่ปรึกษาเคยเห็นเด็กร้องไห้อยู่กับเพื่อน เมื่อเรียกเพื่อนมาถาม ก็ไม่ได้รับคำตอบ เพราะเด็กไม่ได้เล่าให้เพื่อนฟังเอาแต่ร้องไห้ ครูจึงเรียกลูกสาวไปพบและ สอบถาม จึงทราบความจริง ผู้เป็นแม่ไม่เห็นความผิดปกติ ที่เกิดขึ้นกับลูกสาว เพราะลูกสาวค่อนข้างเป็นคนเจ้าเนื้อ อีกทั้งลูกสาวไม่เคยเล่าเรื่องที่โรงเรียนให้ฟัง ไม่เคยรู้เลยว่าลูกสาวคบเพื่อนรุ่นพี่เป็นแฟน เท่าที่ผ่านมา ลูกสาวไม่เคยสร้างปัญหาใดๆ เลย ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่มีปัญหา ลูกสาวต้องหยุดเรียนกลางคัน และยังคงพักอาศัยกับพ่อแม่ตน ส่วนฝ่ายชายได้เรียนต่อ และมาเยี่ยมฝ่ายหญิงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อฝ่ายหญิงคลอดลูก ได้ไม่นานฝ่ายชายต้องไปเรียนต่อที่จังหวัดอื่น ฝ่ายหญิงยังคงต้องเลี้ยงดูลูก โดยที่ครอบครัวฝ่ายชายช่วยเหลือค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือน และยังมาเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ ทางพ่อแม่ฝ่ายชายได้ช่วยเอาลูกไปเลี้ยงให้ และได้ให้ฝ่ายหญิงกลับไปเรียนต่อ จนจบ ม. 3 ปัจจุบันลูกสาวตนได้ไปเรียนจังหวัดเดียวกันกับแฟนหนุ่ม โดยได้พักอาศัยอยู่ด้วยกัน และทั้งคู่จะกลับมาดูลูกทุกอาทิตย์

จากกรณีศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งสิ้น 6 กรณีศึกษา สามารถถอดบทเรียนและสรุปประเด็นได้ดังนี้

จากกรณีศึกษา ปัญหาเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนทั้ง 6 กรณีศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาและนำเสนอ ตามประเด็นการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน
2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนก่อนวัยอันควร สรุปได้ดังนี้

1. การที่ผู้ปกครองไม่สามารถปรับแนวคิด และวิธีการอบรมเลี้ยงดูให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การสอนเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศศึกษา เรื่องการวางตัวหรือการคบหากับเพื่อนต่างเพศ ฯลฯ ซึ่งผู้ปกครองไม่สามารถปรับแนวคิด ของตนเพื่อนำไปสู่วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การสอนให้เด็กรู้จักการวางตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ การสอนให้รู้จักการแสดงออกหรือควบคุมอารมณ์ทางเพศในทิศทางที่เหมาะสม การป้องกันตนเองเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งเรื่องดังกล่าว ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็นสำหรับเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบัน แต่จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครอง เมื่อมีแนวคิดที่ไม่ยอมรับเรื่องดังกล่าว เพราะคิดว่าเป็นการชี้โพรงให้กระรอก ส่งผลต่อการเลี้ยงดูคือ ไม่ได้อบรมเลี้ยงดูให้ความรู้หรือสอนในสิ่งที่เด็กจะต้องพบเจอจริงๆในการใช้ชีวิต แต่จะพยายามปกปิดและหลีกเลี่ยงสิ่งที่เด็กควรต้องรู้ เช่น เด็กไม่ควรมีแฟนในระหว่างเรียน ห้ามคบเพื่อนผู้ชายในระหว่างเรียน เป็นต้น ส่งผลให้เด็กไม่สามารถรับมือกับปัญหาที่พบเจอในสถานการณ์จริงได้

“ลูกพี่พลาดไปเพราะไม่รู้ ไม่เคยสอนเขาไม่เคยคุยกับเขาเรื่องที่เขาต้องรู้จักป้องกัน ตัวเอง แต่ก่อนพี่เคยคิดว่าเรายังรู้โดยธรรมชาติ แต่ยุคนี้โลกมันเร็ว รอธรรมชาติสอนไม่ทันแล้วพ่อแม่ต้องสอน” (สัมภาษณ์ ประไพ)

“ไม่เคยสอน เพราะพ่อแม่พี่ก็ไม่สอน แล้วพี่ก็ไม่รู้จะเริ่มต้นสอนอย่างไง กลัวเหมือนที่เขาว่าชี้โพรงให้กระรอก ได้แต่เลี่ยงไม่อยากให้เห็น อย่างเวลาดูทีวีที่บ้าน พอมีบทกอดจูบกัน พี่เองยังเขินเลย เวลานั่งดูอยู่กับลูกทำเป็นเปลี่ยนช่อง ไม่อยากให้รู้ ให้เห็น” (สัมภาษณ์ นิด)

“เคยถามเพื่อนเหมือนกันว่า ลูกสาวคนอื่นๆ ที่เขายิ่งกว่านี้ ทำไมไม่ท้อง ทำไมลูกฉันท้อง เพื่อนบอก พวกที่ไม่ท้องไม่ใช่ไม่เคย แต่เพราะมันรู้ คุมอย่างไร กินยาอะไร มานั่งคิด ถ้าพี่สอนให้ลูกรู้จักเรื่องอย่างนี้บ้าง คงไม่เกิดปัญหา ไม่ใช่อยากให้ลูกไปมีอะไรกับใครนะ แต่อย่างน้อย ถ้ามันจะเกิดขึ้น ก็ป้องกันตนเองเป็น” (สัมภาษณ์ พร)

2. ผู้ปกครองไม่สามารถปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของเด็กและเยาวชน ในกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป จะเห็นได้ว่ากระแสสังคมที่เปลี่ยนไปในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดความคาดหวังต่อการแสดงบทบาทของผู้ปกครอง พ่อแม่ แตกต่างไปจากในอดีตที่ผ่านมา ในสังคมปัจจุบัน พ่อ แม่ และผู้ปกครองต้องแสดงบทบาทที่หลากหลายในเวลาเดียวกัน คือ เป็นทั้ง เพื่อน พี่ ครู ฯลฯ และต้องแบ่งแยกว่า ในช่วงเวลาใดที่จะเล่นบทบาทเป็น พ่อ แม่ ที่ลูกๆรักและเคารพ เวลาใด ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นเพื่อนผู้รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูก เปิดโอกาสให้ลูกได้เล่าปัญหาด้วยความสบายใจที่อยากเล่า โดยไม่เล่นบทบาท พ่อและแม่ที่สั่งสอนลูกอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้ว่า ความคาดหวังที่เกิดขึ้นดังกล่าวหากไม่รับการตอบสนอง ย่อมส่งผลต่อสัมพันธภาพที่ตามมา ในสภาพสังคมปัจจุบัน กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเกิดปัญหาเด็กและเยาวชน มีบ่อยครั้งที่พบว่า เด็กและเยาวชนไม่สามารถที่จะพูดคุยปัญหากับพ่อแม่ได้ เพราะความกลัวที่จะถูกตำหนิหรือลงโทษ กลัวทำให้พ่อและแม่ผิดหวัง จึงหาทางออกโดยการปรึกษาเพื่อน ซึ่งเพื่อนมี

ประสบการณ์ในการใช้ชีวิตไม่ต่างไปจากตนเอง จึงได้รับคำแนะนำที่ผิด ยิ่งทำให้ปัญหาลุกลามออกไป

“เขาคุยกับเพื่อนได้ทุกเรื่อง แต่กับแม่เขาจะคุยเป็นบางเรื่อง เรื่องที่เขาคิดว่าคุยแล้วมันเป็นกลางๆ ไม่ต้องโดนบ่น แม่จะได้สบายใจ ทีนี้นึกออกไหม เรื่องที่เรารู้มีแต่เรื่องดีๆ ทั้งนั้น เรื่องไม่ดีไม่งาม โน่น เพื่อนช่วยหาทางออกแล้วมันจะแก้ได้อย่างไง” (สัมภาษณ์ นวล)

“ลูกเคยมาเล่าว่าเห็นรุ่นพี่ผู้หญิงที่โรงเรียนสูบบุหรี่ พี่สอนลูกใหญ่เลย พูดไปเรื่อย เป็นผู้หญิงต้องอย่างนี้ ต้องอย่างนั้น จนมาหยุด ตอนเขาบอกว่ารุ่นพี่สูบบุหรี่ นะแม่ ไม่ใช่หนู” (สัมภาษณ์ จันทร์)

3. ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยไม่ตระหนักว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาตามมา จากกรณีศึกษาหลายครอบครัวพบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็ก โดยขาดความตระหนักในการพยายาม ปรับเปลี่ยน หรือแก้ไขพฤติกรรมนั้นอย่างแท้จริง ส่งผลให้เด็กและเยาวชน ไม่เกิดการเรียนรู้ กับพฤติกรรมในทางลบของตน เพราะครอบครัวยอมรับได้ ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาอื่นที่มีความรุนแรง

“คิดว่าการที่ลูกมีแฟน กินเหล้า เที่ยวกลางคืน ไปค้างบ้านเพื่อนเป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่น เหมือนมันเป็นวัยของเขาที่จะใช้ชีวิตแบบนี้ ถ้าโตขึ้นกว่านี้คงรู้จักผิดชอบชั่วดีเอง แต่มันไม่ใช่ คือพี่ไม่ได้ตีกรอบเอาไว้ว่ามันควรจะแค่ไหน เหมือนเขารู้ว่าทำได้ เราไม่ว่า” (สัมภาษณ์ นุช)

“ไม่อยากให้ที่บ้านมีแต่เรื่อง เตือนมากๆต่างคนต่างเบื่อ บรรยากาศในบ้านมันแย่ บางครั้งทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น” (สัมภาษณ์ จันทร์)

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า กระบวนการและ วิธีการในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น สรุปได้ดังนี้

1. ให้ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาทุกฝ่าย ได้รับรู้สภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้น การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้รับรู้ถึงสภาพปัญหา และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของปัญหา เป็นการทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน ทำความเข้าใจกับปัญหาร่วมกันและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพราะเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ได้เป็นความผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หากแต่ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามาร่วมแก้ไข และร่วมรับผิดชอบกับปัญหาที่เกิดขึ้น

“ต้องบอกให้พ่อแม่เขารับรู้ มันแก้ไม่ได้จากฝ่ายเดียว พ่อแม่ต้องมารู้มาเห็น มาช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไงต่อไป” (สัมภาษณ์ นิด)

“ผู้หญิงเราเป็นฝ่ายเสียหาย ทางโน้นต้องมาหาทางออกด้วยกัน เรื่องมันเกิดแล้วต้องช่วยกันแก้ไข” (สัมภาษณ์ ประไพ)

“อยากให้ฝั่งโน้นมารับรู้ จะเอาอย่างไง มาคุยกัน เพราะยังเด็กทั้งคู่” (สัมภาษณ์ พร)

“จริงๆแก้ปัญหาเองได้ แต่ปัญหามันมาจากทั้งลูกเรา ลูกเขา ต้องมาพูดกันในฐานะที่เป็นพ่อแม่ต้องรับรู้” (สัมภาษณ์ จันทร์)

2. การเจรจาตกลงต้องอยู่บนพื้นฐานของความพยายามและต้องการแก้ไขปัญหาของทุกฝ่ายร่วมกัน ภายหลังจากให้ทุกฝ่ายได้มีการรับทราบปัญหาร่วมกันแล้ว การเจรจาและตกลงในการแก้ไขปัญหาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นตัวเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองของทั้งสองฝ่าย ต้องอยู่บนพื้นฐานและเจตนารมณ์ที่ต้องการจะแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องทำความ

เข้าใจกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริง และร่วมกันหาทางออก และการพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่สำคัญต้องให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น และรับฟัง และไม่ควรสร้างเงื่อนไขที่เป็นการกดดันเด็กให้ คิดและตัดสินใจ เมื่อเด็กยังไม่พร้อมจะตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาว่าจะไปในทางใด

“ปัญหามันเกิดแล้ว ให้มานั่งถามว่าใครผิด ใครถูก คงแก้ไม่ได้ ถ้าผู้ใหญ่คุยกันแล้วไม่พยายามช่วยกันแก้ทั้งสองฝ่าย รับรองคุยกันไม่ได้ หลายครั้งที่พอคุยกันไป มันกลายเป็นว่า ลูกเธอผิด ลูกฉันถูก” (สัมภาษณ์ นิด)

“เจอกันสองครั้ง ครั้งแรกลูกสาวยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเอาอย่างไง เขายังไม่พร้อม ยังบอกไม่ได้ ไม่เป็นไร กลับไปนอนคิดก่อน อีกสองสามวัน มาคุยกันใหม่ ชาวบ้านบางคนบอกให้รีบ ท้องโตขึ้นทุกวัน พี่กลับคิดว่าบางทีให้เขามีเวลาคิดนาน ดีแล้ว เขาได้คิดหน้าคิดหลัง เพราะที่ผ่านไม่ได้คิด เลยเป็นแบบนี้” (สัมภาษณ์ พร)

“อันนี้ไม่เจอกับตัวเองนะ เพื่อนพี่ลูกสาวเขาก็เป็นแบบนี้ เขาเล่าให้ฟัง พอเรียกฝ่ายผู้ชายมาคุย ตกลงกัน พ่อแม่เขาว่าจะเรียกร้องอะไร แค่ลูกชายเขายอมรับว่าทำ ถือบุญของลูกสาวคุณแล้ว ดูเขาว่าสิ ปรากฏไม่ได้คุยกันดี เป็นเรื่องเป็นราวกันไปอีก แต่ที่เจอกับตัว พ่อแม่เขาพูดดี เขาบอกเขามีลูกสาวเหมือนกัน” (สัมภาษณ์ ประไพ)

3. กระบวนการสร้างความมั่นใจให้เด็กและเยาวชน ว่าสามารถจะก้าวผ่านปัญหาไปได้ และสามารถกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัวได้อย่างปกติสุข เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาแก้ไขปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนหลายคนเกิดความวิตกกังวลอย่างมาก กับสภาพปัญหาที่ตนเองประสบ และเกิดความรู้สึกผิด ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินชีวิตเป็นไป

อย่างขาดความมั่นใจ ขาดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ไม่แน่ใจว่าสังคมคนรอบข้างจะมองตนเองอย่างไร และนำไปสู่ความเครียดที่เกิดขึ้น

“ลูกสาวอายคนรอบข้าง กลัวแม่อาย ถ้าถามจริงๆว่าพี่อายไหม อายสิ แต่ถ้ามัวแต่อาย แล้วลูกเราหล่ะ บอกเขาตลอด ทำให้เป็นปกติ ไม่ต้องสนใจใคร เราต้องรับผิดชอบตัวเองให้ดีที่สุด” (สัมภาษณ์ นุช)

“เขาอยากกลับไปเรียนต่อ โรงเรียนเดิมไม่รับ ไม่เป็นไร ไปเรียนนอกระบบได้ พี่ว่าดีเขาได้ไปเรียน เขากลับมาเล่า มีเหมือนหนูตั้งหลายคน คือเขากล้าที่ออกไปทำชีวิตตัวเองให้ดีขึ้น ถ้าเขาเครียด เขากังวล ยิ่งไปกันใหญ่ ยิ่งกำลังท้อง” (สัมภาษณ์ นิด)

“คนอื่น ชาวบ้าน แม้แต่ญาติพี่น้อง พูดเยอะ พี่เองสงสารลูก บอกเขาต้องอดทนนะ เดี๋ยวทุกอย่างจะดีขึ้น มีตั้งหลายคนที่เขาท้อง ไม่เห็นจะเป็นไร แต่ลูกสาวพี่อาย ชวนไปไหนไม่อยากไป ต้องให้กำลังใจกัน ให้เขามั่นใจ” (สัมภาษณ์ จันทร์)

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยที่ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น ครอบครัวมีวิธีการดังนี้

1. เมื่อผู้ปกครองรับรู้ว่าเกิดปัญหาต้องไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา มีสติให้มากที่สุด เพราะการใช้อารมณ์ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์โกรธ โมโห เสียใจ หรือผิดหวัง ล้วนแล้วแต่ส่งผลในทางลบต่อการแก้ไขปัญหาทั้งสิ้น ซึ่งจากการถอดบทเรียน ผู้ปกครองทั้งหมดยอมรับว่าเป็นเรื่องยากมากที่สุด ใน

การที่จะจัดการแยกแยะความรู้สึกและอารมณ์ดังกล่าว ไม่ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหา เพราะเป็นเรื่องที่ห้ามยาก แต่ในทางตรงกันข้ามการแสดงอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว พึงกระทำได้เพื่อจะแสดงและสื่อให้เด็กและเยาวชนทราบว่าความโกรธ โมโห เสียใจและผิดหวัง นั้น มาจากพื้นฐานของความรักที่มีต่อเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น และควรแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การพูดคุยและโอบกอด เพื่อบอกถึงความรู้สึกข้างใน ไม่ใช่การตีโพยตีพายตะโกน หรือก่นด่า แสดงอาการหรือพูดจาเพื่อประชด

“พ่อน้องเขายอมรับไม่ได้ ที่เกิดเรื่องแบบนี้ โมโห โกรธ พี่เองเสียใจ พูดไม่ออกมันบอกไม่ถูก ใครไม่มาเป็นพ่อเป็นแม่ ไม่มีทางจะเข้าใจ เสียใจมาก ร้องไห้ไม่อายเลย ยอมรับว่าตีลูกไปร้องไห้ไป ไม่มีสติแล้วตอนนั้น พ่อกับลูกชายเข้ามาห้าม ลูกชายบอกแม่พอแล้วไม่สงสารน้องเหรอ น้องก็ไม่ได้อยากให้เป็นแบบนี้ สงสารน้องเถอะ เราถึงได้สติ ว่าเขาก็ไม่อยากอยู่ในสภาพนี้ เราทุกข์ ตัวเขายิ่งทุกข์กว่าเรา แล้วเราเป็นแม่ยังตีเขาอีก” (สัมภาษณ์ ประไพ)

“พอครูเรียกไปพบ บอกว่าลูกสาวท้อง หูอื้อไปหมด จะเป็นลม นึกไม่ถึง อารมณ์ตอนนั้นมันจุกอยู่ในอก โกรธ เสียใจมาก ทำไมลูกทำแบบนี้ ทำอะไรไม่ถูก ครูบอกลูกสาวสับสนนะ แกไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร คุณแม่ต้องเป็นที่พึ่งให้แกนะ อย่าใช้อารมณ์ จะเอาอย่างไรค่อยๆคุยกัน ตอนครูเรียกลูกสาวเข้ามาพบ ยังทำใจไม่ได้ ลูกสาวมากราบที่เท้าบอกหนูขอโทษแม่ หนูขอโทษ เห็นสภาพลูกตอนนั้น มันบอกไม่ถูก สงสารลูก มันโกรธ มันเกลียด ไม่ลงแล้ว คิดอย่างเดียวต้องช่วยลูก” (สัมภาษณ์ พร)

“ห้ามไม่ให้โกรธ ไม่ให้เสียใจ มันยากใครทำได้เก่ง คนเป็นแม่นี่ต้องรู้สึกไม่มากก็น้อย ถ้าเสียใจมาก ฟูมฟายมาก ก็ไม่ช่วยอะไร ต้องมีสติ ค่อยๆตั้งหลักให้ได้ แล้วหาทางเอา” (สัมภาษณ์ นวล)

2. ให้เด็กและเยาวชนที่เป็นเจ้าของปัญหามีส่วนร่วมในตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นผู้ปกครองควรให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่เป็นเจ้าของปัญหาทั้งสองฝ่ายได้มีโอกาสในการพูดคุยกัน และได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การถามความคิดเห็นหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากทั้งสองฝ่าย เป็นอีกทางออกหนึ่งที่ผู้ปกครองควรกระทำ เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรับผิดชอบ ต่อสิ่งที่ตนได้กระทำขึ้น กับตนเองและกับอีกฝ่าย อีกทั้งเป็นการให้ผู้ปกครองได้ทราบแนวทางการแก้ไขที่มาจากผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหา ว่ามีความต้องการจะแก้ไขหรือต้องการให้เป็นไปในทิศทางใด เพราะจากปัญหาที่เกิดขึ้น พบว่า การแก้ไขที่มาจากมุมมองหรือการคิดเองบนพื้นฐานของการเป็นผู้ปกครอง ส่วนมากเป็นการมองจากอีกมุมหนึ่งที่มีความแตกต่างจากผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหา และบ่อยครั้งที่การแก้ปัญหาล้วนมาจากความต้องการของผู้ปกครองไม่ได้มาจากผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาอย่างแท้จริง

“ตอนที่คุยกับลูกสาวพอรู้ว่า เขาท้อง เขาจะออกไปอยู่กับแฟน เหตุผลเดียวที่เขาจะออกไปคือ เขากลัวแม่จะอาย เพราะเขาตั้งใจจะเอาเด็กไว้ เราบอก แม่ไม่อาย ลูกเป็นอย่างนี้ถ้าเราปล่อยเขาไป เหมือนกับปล่อยเขาลงเหว ไม่ว่าลูกจะตัดสินใจอย่างไร เอาเด็กไว้ หรือเอาออก เราไม่ห้าม ขออย่างเดียวอย่าออกไปอยู่ข้างนอก ห่วงเขา” (สัมภาษณ์ นุช)

“ลูกสาวกับแฟนยืนยันจะเก็บเด็กไว้ ความจริงผู้ใหญ่หลายคนไม่เห็นด้วยพยายามพูดให้คิดดีๆ ให้คิดไกลๆ เพราะเขายังเด็กทั้งคู่ เขาบอกตัดสินใจแล้ว จะเอาลูกไว้ พ่อผู้ชายเขาว่า ถ้างั้นขึ้นอยู่กับคนสองคนที่เป็นต้นเรื่องจะคิดจะทำเถอะ เขารับได้หมด” (สัมภาษณ์ พร)

“เขาตกลงเอาเด็กไว้ แล้วจะกลับไปเรียนต่อ พี่ก็ถามว่าแล้วใครจะเลี้ยงเขาเงียบ เงินเลี้ยงลูกจะเอามาจากไหน เขาก็ตอบไม่ได้ พ่อแม่ทางผู้ชายเขา

บอกช่วยเลี้ยงให้ได้ เงินจะช่วยบ้างแต่ไม่มาก ถ้างั้นถ้าเงินไม่พอทำไง แฟนเขาบอกจะทำงานพิเศษที่เคยทำ เก็บเงินไว้เป็นค่าคลอด” (สัมภาษณ์ ประไพ)

“พี่จะถามลูกตลอดว่า ใจเขาอยากให้เป็นแบบไหน จะเอาลูกไว้หรือเอาออก จะอยู่ที่บ้านเรา หรือไปอยู่บ้านผู้ชาย พี่ไม่เคยห้าม คลอดลูกแล้ว จะเลี้ยงเอง หรือยังไง ให้ช่วยกันคิดทั้งคู่ เพราะมันเป็นชีวิตเขาแล้ว บางทีที่เราว่าดี แต่มันไม่ใช่ เขาอยากอยู่ด้วยกัน แต่ผู้ใหญ่จะจับเขาแยก จะให้เขาเอาเด็กออก พ่อแม่จะได้ไม่ต้องอาย ปัญหาจะได้จบๆไป พี่ว่ามันไม่ใช่” (สัมภาษณ์ นิด)

3. ครอบครัวควรให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือก และยอมรับการตัดสินใจนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาทั้งสองฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นและได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ปกครองทั้งสองฝ่าย ผู้ปกครองและเยาวชนควรช่วยกันสรุปแนวทางแก้ไขที่ชัดเจน เช่น จะจัดการกับสภาพปัญหาปัจจุบัน (การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์) อย่างไร ทางเลือกที่มองเห็นและมีแนวโน้มที่จะเลือกคือ อะไร อนาคตของทั้งสองฝ่ายหลังจากการแก้ไขปัญหาแล้วจะเป็นอย่างไร ฯลฯ กระตุ้นโดยการถามต่อเพื่อได้เด็กมองเห็นปัญหาและหาทางออกได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญผู้ปกครองทั้งสองฝ่ายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อเด็กและเยาวชนที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้ หรืออาจเป็นการติดต่อ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาด้านนี้โดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มาจากรอบด้าน

“เอาเด็กไว้ รู้ไหมว่าถ้าลูกคลอดมาต้องจ่ายต่อเดือนเท่าไหร่ ค่านมเท่าไหร่ ค่าหมอค่ายาอีก คือเราอยากให้เขารู้ว่าจะต้องเจออะไร ถ้าไปทางนี้ แล้วมองหาทางออกไว้บ้างหรือยัง มันต้องค่อยๆสอน ค่อยๆบอก ให้เขารู้” (สัมภาษณ์ พร)

“ทำแท้ง มันไม่ใช่แค่ทำแท้งเสร็จแล้วจบกัน ความรู้สึกที่มันจะตามมาหลังจากนั้น ทำใจได้ใช่ไหม ผลเสียเรื่องสุขภาพอีก เสี่ยงหลายอย่าง บอกให้เขาฟัง เนี่ย คือปัญหา เพราะเขาไม่รู้ ไม่รู้เกือบทุกเรื่อง จะไปทางไหน ทำอะไร ไม่รู้” (สัมภาษณ์ ประไพ)

“ตอนนั้นลูกสาวอยากเรียนต่อ ครูเขาช่วยติดต่อทำหนังสือส่งตัวเด็กจากทางโรงเรียนไปให้ทาง กศน ให้ช่วยรับเข้าเรียน ตอนที่ท้องโต ยังไปเรียนได้ เห็นมีอยู่หลายคนเหมือนกัน” (สัมภาษณ์ นิด)

4. ครอบครัวทั้งสองฝ่ายควรให้การช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา ไม่ตอกย้ำความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นผู้ปกครองทั้งสองฝ่าย ต้องคอยช่วยเหลือประคับประคอง เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างความมั่นใจในการใช้ชีวิตต่อไปสำหรับเด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหา ซึ่งในบางครั้งการช่วยเหลือดังกล่าวอาจไม่ได้อยู่ในรูปสิ่งของ หรือตัวเงินเสมอไป การให้กำลังใจ การรับฟังปัญหา การช่วยชี้แนะ ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เด็กและเยาวชนต้องการทั้งสิ้น

“ว่าลูกวันเดียว คือวันที่รู้ว่าเกิดเรื่อง หลังจากนั้นไม่เลย พยายามให้กำลังใจ บอกเขาว่าเพื่อลูกในท้อง ต้องอดทน ตอนแม่ท้องยิ่งลำบากกว่านี้อีก บางที่เขากลัวเรื่องคลอด พี่เข้าใจ บอก เข้าห้องคลอดวันนี้ พรุ่งนี้ก็ออกมาซักผ้าอ้อมได้แล้ว เขาหัวเราะ พยายามพูดไม่ให้เขากลัว” (สัมภาษณ์ พร)

“พี่ให้กำลังใจบ่อย พูดกับเขาว่าเราตัดสินใจเลือกมาทางนี้แล้ว ต้องทำให้ดีที่สุด” (สัมภาษณ์ นวล)

“คุยเล่นไม่ให้เครียด พี่สาวเขาช่วยได้เยอะ ทำให้มันเป็นเรื่องสบายๆ ในบ้าน เขาแหย่น้องเขา เมื่อไหร่แตงโมจะแตกสักที” (สัมภาษณ์ นวล)

ปัจจัยความล้มเหลว ในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยที่ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น มีดังนี้

1. การที่ผู้ปกครองทั้งสองฝ่ายไม่เข้ามาร่วมในการรับรู้และร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ปล่อย

2. การไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาทั้งสองฝ่าย ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในแก้ไขปัญหา และไม่เคารพการตัดสินใจของเด็กต่อการแก้ไขปัญหา

3. การแก้ไขปัญหาที่นึกถึงหน้าตาทางสังคม เป็นหลัก เช่น ต้องเอาเด็กออกเพราะอาย

4. ขาดทัศนคติในเชิงบวกต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5. การสร้างเงื่อนไขและกดดันเพื่อให้เกิดการตัดสินใจ ไม่ให้อิสระในการเลือก

2. ปัญหาการฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน

จากการศึกษาปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดลำปาง ทั้ง 3 กรณีศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ(นามสมมุติ) นงเยาว์

ปัจจุบันอายุ 39 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว

สถานภาพครอบครัว หย่าร้างกับสามี มีบุตรสาว 2 คน

บุตรสาวคนโตอายุ 18 ปี

บุตรสาวคนสุดท้องปัจจุบันอายุ 16 ปี

ประสบการณ์

บุตรสาวคนสุดท้อง อายุ 15 ปี (ในขณะนั้น) มีคนรัก ซึ่งครอบครัวไม่สนับสนุน และ พยายามไม่อยากให้คบหากัน เพราะผู้ปกครองเห็นว่าบุตรสาวอายุยังน้อยยังไม่สมควรมีแฟน ประกอบกับ ฝ่ายชาย เป็นผู้ใหญ่ มีอายุต่างกันถึง 12 ปี และเป็นคนเจ้าชู้ เคยมีครอบครัวมาแล้ว แต่บุตรสาวไม่ฟัง ยังคงแอบคบหา โดยที่ผู้เป็นแม่ ยื่นคำขาด ว่า ถ้าอยากคบจะไม่รับรู้เรื่องใดๆทั้งสิ้น ซึ่งในช่วงหลัง บุตรสาวเริ่มมีปัญหากับฝ่ายชาย เพราะผู้ชายไปคบผู้หญิงคนอื่นด้วย จึงเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ และคับข้องใจ บุตรสาวเริ่มมีอาการซึมเศร้า และเหม่อลอย ไม่รู้จะไปปรึกษาใคร จะเล่าให้ครอบครัวฟังไม่ได้ จึงพยายามฆ่าตัวตายโดยกินยานอนหลับเกินขนาด ครอบครัวสามารถช่วยเหลือได้ทัน

กรณีศึกษาที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) ประยงค์

ปัจจุบันอายุ 40 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับราชการ

สถานภาพครอบครัว หย่าร้างกับสามี มีบุตรชาย 1 คน

ปัจจุบันบุตรชายอายุ 21 ปี

ประสบการณ์

บุตรชายอายุ วัย 19 ปี (ในขณะนั้น) เคยพยายามฆ่าตัวตายโดยการผูกคอ เนื่องจากครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ มียาย ป้า น้า อาศัยอยู่ใน

ครอบครัวเดียวกัน สมาชิกในครอบครัว ค่อนข้างรักและตามใจ เนื่องจากเป็นหลานชายคนเดียวในครอบครัว มาในระยะหลังบุตรชายเริ่มคบเพื่อนแปลกหน้า เริ่มกลับบ้านค่ำ แม่ ยาย ป้า และน้า จึงว่ากล่าวตักเตือนอยู่เสมอ ซึ่งทำให้เกิดปากเสียงในครอบครัวอยู่เสมอ ผู้เป็นยายจึงพยายามไกล่เกลี่ย ทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ให้โต้เถียงกัน

วันเกิดเหตุ บุตรชายออกไปงานวันเกิดเพื่อนโดยที่ไม่ขออนุญาตใคร และกลับเข้าบ้านมาในสภาพที่เมาสุรา จึงเกิดการโต้เถียงกันขึ้นอย่างรุนแรงกับแม่ โดยที่ทั้งน้าสาว และป้า ได้ร่วมกันตำหนิ บุตรชายที่มีพฤติกรรม ดังกล่าว บุตรชายจึงเกิดความน้อยใจ และขังตัวเองอยู่ในห้องนอน และได้พยายามฆ่าตัวตาย โดยการเอาเชือกผูกคอ ครอบครัวสามารถช่วยเหลือและนำส่งโรงพยาบาลได้ทัน

กรณีศึกษาที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) พยอม

ปัจจุบันอายุ 40 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

สถานภาพครอบครัว บิดามารดา อยู่ด้วยกัน มีบุตร 3 คน
เป็น ชาย 2 คน หญิง 1 คน
บุตรชายคนโตอายุ 19 ปี บุตรชายคนที่ 2 อายุ 16 ปี
และบุตรสาวคนสุดท้องปัจจุบันอายุ 15 ปี

ประสบการณ์

บุตรสาวคนสุดท้อง อายุ 14 ปี (ในขณะนั้น) พยายามผูกคอตายที่บ้านในห้องนอน เพราะทะเลาะกับเพื่อนที่โรงเรียน และมีปัญหากับครอบครัว เนื่องจากที่บิดาค่อนข้างเข้มงวดเรื่องการคบเพื่อน และการเรียน เคยตัดพ้อเรื่องที่บ้านไม่ให้อิสระ ก่อนหน้านี้เคยมีพฤติกรรม กรีดข้อมือตนเองที่โรงเรียน เพราะทะเลาะกับเพื่อนรุ่นพี่ ซึ่งชอบพอกันอยู่ เมื่อเกิดเรื่องที่บ้านจึงเข้มงวด ไปรับ-ไปส่ง พยายามดูแลไม่ห่าง บุตรสาวเป็นคนเงียบ และขี้ใจน้อย วันเกิดเหตุบุตรสาวใช้โทรศัพท์ที่บ้านนานมาก เพราะโทรคุยอยู่กับเพื่อนชาย บิดาโทรศัพท์เข้ามาที่บ้าน แต่สายไม่ว่าง เมื่อบิดากลับมาถึงบ้าน จึงสอบถามว่าใครใช้โทรศัพท์ และได้ตำหนิบุตรสาวเรื่อง การใช้โทรศัพท์นานเกินความจำเป็น พร้อมทั้งสั่งห้ามคุยโทรศัพท์กับเพื่อน บุตรสาวจึงเกิดความน้อยใจ และพยายามผูกคอตายในห้องนอนของตนเอง แต่พี่ชายไปพบเห็นในขณะที่กำลังพยายามฆ่าตัวตาย และช่วยเหลือไว้ได้ทัน

จากกรณีศึกษา การพยายามฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนทั้ง 3 กรณีศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาและนำเสนอ ตามประเด็นการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน จนนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายนั้น มีสาเหตุมาจากครอบครัว คือ

1. ผู้ปกครองไม่ได้สอนให้เด็กและเยาวชนคิด แก้ไขปัญหาในเชิงสร้างสรรค์ สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชน ไม่มีทักษะในการคิดและแก้ไขปัญหาในเชิงสร้างสรรค์ ส่วนหนึ่งมาจากการที่ผู้ปกครอง ไม่เคยสอนหรือสนับสนุนการคิดแก้ไขปัญหาในทางสร้างสรรค์ ให้กับเด็ก เมื่อเกิดปัญหาขึ้นเด็กและเยาวชนจึงขาดกรอบและแนวทางในการคิดที่จะนำไปสู่การรับมือและแก้ไขกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์

“เรื่องที่มีปัญหากับเพื่อนแล้วกรีดข้อมือ เป็นใครจะไปนึกว่าแค่ทะเลาะกับเพื่อน จะถึงขนาดนี้แต่นั่นนะ คือลูกสาวพี่ นิสัยเขาเป็นแบบนี้ อย่างที่พี่บอก ไม่พอใจไม่คุย ปิดประตู ปัง ห้องใครห้องมัน อยู่แต่ในนั้นจนพอใจ เขาถึงออกมา พี่ไม่เคยไปตาม พอออกมาแล้วๆ กัน” (สัมภาษณ์ พยอม)

“เขาคิดว่าอยู่ไม่ได้แล้ว ไม่เหลือใครแล้ว แต่พี่ว่าเขาไม่คิดจะอยู่มากว่า ไม่คิดสู้ ถึงไม่เหลือใครต้องก็ต้องอยู่ และต้องอยู่อย่างมีความสุขด้วย” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“เขาแก้ปัญหาไม่เป็น แต่ตัดปัญหาให้มันหมดๆไป” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

2. ความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของเด็กในการรับมือกับสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีน้อยพบว่า เด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาการพยายามฆ่าตัวตาย เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวไม่สามารถรับมือและจัดการกับความรู้สึกและอารมณ์ได้ ซึ่งเป็นการคิดเพียงชั่ววูบ และ ทำไปโดยไม่ได้ไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน

“ลูกชายบอกเลยว่า มันอารมณ์หลายอารมณ์ โกรธด้วย ขาดสติ ด้วย ไม่ทันยั้งคิด” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“เขาไม่ได้คิดเอาไว้ก่อน พอเครียด ปวดหัว เลยไปหายาแก้ปวดหัวมากิน แค่เสี้ยวเวลานั้นเกิดเปลี่ยนใจ กินทั้งกำมือ เหมือนกับอยากให้หลับไปเลยไม่อยากตื่นมาเจออีก” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครองพบว่า กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตาย มีดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาที่เด็กและเยาวชนพบ เพราะการฆ่าตัวตายเป็นสัญญาณที่บอกให้ครอบครัวรู้ เด็กต้องการความช่วยเหลือเยียวยาจากครอบครัว ซึ่งในความเป็นจริงพบว่าบางปัญหาที่นำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายไม่ได้มีเพียงปัญหาเดียว แต่อาจมีความซับซ้อน และเป็นปัญหาที่มีการสั่งสมมาจากการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจมาจาก ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน เครือญาติฯลฯ การทำความเข้าใจกับปัญหา ที่เด็กและเยาวชนประสบอยู่ จะทำให้สามารถแก้ไขได้ตรงประเด็นมากขึ้น

“ลูกคนอื่นอกหัก ไม่เห็นมีปัญหา แต่ลูกเรามี ที่เห็นว่าอกหัก แล้วฆ่าตัวตาย มันเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่เขาเจอ มันมีมาจากเรื่องอื่นๆอีก ที่เราต้องหาให้เจอ เขามีปัญหาไม่คุยกับเรา แล้วกลุ่มเพื่อนเขาล่ะ ความสัมพันธ์เป็นอย่างไง” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“ถึงมันจะเป็นแค่อารมณ์ชั่ววูบ แต่พี่ว่ามันสะสมอยู่ในใจเขามานาน แต่เราไม่รู้ ไม่เข้าใจว่ามันคืออะไร เท่านั้นเอง” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

2. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนรู้สึกถึงความผูกพัน ความรัก ความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่ที่

ครอบครัวมีต่อตนเอง ทำให้ไม่เกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ความรักความผูกพันในครอบครัวจะเป็นตัวยึดโยงให้เกิดความยั้งคิด

“พี่ดูแลเขามากขึ้นใส่ใจเขามากขึ้น บอกเขาตลอดว่าแม่รักนะ ทุกคนรักลูกนะ พี่คิดว่ามันช่วยได้ เขาไม่ได้อยู่คนเดียว เขายังมีครอบครัว พี่อยากให้เขาคิดแบบนี้” (สัมภาษณ์ พยอม)

“ถ้าเป็นแต่ก่อนพี่คงรู้สึกว่าต้องเอาใจเขา ให้เขาพอใจ แต่ตอนนี้ไม่ใช่การเอาใจแล้ว มันเป็นความเข้าใจมาแทน นึกถึงแต่ถ้าวันนั้นเขาไม่ได้กลับมาอยู่กับพี่ เขาไปแล้ว พี่คงยังไม่เข้าใจว่ามันต่างกัน เรื่องความเข้าใจกับการเอาใจ” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

3. ครอบครัวควรให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิต เมื่อเหตุการณ์ได้ผ่านพ้นไป การให้กำลังใจด้วยคำพูด หรือการให้โอกาสในการปรับตัว ล้วนแล้วแต่เป็นบทบาทที่ครอบครัวจะสามารถส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนก้าวผ่านปัญหาไปได้

“พี่ไม่เคยพูดเรื่องที่เขาทำในวันนั้นอีกเลย ทุกคนอยากลืม ตัวเขาเองพี่ว่าเขาก็อยากลืม” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“พี่พยายามทำเหมือนมันไม่เคยเกิดขึ้นในครอบครัวพี่ แต่ลึกๆ ยังระวังอยู่ ไม่ได้ลืมเสียทีเดียว กลัวมันเกิดขึ้นอีก พ่อเขาบอก ถ้าเรากลัวต้องทำให้มันไม่เกิดขึ้นอีก ต้องเริ่มต้นใหม่ ทำให้ลูกมั่นใจ ทำให้ลูกเห็นว่าเรารัก และพร้อมจะอยู่กับเขาทุกเรื่อง” (สัมภาษณ์ พยอม)

“พี่เพิ่งสังเกตว่าลูกพี่ ยิ้มสวย แปลกไหม พี่บอกลูกว่า หนูยิ้มสวยนะลูก แม่อยากเห็น ต้องยิ้มบ่อยๆ เขาบอกพี่ว่า ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้นหรอกแม่ ลูกตอบแค่นี้ แต่มันอยู่ในใจพี่ตลอดเลย” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

1. ปัจจัยที่มาจากบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็ก
2. ปัจจัยที่มาจากครอบครัว /ผู้ปกครอง
3. ปัจจัยทางสังคมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

ปัจจัยที่มาจากบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็ก

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพเด็ก เป็นส่วนสำคัญ ที่มีความสอดคล้องกับวิธีการอบรมเลี้ยงดู ที่ได้รับจากครอบครัว เนื่องจากปัญหาบุคลิกภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับวิธีคิด และทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการรู้จักฝึกควบคุมอารมณ์เวลาเจอความผิดหวังเกิดขึ้นในชีวิต เช่น มีความเครียดสูงในบางเรื่อง ถ้าเด็กเครียดและมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม โตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่ฝ่าฟัน ไม่เผชิญหน้า ไม่พยายามเอาชนะอุปสรรค หรือมีพฤติกรรมไปในทางไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น อาจมีบุคลิกภาพที่ไม่มั่นคง ท้อแท้ ไม่สู้ หมดอาลัยตายอยากง่าย และถึงขั้นนำไปสู่การมีปัญหาทางจิต ทำร้ายร่างกาย หรือคิดฆ่าตัวตายได้

“ตอนเด็กๆลูกสาวจะเอาแต่ใจ เป็นเด็กใจร้อน อยากได้อะไรก็ต้องได้ คือ พอโตขึ้น ถ้าไม่ได้ดังใจ จะขึ้นห้องเลย บางทีไม่ลงมาข้างล่างเป็นวัน” (สัมภาษณ์ พยอม)

“ลูกชายพี่จะเป็นคนใจร้อน เพราะว่า พี่เองก็เป็นคนใจร้อน นิสัยเขาค่อนข้างจะเหมือนพี่ เวลาโกรธจะระเบิดเลย คุมไม่ได้ มาคิดได้ที่หลัง” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“เป็นคนดื้อเงียบ บางครั้งพี่บอกฟังแต่ไม่ทำตาม ถามว่าทำไมไม่ทำก็เฉย ตีไปตายเปล่า เหมือนเก็บกดเอาไว้ อยากเอาชนะแม่” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

ปัจจัยที่มาจากครอบครัว /ผู้ปกครอง

พบว่าจากการศึกษาและถอดบทเรียน ปัจจัยที่มาจากครอบครัวและผู้ปกครองมีดังนี้

1. การยอมรับว่าการพยายามคิดฆ่าตัวตายนั้นสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากครอบครัว

การยอมรับสภาพดังกล่าวจะส่งผลสมาชิกในครอบครัวทุกคนเกิดการยอมรับความเป็นจริง มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ ในครอบครัว เกิดการปรับตัวเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ไม่โทษหรือโยนปัญหาให้กับคนอื่น ซึ่งจะนำไปสู่ การพูดคุยและสื่อสารและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดเพิ่มมากขึ้น

“พี่เคยยอมรับไม่ได้ว่า ลูกเราเคยฆ่าตัวตาย เพราะเรามองว่าเราดีแล้ว โทษหมดทุกอย่าง โทษเพื่อนลูก โทษสังคม โทษโรงเรียน แต่ตอนหลังมันไม่ใช่ พอคุยกับลูก เปิดอกคุยกัน คุยกับหมอ คุยกับเพื่อน เราเองมีส่วน ครอบครัวมีส่วนอย่างมาก อย่างน้อยที่สุด พี่พบว่า ลูกทำไปเพราะ เราไม่ได้เป็นที่พึ่งเขา” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“พ่อเขาเองก็ยอมรับว่าที่ผ่านๆบังคับลูกเกินไป เขาว่าเขาก็ผิด ตัวเราพอมองย้อนไปเราเองก็ผิด บางครั้งเราไม่ได้ ปลอบเขา ไม่คุยกับเขา พ่อก็ดุ แม่ก็

เฉย เขาบอก เขาน้อยใจ เสียใจ เราเองก็เสียใจ ทุกคนในบ้านเสียใจหมดที่เกิดเรื่องขึ้น ตัวเขาเองก็เสียใจ” (สัมภาษณ์ พยอม)

“อันนี้พี่ยอมรับเลย ว่าครอบครัวมีส่วน ไม่อาย เรามีลูกคนเดียว มีหลานคนเดียว ป้าเขาก็เป็นสาวโสด น้าเขาก็ยังไม่ได้แต่งงาน เราสนใจใส่ใจชีวิตเขามากไป เขาคงอึดอัด บางทีแม่บ่นแล้ว มาเจอน้าบ่น เจอป้า เจอยาย อีก คือเขาผิดซ้ำผิดซาก แล้วเขาเมาด้วย เลยไปกันใหญ่ คิดไปเรื่อย” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

2. วิธีการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนนั้น วิธีการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว มีส่วนสำคัญต่อการคิดและตัดสินใจ ซึ่งสามารถสรุปถอดบทเรียนได้ดังนี้

2.1 ควรเลี้ยงดูโดยให้โอกาสในการคิดและตัดสินใจ ให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ การมองเห็นปัญหาและเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

“บ้านพี่เลี้ยงลูกแบบดูแลทุกอย่าง คิดให้ทุกเรื่อง เดี๋ยวไปเรียนตรงนี้ ไปทำตรงนั้น เราคิดให้เขาหมด ไม่เคยคิดเอง เขาก็ชิน เขาไม่เคยคิดเอง เราก็เหมือนบงการเขาทุกเรื่อง พ่อเขาก็จะมีระเบียบ วางเอาไว้ให้หมด พอทะเลาะกับเพื่อน แก้ปัญหาไม่ได้ ก็เคว้งแล้ว ไม่กล้าเล่าให้แม่ฟัง เครียด ทำอะไรไม่ได้ ไม่รู้จะโทษใคร จะแก้อย่างไง ก็มาลงที่ตัวเอง กรีดข้อมือก่อน ครั้งแรก” (สัมภาษณ์ พะยอม)

“เขาคิดไม่เป็นในตอนนั้น คิดเป็นคงไม่ทำ บางทีมานั่งคิดว่าทำไมเราสอนลูกให้คิดไม่ได้ คือเขาดื้อจะคบ เขาน่าจะเตรียมใจยอมรับเพราะเราไม่

ไปยุ่งแล้ว พอเกิดปัญหารับไม่ได้ อยากหนีปัญหาอย่างเดียว ไม่สู้แล้ว” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

2.2 ครอบครัวควรสร้างภูมิคุ้มกัน การยอมรับความผิดหวังที่จะเกิดขึ้นในชีวิต

การสร้างภูมิคุ้มกัน ดังกล่าว จะทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ว่าในการใช้ชีวิตอาจมีปัญหาอุปสรรคที่ไม่ราบรื่น แต่ทุกปัญหาสามารถแก้ไขได้ ครอบครัวมีส่วนประคับประคอง ให้กำลังใจเมื่อผิดหวัง และให้กำลังใจเพื่อให้สามารถก้าวผ่านความผิดหวังนั้นไปได้

“เขาเองก็ยอมรับว่าตอนที่ทำไป เพราะอารมณ์ชั่ววูบ เขาไม่มีใครแฟนทิ้ง แม่โกรธ เขาไม่คิดอะไรแล้วตอนนั้น เขาบอกเขารับไม่ได้ ไม่อยากอยู่ เขาเองไม่ได้เตรียมใจ เรื่องแฟนไปมีคนใหม่” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“เขาเสียใจ น้อยใจ ที่ทุกคนรุมว่าเขาตัวเขาเองรู้สึกผิดด้วยที่ทำให้ทุกคนผิดหวัง” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

2.3 ควรนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีหลักธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเมื่อเกิดปัญหา

“ลูกชาย ไปส่งยายไปวัด เขาบอก แม่ พระที่วัดว่า ฆ่าตัวตายเป็นบาปนะ ดีนะที่เขารอดมาได้ ไม่งั้นบาปหนาเลย ไม่ได้ผุดได้เกิดแน่ พี่ย้อนคิดว่าเออ เราไม่เคยสอนลูกตรงนี้เลย ตอนหลังๆพยายาม เอาคำสอนตรงนี้ มาสอนลูกแล้วก็สอนตัวเองด้วย” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“บอกลูกตลอดว่า ต้องอโหสิกรรม ต้องยอมรับให้ได้ เขามีคนอื่นเขาไม่เลือกเรา ต้องอยู่ให้ได้ อย่าทุกข์เกินกว่าเหตุ ซึ่งแต่ก่อนพี่ไม่ได้บอกเขาแบบนี้ พี่สอนแบบที่พ่อแม่สมัยใหม่เขาสอนกัน ไม่เคยสอนให้รู้เท่าทันอารมณ์

ตนเอง ให้มีสติเวลาเกิดปัญหา ต้องสอนทั้งทางโลกทางธรรม คู่กันไป” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

2.4 การเลี้ยงดูไม่ควรเข้มงวดจนเกินไป และควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกฎระเบียบ ที่สร้างขึ้นภายในครอบครัว เพื่อทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกที่ไม่ถูกบีบคั้น หรือถูกตีกรอบมากเกินไป อีกทั้งเป็นการทำให้เด็กและเยาวชนยอมรับในกฎระเบียบ กติกา และนำไปสู่การปฏิบัติ ที่ตนได้มีส่วนร่วมในการสร้างขึ้น

“สภาพจิตใจดีขึ้น พ่อเขาเองเริ่มปรับตัวเข้าหากัน ตัวเขาเริ่มสบายใจที่จะพูด แรกๆที่เขากลับมาจากโรงพยาบาล ต่างคนต่างอึดอัด พี่กลัวเขาจะคิดมากอีก เรื่องโทรศัพท์ ที่เคยเป็นปัญหาพอคุยกันทุกอย่างดีขึ้น เขาคุยกันกับพ่อตอนหลังมาบอกพี่ว่า เอาอย่างนี้ คุยไม่เกิน ครึ่งชั่วโมงต่อวันแล้วกัน พ่อว่าไง พ่อเขาไม่มีปัญหา ตัวเขาสบายใจ คือพี่ว่าต้องคุยกัน เดี่ยวนี้ถ้าจะไปรับ ไปส่ง พ่อเขาไม่กำหนดเวลาเองแล้ว เขาจะคุยกัน ต่อรองกันเอง” (สัมภาษณ์ พยอม)

“เพื่อนลูกมาเที่ยวที่บ้าน เป็นครั้งแรกที่ได้เจอกลุ่มเพื่อนของลูก ทุกอย่างปกติดี พอได้คุยกับเพื่อนๆลูก รู้ตัวว่าเราเครียดกับการเลี้ยงลูกมาก ไม่ได้เปิดใจ คือมองเห็นแต่เรื่องผิดเล็กๆน้อย เป็นเรื่องใหญ่ แล้วหวาดวิตกไปหมด” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

3. สัมพันธภาพในครอบครัว

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนที่สำคัญอีกอย่างนั้นคือ สัมพันธภาพในครอบครัว พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่มีความมั่นคง มีความขัดแย้งสูง จะนำไปสู่การตัดสินใจพยายามฆ่าตัวตาย ในทาง

ตรงกันข้ามหากสัมพันธภาพในครอบครัวดี เด็กและเยาวชนจะรู้สึกอบอุ่นใจ เมื่อเกิดปัญหา สัมพันธภาพในครอบครัวจะเป็นตัวยึดเหนี่ยว และฉุกให้ยั้งคิด

“สาเหตุหลักจริงๆ พี่ว่ามันมาจากความรู้สึก ว่าเขาไม่มีใครให้ห่วง ไม่มีใครห่วงเขา ไม่มีใครรักเขา ทุกคนมองว่าเขาผิด เขาไม่ดี มันถึงทางตัน” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“ก่อนเกิดเรื่องทะเลาะกับลูกบ่อยมาก เพราะเขาไม่ฟังเรา เราก็ไม่ฟังเหตุผลเขา มันต่อไม่ติดทั้งคู่ ลูกก็ว่าเราเอามีแต่หาเรื่องเขา เราว่าลูกดีแต่สร้างปัญหา บรรยากาศในครอบครัวไม่ดีเลย” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“ตอนแรกที่ลูกสาวกรีดข้อมือ พี่รู้เลยว่ามันมาจากครอบครัว มันบอกไม่ถูก คุยกันไม่รู้เรื่อง ไม่ได้ทะเลาะกัน แต่มันเหมือนต่างคนต่างเก็บ มันอยู่ในใจ ลูกเขามองอย่าง พ่อมองอย่าง แม่มองอย่าง แล้วส่วนหนึ่งพี่ยอมรับว่าทะเลาะกันบ่อยกับพ่อเขา ลูกๆทุกคนอึดอัด พี่อึดอัด พ่อเขาก็เครียด แต่หลังจากที่ลูกกรีดข้อมือ พี่เริ่มปรึกษากับพ่อเขา ว่าจะเอาอย่างไร ตอนนี้ลูกเริ่มมีปัญหาแล้วนะ จากที่บ้านเป็นหลัก ที่โรงเรียนส่วนหนึ่ง พ่อกับแม่พยายามปรับตัว แต่มันเหมือนปัญหามันสะสม มันมาระเบิดอีกที เรื่องโทรศัพท์ ห่างจากที่เขากรีดข้อมือแค่ 3-4 อาทิตย์เอง ไม่ทันได้ตั้งตัวเลย” (สัมภาษณ์ พยอม)

4. การสื่อสารในทางสร้างสรรค์ระหว่างกันในครอบครัว

จากการศึกษาและถอดบทเรียน พบว่าการสื่อสารที่เป็นการแลกเปลี่ยน ความคิด ความรู้สึกซึ่งกันและกันของสมาชิกในครอบครัว โดยผ่านการพูดคุย จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนอยากพูดคุย ถึงปัญหาต่างๆ ที่ตนเองประสบ เป็นการสร้างความไว้วางใจ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ครอบครัวสามารถเข้าไปรับรู้และช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันท่วงที

“ไม่เคยฟังเขาเล่าเรื่องเพื่อน เรื่องที่โรงเรียน เรื่องแฟน พอตอนหลังปรึกษาหมอ หมอแนะนำ พี่เลยลองปรับตัวเอง ลองถามเขาก่อน เรื่องที่โรงเรียน

เรื่องเพื่อน พอเขาเล่าเราสนใจ ถามเขากลับไปบ้าง เพื่อนคนนั้นเป็นอย่างไร คนนี้ยังเหมือนเดิมไหม ต้องพยายามเตือนตัวเองว่าต้องฟังเขาให้มาก ไม่พยายามสอนทุกเรื่อง คือต้องมีเทคนิคในการคุยกับลูก ซึ่งแรกๆ ยอมรับยากเหมือนกัน เพราะเราไม่เคย เขาเองก็อยากเล่า จากที่ไม่เคยเล่า เริ่มมาเข้าใจแล้วว่า ถ้าเขาไว้วางใจเรา เราก็เข้าใจเขา มันก็สื่อกันได้ พี่ว่ามันสำคัญ" (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

"บางทีเขาเล่าเรื่องที่เราฟังแล้วตกใจ เด็กสมัยนี้ ขนาดนี้แล้วเหรอ ซึ่งมันยากกว่าที่เขาจะคุยกับเราเหมือนเพื่อนคนหนึ่ง มันก็สะท้อนว่าเขาไว้ใจเราถึงเล่าให้ฟัง บางครั้งต้องไปคุยกับพ่อบ้านว่า เราต้องรู้เรื่องนี้แล้วนะ เดี๋ยวคุยกับลูกไม่รู้เรื่อง" (สัมภาษณ์ พยอม)

"ก่อนเกิดเรื่องคุยกันน้อยมาก รู้เรื่องลูกน้อยมาก ถามคำ ตอบคำ บางทีไม่ตอบเลย พี่ไม่ใส่ใจ ไม่อยากให้ถาม ไม่ถามก็ได้ หลังๆไม่ได้แล้ว ต้องรู้จักลูกตัวเอง เปิดใจ เหมือนทำความรู้จักกันใหม่ทั้งคู่ เริ่มคุยกันมากขึ้นถ้าเทียบกับเมื่อก่อน แหย่เขาบ้าง คนนี้สวยไหม เขาบอกสวยแต่ดูท่าแล้วไม่ธรรมดา พี่เลยรู้บางมุมของเขาจากที่เราคุยกัน" (สัมภาษณ์ ประยงค์)

5 ความสามารถในการปรับตัวของสมาชิกครอบครัวต่อปัญหาและความเครียด

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของสมาชิกในครอบครัวนั้น หากครอบครัวใด สมาชิก ในครอบครัวสามารถปรับตัวต่อสภาพปัญหาและความเครียด ที่เกิดขึ้นได้ ย่อมมีโอกาสในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้สำเร็จ

"อย่างที่เล่าให้ฟัง ทั้งพ่อ ทั้งแม่ เครียดนอนไม่หลับ จะทำอย่างไร ร้องไห้ทั้งคู่ ลองย้อนดูอะไรสำคัญสุดในชีวิต ลูกคือคำตอบ เลยต้องพยายามดูว่าที่ผ่านมาเราสองคนพลาดตรงไหน ปรับเอา มันไม่ได้ในทันทีหรอก เพราะเราไม่

เคย ให้กำลังใจกัน อันไหนที่พ่อเขาพยายาม พี่ให้กำลังใจ ดีแล้ว ตัวพี่เอง พ่อเขาก็เตือนอย่าใช้อารมณ์ ถามลูกก่อนดีไหม อย่างนี้ ช่วยๆกันประคับประคองไป” (สัมภาษณ์ พะยอม)

“น้องสาวพี่จะรู้สึกผิด ที่ทะเลาะกับหลาน พี่บอกไม่เป็นไร ช่วยกันใหม่ เริ่มใหม่ เด็กสมัยนี้เลี้ยงยาก จะใช้วิธีแบบที่เราถูกเลี้ยงมาไม่ได้ ยุคสมัยมันต่างกัน ถ้ารักหลานต้องช่วยกัน ตามที่หมอแนะนำ ทำบ้านให้น่าอยู่ ทำให้เขามีความสุข สอนให้เขารู้จักชีวิต ให้ผูกพันกับครอบรัว อย่าคาดหวังสูง ไม่เปรียบเทียบกับลูกหลานบ้านอื่น (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“นอนไม่หลับเป็นเดือน เครียด ยิ่งเครียด ยิ่งหาทางออกไม่ได้ พยายามคิดว่าคนอื่นเขามีปัญหาเหมือนกัน คุยกับเพื่อน ถามไปทั่ว หาทางออกไม่ได้ สุดท้าย มันอยู่ที่เราทุกอย่าง ต้องเริ่มที่เรา” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

ปัจจัยทางสังคมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องและเอื้อต่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาพยายามฆ่าตัวตาย มีดังนี้

1. การมีหน่วยงานสำหรับให้คำปรึกษา และพูดคุยกับผู้ปกครองที่มีเด็กและเยาวชนในปกครองพยายามฆ่าตัวตาย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้และเข้าในสภาพปัญหามากขึ้น สามารถนำเอาความรู้ดังกล่าวที่ได้รับการแนะนำมาปรับใช้ในครอบครัว

“พี่ได้ความรู้จากหมอเยอะเลย จะปรับสภาพครอบครัวอย่างไรให้เขาไม่เครียด ไม่กลับไปทำอย่างนั้นอีก พอทำตามที่เขาแนะนำ หลายๆอย่างดีขึ้น” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“ทำอะไรไม่ถูก จะถามใครก็ไม่กล้า พอได้คุยกับจิตแพทย์ รู้สึกผ่อนคลายลงเยอะ คนเป็นพ่อแม่ก็เครียดไม่แพ้ลูก เขาอธิบายให้แนวทางวิธีการป้องกัน จากที่ไม่รู้ก็รู้” (สัมภาษณ์ พยอม)

2. สถาบันทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันสื่อมวลชนฯลฯ ควรร่วมเร่งสร้างและปลูกฝังทัศนคติในการแก้ไขปัญหาชีวิตของเด็กและเยาวชนในเชิงบวก อย่างสร้างสรรค์

“สื่อสำคัญนะ พี่เห็นมิวสิคเพลงอกหัก ทะเลาะกับแฟน เขวี้ยงข้าวของ วิ่งหนี ขับรถออกไปบ้าง เห็นแล้วมันสะท้อนใจ ภาพเวลาทำออกมา มันสวย แต่ชีวิตจริงมันไม่ใช่ บางทีเด็กเขาซึมซับโดยเห็นเป็นเรื่องปกติพอทะเลาะกับแม่ ขับมอเตอร์ไซค์ออกไปแล้ว อกหักกรีดแขนแล้ว มันเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี”

“เคยคิดเหมือนกัน คนที่เขาไม่มีจะกิน เจอปัญหาตั้งเยอะ เขายังยิ้มได้ ลองย้อนดูตัวเอง ทำไมลูกเราเจอปัญหาแค่นี้ ไม่อยากอยู่ เพราะเราเลี้ยงแบบไม่ให้เขาคิดเป็น เขามองโลกไม่เป็น ต้องพยายามสอนให้เขาเห็น หลังเกิดเรื่องเคยพาเขาออกไปกินข้าวนอกบ้าน เห็นคนพิการมาขายพวงมาลัย เขาอึ้งเลย เขาบอก เก่งเนอะแม่ ยังอยู่ได้อีก เราบอกทำไมจะอยู่ไม่ได้ ต้องอยู่ได้ แล้วเขามีความสุขด้วย เห็นไหม เขายังยิ้ม ยังหัวเราะเลย” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

3. ชุมชนและสังคมควรมีบทบาทที่สำคัญในการดูแลสอดส่องและร่วมกันบำบัดเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตายกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ

“ตอนที่อุ้มลูกส่งโรงพยาบาล ชาวบ้านแถวนั้นเห็น พอกลับมาถามกันใหญ่เลย เราไม่ตอบ บอกแค่ว่าลูกไม่สบาย พอลูกเรากลับมาเขาเรียกลูกเราไปถาม ว่าเป็นอะไร โกรธ เพราะว่าลูกสาวอยากจะลืม นอกจากจะไม่ช่วยแล้วยังจะถามอีก พี่กลัวลูกคิดมาก” (สัมภาษณ์ พยอม)

“แถวบ้านดีมาก เขารู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับลูกชายพี่ แต่เขาไม่ถาม ไม่ไปพูดต่อด้วย พี่ไม่ได้ปิดนะ เล่าให้เพื่อนฟังอยู่ ลูกเขากำลังวัยรุ่น เผื่อเรื่องของเราจะได้เป็นประโยชน์กับเขาบ้าง” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ความล้มเหลวของการแก้ไขปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน มีสาเหตุมาจากปัจจัยดังนี้

ผู้ปกครองสังเกตไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงของปัญหา ที่เกิดขึ้น

การที่ผู้ปกครองสังเกตไม่ เห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้น การเพิกเฉยและการไม่ตระหนักว่ามีปัญหาเกิดขึ้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข และอาจนำไปสู่การสั่งสมของปัญหา ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจพยายามฆ่าตัวตาย ของสมาชิกในครอบครัว

“จะว่ามองไม่เห็นก็ไม่ใช่นะ คือเรารับรู้ตลอดว่าเขาเริ่มมีปัญหากับแฟนแล้ว เขาเริ่มซึม แต่เขาไม่กล้ามาพูดกับเรา พี่เองทำเฉย ไม่ถาม ไม่สนใจต่างคนต่างอยู่ อยากให้เขารู้ว่าที่ดื้อกับเรา ที่เราเตือนแล้วเขาไม่ฟัง ผลมันเป็นอย่างไง คิดไม่ถึงว่า เขาจะตัดสินใจอย่างนี้ ถ้าวันนั้นพี่เสียลูกไป พี่คงโทษตัวเองไปตลอดชีวิต พี่ว่า ถ้าพี่ถามเขา ใส่ใจเขา เขาคงไม่ทำ” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“ครั้งแรกเขากรีดข้อมือ เห็นเอาผ้าเช็ดหน้าพันไว้ ขอดู ไม่ให้ดู พอบังคับดูถึงได้ เขาไม่พูดอะไร ยื่นข้อมือให้เราดู พี่ใจหายวาบเลย ไม่เคยเห็นเขาเป็นอย่างนี้มาก่อน ถามอะไรไม่ตอบ ไม่ร้องไห้ด้วย เหมือนเขาสะใจ ที่ให้เราเห็น แบบทำประชด คุยกับพ่อเขา นอนไม่หลับทั้งคืนทั้งคู่ เลยเริ่มมองเห็นแล้วว่าน่าเป็นห่วง” (สัมภาษณ์ พยอม)

การที่ผู้ปกครองขาดทักษะในการสื่อสารที่ดี ใช้คำพูดที่ท้าทายหรือคำพูดที่ทำให้เกิดให้ความรู้สึกด้านลบ

การสื่อสารด้วยการใช้คำพูดในลักษณะดังกล่าวเป็นการกระตุ้น และยั่วยุให้ นำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตาย ในบางครั้งอาจเป็นการพูดด้วยอารมณ์โกรธ อารมณ์โมโหของผู้ปกครอง โดยเฉพาะในช่วงอารมณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกของทั้งสองฝ่าย แม้ในยามภาวะปกติ ทักษะในการพูดคุยสื่อสารกันในระหว่างครอบครัวควรแสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่ ความรัก การให้กำลังใจ ไม่ประชดประชัน อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจ ให้โอกาสอีกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นของอีกฝ่าย

“ตอนที่พี่ทะเลาะกับเขา พี่ว่าถ้าเมาแล้วขับรถกลับมา รถชนตายจบเรื่อง แต่พิการมาใครต้องรับผิดชอบ เขาว่า ไม่ได้ห่วงเขา กลัวแต่ว่าจะสร้างภาระให้ พี่ว่าทุกวันนี้ก็เป็นภาระอยู่แล้ว พี่ว่าลูกคงน้อยใจคำนี้” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“ลูกเคยพูดว่า แม่อยากให้คบใคร ให้เป็นอะไร บอกมา จะทำให้ ไม่ต้องมาถามหรอกว่าอยากคบ ชอบหรือไม่ชอบ อยากให้ทำ เขาจะทำให้” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

“พ่อเขาพลั้งปากตอนที่เถียงกัน ว่าอะไรๆเพื่อนดีหมด ว่าไม่ได้ แตะต้องไม่ได้ ทะเลาะกับเพื่อนแต่กรีดแขนตัวเอง ถ้ามันดีนักไปอยู่กับเพื่อนเลย จะไม่เลี้ยงแล้ว” (สัมภาษณ์ พยอม)

ผู้ปกครองขาดองค์ความรู้และที่จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ความรุนแรงของปัญหา

บางครั้งการเกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว หรือปัญหาที่ประสบมาจากภายนอก ผู้ปกครองไม่สามารถประเมิน หรือวิเคราะห์สถานการณ์ดังกล่าวได้ว่าจะนำไปสู่ความร้ายแรงของ การหาทางออกไม่เจอ และนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายในที่สุด

“คิดไม่ถึงว่าเขาจะทำ เพราะอะไร ทำทำไม มันวนเวียนอย่างนี้ตลอด มันบอกไม่ถูก พึ่งมาก ทะเลาะกันไม่น่าจะถึงขนาดนี้ ตอนหลังมานึกย้อนว่าทุกครั้งที่ทะเลาะกัน เขาเก็บความรู้สึกตลอด มันคงสะสมมา แต่เราไม่รู้เลย” (สัมภาษณ์ ประยงค์)

“เห็นเขาซึม เพราะอกหัก คิดแค่นั้นจริงๆ ยังคิดว่าสักพักคงดีขึ้นเอง ไม่ถามไม่อยู่ในหัวเลยเรื่องที่จะคิดสั้น” (สัมภาษณ์ นงเยาว์)

3. ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาปัญหาการกระทำผิด ของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดน่าน ทั้ง 3 กรณีศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ(นามสมมุติ) ขวัญเรือน

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นย่า

ปัจจุบันอายุ 74 ปี

อาชีพ ไม่ได้ประกอบอาชีพ

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง มีบุตร 1 คน

ประสบการณ์

ผู้เป็นย่าเล่าให้ฟังว่า หลานชายเป็นบุตรคนเดียวของทั้งพ่อและแม่เด็กที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสและทิ้งร้างกันไปตั้งแต่เด็กอายุประมาณ 1 ขวบ เนื่องจากบิดาประสบอุบัติเหตุ จนสภาพร่างกายพิการ มารดาจึงไปมีคู่ครองใหม่และไม่ติดต่ออุปการะเด็กอีก หลานชายและลูกชายจึงอยู่ในความดูแลของตน ซึ่งมีศักดิ์เป็นย่า แต่เดิมย่าประกอบอาชีพค้าขายสินค้าทั่วไป ฐานะพอมีพอใช้

ปัจจุบัน ไม่ได้ประกอบอาชีพใดมีบุตรหลานคอยส่งเงินใช้จ่ายให้ ย่าบอกว่ามีบุตรจำรนวน 8 คน ทั้งหมดแยกไปมีครอบครัวและพักอาศัยอยู่ต่างหาก ยกเว้นบุตรชายและหลานที่ยังพักอาศัยอยู่ที่บ้านย่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาเนื่องจากหลานชายต้องรับหน้าที่ปรนนิบัติบิดาที่พิการตั้งแต่เล็กๆ เนื่องจากย่าผู้ดูแลไม่เข้าใจวิธีการเลี้ยงดู หลานชายจึงเบื่อบ้านและหนีไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์เป็นประจำ บิดาเป็นกังวล แต่เนื่องจากสภาพร่างกายพิการแขนขาอ่อนแรงไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ จึงเป็นภาระของย่าที่อยู่ในวัยชราต้องออกติดตามหลานชาย ทำให้บุตรหลานคนอื่นของย่าไม่พอใจ และเห็นเด็กเป็นบุคคลสร้างปัญหา ทำให้สภาพครอบครัวไม่ปกติสุข อาเคยลงโทษด้วยการทุบตี แต่หลานก็ยิ่งต่อต้าน และประพฤติดื้อรั้นมากขึ้น โดยไปก่อเหตุลักทรัพย์ของผู้อื่นหลายครั้ง หลานชายเริ่มหนีออกจากบ้าน ไปเที่ยวเตร่กับเพื่อนและเล่นเกมคอมพิวเตอร์ บิดาไม่สามารถลงโทษบุตรได้แต่ใช้วิธีดุด่า และสั่งย่าไม่ให้เงินเด็กไปโรงเรียน แต่เด็กไม่เกรงกลัวและยังประพฤติตนเกเรเช่นเดิม จากการสัมภาษณ์ย่าเล่าว่าเด็กมีอุปนิสัยดื้อรั้น เริ่มเล่นเกมคอมพิวเตอร์ตั้งแต่อายุประมาณ 8 ปี เริ่มสูบบุหรี่และดื่มสุราตั้งแต่อายุประมาณ11 ปี โดยสูบบุหรี่และดื่มสุราเวลาหนีออกจากบ้านไปเที่ยวเตร่กับเพื่อน บางครั้งหนีออกจากบ้านในเย็นวันศุกร์ ไปเร่ร่อนนอนตามสวนสาธารณะ จนถึงวันอาทิตย์จึงกลับเข้าบ้าน จนบางครั้งต้องว่าจ้างเพื่อนรุ่นพี่ที่รู้จักร้านเกมให้ออกตามหา แต่เด็กยิ่งกลับมีพฤติกรรมกระทำผิด เช่น ลักทรัพย์ และเข้ากลุ่มคบหากับเพื่อนรุ่นพี่เคยถูกตำรวจจับ เมื่อเด็กได้พูดคุยกับเพื่อนที่เคยถูกจับกุม ทำให้เด็กไม่เกรงกลัวเวลาถูกจับกุม และยังประพฤติตัวเหมือนเดิม และเวลาที่ไม่มีเงินก็จะขายบริการทางเพศให้ชายรักร่วมเพศเพื่อนำเงินไปเล่นเกม และซื้ออาหารรับประทาน และเมื่อหลานชายเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก็อยากได้รถจักรยานยนต์มาขับขี่ประลองและเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน จึงไปก่อเหตุลักรถจักรยานยนต์ของผู้อื่นจนทำให้ถูกจับกุม

กรณีศึกษาที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) นันท์

ปัจจุบันอายุ 34 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพแม่บ้าน

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีลูกชายเพียงคนเดียว อายุ 15 ปี

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่าครอบครัวของตนเองนั้น มีลูกชายเพียงคนเดียว ผู้เป็นพ่อประกอบอาชีพรับจ้างมักออกไปรับจ้างทำงานก่อสร้างตามต่างจังหวัด ไม่มีเวลาอยู่บ้านมากนัก ส่วนตนเองประกอบอาชีพเป็นแม่บ้านไม่มีรายได้ ครอบครัวมีฐานะพอกินพอใช้ แม่พูดถึงนิสัยและความประพฤติของลูกชายว่า ลูกชายมีอุปนิสัยโกรธง่าย หายเร็ว ค่อนข้างเก็บกด ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คล้อยตามผู้อื่น ทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย ลูกชายติดเพื่อนคบหาเพื่อนหลายวัยไม่เลือก มักจะไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ประมาณ 10 คน รวมกลุ่มกันที่สวนสาธารณะริมแม่น้ำ บ้านเพื่อน เล่นสนุกเกอร์ตามที่ต่างๆ เล่นเกมตามร้านบริการ หรือขับขี่รถจักรยานยนต์เที่ยวเตร่ ลูกชายเล่นการพนันไพ่ สนุกเกอร์ และเคยแข่งขันฟุตบอลเอาเงินพนันครั้งละประมาณ 500 บาท มีพฤติกรรมสูบบุหรี่จัด วันละประมาณ 20 มวน ลูกชายมีครอบครัวก่อนวัยอันสมควร โดยลูกชายมีบุตร 1 คน และพักอาศัยอยู่กับครอบครัวของภรรยา จะกลับบ้านนานๆ ครั้ง คงเหลือเฉพาะมารดาอยู่บ้านคนเดียวความสัมพันธ์ภายในครอบครัวค่อนข้างห่างเหินแต่ไม่มีปัญหาการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว พ่อและแม่ไม่มีเวลาในการปกรองดูแลลูกชายมากนักเพราะไม่ได้อยู่ด้วยกัน อีกทั้งลูกชายไม่ค่อยพูดคุยปรึกษา

และบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้ทางครอบครัวทราบ จนบางครั้งไม่เข้าใจกัน ส่วนครอบครัวของภรรยานั้นเป็นครอบครัวใหญ่มีสมาชิกหลายคนค่อนข้างแออัดวุ่นวาย บิดามารดาภรรยามักจะมีปากเสียงกัน แต่ลูกชายก็เข้ากันได้กับทุกคนในครอบครัวของภรรยา และลูกชายจะเอาบุตรมาฝากให้แม่ของตนลี้ยงเพราะลูกชายกับภรรยาจะได้ช่วยกันทำงาน สมาชิกในครอบครัวไม่มีผู้ใดเคยต้องหาคดีอาญามาก่อน โดยผู้เป็นแม่มีความเห็นว่าตั้งแต่มีครอบครัว ลูกชายมีความประพฤติดีขึ้นและมีความรับผิดชอบครอบครัวดี ตั้งใจทำงานไม่ออกเที่ยวเตร่ส่วนใหญ่จะอยู่บ้านดูแลบุตร ปัจจุบันลูกชายมีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว และสูบบุหรี่ลดลงเหลือวันละประมาณ 3 มวนและดื่มสุรา เมื่ออยู่กับเพื่อนและมีงานเทศกาลประเพณีเท่านั้น ไม่ได้ดื่มทุกวันเหมือนเมื่อก่อน

กรณีศึกษาที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) สารภี

ปัจจุบันอายุ 33 ปี

ความสัมพันธ์กับเยาวชนเป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ เป็นบุตร 2 คน หญิง 1 คน ชาย 1 คน

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่าลูกสาว ตนเองและสามีอยู่กินร่วมกันโดยจดทะเบียนสมรสมีบุตรร่วมกัน 2 คน คือบุตรสาวและบุตรชาย ต่อมาตนเองและสามีได้แยกกันอยู่โดยยังไม่ได้จดทะเบียนหย่ากัน และตกลงให้บุตรสาวกับบุตรชาย อยู่ในความปกครองดูแลของแม่ ส่วนสามีย้ายไปอยู่ที่จังหวัดอื่น ท่านประกอบ

อาชีพรับตัดผมผู้ชายที่บ้านและขายก๋วยเตี๋ยว สามียังคงส่งเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวบางส่วน ครอบครัวมีฐานะพอมีพอใช้ แม่อยู่กับลูกสาวและลูกชาย เท่านั้น และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวค่อนข้างมีปัญหา เพราะแม่ค่อนข้างดูแลเอาใจใส่ลูกชายเนื่องจากลูกชายมีโรคประจำตัวคือโรคเบาหวานจะต้องได้รับการฉีดอินซูลินรักษาระดับน้ำตาลเป็นประจำทำให้ลูกสาวรู้สึกน้อยใจเป็นบางครั้ง ประกอบกับเมื่อลูกสาวมีพฤติกรรมไม่ดี แม่มักจะอบรมตักเตือนด้วยคำพูดและวิธีการที่รุนแรง บุตรสาวจึงค่อนข้างต่อต้านและไม่เชื่อฟัง อีกทั้งยังมีเรื่องทะเลาะกับแม่เมื่อถูกว่ากล่าวตักเตือน จนแม่ไม่สามารถอบรมตักเตือนได้ และเห็นว่าพฤติกรรมลูกสาวมีปัญหามากคือลูกสาวติดเพื่อนขาดเพื่อนไม่ได้ ซึ่งเพื่อนที่บุตรสาวคบหานั้นมีพฤติกรรมเสียหายจะรวมกลุ่มกันที่หอพักโดยกลับเข้าบ้านเวลาดึก ลูกสาวมีพฤติกรรมก้าวร้าวเมื่อไม่พอใจเช่นกรีดร้องเสียงดังและทำร้ายตนเองจนต้องได้รับการพูดคุยกับจิตแพทย์ แต่บุตรสาวไม่ให้ความร่วมมือจึงไม่ได้รับการรักษา จนถูกดำเนินคดีนี้ ลูกสาวมีนิสัยร่าเริงใจร้อน ดื้อรั้น มีพฤติกรรมก้าวร้าวเมื่อโกรธ จะทำลายสิ่งของ ชอบเอาแต่ใจตัวเองโดยไม่คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่น เกียจคร้าน มีเวลาว่างมากแต่ไม่รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย โดยมารดาจะให้เงินบุตรสาววันละประมาณ 20 บาท ติดเพื่อนคบหาเพื่อนทั้งชายและหญิงหลายวัยไม่เลือกดีชั่ว มักจะรวมกุล่มกันที่หอพักของเพื่อน พากันขับขี่รถจักรยานยนต์เที่ยวเตร่ตามร้านบริการเกม สถานบันเทิงเช่น ร้านคาราโอเกะ นอนค้างคืนที่บ้านหรือหอพักของเพื่อน มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศคบหากับเพื่อนผู้หญิงฉันคนรักแต่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายผู้อื่นตามงานเทศกาล เคยพกพาอาวุธมีด เคยทำร้ายร่างกายตนเองเช่นเอาศีรษะทุบกำแพง เอามีดกรีดแขน และยังบอกอีกว่าส่วนมากบุตรสาวสูบบุหรี่วันละ 40 มวนดื่มสุราเป็นประจำ เคยสูบกัญชา ไม่เสพยาบ้าและไม่สูดดมสารระเหย แต่มีพฤติกรรม

ลักทรัพย์ ในครั้งนี้ที่ถูกดำเนินคดีเนื่องจากร่วมกันกับเพื่อนลักรถจักรยานยนต์ที่จอดอยู่ ในบริเวณงานกาชาดไปขับเล่น จนผู้เสียหายเข้าแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และถูกจับดำเนินคดีในที่สุด

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน จนนำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีสาเหตุมาจากครอบครัว คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบปล่อยปละละเลย รวมไปถึงการเลี้ยงดูในลักษณะอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสม เช่นการตามใจ การเลี้ยงด้วยเงิน หรือมีความเคร่งครัดในระเบียบวินัยสูง จู้จี้ ขี้บ่น เป็นต้น

"เขาไม่ค่อยได้คุยกับพี่เท่าไหร่ ส่วนมากไปกับเพื่อน พ่อเขาทำงานต่างจังหวัด เดือนกลับมาที เรื่องที่เขาไปทำไว้ ไม่ได้รู้จากปากเขา เขาไม่เคยเล่า" (สัมภาษณ์ นันท์)

"ย่าไม่ค่อยไหว ปีนี้ 74 แล้ว ไหนจะพ่อเขา ต้องหาข้าวหายา เช็ดแผล กลับตัวให้อีก จะเอาเวลาที่ไหน กับญาติพี่น้องคนอื่นๆ ใครเขาจะมาดูมาแล เลี้ยงกันตามมีตามเกิดนี่แหละ" (สัมภาษณ์ ขวัญเรือน)

2. เด็กและเยาวชนเติบโตมาในครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู โดยใช้ความรุนแรง เช่น คำพูด การตี การด่า การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ส่งผลให้เด็กเห็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นและซึมซับโดยไม่ตัว และเกิดความรู้สึกเก็บกดกังวลใจ หวาดกลัว ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์

"บางทีดึกๆถ้าย่ายังไม่นอน รอหลาน หลานยังไม่เข้าบ้านอยู่ อาเขาจะอารมณ์เสียย่าต้องรอ เพราะถ้ายิ่งปล่อยอาเขาอยู่ แล้วเจอกัน เขาจะตี จะด่า อา

เขาเคยตี หายไป สองวันถึงจะกลับมาบ้าน ถ้าย่าอยู่เขาไม่ค่อยกล้า ย่าจะห้าม” (สัมภาษณ์ ขวัญเรือน)

“ตัวเขาจะไม่รักน้องชอบทะเลาะกับน้องชาย หลังๆนี่หนัก เอายาน้องไปเททิ้งหมด เขาคิดแต่แม่รักน้อง ไม่รักเขา ทะเลาะกับแม่บ่อย บางที่เราห้ามเขาแต่เขาไม่ฟัง เขาดื้อมากๆ” (สัมภาษณ์ สารภี)

3. การที่เด็กไม่ได้รับการยอมรับในครอบครัว ส่งผลให้เด็กต้องการการ ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน คือต้องแสดงพฤติกรรมที่กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับ

“ลูกสาวพี่เอาทุกอย่าง เหล้า บุหรี่ ไม่มีเว้น เคยเตือนเคยว่า เขาบอกรู้ไม่ใช่ไม่รู้ รู้ทุกอย่าง แต่จะทำ เพื่อนในกลุ่มเขาก็กิน ก็สูบกันทุกคน ไม่เห็นเป็นไร ถ้าไม่กินสิ ไม่แน่ เขาไม่ให้อยู่ในกลุ่มหรอก” (สัมภาษณ์ สารภี)

“อาเขามีลูกสาว รุ่นเดียวกัน เรียนเก่ง เรียบร้อย ตรงกันข้ามกันตลอด เลิกเรียนกลับบ้าน แต่ นี่หายไปกว่าจะเข้าบ้านมืดค่ำ เขาเหมือนน้อยใจโดนว่าตลอด” (สัมภาษณ์ ขวัญเรือน)

4. ครอบครัวมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก การชกต่อยกันของเด็กผู้ชายเป็นเรื่องปกติ หรือการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องของศักดิ์ศรี เป็นการสอนให้เด็กสู้คน เป็นต้น

“พ่อเขาพอรู้ว่าลูกทะเลาะชกต่อยกลับมาบ้าน เขาบอก ดีแล้วที่มันสู้คน” (สัมภาษณ์ นันท์)

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่ากระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหา กระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาและพยายามดึงเยาวชนออกจากปัญหาอย่างค่อยเป็นไปค่อยไป

2. การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่ ความไว้วางใจ

3. ให้การยอมรับเด็ก เพื่อสร้างให้เด็กมีพื้นที่ยืนทางสังคม

4. การสร้างให้เด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจและสร้างโอกาสในการใช้ชีวิตอีกครั้ง

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

1. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กต้องทำอย่างต่อเนื่อง และใช้เวลานาน ดังนั้น พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองจึงต้องใช้ความอดทน ในการปรับตัวของเด็ก เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์

“ขนาดข้างในเขาสอนมาดี เขาออกมาแล้ว มันเปลี่ยนได้ไม่หมดหรอก ลูกพี่เอง สองเดือนแรกยังมีกินเหล้า ไปค้างบ้านเพื่อน แต่ไม่มาก น้อยมากถ้าเทียบกับเมื่อก่อน” (สัมภาษณ์ สารภี)

“คนมันเคย ต้องค่อย ๆ เปลี่ยนเลยไม่ได้หรอก นานหน่อยไม่เป็นไร ขอแค่ดีขึ้นกว่าเดิมก็พอ” (สัมภาษณ์ นันท์)

2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆฝ่าย ซึ่งต้องทำงานให้สอดคล้องไปพร้อมๆกัน เช่น สถานศึกษา ครอบครัว และสังคม

“อาเขาไม่เอาแล้ว เขาไม่สนใจเลย ที่โรงเรียนเขาก็โดนไล่ออก ก็ไม่รู้จะทำอย่างไงเหมือนกัน” (สัมภาษณ์ นันท์)

“บางที่เราคนเดียว ก็เหนื่อย เคยคิดนะว่าถ้าเขายังไปเรียนอยู่ ไม่โดนให้ออก ดีชั่วก็ยังได้เรียน ยังอยู่กับกลุ่มเพื่อน มีระเบียบ มีกฎบ้าง แต่พอเขาออกจากโรงเรียน มันเลยไปกันใหญ่ ภาระต้องมาตกที่เราคนเดียวคิดไปแล้วท้อ” (สัมภาษณ์ สารภี)

“แถวบ้านเขาว่า ไม่ให้ลูกเขามาคบลูกบ้านนี้ ลูกเรามันเกเร มันกินเหล้า พอเมาก็ชกต่อยกัน พอมันไม่มีเพื่อนดีๆมาคบ มันก็คบกันเอง พี่เคยว่าเพื่อนดีๆทำไมไม่คบ เขาบอกไม่ใช่เขาไม่คบ แต่พวกนั้นไม่อยากคบกับเขา” (สัมภาษณ์ สารภี)

3. การพยายามให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่ดี โดยให้ห่างจากปัจจัยที่เป็นสิ่งเร้าในการกระทำผิด

“ให้เขาอยู่ในนี้ ดีที่สุดตอนนี้ ไม่อย่างนั้น เพื่อนมาชวนไป ก็ไป ไม่รู้จะห้ามกันอย่างไงมันดื้อ” (สัมภาษณ์ ขวัญเรือน)

“เขากลับไปอยู่บ้านได้ เกือบ 2 เดือน เพื่อนกลุ่มเก่าเริ่มมาหา เริ่มชวนกันออกไปข้างนอก ตัวเขาไม่ค่อยเท่าไหร่หรอก แต่เพื่อนนี่สิ พี่เลยตัดสินใจถามเขา ไปอยู่หาดใหญ่ไหม น้าสาวเขามีร้านนวดฝ่าเท้าที่นั่น แล้วตอนที่เขาอยู่ข้างใน เขาได้เรียนมาบ้าง ตัวเขาก็อยากไป พี่กลัวว่าถ้าเขาอยู่ที่นี่ กลุ่มเพื่อนกลุ่มเดิม ถ้าใจไม่แข็งพอ กลัวเขากลับไปเป็นอย่างเดิมอีก” (สัมภาษณ์ สารภี)

“เขาไปอยู่ฉะเชิงเทรากับเมียกับลูกเขา ไม่ได้เจอเพื่อนเก่าๆ แต่ก่อนเพื่อนทั้งนั้น คนนี้เพื่อน คนโน้นเพื่อน บางทีจะเข้านอนอยู่แล้วพอเพื่อนมาเรียกยังออกไปอีก ไปก็ไปกินเหล้า มีเรื่องมีราวกัน ตอนนี้ไม่ค่อยห่วงเรื่องเพื่อนเท่าไหร่แล้ว ห่วงเรื่องครอบครัว เขามีลูกอายุยังน้อย ลำบาก” (สัมภาษณ์ สารภี)

4. ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจในความคิด ความรู้สึกและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งจัดพื้นที่และกิจกรรมเพื่อให้เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างการยอมรับในตัวเด็กและเยาวชนขึ้น

“พี่เข้าใจปัญหาเขา มันมาจากที่เขาคิดเอาเอง เราต้องทำให้เขาเห็นว่าเรารักเขาเหมือนกัน ไม่ใช่รักแต่น้อง พูดให้เขาเข้าใจ บอกเขาตลอดว่าน้องน่าสงสาร น้องป่วย แต่ตัวพี่เองให้ความสนใจน้องมากกว่าเขา มันเลยขัดแย้งในความรู้สึกเขา เหมือนแม่มีแต่น้อง เขาเลยหันไปหาเพื่อน หาที่ยึดเหนี่ยว” (สัมภาษณ์ สารภี)

4. ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่

จากการศึกษาปัญหาการดื่มเหล้า สูบบุหรี่/ยาเสพติด ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัด จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงใหม่ 6 กรณีศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) จินตนา

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 36 ปี

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตร 2 คน

คนโตเป็นชายอายุ 17 ปี

คนสุดท้องเป็น หญิง อายุ 15 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนสุดท้อง มีพฤติกรรม สูบบุหรี่ ตั้งแต่อายุ 13 ปี เพราะแม่จับได้จากในกระเป๋านักเรียนมีบุหรี่ แต่ลูกสาวไม่ยอมรับบอกว่าเป็นของเพื่อน ผู้ชายที่สูบและกลัวที่บ้านรู้จึงมาฝากไว้และลืมเอาคืน แม่จึงสั่งห้ามลูกสาวยุ่งเรื่องบุหรี่เด็ดขาด แม่ได้ลองสอบถามไปที่โรงเรียน พบว่า ในกลุ่มเพื่อนทั้งหมดมีปัญหาเรื่องการประพฤติตัว และอยากให้ที่บ้านคอยเป็นดูแลสอดส่องพฤติกรรมลูกสาวด้วย เมื่องานกีฬาสีโรงเรียนที่ผ่านมา ลูกสาวกลับมาบ้านบอกว่าปวดหัว แดดร้อน ขอกลับมานอนที่บ้านก่อน เมื่อแม่เข้าไปจับตัวก็พบว่าลูกสาวมีกลิ่นสุรา เพราะไปแอบดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อนมาในขณะที่มีงานกีฬาสี ผู้เป็นแม่จึงแจ้งกลับไปให้ทางโรงเรียนทราบเรื่อง แม่มีความวิตกกังวลในกลุ่มเพื่อนที่คบหากับลูกสาวมาก เพราะหลายครั้งพบว่าการดื่มสุรา และสูบบุหรี่มาสาเหตุกลุ่มเพื่อนดังกล่าว ในช่วงปลายเทอมของม. 2 มีคนมาแจ้งว่าพบลูกสาวและกลุ่มเพื่อนทั้งหญิงและชาย ไปนั่งดื่มสุรา บริเวณสวนสาวสาธารณะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว จนสารวัตรนักเรียนไปพบและแจ้งมายังโรงเรียน นอกจากนั้นยังพบว่ามาในระยะหลังลูกสาวมีกลิ่นบุหรี่ติดตัวมาเมื่อเลิกเรียน แต่ค้นกระเป๋าก็ไม่เจออะไร แม่เคยสั่งห้ามไม่ให้คบเพื่อน เพราะเพื่อนกลุ่มที่ลูกสาวคบหาด้วยถูกตำรวจจับ เนื่องจากมียาบ้าไว้ในครอบครอง ซึ่งผู้เป็นแม่กลัวว่าลูกสาวจะมีส่วนรู้เห็นด้วย จึงพยายามไม่ให้ลูกสาวไปคบหากลุ่มเพื่อนที่เหลือ ผู้เป็นพ่อจึงส่งบุตรสาวให้ไปอยู่กับอาที่จังหวัดอื่น เพื่อเป็นการเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เคย

ชิน และกลุ่มเพื่อนที่คบหา ปัจจุบัน ลูกสาวตนเองไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว กลับมาเรียนหนังสือเหมือนเคย และกลับมาเยี่ยมที่บ้านช่วงปิดเทอมที่ผ่านมา ซึ่งลูกสาวก็ได้รับรู้ว่ากลุ่มเพื่อนของตนเองนั้น บางคน เสียชีวิตเพราะเมาสุราแล้วขับรถ บางคนอยู่ในสถานพินิจเพราะค้ายาบ้า และบางคนมีอาการสมองไม่ปกติเพราะเสพยาจนมีผลต่อสมอง ซึ่งจากการรับรู้และเห็นสิ่งดังกล่าวทำให้ลูกสาวของตนเกิดความกลัวที่จะกลับไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดอีก

กรณีศึกษาที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) สุนทรีย์

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 38 ปี

อาชีพ รับราชการ

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตรชาย 1 คน อายุ 16 ปี

ประสบการณ์

ผู้เป็นแม่เล่าให้ฟังว่า แต่เดิมบุตรชายเป็นเด็กไม่ค่อยพูด ชอบอยู่คนเดียว และเป็นคนมีความรับผิดชอบ ชอบเล่นกีฬา แต่มาตอนหลังเปลี่ยนที่เรียนมาเรียนทางสายอาชีวศึกษา ย้ายเข้ามาอยู่หอพักกับกลุ่มเพื่อน ผู้เป็นแม่เคยเข้ามาเยี่ยมลูกที่หอพัก เห็นมีขวดเหล้า ขวดเบียร์วางไว้หน้าห้องเต็มไปหมด เมื่อถามลูกชาย ลูกชายยอมรับว่า เป็นของเพื่อนที่อยู่ห้องเดียวกัน เมื่อถามว่าลูกชายกินด้วยหรือไม่ ลูกชายตอบว่าเป็นบางครั้ง ตั้งแต่นั้นมาผู้เป็นแม่มักจะโทรหาลูกชายเสมอ เพื่อต้องการสอดส่องพฤติกรรมมาตลอด ตอนช่วงปิดเทอมเมื่อลูกชายกลับมาอยู่บ้านมักไม่ค่อยอยู่บ้าน ออกไปหาเพื่อนรุ่นพี่แถวบ้านทุกคืน และทุกครั้งจะเมากลับมา ผู้เป็นแม่ตักเตือนแต่ลูกชายก็เงียบ แต่ยังคงดื่มเหมือนเดิม ผู้

เป็นแม่จึงเลิกตักเตือน เพราะเห็นว่าเป็นการสร้างความเครียดให้เกิดขึ้นกับลูก และเห็นว่าลูกใครๆ ก็ดื่มสุรากัน เมื่อลูกชายกลับไปเรียน เมื่อกลับมาบ้านพบว่าเริ่มมีการสูบบุหรี่ ในครั้งแรกๆ เป็นการแอบสูบ ช่วงที่แม่ไม่เห็น โดยไปยืนสูบอยู่หลังบ้าน ตอนหลังผู้เป็นแม่มารู้เรื่องเพราะเห็นก้นบุหรี่ อยู่หลังบ้าน ลูกชายจึงสารภาพว่าสูบมาได้ 2-3 เดือนแล้ว เพราะเครียดเรื่องเรียน และเพื่อนสูบในวงเหล้า และชักชวนให้สูบ จึงไม่สามารถปฏิเสธได้

นอกจากนั้นผู้เป็นแม่ยังบอกอีกว่าเมื่อลูกมีอาการเมาสุรา พฤติกรรมจะเปลี่ยนไปจากเดิมคือมีอาการ โมโห เกรี้ยวกราด คึกคะนอง และชอบหาเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง เมื่อหายเมาจึงจะรู้สึกตัวว่าทำอะไรลงไป หลายครั้งที่ลูกชายกลับมาเยี่ยมบ้านและหายออกไปจากบ้านเพื่อไปร่วมดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อนและสุดท้ายลงเอยด้วยการทะเลาะวิวาท ครั้งสุดท้าย ลูกชาย ขับรถในขณะเมาสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุ ขับรถไปชนรถบรรทุกที่จอดไว้เฉยๆ จนต้องหยุดเรียน เพื่อรักษาตนเอง

ซึ่งในขณะที่รักษาตัวอยู่ที่บ้านกับโรงพยาบาล ผู้เป็นแม่ได้ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด และลูกชายได้รับรู้ว่าเป็นหนี้สินจากอุบัติเหตุครั้งนั้น ทั้งค่ารักษาอาการบาดเจ็บของลูก ค่าเสียหายที่เกิดจากการไปชนรถบรรทุก และรถมอเตอร์ไซค์ที่ลูกตนขับไปชนยังผ่อนไม่หมด ซึ่งเมื่อลูกหายและกลับไปเรียนต่อ คงไม่มีรถใช้ ซึ่งผู้เป็นแม่มีความหนักใจและเครียดมาก จนร้องไห้กับลูก เพราะไม่รู้จะทำอย่างไร เมื่อลูกอาการดีขึ้น ก่อนกลับไปเรียนลูกชายสัญญากับตนว่า จะไม่สูบบุหรี่อีก ส่วนเรื่องดื่มเหล้าจะพยายามลดลงและจะพยายามตั้งใจเลิก เพราะไม่อยากให้เห็นแม่ต้องร้องไห้อีก เมื่อปิดเทอมที่ผ่าน ลูกชายกลับมาอยู่บ้านเป็นเพื่อนแม่ ช่วยแม่ทำงานที่บ้าน และขอบวชให้แม่ ซึ่งตนดีใจมาก ปัจจุบันลูกชายไม่สูบบุหรี่ ส่วนเหล้ายังคงดื่มแต่ไม่บ่อย จะดื่มเฉพาะในช่วงงานประเพณี

กรณีศึกษาที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) สุดา

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 37 ปี

อาชีพ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง มีบุตร 1 คน เป็นหญิงปัจจุบันอายุ 17 ปี

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่า ลูกสาวอายุ 15 ปี ขณะนั้น กำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.3 มีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงความมั่นใจในตัวเอง ทั้งในด้านการพูดจา ท่าทาง และการแต่งกาย ลูกสาวเจาะลิ้น ย้อมสี ชอบคบเพื่อนชายกลุ่มใหญ่ ทั้งกลุ่มเพื่อนและลูกสาวได้ถูกโรงเรียนตักเตือนเรื่องการทำผิดระเบียบของโรงเรียนและความประพฤติบ่อยมาก การเริ่มต้นและรู้จักกับสารเสพติดในครั้งแรกของลูกสาวมาจากกลุ่มเพื่อน โดยเริ่มจาก เหล้าก่อนมาเป็นอันดับแรก ซึ่งได้ลองกินครั้งแรกที่หอพักเพื่อน และเริ่มทำความรู้จัก รวมถึงมีประสบการณ์ การใช้สารเสพติดอีกหลายประเภทตามมา เช่น บุหรี่ กัญชา และยาบ้า ในแต่ละครั้งที่เสพจะเป็นการรวมเงินกันซื้อ แล้วไปเสพที่หอพักเพื่อน บางครั้งใช้เวลาช่วงเสาร์อาทิตย์ โดยไปอยู่ที่หอพักเพื่อน และบอกแม่ว่าไปทำรายงาน ลูกสาวยอมรับว่าเพื่อนบางคนติดยาบ้า ลูกสาวเคยลอง แต่ไม่ได้ติด ส่วนมากจะสูบบุหรี่มากกว่า ซึ่งผู้เป็นแม่รู้ว่าลูกสาวติดบุหรี่เพราะ ได้กลิ่นบุหรี่ในห้องนอน และเห็นลูกสาวชอบเคี้ยวหมากฝรั่งเพื่อดับกลิ่นปาก และฝ่ายปกครองของโรงเรียนแจ้งว่าลูกสาวตนและกลุ่มเพื่อน มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ในห้องน้ำโรงเรียน ผู้เป็นแม่จึงพูดคุยกับลูก ซึ่งลูกสาวยอมรับว่าอยากเลิก แต่เลิกไม่ได้ ผู้เป็นแม่จึงให้กำลังใจ

ลูกสาว และพยายามทำทุกอย่างที่จะให้ลูกสาวเลิกยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ เริ่มจากพยายามแยกลูกสาวออกจากกลุ่มเพื่อนดังกล่าวในโรงเรียน โดยในช่วงปิดเทอมได้ส่งลูกสาวไปอยู่กับพ่อที่จังหวัดอื่น เมื่อลูกสาวกลับมาก็พยายามที่จะไปไหนมาไหนกับลูกสาว เพื่อเป็นเพื่อน ให้ความใกล้ชิดผูกพัน และส่งเสริมให้ลูกสาวทำกิจกรรมที่ลูกสนใจ เช่น การเรียนคอมพิวเตอร์ นอกจากนั้นผู้เป็นแม่ยังเคยพาลูกสาวไปโรงพยาบาลเพื่อให้เห็นและรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับคนที่เป็นโรคเกี่ยวกับปอดเพราะการสูบบุหรี่ เป็นต้น ซึ่งปรากฏว่าได้ผล เพราะลูกสาวเริ่มมีกลุ่มเพื่อนใหม่ ใช้เวลาอยู่กับแม่มากขึ้นและเลิกยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่และยังสามารถทำให้เพื่อนผู้หญิงหนึ่งคนในกลุ่มที่เคยสูบบุหรี่ เลิกสูบบุหรี่ได้เช่นกัน

กรณีศึกษาที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) แก้ว

ปัจจุบันอายุ 36 ปี

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ เป็นบุตรชาย 2 คน

บุตรชายคนโตอายุปัจจุบัน 18 ปี

ลูกชายคนสุดท้องอายุ 15 ปี

ประสบการณ์

ลูกชายคนโต อายุในขณะนั้น 17 ปี อาศัยอยู่กับมารดา และน้องชาย เคยมีพฤติกรรมการเสพยาบ้า กับกลุ่มเพื่อนที่เรียนในระดับอาชีวศึกษาด้วยกัน โดยรวมกลุ่มกันเสพที่หอพักเพื่อน ผู้ปกครองมาทราบที่หลัง เพราะบุตรชายไม่กลับบ้าน จึงไปตามที่หอพักเพื่อน พบลูกชายอยู่ในสภาพ มึนเมา ก่อนที่บุตรชาย

จะเสพยาบ้า เคยมีพฤติกรรม การกินเหล้า และสูบบุหรี่ ตั้งแต่อายุ 14 ปี ซึ่งผู้ปกครองทราบมาตลอด สาเหตุการกินเหล้า สูบบุหรี่ มาจากการชักชวนของกลุ่มเพื่อน และกินอย่างต่อเนื่องมาเรื่อยเพราะมีโอกาส เช่น เวลางานเทศกาล งานวันเกิดเพื่อน งานเลี้ยงในชุมชน ซึ่งผู้เป็นแม่ไม่เคยว่า เพราะในละแวกบ้านดื่มกันเป็นประเพณีอยู่แล้ว

ช่วงปิดเทอมลูกชายเคยตัดสินใจเลิกบุหรี่ แต่ไม่สามารถเลิกได้ เพราะเมื่อกลับไปเรียนตอนเปิดภาคเรียน ก็กลับไปสูบบุหรี่อีกเหมือนเดิม

กรณีศึกษาที่ 5

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) นพพร

ปัจจุบันอายุ 30 ปี

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน เป็นบุตรสาวคนเดียว อายุปัจจุบัน 17 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวอายุ 15 ปี ในขณะนั้น มีพฤติกรรมการเสพบุหรี่และดื่มเหล้า ซึ่งสาเหตุมาจากกลุ่มเพื่อนหญิง ที่เรียนในระดับ ม.ต้น ชักชวนกัน ลองดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ ตามมาด้วยกัญชา ซึ่งผู้ปกครองไม่เคยทราบว่าบุตรสาวมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด จนกระทั่งพบลูกสาวมีอาการ เมายา หัวเราะ และ

ร้องไห้ ในห้องนอน ในตอนหลังเมื่อสอบถามพบว่าเคยลองสูบกัญชามาแล้ว 3 ครั้ง ทุกครั้งที่เสพจะไปที่หอพักเพื่อน กัญชาที่เสพได้มาจากเพื่อนรุ่นพี่ให้ลองในครั้งแรก ส่วนอีก 2 ครั้งซื้อมาโดยเพื่อนในกลุ่มเป็นผู้จัดหามาให้ นอกจากนั้นผู้ปกครองยังพบว่า ลูกสาวตนได้เป็นคนเอากัญชาไปปล่อยให้กับคนอื่นอีกทอดผู้เป็นพ่อจึงแจ้งตำรวจที่เป็นเพื่อนของพ่อ ทำท่าเข้าตรวจค้น ที่หอพักที่ลูกของตนและเพื่อนๆมั่วสุมอยู่ โดยเข้าไปพบกลุ่มเด็กหญิงชายประมาณ 5-6 คน กำลังนั่งดื่มสุราและสูบบุหรี่ แต่ไม่พบสิ่งเสพติดอื่นๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจขู่แกมบังคับว่าถ้าไม่เลิกจะ จับส่งสถานพินิจ ทำท่าเข้าสอบถามประวัติ ถ่ายรูป และจะส่งเรื่องให้ที่โรงเรียน ผู้ปกครอง ทราบ

โดยการข่มขู่ดังกล่าวทำให้เด็กๆกลัว โดยเฉพาะลูกสาวของตน เมื่อกลับมาถึงบ้าน ถึงกลับเข้ามาสารภาพ ซึ่งตนรู้ว่านั่นเป็นเพื่อนของตนที่เป็นตำรวจและเป็นการเข้าตรวจค้นโดยไม่เป็นทางการ เพื่อต้องการทำให้ลูกสาวของตนเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

ปัจจุบันลูกสาวตนเลิกยุ่งเกี่ยวกับบุหรี่ และกัญชาอย่างเด็ดขาด แต่ยังมีการดื่มเหล้าในช่วงเทศกาล งานประเพณีอยู่บ้าง

กรณีศึกษาที่ 6

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) ติ่ง

ปัจจุบันอายุ 36 ปี

ความสัมพันธ์กับเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตรชาย 1 คน บุตรสาว 1 คน ปัจจุบันบุตรชายอายุ 16 ปี บุตรสาวอายุ 14 ปี

ประสบการณ์

ลูกชายอายุ 15 ปีขณะนั้น เริ่มมีพฤติกรรมการลักลอบสูบบุหรี่ที่โรงเรียน กับกลุ่มเพื่อน และสูบต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ปกครองรับทราบแต่ไม่ได้ห้ามอย่างจริงจัง

จากกรณีศึกษา การใช้สารเสพติดเหล้าและบุหรี่ ของเด็กและเยาวชนทั้ง 6 กรณีศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาและนำเสนอ ตามประเด็นการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครองพบว่า ปัญหาการดื่มเหล้าสูบบุหรี่ของเด็กและเยาวชน พบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน มีดังนี้

1. ปัจจัยจากตัวผู้เสพ จากการศึกษาพบว่า การใช้สารเสพติดในกลุ่มเยาวชน มาจากตัวของเยาวชนเองที่นำไปสู่สาเหตุการใช้สารเสพติด เช่น ความต้องการอยากรู้อยากลอง การต้องการการยอมรับ และไม่ต้องการรู้สึกแปลกแยกจากเพื่อนในกลุ่ม ทัศนะคติของเยาวชน มองว่าการริลองสารเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ร้ายแรง โดยเริ่มจาก เหล้าและบุหรี่ ซึ่งทำให้มีโอกาสนำไปสู่การใช้สารเสพติดประเภทอื่น อีกทั้งการที่เยาวชนมีทัศนคติที่ว่า เกิดมาทั้งทีต้องลองให้รู้ หรือ เกิดมาชาติเดียวต้องลองทุกอย่างจะได้ไม่เสียชาติเกิด เป็นทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติด

“ไม่ใช่ไม่รู้ แต่เขาอยากลอง รู้หมดทุกอย่าง แต่จะทำ พี่ว่าเป็นเพราะตัวเขาเอง” (สัมภาษณ์ ติ่ง)

“ลูกชายว่า เกิดมาทั้งที่ต้องลอง เขาอยากใช้ชีวิตให้คุ้ม พี่ไม่รู้ว่าเขาเอาวิธีคิดแบบนี้มาจากไหน” (สัมภาษณ์ แก้ว)

“คนอื่นเขากิน เขาสูบกันทั้งนั้น ไม่เห็นเป็นเรื่องใหญ่ ทำไมแม่ถึงไม่เหมือนแม่บ้านอื่น เขาเคยพูด” (สัมภาษณ์ สุดา)

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม ผลจากการศึกษา พบว่า นอกเหนือจากปัจจัยที่เกิดจากตัวของผู้เสพเองแล้ว ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การใช้สารเสพติดของเยาวชน

“เขาบอกเพราะเพื่อนชวน เพื่อนเป็นคนหามาทั้งนั้นแล้วมาชวนกันไป” (สัมภาษณ์ จินตนา)

“พี่ว่ากลุ่มเพื่อนสำคัญมาก ตอนที่ยังไม่ได้คบกับเพื่อนกลุ่มนี้เขาเหมือนวัยรุ่นทั่วๆไป แต่ไม่มีเรื่อง เหล้าบุหรี่” (สัมภาษณ์ นพพร)

“ที่บ้านพี่ดื่มทุกคน พ่อเขาก็สูบบุหรี่ แต่พี่ว่าไม่น่าเกี่ยวนะ บางบ้านเขากิน เขาสูบ แต่ลูกเขาไม่เลย เวลามีงาน เขาก็จะตั้งวงกัน ร้องรำทำเพลง ยิ่งช่วงสงกรานต์ ไม่ต้องพูดเลย ไม่ต้องทำอะไรกัน กิน อย่างเดียว แล้วพี่น้องพี่เยอะ” (สัมภาษณ์ แก้ว)

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

1. ต้อง ให้เด็กและเยาวชน ลด ละ เลิก จากปัญหายาเสพติด โดยการสร้างแรงจูงใจ การกระตุ้นและให้กำลังจากครอบครัว

2. การพยายามให้เด็กและเยาวชนมีอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะไปกระตุ้นการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชน เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ยังมีพฤติกรรมกินเหล้า สูบบุหรี่ หรือเสพยาบ้า เป็นต้น

3. พัฒนาการสื่อสารในทางสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว เพื่อนำไปสู่ความสุขทางสุขภาพจิตในการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัว

4. ควรมีการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไข มีดังนี้

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

1. ครอบครัวควรมีทัศนคติ และตระหนักว่าปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญในการแก้ไข ต้องทำความเข้าใจในปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

2. ครอบครัวควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน เพราะ

“บางทีคิด เราเองยังกินเลย พ่อเขาสูบ แต่จะห้ามลูก มันพูดไม่เต็มคำ กลัวลูกย้อน” (สัมภาษณ์ สุนทรีย์)

3. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เพื่อนำไปสู่ การเลี้ยงดูอบรมเด็กให้มีการพัฒนารอบด้านที่เหมาะสมตามวัย เช่น การเอาใจใส่ดูแล และเอื้ออาทรต่อกันให้กำลังใจและสร้างความรักความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว พัฒนาการสื่อสารที่ถูกต้องต่อกันให้เกิดขึ้นในครอบครัว ให้ความรู้

เรื่องยาเสพติด ควบคู่ไปกับความรู้และพัฒนาการด้านอื่นๆด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์

“ไม่มีบ้านไหนจะสอนลูกตัวเองไม่ดีหรอก เราสอนดี พอออกไปข้างนอกไม่ได้หมายความว่าเขาจะคุมตัวเองอยู่ เขาจะใจแข็ง” (สัมภาษณ์ นพพร)

“พี่ก็ว่าลูกพี่รู้ทุกเรื่อง แต่เขาไม่ทำ เขาต้องการให้เพื่อนเห็นว่าเขาไม่แปลกไปจากกลุ่ม บางทีหัวแดงกลับมาบ้านเลย เพื่อนเขาทำกัน เรื่องอย่างนี้จะสอนอย่างไรมากกว่า ” (สัมภาษณ์ สุดา)

5. ปัญหาเด็กติดเกม / พื้นที่เสี่ยง

จากการศึกษาปัญหาเด็กติดเกมและพื้นที่เสี่ยง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดพะเยา ทั้ง 6 กรณีศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) จินดา

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 41 ปี

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ มีบุตร 2 คน
คนโตเป็นหญิง อาศัยอยู่กับบิดา
คนสุดท้อง เป็นผู้ชาย อาศัยอยู่กับมารดา

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่า ลูกมีพฤติกรรมติดเกม เริ่มต้นจากเมื่อปีที่แล้ว ลูกชายย้ายโรงเรียนมา เรียน ม. 1 ซึ่งจำเป็นต้องเดินทางมาโรงเรียนพร้อมกับผู้เป็น

แม่ ตอนเลิกเรียนต้องมารอแม่รับกลับบ้าน ซึ่งเวลาเลิกเรียนกับเวลาเลิกทำงานของแม่ไม่ตรงกัน คือ แม่มารับกลับบ้านช้าหลังจากโรงเรียนเลิก ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง ดังนั้นผู้เป็นแม่จึงส่งลูกชายเรียนพิเศษ ภายหลังเลิกเรียน โดยสถานที่เรียนพิเศษอยู่ใกล้กับโรงเรียน สามารถเดินไปได้ ทุกครั้งที่ผ่านมาไม่มีปัญหาอะไร เวลาไปรอรับลูกชายที่หน้าเรียนโรงเรียนจะเจอและกลับบ้านด้วยกันทุกครั้ง เป็นมาอย่างนี้ มาจนกระทั่งลูกเริ่มขึ้นชั้น ม.2 .ครูที่โรงเรียนแจ้งว่า ลูกชายผลการเรียนเรียนอ่อนในบางรายวิชา ผู้เป็นแม่จึงถามถึงสาเหตุ ลูกชายบอกว่าเรียนไม่ทันเพื่อน ครูสอนเร็วเกินไป ผู้เป็นแม่จึงเสนอให้ลูกชาย ไปเรียนพิเศษเพิ่มในวันเสาร์ เพราะเห็นว่า ตนเองก็ทำงานในวันเสาร์ อยู่แล้ว ไม่น่ามีปัญหาเรื่องการรับ-ส่ง หลังจากนั้นเป็นต้นมา จากนั้นประมาณ 1 เทอมการศึกษา ผู้เป็นแม่สังเกตว่าลูกชาย เริ่ม พูดน้อย ไม่สนใจการเรียน และมีพฤติกรรมกระวนกระวาย อยู่ไม่นิ่ง และลูกชายเริ่มขอเงินค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

วันเกิดเหตุผู้เป็นแม่ไปรับลูกชายจากที่เรียนพิเศษก่อนเวลา และไม่ได้โทรไปนัดหมายก่อน เมื่อไปถึงก็ไม่ได้รอลูกชายอยู่ข้างนอกเหมือนทุกครั้ง แต่กลับเข้าไปในที่เรียนพิเศษ และมองหาบุตรชายตนเองแต่ไม่พบ จึงสอบถามอาจารย์ที่สอน ได้คำตอบว่า ลูกชายตน ไม่ได้มาเรียนหลายสัปดาห์แล้ว ทางโรงเรียนสอนพิเศษเคยถาม เด็กแจ้งว่าแม่ติดงานมาส่งไม่ได้ หรือบางครั้งเด็กแจ้งทางโรงเรียนว่า แม่ให้มาขอกลับบ้านก่อน เพราะต้องไปธุระกับแม่ เป็นต้น ผู้เป็นแม่ จึงรับทราบเรื่องราว แต่ทำตัวปกติ ไม่ถามลูกชาย และรอรับลูกชายกลับบ้านตามปกติ แต่ในระหว่างสัปดาห์นั้น ได้ลองสังเกตพฤติกรรมลูกชาย จึงพบว่าลูกมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม ในวันที่ต้องส่งลูกชายมาเรียนพิเศษ ก็ได้มาตามปกติ หลังจากส่งลูกแล้วผู้เป็นแม่จึงย้อนรถกลับมาแอบดู พบว่าลูกชายตนเองได้ เดินไปในทิศทางที่ตั้งของโรงเรียนที่เรียนพิเศษ และยืนอยู่บริเวณนั้น

จนผู้เป็นแม่ขับรถผ่านไป ลูกชายจึงเดินย้อนกลับมา และยืนรอเพื่อน เมื่อเพื่อนมารับก็ซ้อนรถมอเตอร์ไซค์เพื่อน ไปลงที่ร้านเกม และเข้าไปเล่นเกมในร้าน

กรณีศึกษาที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) ริน

ปัจจุบันอายุ 34 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ รับจ้าง

สถานภาพครอบครัว หย่าร้าง มีบุตรชาย 1 คน อายุ 12 ปี

ประสบการณ์

รินมีลูกชาย 1 คน อายุ 12 ปี เรียนอยู่ชั้น ป.6 รินมีอาชีพเป็นผู้ช่วยพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน ซึ่งทำงานไม่เป็นเวลา ในบางวันต้องทำงานพิเศษเพิ่มหากมีการว่าจ้างให้เฝ้าไข้ รินจึงไม่มีเวลาอยู่กับลูกมากเท่าไหร่นัก ดังนั้นภาระหน้าที่การดูแลลูกจึงตกอยู่ที่ ยาย ผู้เป็นแม่ของริน ซึ่งลูกชายของรินมักมีปัญหากับยายเสมอ หลังเลิกเรียนทุกวันลูกชายของรินจะยังไม่ตรงเข้าบ้าน จะไปที่ร้านเกม หน้าปากซอย และเล่นเกมก่อนทุกวัน วันละไม่ต่ำกว่า 2-3 ชั่วโมง ซึ่ง รินยินดีที่จะให้ลูกอยู่ที่ร้านเกมเพราะเห็นว่าอยู่ใกล้บ้าน และลูกไม่ได้ไปไหน นั่งเล่นเกมอยู่ในนั้น ปลอดภัยดี บ่อยครั้งที่รินกลับมาบ้านแล้วไม่พบลูกชาย ต้องโทรศัพท์ตามให้ลูกกลับบ้าน หนักเข้าต้องไปตามด้วยตัวเองที่ร้านเกม ทำให้ผู้เป็นยายมักจะตำหนิหลานที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ ในช่วงหลังเมื่อถึงวันเสาร์ - อาทิตย์ ลูกชายจะไปอยู่ที่ร้านเกมทั้งวัน กินอยู่ที่นั่นเลย จนบางครั้งถ้ารินไม่อยากให้ลูกชายไปที่ร้านเกมจะไม่ให้เงินไป แต่ลูกชายยังไปที่ร้านเกม ถึงแม้จะไม่มีเงินไปเล่น แต่ก็ไปดูเพื่อนเล่น

รินสังเกตว่า ลูกชาย พฤติกรรมก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ อารมณ์รุนแรง และเมื่อไม่พอใจจะไม่ฟังใคร ชอบทำลายของ ครูที่โรงเรียนแจ้งว่าลูกชายขาดเรียนบ่อย เมื่อถามลูกชายก็ยอมรับว่าไม่อยากเรียนหนังสือ และเอาเวลาที่หนีเรียนไปเล่นเกมที่บ้านเพื่อนแทน รินต้องยอมซื้อคอมพิวเตอร์ไว้ที่บ้านเพื่อให้ลูกชายได้เล่นเกม แต่มีข้อแลกเปลี่ยนว่าต้องไปเรียนหนังสือทุกวัน แต่นั่น ยิ่งทำให้ทุกอย่างแย่ลง ลูกชายขังตัวเองอยู่แต่ในห้อง ไม่สนใจคนรอบข้าง กินข้าวและนอนไม่เป็นเวลา ไม่อยากทำกิจกรรมใดๆ นอกเสียจากเล่นเกม และเวลายายเตือนจะแสดงออกอย่างชัดเจน ว่ารำคาญ ตอบโต้ด้วยคำพูดที่รุนแรง ผลสุดท้ายลูกชายของรินขาดเรียนบ่อย เพราะตื่นไปโรงเรียนไม่ทัน ไม่มีงานส่ง

ปัจจุบันลูกของริน เลิกเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และหันกลับไปเรียนหนังสือ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและการเรียนเพิ่มมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 3

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) อรัญญา

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 42 ปี

อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตร 2 คน

คนโตเป็นผู้ชาย อายุ 19 ปี

คนสุดท้องเป็น หญิง อายุ 16 ปี

ประสบการณ์

ลูกสาวคนสุดท้อง อายุ 14 ปี ในขณะนั้น ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์และพูดคุยผ่านอินเตอร์เน็ตเป็นเวลานานๆ บางครั้งไม่นอนทั้งคืน ตื่นเช้าไป

เรียนไม่ทัน เคยห้ามลูกสาวเล่นแล้ว แต่ไม่สำเร็จ เพราะมักใช้เวลากลางคืนเล่น เคยมีเหตุการณ์ที่ลูกสาวขอไปค้างบ้านเพื่อน แต่ปรากฏว่าไปถูกตำรวจจับตอนกลางคืนเนื่องจากเกิดเหตุทะเลาะวิวาท ในสถานบันเทิง ลูกสาวยอมรับว่า เพื่อนชวนมาเป็นเพื่อนอีกต่อหนึ่ง เพราะได้นัดหมายกับชายหนุ่มที่รู้จักกันผ่านอินเตอร์เน็ตเพียง 2 วัน มาเจอกัน แต่ว่าเกิดเรื่องเสียก่อน เพราะแฟนของชายหนุ่มคนดังกล่าวตามมาพบเข้า จึงเกิดเหตุทะเลาะวิวาทกันขึ้น หลังจากเหตุการณ์ครั้งนั้น จึงสั่งห้ามลูกเล่นอินเตอร์เน็ต เกินวันละ 1 ชั่วโมง ปรากฏว่าสามารถทำได้ เพียง 2 วัน หลังจากนั้นลูกสาวกลับไปเป็นอย่างเดิมอีก ครั้งต่อมาลูกสาวไม่ไปเรียน ทางโรงเรียนแจ้งให้ทราบ ว่าพบตัวลูกสาวและเพื่อนๆที่ร้านอินเตอร์เน็ต ลูกสาวยอมรับว่าขาดเรียนเพื่อไปเล่นอินเตอร์เน็ต เพราะมีเพื่อนคุยกันตลอดเวลา

ในครั้งหลังแม่ยกเลิกสัญญาณอินเตอร์เน็ตที่บ้าน ปรากฏว่าลูกสาวหนีออกจากบ้านและแม่ตามไปเจอที่ร้านอินเตอร์เน็ตอีกครั้ง ผู้เป็นแม่เคยกักบริเวณลูกสาว ไม่ให้เงินค่าขนม ไม่ให้ออกไปพบเพื่อน ลูกสาวจึงทะเลาะกับแม่อย่างรุนแรง จนผู้เป็นแม่เริ่มจะถอดใจกับปัญหาที่เจอ

ปัจจุบันลูกสาวเริ่มลด ละ การใช้เวลาอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ มาเป็นระยะ 4 เดือนแล้ว และเริ่มมีสัมพันธภาพที่ดีขึ้นกับคนในครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) มาลี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

ปัจจุบันอายุ 36 ปี

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตร 2 คน
เป็นผู้ชายทั้งคู่ คนโตอายุ 18 ปี บุตรคนเล็กอายุ 15 ปี

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่าบุตรชายคนโต เรียนหนังสือในระดับอุดมศึกษา และเช่าหอพัก อยู่กับเพื่อน มีพฤติกรรมการเล่นเกม คอมพิวเตอร์ ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่สนใจเรียนหนังสือ จนกระทั่งเมื่อปีที่แล้ว ลูกชายต้องลงทะเบียนเรียน ชั้นปี ที่ 1 ใหม่เพราะเวลาเรียนไม่พอ ผู้เป็นแม่ไม่เคยรับทราบปัญหามาก่อนเลย เพราะทุกครั้งที่ลูกชายกลับมาบ้าน เมื่อสอบถามเรื่องเรียนลูกบอกว่าไม่มีปัญหาเรื่องการเรียนทุกครั้ง จนกระทั่งผู้เป็นแม่ได้รับหนังสือแจ้งจากทางมหาวิทยาลัยว่าลูกชายหมดสภาพการเป็นนักศึกษาเนื่องจาก เกรดเฉลี่ยไม่ถึง จึงมาติดต่อที่มหาวิทยาลัย ปรากฏว่า ลูกชายไม่ได้ลงทะเบียน ทั้งที่ตนเองได้ให้เงินมาลงทะเบียนทุกครั้ง เมื่อสอบถามลูกชายยอมรับว่า เอาเงินลงทะเบียนไปใช้จนหมด บางส่วนเอาไปผ่อนส่งคอมพิวเตอร์ เพื่อจะได้มีเอาไว้เล่นเกมที่หอพักไม่ต้องไปที่ร้านเกม และไม่ไปเรียนหนังสือ เอาแต่เล่นเกมอยู่ที่ห้องนอนซึ่งเป็นพฤติกรรมเดียวกับเพื่อนที่พักห้องเดียวกัน ผู้เป็นแม่จึงให้ลูกชายออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน เพื่อให้กลับมาอยู่บ้าน เมื่อลูกชายมาอยู่บ้าน ยังคงทำตัวเป็นภาระกับครอบครัวเหมือนเดิม คือนอนตื่นสาย ไม่ช่วยงานบ้าน และชอบเล่นเกมอยู่ที่บ้านเหมือนเดิม ช่วงหลังคอมพิวเตอร์เสีย ลูกชายไม่ได้เล่นเกมจะหงุดหงิดมาก ต้องหาทางออกไปเล่นนอกบ้าน หรือไปบ้านเพื่อนให้ได้ ในตอนหลังเมื่อเล่นเกมไป เริ่มมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง เริ่มพาเพื่อนแปลกหน้าเข้ามาเล่นเกมในบ้าน มีการพนันเป็นเงิน ซึ่งทำให้ผู้เป็นแม่เริ่มไม่ไว้ใจ เพราะ แม่เคยเห็นลูกชายพยายามงัดลิ้นชักที่เก็บเงิน แต่ลูกชายปฏิเสธว่าไม่ได้งัด เพียงแต่จะเอามือถือที่อยู่ในลิ้นชักออกมาใช้

ปัจจุบันลูกชายได้ไปบวช อยู่ที่วัดใกล้บ้านได้ 2 เดือนแล้ว โดยครั้งแรกได้ตั้งใจบวชแค่ 7 วัน แต่เมื่อไปอยู่แล้ว เจ้าอาวาสที่วัดมาบอกตนว่าจะช่วยปรับนิสัยลูกชายให้ใหม่ โดยต้องให้อยู่ในระเบียบวินัยของศาสนา ผู้เป็นแม่ยินดีจะให้ลูกชายบวชต่อ และเมื่อบวชได้เพียง 14 วันลูกชายได้เอาคอมพิวเตอร์มาเก็บไว้ที่บ้าน เพราะเจ้าอาวาสไม่ให้เอาเข้าวัด ซึ่งตนแปลกใจที่ลูกชายยอมห่างจากการเล่นเกม และตอนที่ลูกมาบ้านดูมีอาการสำรวม สุขุม และสุภาพมากขึ้น แม่บอกว่า เป็นเพราะเจ้าอาวาสเป็นคนเคร่งครัดพระธรรมวินัย ได้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนและกวดขัน บุตรชายของตน ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี เพราะมีเด็กหลายคนที่ไปบวชแล้วนิสัยและพฤติกรรมดีขึ้น กลับไปเรียนหนังสือ บางคนบวชและเรียนไปด้วย ซึ่งตนหวังในใจว่าเมื่อลูกชายสึกออกมาจะกลับไปเรียนหนังสือใหม่อีกครั้ง

กรณีศึกษาที่ 5

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) น้อย

ปัจจุบันอายุ 34 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง มีบุตรชาย ปัจจุบันอายุ 12 ปี

ประสบการณ์

แม่เล่าให้ฟังว่า ตนเองและพ่อของเด็กเลิกกัน โดยพ่อของลูกได้เป็นคนรับผิดชอบและเลี้ยงดู ลูกชาย ส่วนตนเองนั้นได้ไปทำงานต่างจังหวัด นานๆ จะกลับมาเยี่ยมลูกและรับลูกไปเลี้ยงประมาณ 3-4 วัน เมื่อประมาณปีที่แล้ว เมื่อผู้เป็นแม่กลับมาเยี่ยมลูก พบว่าลูกมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวขึ้น ไม่คอยเชื่อฟัง และ

โมโหร้าย เอาแต่ใจตนเอง และระหว่างที่ไปพักอยู่กับแม่ มักจะขอเล่นเกมคอมพิวเตอร์อยู่ตลอดเวลา ไม่สนใจในการทำกิจกรรมอื่นๆ เหมือนเพื่อนในวัยเดียวกัน หากเล่นจะนิยมใช้ความรุนแรง และมีปัญหากับเพื่อนเสมอ หลายครั้งที่แม่สังเกตเห็นว่า เมื่อลูกชายได้เล่นเกมคอมพิวเตอร์จะไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น ถึงเวลากินข้าว เรียกจะไม่สนใจ และของเล่นที่ต้องการจะได้ คือ แผ่นเกมที่ออกใหม่เท่านั้น จึงได้โทรศัพท์ไปคุยกับผู้เป็นพ่อ ซึ่งผู้เป็นพ่อยอมรับว่าไม่มีเวลาพาลูกไปไหน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน จึงอนุญาตให้ลูกเล่นเกม เพราะเมื่อเล่นแล้วเด็กจะไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น และตนเองจะเป็นคนหาเกมใหม่ๆมาให้ลูกกลองเล่นทุกครั้งที่ลูกต้องการ ผู้เป็นแม่จึงขอเป็นฝ่ายเลี้ยงลูกเอง เพราะเห็นว่าถ้าปล่อยให้พ่อดูแลต่อไป เด็กต้องมีปัญหาแน่ ตอนแรกผู้เป็นแม่พยายามปรับเรื่องวินัยให้เกิดขึ้นในบ้าน เช่น ต้องตื่นนอนให้เป็นตรงต่อเวลา กินข้าวให้ตรงเวลา และให้เล่นเกมเมื่อทำการบ้านเสร็จแล้วโดยกำหนดให้เล่นวันละ 1 ชั่วโมงเท่านั้น ในตอนแรกเด็กมีพฤติกรรมต่อต้าน ไม่ยอมรับกติกาใดๆทั้งสิ้น แต่ผู้เป็นแม่พยายามให้ความใกล้ชิดและสนใจลูก เมื่อถึงเวลาเล่นเกมจะขอไปนั่งอยู่กับลูกให้ลูกอธิบายเกมให้ฟัง และชวนเด็กคุย บ่อยๆ นอกจากนั้นในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ ผู้เป็นแม่พยายามชวนลูกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน เช่น เดินเล่น ปลูกต้นไม้ และไปทำกิจกรรมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน และสร้างความรับผิดชอบโดยฝึกให้เด็กรักสัตว์ เป็นคนให้อาหารสุนัข อาบน้ำสุนัขเป็นต้น ช่วงปิดเทอมผู้เป็นแม่ส่งเด็กไปทำกิจกรรมการเข้าค่ายรักษ์ธรรมชาติฤดูร้อน ประมาณ 1 อาทิตย์ ซึ่งปรากฏว่า ลูกมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป ไม่ติดเกม และไม่ร้องขอเล่นเกม และชอบไปทำกิจกรรมข้างนอก รู้จักปรับตัว ไม่มีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่ก้าวร้าว และรู้จักรับผิดชอบตนเองมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 6

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ (นามสมมุติ) ทิพย์

ปัจจุบันอายุ 30 ปี

ความสัมพันธ์กับเด็กและเยาวชน เป็นมารดา

อาชีพ ค้าขาย

สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีบุตรชาย ปัจจุบันอายุ 13 ปี

ประสบการณ์

แม่เล่าว่าลูกชายชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์มาก โดยเริ่มต้นจากร้านเกม แถวโรงเรียน ลูกชายมักจะไปเล่นกับเพื่อน ในครั้งแรกไม่ได้เล่นเองแต่ไปเป็นดูคนอื่นเล่น ในตอนหลังขอไปเล่นเอง ผู้เป็นแม่อนุญาต จากนั้นบุตรชาย จะขอไปบ่อยขึ้น เกือบทุกวัน เริ่มจากวันละชั่วโมง ถ้าไม่ให้ไปเล่นจะแอบหนีไปเล่น ไม่อยากเรียนหนังสือ ใจจดจ่ออยู่กับว่าเมื่อไหร่จะเลิกเรียนเพื่อจะมาเล่นที่ร้านเกม เริ่มมีคำด่าเวลาที่ติดมาจากร้านเกม มาพูดที่บ้าน ชอบมีพฤติกรรมท้าทาย พูดเสียงดัง และขาดความอดทน ลูกชายเคยทะเลาะกับลูกพี่ลูกน้องวัยเดียวกัน และไปเอามีดจากในครัวจะมาฆ่าคนที่ทะเลาะด้วย ในตอนหลังลูกชายเอาจักรยานไปขายต่อเพื่อน แล้วบอกแม่ว่าเพื่อนยืมจักยานไป ตอนหลังจึงมารู้ว่าลูกชาย เอาเงินไปเล่นเกม และนอกจากนั้นยังติดเงินที่ร้านเกม ค่าชั่วโมง ค่าข้าว ค่าน้ำ และตนต้องเป็นคนไปใช้ให้ นอกจากนั้นยังชอบโกหก และเคยขโมยเงินแม่ไปเล่นเกมด้วย มาในช่วงหลังลูกชายบ่นปวดตา เมื่อไปเล่นเกมที่ร้านคอมพิวเตอร์ ไปอาเจียนที่ร้าน และมีอาการเวียนหัว ไม่สามารถกลับบ้านได้ต้องให้เพื่อนมาบอก ตนจึงไปดู และพาไปหาหมอ ซึ่งอาการเหล่านี้ เป็นอยู่ประมาณ สองวัน เพราะลูกชายใช้สายตามาก ประกอบกับความเครียดจากการเล่นเกม ไม่ได้กินอาหารกลางวันตรงเวลา จึงเกิดอาการดังกล่าว

ปัจจุบันกำลังอยู่ในช่วงปรับพฤติกรรมลูกให้เลิกเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ยกเว้นแต่ในกรณีที่ลูกมาขอ แต่จะไม่ให้ไปบ่อย ทุกครั้งที่ไปพ่อเด็กจะไปรอที่ร้าน และจะรับกลับบ้าน และหากิจกรรมอื่นทำแทน เช่น เตะเล่นฟุตบอลกับพ่อ เป็นต้น

จากกรณีศึกษาปัญหาเด็กติดเกม/พื้นที่เสี่ยง ทั้ง 6 กรณีศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาและนำเสนอ ตามประเด็นการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

3.ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และนำไปสู่พฤติกรรมการติดเกม มีสาเหตุดังนี้

1. ผู้ปกครองมีการเลี้ยงดูที่อิสระเกินไปไม่สนใจพฤติกรรม และไม่มีเวลากำกับดูแล ส่งผลให้เด็กขาดระเบียบวินัย การยับยั้งชั่งใจ การควบคุมตัวเอง

“เขาอยู่กับยายเป็นส่วนมาก บางทียายตามใจ ถึงเวลากิน ไม่หิว ยังไม่กิน ไม่ว่า ไปเล่นบ้านเพื่อน เย็นแล้วไปตามไม่กลับ รอจนหลานเล่นเสร็จ อยากได้ของเล่นร้องไห้ ซื้อให้ ไม่เคยบังคับ” (สัมภาษณ์ ริน)

“ตอนเรียนอยู่ที่บ้าน ไม่เคยให้ต้องช่วยงานบ้าน พี่ทำเองหมด ลูกไม่เคยต้องได้ทำ มีหน้าที่เรียนอย่างเดียว เพื่อนที่เขาคบก่อนไปเรียนในเมือง ก็เป็น

เด็กดี พี่เลยไม่ได้ถามเขามาก เพราะเห็นเขารับผิดชอบตัวเองได้” (สัมภาษณ์ มาลี)

“พี่ไม่ค่อยไปวุ่นวายกับลูกมาก กลัวเขารำคาญ บางทีพี่สงสัยว่าทำไมดึกๆไม่หลับไม่นอน คุยอะไรกันหนักหนา แต่ไม่ได้ถาม” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

2. ครอบครัวไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และเหมาะสมกับความต้องการของเด็กตามวัย

“บ้านพี่ไม่มีกิจกรรมอะไรเลย ทำด้วยกันเลย ต่างคนต่างอยู่ เวลาไม่ค่อยตรงกัน ขนาดดูทีวีห้องใครห้องมัน” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

“เขาโตแล้ว ไม่อยากให้แม่วุ่นวาย ชอบอยู่กับเพื่อนมากว่า แล้วพี่ต้องมีงานทำ พอยิ่งเขาไปเรียนในเมือง นานๆกลับมาที กลับมาก็ไม่จะอยู่บ้านไปหาเพื่อน” (สัมภาษณ์ มาลี)

“วัยเขาเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น ชอบเรียนรู้ พี่เลยพยายามให้เขาทำกิจกรรมกลางแจ้ง ที่มันให้เขาได้เรียนรู้จะตื่นเต้นเหมือนเล่นเกม” (สัมภาษณ์ น้อย)

“พี่ได้ความคิดนี้จากเพื่อนที่สมัยก่อนลูกเขาติดอ่านการ์ตูน เขาให้ลูกไปทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ช่วยดึงความสนใจเด็กไปจากการ์ตูนที่อ่าน ซึ่งได้ผล ตอนนี้ลูกเขาเรียนมหาลัยแล้ว เขาผ่านช่วงนั้นแล้ว แต่พี่ยัง เลยลองให้ไปเรียนเทควันโดดู เพราะสังเกตเกมที่เขาเล่น มันเป็นเกมต่อสู้แบบบู๊ล้างผลาญ เลยลองดูเผื่อจะเข้ากับเขา อย่างน้อยก็ยังได้ออกกำลังกายได้เจอเพื่อนเจอคนอื่นบ้างดีกว่านั่งเล่นเกมที่ร้าน” (สัมภาษณ์ ริน)

3. ครอบครัวขาดการส่งเสริมความเชื่อมั่น การภาคภูมิใจในตัวเองให้กับเด็กและเยาวชน ส่งผลให้เด็กและเยาวชน ต้องการการยอมรับ จากคนรอบ

ข้าง จึงมีพฤติกรรมติดเกม เพราะการเล่นเกม ทำให้เด็กได้รับการยอมรับเมื่อได้รับชัยชนะ

“เขารู้สึกดีที่เวลาไปร้านเกม แล้วคนอื่นรู้จักเขา ชวนเขาออนไลน์เล่นเกมด้วย พอชนะจะ คุยกันในร้าน ใครแน่ กว่าใคร แล้วเจอกันในเกม พอชนะ เพื่อนๆจะยอมรับ แต่พอกลับมาบ้านเขาเป็นเด็กธรรมดาคนหนึ่ง ที่ต้องทำตามที่เราบอก กินข้าวหรือยัง อาบน้ำหรือยัง ทำการบ้านหรือยัง ถูกว่า ถูกตำหนิ” (สัมภาษณ์ ริน)

“เคยถามเขาไม่คิดจะออกไปเดินดูอะไรข้างนอกเหรอ วันเสาร์อาทิตย์ เอาแต่อยู่หน้าจอ เคยชวนแต่เขาไม่สนใจ พี่ก็ไม่เห็นเขาจะชอบทำอะไรนอกจากอยู่หน้าจอ พี่ไม่รู้จะทำยังไง ชวนครั้งหนึ่งแล้ว ครั้งสองแล้ว เขาไม่ไปหลังๆเลยไม่ได้ชวน” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

“ตอนที่เขาอยู่กับย่า วัยมันต่างกันบางทีเขาพูด เขาทำอะไร มันสื่อกันไม่ได้ พอมาเจอเกม เลยติดใจ ทำอะไรได้ทุกอย่างในเกม แต่ในชีวิตจริงเขาทำไม่ได้ เขาอยากเป็นใครก็ได้เป็น จะโลดโผนอย่างไงก็ได้” (สัมภาษณ์ น้อย)

2. กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครอง พบว่า กระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ปัญหาเด็กติดเกม และพื้นที่เสี่ยงคือ

1. ผู้ปกครองควรศึกษาและมองให้เห็นปัญหา ทำการค้นหา สาเหตุการติดเกมของเด็กและเยาวชนให้เจอ เช่น บางคนติดเพราะไม่มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ บางคนติดเกมเพราะในครอบครัวไม่ได้ให้การยอมรับ หรือบางคนติดเพราะต้องการความตื่นเต้นเร้าใจ เมื่อทำความเข้าใจแล้วจึงแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด อีกทั้งผู้ปกครองต้องยอมรับว่าว่าการติดเกมจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ส่งผล

กระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว การสั่งสมความรุนแรง และทำให้เด็กขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่งผลกระทบในด้านอื่นๆ ตามมาอีก

“อย่างที่ลูกพี่ติด เขาไม่มีเพื่อน กลับจากโรเรียน เขาเจอแต่ยาย กลับบ้านไม่มีอะไรทำจะไปเล่นนอกบ้านไม่ได้ มันคงน่าเบื่อสำหรับเด็กๆ พอเขาไม่มีเพื่อน เราต้องหาเพื่อน หากิจกรรม หาสังคมให้เขา ใช่ ที่ร้านเกมมีเพื่อน มีกิจกรรม แต่สังคมไม่ดี พี่ก็พยายามแก้ให้ตรงกับปัญหาที่พี่เจอ” (สัมภาษณ์ ริน)

“คิดว่าเขาไม่มีกิจกรรมที่มันน่าสนใจกับวัยเขา เล่นแต่เกมอยู่อย่างเดียว พอได้มาวิ่งเล่น ไปเจอเพื่อนรุ่นเดียวกัน ได้เลี้ยงหมา รับผิดชอบ ได้อยู่กับธรรมชาติ เลยดีขึ้น” (สัมภาษณ์ ริน)

2. ผู้ปกครองต้องลดโอกาสการเข้าถึงคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต เพราะถ้าเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย โอกาสในการลด ละ เลิก จะเป็นไปได้ยาก และควรทำควบคู่ไปกับการพยายามสร้างกิจกรรมที่เด็กสนใจ และพยายามชักชวนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

“พี่เอาคอมพิวเตอร์ออกมาไว้ที่ ห้องดูทีวี ไม่ให้เอาไว้ในห้องนอน บอกเขาว่า แม่ต้องใช้ทำงานด้วย พอเอาออกม รู้สึกว่าดีขึ้น ตรงที่เรารู้ว่าวันหนึ่งๆเขาใช้เวลาอยู่กับเกมนานเท่าไหร่ เพราะถ้าอยู่ ในห้องเราไม่รู้เลยว่าทำอะไร” (สัมภาษณ์ จินดา)

“พี่เคยให้เขาตัดสัญญาณเน็ตที่บ้าน เพราะไม่ไหวแล้ว ห้ามอย่างไงก็เล่น ทั้งคืนเลยนะ ไม่หลับไม่นอน ไม่รู้ว่าอยู่ได้ไง” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

“เลิกเรียนตอนเย็น ไม่ต้องไปรอแม่ที่ร้านเกมแล้ว ไม่ชอบเรียนหนังสือ ไม่อยากเรียนพิเศษตอนเย็น ไม่เป็นไรไม่ต้องเรียน ให้ไปเรียนเทควันโด เดือนละ 300 บาท เรียนอาทิตย์ละ 2 วัน ที่เหลือถ้าอยากไปซ้อมเอง ครูเขาไม่ว่า เพราะพี่เล่าให้ครูฟังว่าเด็กติดเกมนะ ครูเขาจะช่วยช่วงแรกๆดูเฉยๆ ถึงเวลาไป ก็ไป ตอนหลังๆ ถ้าก่อนถึงวันเรียน จะเตรียมเสื้อผ้าใส่ถุงเอง ดูเขา

กระตือรือร้น แล้วเขาห่างเกมไปเลย เสาร์อาทิตย์เขามีไปแข่งที่ไหนเขาจะไปกับครู กับเพื่อน พี่ก็ตามไปดูบ้าง เริ่มรับผิดชอบ รู้ว่าตัวเองต้องทำอะไร มีงานส่งครูตรงเวลา ครูที่โรงเรียนชม ว่าดีขึ้น" (สัมภาษณ์ อรัญญา)

3. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาเด็กติดเกม มีดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องเอาใจใส่ และ สื่อสารกับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และนำไปสู่การสร้างกฎกติการ่วมกัน

"การทิ้งลูกให้เล่นเกม โดยที่คิดว่าไม่เป็นไร อันนี้ผิดมาก เพราะพี่โดนกับตัวเองรู้เลยว่า เราไม่ได้เอาใจใส่เขาเท่าที่ควร เห็นเขาอยู่ร้านเกม คิดแค่ว่าลูกอยู่นั้นดีกว่า ออกมาข้างนอก ไม่ได้รู้เลยว่าข้างใน เนี่ยตัวร้าย พี่เคยไปตามลูกที่ร้านเกม เห็นแล้วสะท้อนใจเลย กลับมาบ้านตั้งใจเด็ดขาด เป็นไงเป็นกัน ต้องดึงลูกออกมาให้ได้ จากที่แต่ก่อนส่งลูกข้ามถนนหน้าโรงเรียน พี่เดินไปส่งหน้าห้องเรียนเลย มารับก่อนเวลา พาลูกไปตลาดด้วย ไม่รับเฝ้าไข้พิเศษเลย อยากให้เขารู้ว่าเรารักเขานะ เหมือนอยากไถ่โทษที่ผ่านมา เราทำแต่งาน ไม่สนใจเขาเท่าที่ควร" (สัมภาษณ์ ริน)

"พี่บอกเขาว่าถ้าจะเล่นเกม เล่นเฉพาะวันเสาร์กับอาทิตย์ เท่านั้น แล้วเล่นได้ไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมง เขาบอกแล้วที่เหลือหล่ะ จะให้เขาทำอะไร พี่เลยบอกคุยกัน ดูทีวีด้วยกัน ปลูกต้นไม้ อาบน้ำหมาด้วยกันสองคนแม่ลูกไง แรกๆเขาไม่ยอม ชวนทำอะไร เฉย พี่ใจแข็ง อย่างไงไม่ให้เล่นเกินเวลา ที่ตกลงกัน ตอนหลังเห็นเราปลูกต้นไม้ อาบน้ำหมา เริ่มมาช่วย" (สัมภาษณ์ น้อย)

“เริ่มดีขึ้น ตอนที่เราเข้าหาเขา พยายามเข้าใจว่าเขาคุมตัวเองไม่ได้ ไม่ด่า ไม่ว่าแล้ว พยายามบอกทุกครั้งว่า แม่รักหนูนะ อยากคุยกับหนู ไม่อยากให้หนูอยู่แต่หน้าจอ เขาเองพยายามลดลง บางทีเราเข้าไปกอดตอนเขาอยู่หน้าจอ ถามเขาคุยอะไรกัน แม่อยากรู้เล่าให้ฟังหน่อย แรกๆ เฉย หลังๆ เริ่มมาเล่าเองเลย เราจะให้แง่คิดเวลาเขาคุย พี่ว่าเขาดีขึ้นมาก” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

ปัจจัยความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนปัจจัยเงื่อนไขความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนติดเกม พื้นที่เสี่ยง มีดังนี้

1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เช่น การมองว่าการติดเกมเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตามวัย เมื่อเด็กโตขึ้นพฤติกรรมเล่นเกม จะหายไปเอง หรือเด็กจะเบื่อเล่นเกมไปเอง ซึ่งการขาดความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ส่งผลให้การแก้ไขปัญหา เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง ขาดความต่อเนื่อง และนำไปสู่การสั่งสมของปัญหาในระยะยาว

“อย่างที่บอกเขาอยู่กับพ่อ พ่อเขาไม่ได้เอาใจใส่ พ่อเขาทำงานตลอด 7 วัน ไม่มีเวลาให้ลูก ลูกอยู่บ้านกับปู่ย่า เล่นเกมไป พ่อเขาบอกเดี๋ยวโตขึ้นก็คงเลิกไปเอง” (สัมภาษณ์ น้อย)

“ตอนแรกที่ตัดสินใจซื้อคอมให้เขา คิดว่า อย่างน้อยเล่นที่บ้าน คงไม่เป็นไร ทีนี้ไปใหญ่เลยเหมือนเรายิ่งทำร้ายลูก พฤติกรรมหนักกว่าเดิมอีก คือเราแก้ไขอย่างนี้ได้ ไปเกิดอย่างอื่นอีก ยอมรับว่าเราเองไม่รอบคอบ ไม่รู้เลยว่าจะต้องทำอย่างไรบ้าง” (สัมภาษณ์ ริน)

2. การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เช่น การกักบริเวณเด็ก การขังเด็กไว้ในห้อง การทำโทษโดยการตี และการดุด่าว่ากล่าวอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น จะยิ่งทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต่อต้านรุนแรง และไม่ส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหา

“พี่ทำมาทุกอย่าง ไม่ให้เงิน ขังไว้ในบ้าน ยังปีนรั้วออก ไปตามร้านเกม เขาไม่กลับ ต้องให้หมดเกมก่อน เรายิ่งแรงเขาแรงตอบ” (สัมภาษณ์ จินดา)

“ยายเขาจะบ่นหลาน บ่นทุกวัน จนหลานชาชิน เริ่มเถียง เริ่มด่ายาย กริยาเหมือนเด็กที่เคยเราเห็นในร้านเกมเลย พาลว่าที่ไปเล่นเกมเพราะเบื่อยาย ไม่อยากกลับบ้าน ไปอยู่กินนอนร้านเกมเลย” (สัมภาษณ์ ริน)

“เคยไปตามที่ร้านเน็ต พี่โกรธจนตัวสั่นไปหมด ลากกลับบ้าน มาถึงบ้านทั้งว่า ทั้งตี เขาทำตัวแข็ง ไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น เรายิ่งโมโห” (สัมภาษณ์ อรัญญา)

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการถอดบทเรียนความรู้ด้านครอบครัวเพื่อพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ภาคเหนือตอนบน โดยได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ปัญหาเพศสัมพันธ์ ปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่/สิ่งเสพติด และปัญหาเด็กติดเกม/ พื้นที่เสี่ยง สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม กับกรณีศึกษาทั้งหมด ได้ดังนี้

1. ปัญหาเพศสัมพันธ์
2. ปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน
3. ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
4. ปัญหาการดื่มเหล้าและสูบบุหรี่/สิ่งเสพติด
5. ปัญหาเด็กติดเกม/ พื้นที่เสี่ยง

1. ปัญหาเพศสัมพันธ์

จากการศึกษาปัญหาเพศสัมพันธ์ ของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน สามารถสรุปได้ดังนี้

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนมีดังนี้

1. การที่ผู้ปกครองไม่สามารถปรับแนวคิด และวิธีการอบรมเลี้ยงดูให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
2. ผู้ปกครองไม่สามารถปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของเด็กและเยาวชน ในกระแสสังคมที่เปลี่ยนไป

3. ผู้ปกครองมีทัศนคติที่ยอมรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยไม่ตระหนักว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาตามมา

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า กระบวนการและ วิธีการในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น สรุปได้ดังนี้

1. ให้ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหาทุกฝ่าย ได้รับรู้สภาพปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

2. การเจรจาตกลงต้องอยู่บนพื้นฐานของความพยายามและต้องการแก้ไขปัญหาของทุกฝ่ายร่วมกัน

3. การสร้างความมั่นใจให้เด็กและเยาวชน ว่าสามารถจะก้าวผ่านปัญหาไปได้ และสามารถกลับไปใช้ชีวิตในครอบครัวได้อย่างปกติสุข

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยที่ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น ครอบครัวมีวิธีการดังนี้

ปัจจัยที่มาจากครอบครัว /ผู้ปกครอง

1. เมื่อผู้ปกครองรับรู้ว่าเกิดปัญหาต้องไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา มีสติให้มากที่สุด

2. ให้เด็กและเยาวชนที่เป็นเจ้าของปัญหามีส่วนร่วมในตัดสินใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น

3. ครอบครัวควรให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือก และยอมรับการตัดสินใจนั้น

4. ครอบครัวทั้งสองฝ่ายควรให้การช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาไม่ตอกย้ำความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

ปัจจัยความล้มเหลว ในการแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกันของผู้ปกครองพบว่า ปัจจัยที่ล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นก่อนวัยอันควรนั้น มีดังนี้

1. การที่ผู้ปกครองทั้งสองฝ่ายไม่เข้ามาร่วมในการรับรู้และร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2. การไม่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาทั้งสองฝ่าย ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในแก้ไขปัญหา และไม่เคารพการตัดสินใจของเด็กต่อการแก้ไขปัญหา

3. การแก้ไขปัญหาที่นึกถึงหน้าตาทางสังคม เป็นหลัก เช่น ต้องเอาเด็กออก เพราะอาย

4. ขาดทัศนคติในเชิงบวกต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5. การสร้างเงื่อนไขและกดดันเพื่อให้เกิดการตัดสินใจ ไม่ให้อิสระในการเลือก

2. ปัญหาการฆ่าตัวตายของ เด็กและเยาวชน

จากการศึกษาปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดลำปาง สามารถสรุปได้ดังนี้

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน จนนำไปสู่การพยายามฆ่าตัวตายนั้น มีสาเหตุมาจากครอบครัว คือ

1. ผู้ปกครองไม่ได้สอนให้เด็กและเยาวชนคิด แก้ไขปัญหาในเชิงสร้างสรรค์

2. ความฉลาดรู้ทางอารมณ์ของเด็กในการรับมือกับสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีน้อย

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครองพบว่า กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตาย มีดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาที่เด็กและเยาวชนพบ เพราะการฆ่าตัวตายเป็นสัญญาณที่บอกให้ครอบครัวรู้ เด็กต้องการความช่วยเหลือเยียวยาจากครอบครัว

2. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนรู้สึกถึงความผูกพันความรัก ความเอื้ออาทร ความเอาใจใส่ที่ครอบครัวมีต่อตนเอง

3.ครอบครัวควรให้กำลังใจ สร้างความมั่นใจในการดำเนินชีวิต

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปกครอง พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

ปัจจัยที่มาจากบุคลิกภาพส่วนตัวของเด็ก

ปัจจัยที่มาจากครอบครัว /ผู้ปกครอง

1. การยอมรับว่าการพยายามคิดฆ่าตัวตายนั้นสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากครอบครัว

2. วิธีการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว

2.1 ควรเลี้ยงดูโดยให้โอกาสในการคิดและตัดสินใจ ให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ การมองเห็นปัญหาและเข้าใจด้วยตนเอง ซึ่งไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

2.2 ครอบครัวควรสร้างภูมิคุ้มกัน การยอมรับความผิดหวังที่จะเกิดขึ้นในชีวิต

2.3 ควรนำหลักธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่หลักธรรมที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เมื่อเกิดปัญหา

2.4 การเลี้ยงดูไม่ควรเข้มงวดจนเกินไป และควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกฎระเบียบ ที่สร้างขึ้นภายในครอบครัว

3 สัมพันธภาพในครอบครัว

4 การสื่อสารในทางสร้างสรรค์ระหว่างกันในครอบครัว

5 ความสามารถในการปรับตัวของสมาชิกครอบครัวต่อปัญหาและความเครียด

ปัจจัยทางสังคมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

1. การมีหน่วยงานสำหรับให้คำปรึกษา และพูดคุยกับผู้ปกครองที่มีเด็กและเยาวชนในปกครองพยายามฆ่าตัวตาย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้และเข้าในสภาพปัญหามากขึ้น สามารถนำเอาความรู้ดังกล่าวที่ได้รับการแนะนำมาปรับใช้ในครอบครัว

2. สถาบันทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันสื่อมวลชนฯลฯ ควรร่วมเร่งสร้างและปลูกฝังทัศนคติในการแก้ไขปัญหาชีวิตของเด็กและเยาวชนในเชิงบวก อย่างสร้างสรรค์

3. ชุมชนและสังคมควรมีบทบาทที่สำคัญในการดูแลสอดส่องและร่วมกันบำบัดเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตายกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติ

ความล้มเหลวของการแก้ไขปัญหาการพยายามฆ่าตัวตายของเด็กและเยาวชน มีสาเหตุมาจากปัจจัยดังนี้

1. ผู้ปกครองสังเกตไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงของปัญหา ที่เกิดขึ้น

2. การที่ผู้ปกครองขาดทักษะในการสื่อสารที่ดี ใช้คำพูดที่ท้าทาย หรือ คำพูดที่ทำให้เกิดให้ความรู้สึกด้านลบ

3. ผู้ปกครองขาดองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ความรุนแรงของปัญหา

3 ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาปัญหาการกระทำผิด ของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่จังหวัดน่าน สรุปได้ดังนี้

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน จนนำไปสู่การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีสาเหตุมาจากครอบครัว คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว แบบปล่อยปละละเลย รวมไปถึงการเลี้ยงดูในลักษณะอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสม

2. เด็กและเยาวชนเติบโตมาในครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู โดยใช้ความรุนแรง เช่น คำพูด การตี การด่า การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ส่งผลให้เด็กเห็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นและซึมซับโดยไม่ตัว และเกิดความรู้สึกเก็บกดกังวลใจ หวาดกลัว ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์

3. การที่เด็กไม่ได้รับการยอมรับในครอบครัว ส่งผลให้เด็กต้องการการ ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน คือต้องแสดงพฤติกรรมที่กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับ

4. ครอบครัวมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก การชกต่อยกันของเด็กผู้ชายเป็นเรื่องปกติ หรือการทะเลาะวิวาทเป็นเรื่องของศักดิ์ศรี เป็นการสอนให้เด็กสู้คน เป็นต้น

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดเรียนพบว่ากระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมและแก้ไขปัญหา การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาและพยายามดึงเยาวชนออกจากปัญหาอย่างค่อยเป็นไปค่อยไป

2. การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ

3. ให้การยอมรับเด็ก เพื่อสร้างให้เด็กมีพื้นที่ยืนทางสังคม

4. การสร้างให้เด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจและสร้างโอกาสในการใช้ชีวิตอีกครั้ง

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนร่วมกัน ของกลุ่มผู้ปกครอง พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น มีดังนี้

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

1. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กต้องทำอย่างต่อเนื่อง และใช้เวลานาน ดังนั้น พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองจึงต้องใช้ความอดทน ในการปรับตัวของเด็ก เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆฝ่าย ซึ่งต้องทำงานให้สอดคล้องไปพร้อมๆกัน เช่น สถานศึกษา ครอบครัว และสังคม

3. การพยายามให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมและสังคมที่ดี โดยให้ห่างจากปัจจัยที่เป็นสิ่งเร้าในการกระทำผิด

4. ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจในความคิด ความรู้สึกและพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งจัดพื้นที่และกิจกรรมเพื่อให้เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างการยอมรับในตัวเด็กและเยาวชนขึ้น

4. ปัญหาการดื่มเหล้า และสูบบุหรี่

จากการศึกษาปัญหาการดื่มเหล้า สูบบุหรี่/ยาเสพติด ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัด จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

1. ปัจจัยจากตัวผู้เสพการใช้สารพติดในกลุ่มเยาวชน มาจากตัวของเยาวชนเองที่ นำไปสู่สาเหตุการใช้สารเสพติด เช่น ความต้องการอยากรู้อยากลอง การต้องการการยอมรับ และไม่ต้องการรู้สึกแปลกแยกจากเพื่อนในกลุ่ม ทัศนะคติของเยาวชน มองว่าการริลองสารเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ร้ายแรง

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม พบว่านอกเหนือจากปัจจัยที่เกิดจากตัวของผู้เสพเองแล้ว ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การใช้สารเสพติดของเยาวชน

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็ก และเยาวชน

1. ต้อง ให้เด็กและเยาวชน ลด ละ เลิก จากปัญหายาเสพติด โดยการสร้างแรงจูงใจ การกระตุ้นและให้กำลังจากครอบครัว

2. การพยายามให้เด็กและเยาวชนมีอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะไปกระตุ้นการใช้สารเสพติดของเด็กและเยาวชน เช่น หลีกเลี่ยงการอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ยังมีพฤติกรรมกินเหล้า สูบบุหรี่ หรือเสพยาบ้า เป็นต้น

3. พัฒนาการสื่อสารในทางสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นภายในครอบครัว เพื่อนำไปสู่ความสุขทางสุขภาพจิตในการอยู่ร่วมกัน ในครอบครัว

4. ควรมีการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่า ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไข มีดังนี้

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

4.1. ครอบครัวควรมีทัศนคติ และตระหนักว่าปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญในการแก้ไข ต้องทำความเข้าใจในปัญหาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหา

4.2. ครอบครัวควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน

4.3. การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว เพื่อนำไปสู่ การเลี้ยงดูอบรมเด็กให้มีการพัฒนารอบด้านที่เหมาะสมตามวัย เช่น การเอาใจใส่ ดูแล และเอื้ออาทรต่อกันให้กำลังใจและสร้างความรักความอบอุ่นขึ้นในครอบครัว พัฒนาการสื่อสารที่ถูกต้องต่อกันให้เกิดขึ้นในครอบครัว ให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ควบคู่ไปกับความรู้และพัฒนาการด้านอื่นๆด้วย เช่น ความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์

5. ปัญหาเด็กติดเกม / พื้นที่เสี่ยง

จากการศึกษาปัญหาเด็กติดเกมและพื้นที่เสี่ยง ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดพะเยา สรุปได้ดังนี้

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และนำไปสู่พฤติกรรมการติดเกม มีสาเหตุดังนี้

1. ผู้ปกครองมีการเลี้ยงดูที่อิสระเกินไปไม่สนใจพฤติกรรม และไม่มีเวลากำกับดูแล ส่งผลให้เด็กขาดระเบียบวินัย การยับยั้งชั่งใจ การควบคุมตัวเอง

2. ครอบครัวไม่มีการส่งเสริมกิจกรรมที่นำไปสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และเหมาะสมกับความต้องการของเด็กตามวัย

3. ครอบครัวขาดการส่งเสริมความเชื่อมั่น การภาคภูมิใจในตัวเองให้กับเด็กและเยาวชน

กระบวนการและวิธีการที่ครอบครัวใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครอง พบว่า กระบวนการและวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ปัญหาเด็กติดเกม และพื้นที่เสี่ยงคือ

1. ผู้ปกครองควรศึกษาและมองให้เห็นปัญหา ทำการค้นหา สาเหตุการติดเกมของเด็กและเยาวชนให้เจอ เช่น บางคนติดเพราะไม่มีกิจกรรมอย่างอื่นทำ บางคนติดเกมเพราะในครอบครัวไม่ได้ให้การยอมรับ หรือบางคนติดเพราะต้องการความตื่นเต้นเร้าใจ เมื่อทำความเข้าใจแล้วจึงแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด

2. ผู้ปกครองต้องลดโอกาสการเข้าถึงคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต เพราะถ้าเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย โอกาสในการลด ละ เลิก จะเป็นไปได้ยาก และควรทำควบคู่ไปกับการพยายามสร้างกิจกรรมที่เด็กสนใจและพยายามชักชวนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม

ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จและความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนจากผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาเด็กติดเกมคือ ผู้ปกครองต้องเอาใจใส่และ สื่อสารกับเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและนำไปสู่การสร้างกฎกติการ่วมกัน

ปัจจัยความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาและถอดบทเรียนปัจจัยเงื่อนไขความล้มเหลวของครอบครัวในการพัฒนาส่งเสริมและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนติดเกม พื้นที่เสี่ยง มีดังนี้

1. ผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เช่น การมองว่าการติดเกมเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตามวัย เมื่อเด็กโตขึ้นพฤติกรรมเล่นเกม จะหายไปเอง หรือเด็กจะเบื่อเล่นเกมไปเอง ซึ่งการขาดความรู้ความเข้าใจดังกล่าว ส่งผลให้การแก้ไขปัญหา เป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง ขาดความต่อเนื่อง และนำไปสู่การสั่งสมของปัญหาในระยะยาว

2. การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เช่น การกักบริเวณเด็ก การขังเด็กไว้ในห้อง การทำโทษโดยการตี และการดุด่าว่ากล่าวอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น จะยิ่งทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต่อต้านรุนแรง และไม่ส่งผลดีต่อการแก้ไขปัญหา

การศึกษาเชิงลึก
รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน

ดร.ธนวิทย์ บุตรอุดม

ดร.ดวงใจ ปีเย่

โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด

Child Watch ภาคเหนือตอนบน

ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

โดยการสนับสนุนของ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

สถาบันรามจิตติ

กุมภาพันธ์ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ ปัจจัย และรูปแบบในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน 9 แห่ง ในเขตอำเภองาว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา เขตอำเภอห้างฉัตร ได้แก่ เทศบาลตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด เทศบาลตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน และเทศบาลนครเชียงราย โดยได้กำหนดวิธีการวิจัย ได้แก่ การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ การจัดสนทนากลุ่ม และการจัดประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา มีดังนี้

1. กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรณีศึกษา โดยส่วนใหญ่แล้วยังขาดกระบวนการในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งทำให้ขาดทิศทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ชัดเจนเป็น

รูปธรรม โดยทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญกับทิศทางการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานมาเป็นอันดับต้นๆ ส่วนการพัฒนาทางสังคม โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนได้รับความสำคัญในระดับที่รองลงมา โดยจะพิจารณาได้จากสัดส่วนของงบประมาณที่เน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนจะมีสัดส่วนที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกันงบประมาณการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้แล้วยังมิได้มีการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยส่วนใหญ่เป็นการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาตามภารกิจพื้นฐานโดยทั่วไปหรือกำหนดยุทธศาสตร์ตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดทำแผนงาน/โครงการ / กลยุทธ์ตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดโดยส่วนใหญ่ได้กำหนดโครงการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนไว้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านสังคม โดยมิได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนอย่างเด่นชัด สำหรับระบบการติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรณีศึกษา พบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งเท่านั้นที่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดในการตรวจสอบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้อย่างชัดเจน และสามารถวัดผลได้ ซึ่งส่งผลต่อการทบทวนโครงการสำหรับปีต่อไป

2. ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน ได้แก่ ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ปัจจัยด้านผู้บริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหาร สำหรับปัจจัยด้านการริหารงานภายในองค์กรได้แก่ การวางแผน การ

จัดองค์กร การบริหารคน งบประมาณ และระบบการติดตามประเมินผล เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนประสบผลสำเร็จ สำหรับปัจจัยภายนอกองค์การ ได้แก่ นโยบายของรัฐ การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในด้านงบประมาณและด้านวิชาการ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของเด็กและเยาวชนโดยเด็กและเยาวชนเอง จะนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ที่สามารถตอบสนองกับความต้องการและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ ส่วนปัจจัยด้านสุดท้ายที่มีความสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูล จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่สามารถตอบโจทย์ที่เป็นปัญหาและความต้องการในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

3. รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า รูปแบบกิจกรรมตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาพรวมมีลักษณะ ดังนี้ รูปแบบกิจกรรมด้านการศึกษา โดยเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษา รูปแบบกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนมีการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ รูปแบบกิจกรรมด้านประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุน รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ท้องถิ่น รูปแบบการจัดกิจกรรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดกิจกรรมขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเน้นการส่งเสริม การพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รูปแบบกิจกรรมตามภารกิจ เป็นการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาในหลายๆด้านทั้งในส่วนที่เป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

4. ข้อเสนอแนะการกำหนดรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย รูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเด็กเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ที่เน้นการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ การพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน และมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างเด่นชัด ยุทธศาสตร์ที่เน้นการส่งเสริมและการพัฒนา เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นกระบวนการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นเพิ่มขีดความสามารถและสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถในทุกๆด้าน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถทางกายและความสามารถทางจิตใจ ยุทธศาสตร์ที่เน้นการป้องกันเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชนที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยเป็นการดำเนินยุทธศาสตร์ในเชิง “รุก” เป็นการป้องกันก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วม เป็นบทบาทที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ยุทธศาสตร์ที่เน้นการบูรณาการ โดยสร้างการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึกร่วมกัน ช่วยกันส่งเสริมดูแลรักษา และป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน รวมถึงองค์กรเครือข่ายนอกชุมชน และยุทธศาสตร์ตามภารกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนตามที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมายรวมถึงการได้รับงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อดำเนินการตามภารกิจนั้นๆ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน เป็นการวิจัยจากกรณีศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงรายจำนวน 17 องค์กร เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้จาการวิจัยมานำเสนอแนวทางในการจัดทำ ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันรามจิตติ โครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด (Child Watch) ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา (ศศล.) มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำลอง คำบุญชู และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย และขอขอบคุณคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ เด็กและเยาวชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 17 แห่ง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนให้มีความเหมาะสมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ธนวิทย์ บุตรอุดม

ดวงใจ ปีเย่

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ก

กิตติกรรมประกาศ

ง

สารบัญ จ

บทที่ 1 บทนำ **1**

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3

1.3 ขอบเขตการวิจัย 3

1.4 วิธีการวิจัย 4

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น 4

1.6 ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา 5

บทที่ 2 กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

21

2.1 กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน 21

2.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนา 22

2.3 การกำหนดทิศทางการพัฒนา 22

2.4 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนา 29

2.5 การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ 39

2.6 การกำหนดตัวชี้วัด การติดตาม ประเมินผล และ

การทบทวนยุทธศาสตร์ 45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3 ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย 51

3.1 ปัจจัยภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 52

3.2 ปัจจัยภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 58

บทที่ 4 รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 67

4.1 รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 67

4.2 ข้อเสนอแนะรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 69

4.3 ปัญหาการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน 72

4.4 ข้อเสนอแนะ 73

เอกสารอ้างอิง 71

ภาคผนวก

ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนล้านนา
Lanna Research Center for Children and Youth Development

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญ ที่มาของปัญหา

ภายใต้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนทั้งในด้านที่เป็นโอกาสและด้านที่เป็นอันตรายต่อการพัฒนา โดยที่เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อประเทศ เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์และวิถีความเป็นประเทศ จึงสมควรได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น จะต้องอาศัยแนวทางและเงื่อนไขหลายประการเพื่อผลักดันให้ทุกภาคส่วนในสังคม ตลอดจนกลไกการบริหารทุกระดับให้มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จากข้อมูลโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนปี 2549 – 2550 สภาวการณ์เด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน จะพบความสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น จังหวัดใดมีอัตราการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้างสูง จำนวนเด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่สูง มีจำนวนพื้นที่เสี่ยงมาก จำนวนเด็กและเยาวชนที่ดื่มเหล้า เสพสื่อลามก มีเพศสัมพันธ์ เล่นการพนัน ก็มีจำนวนสูง และมีเด็กถูกละเมิด ถูกทำร้ายร่างกาย เด็กแรกรับเข้าสถานพินิจ เด็กพยายามฆ่าตัวตาย เด็กบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์ เด็กขอเข้ารับการบำบัดยาเสพติด เด็กและเยาวชนสตรีที่มาทำคลอด จะมีจำนวนสูงด้วย

การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่และการได้รับความคุ้มครองจากครอบครัวและสังคมให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่มีทักษะในการดำรงชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและคำนึงถึงสังคมส่วนรวมกระบวนการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณภาพที่ดีสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จำเป็นต้องมีการพัฒนาแบบองค์รวม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากที่จะทำให้งานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่การจะขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบหลายอย่างช่วยในการดำเนินงานการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จได้ เช่น องค์ความรู้ ข้อมูลพื้นฐาน การวางแผน เครือข่ายการปฏิบัติ เป็นต้น การจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสำคัญในการดำเนินงานการพัฒนา เพราะเป็นแผนที่มีโครงการ/กิจกรรมที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ที่อาศัยข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัจจุบัน สถานการณ์ปัญหา และมีแนวทางแก้ไขปัญหา กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยมีภารกิจที่ยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนแล้ว จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกรอบมาตรฐานดัชนีบ่งชี้ที่ระบุถึงข้อแตกต่างที่มีอยู่ได้ อันจะส่งผลให้เกิดการผลักดันทิศทาง การทุ่มเททรัพยากรและอื่นๆ จนในที่สุดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมียุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนที่สามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดไป

โจทย์วิจัย

1. กระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอย่างไร

2. อะไรคือปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เพื่อศึกษารูปแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน เป็นการศึกษากระบวนการ ปัจจัย และรูปแบบในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน 9 แห่ง ในเขตอำเภองาว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา เขตอำเภอห้างฉัตร ได้แก่ เทศบาลตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด เทศบาลตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน และเทศบาลนครเชียงราย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เป็นการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ เอกสาร ตำรา งานวิจัย และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และเยาวชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน

3. การจัดสนทนากลุ่ม สนทนากลุ่มกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้เจ้าของปัญหาได้สะท้อนปัญหา สถานการณ์ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

4. การจัดประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสถานการณ์เด็กและยาวชน หาแนวทาง มาตรการ กิจกรรมในการกำหนดยุทธศาสตร์ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ รวมถึงการประชุมเพื่อคืนข้อมูลกลับสู่ผู้ให้ข้อมูล เพื่อตรวจสอบและเปิดเวทีในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆเพิ่มเติม

5. การเก็บข้อมูลสภาพปัญหาเด็กและเยาวชน โดยการใช้แบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากแบบสอบถามโครงการติดตามสภาวการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นโดยโครงการ Child Watch สถาบันรามจิตติ ทำการจัดเก็บข้อมูลสภาวการณ์เด็กและเยาวชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำว่า **"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น"** ในงานวิจัยนี้ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 17 แห่ง ที่เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่**จังหวัดลำปาง** จำนวน 9 แห่ง ประกอบไปด้วย ในเขตอำเภองาว ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา เขตอำเภอห้างฉัตร ได้แก่ เทศบาลตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว **จังหวัดเชียงราย** จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด เทศบาลตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน และเทศบาลนครเชียงราย

2. การศึกษากระบวนการ ปัจจัย และรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยจากกรณีศึกษา ซึ่งความสมบูรณ์ของ

ผลการวิจัยขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาในแต่ละแห่ง

ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา

การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบนครั้งนี้ได้เลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษา ในจังหวัดลำปาง 9 แห่ง และในจังหวัดเชียงราย 8 แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษามีข้อมูลทั่วไปสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 - 1 แสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง (จำแนกตามอำเภอ)[1]

จังหวัดลำปาง							
ลำดับ	อำเภอ	อบจ.	เทศบาล			อบต.	รวม (แห่ง)
			นคร	เมือง	ตำบล		
1	เมือง	1	1	1	2	11	16
2	**งาว**[2]				1	9	10
3	วังเหนือ				2	8	10
4	สบปราบ				1	4	5
5	**ห้างฉัตร**[2]				1	7	8
6	เกาะคา				4	6	10

[1] วิเคราะห์มาจากข้อมูลจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

[2] องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โครงการ Child Watch เข้าไปขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

7	เถิน				2	6	8
8	เมืองปาน					5	5
9.	เสริมงาม				1	4	5
10	แจ้ห่ม				2	6	8
11	แม่ทะ				4	6	10
12	แม่พริก				2	2	4
13.	แม่เมาะ				1	4	5
14.	**รวม (แห่ง)**	1	1	1	23	78	**104**

อบจ. = องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง

อบต. = องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 1 – 2แสดงจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (จำแนกตามอำเภอ)[3]

จังหวัดเชียงราย							
ลำดับ	**อำเภอ**	**อบจ.**	**เทศบาล**			**อบต.**	**รวม (แห่ง)**
			นคร	**เมือง**	**ตำบล**		
1	กิ่งอำเภอดอยหลวง					3	3
2	กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง				1	3	4
3	**เมืองเชียงราย**[4]	1	1	0	1	14	17
4	**ขุนตาล**[4]				1	3	4

[3] วิเคราะห์มาจากข้อมูลจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย

[4] องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โครงการ Child Watch เข้าไปขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

5	**ป่าแดด**[4]				2	3	5
6	พญาเม็งราย				1	5	6
7	พาน				1	15	16
8.	**เชียงของ**[4]				2	6	8
9	**เชียงแสน**[4]				1	6	7
10	**เทิง**[4]				2	10	12
11	เวียงชัย				1	5	6
12.	เวียงป่าเป้า				2	7	9
13.	เวียงแก่น					4	4
14	**แม่จัน**[4]				4	9	13
15	แม่ฟ้าหลวง					4	4
16	แม่ลาว				2	5	7
17	แม่สรวย				2	7	9
18	แม่สาย				3	7	10
รวม (แห่ง)		**1**	**1**	**0**	**26**	**116**	**144**

อบจ. = องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

อบต. = องค์การบริหารส่วนตำบล

1. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา[5]

องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว เป็นองค์กรขนาดกลาง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ หมู่ 8 ตำบลปงเตา อำเภองาว อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภองาว ไปทางทิศเหนือ ประมาณ 4 กิโลเมตร ห่างจากตัวเมืองลำปาง ประมาณ 95 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 181.71 ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 92 ของพื้นที่เป็นภูเขา ครอบคลุม 13 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยอูน บ้านพร้าว บ้านปันเหนือ บ้าน

[5] **ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง**

ปันใต้ บ้านบ่อสี่เหลี่ยม บ้านขุนแหง บ้านหัวทุ่ง บ้านปันพัฒนา บ้านห้วยน้ำตื้น บ้านสามเหลี่ยม บ้านปงเตา บ้านพร้าวพัฒนา บ้านปงเตา

ประชาชนในพื้นที่มีทั้งชนพื้นราบและชาวไทยภูเขา เช่น ชนเผ่าเย้า เผ่าอาข่า เผ่าไทยลื้อ การนับถือศาสนา และธรรมเนียมปฏิบัติแตกต่างกัน หมู่บ้านขุน หมู่บ้านบ่อสี่เหลี่ยม หมู่บ้านสามเหลี่ยมเป็นชนเผ่าเย้า ส่วนหมู่บ้านขุนแหงเป็นชนเผ่าอาข่า

ประชากร[6] มีจำนวนทั้งสิ้น 8,358 คน เป็นชาย 4,106 คน หญิง 4,252 จำนวนครัวเรือน 2,591 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือการทำนา อาชีพเสริม คือการทำไร่/ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และหาของป่า

ภายในตำบลมีโรงเรียนระดับประถมและมัธยมอยู่ 6 แห่ง และศูนย์เด็กเล็ก 4 แห่ง มีวัด 5 แห่ง สำนักสงฆ์ 3 แห่ง มีสถานีอนามัย 1 แห่ง มีศูนย์อาสาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 1 แห่ง มีการจัดตั้งกลุ่มเสริมสร้างอาชีพต่างๆ รวมทั้งมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน

2. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลห้างฉัตร[7]

เทศบาลตำบลห้างฉัตรเป็นเทศบาลขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในเขตอำเภอห้างฉัตร ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่ตอนกลางของจังหวัดลำปางห่างจากตัวจังหวัด เป็นระยะทางประมาณ 17 กิโลเมตรและห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตร ประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 2.5 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,567 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 4 หมู่บ้านของตำบลห้างฉัตร ได้แก่ พื้นที่บ้านห้างฉัตรใต้ ห้างฉัตรเหนือ บ้านแพะดอนสัก บางส่วนและบ้าน

---

[6] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[7] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552– 2554 ของเทศบาลตำบลห้างฉัตร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง

ขามแดงบางส่วน มีการคมนาคมสะดวกมีถนนหลักตัดผ่านคือถนนสายลำปาง-ห้างฉัตร (ถนนนายจามเทวี) ถนนสายเกาะคา-ห้างฉัตร

ประชากร[8] ในเขตเทศบาลตำบลห้างฉัตร มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 3,030 คน 1,131 หลังคาเรือน โดยแยกเป็นชาย 1,423 คน เป็นหญิง 1, 607 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ มีโรงฆ่าสัตว์ 1 แห่ง วัด 2 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 2 แห่ง ธนาคาร 3 แห่ง สถานีบริหารน้ำมัน 1 แห่ง ตลาดสด 2 แห่ง ร้านค้าทั่วไป 91 แห่ง มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง ระดับก่อนประถมศึกษา 1 แห่งสังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ มีศูนย์พัฒนาก่อนวัยเรียน 1 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่งสังกัดเทศบาล มีศูนย์บริการสาธารณะสุข 1 แห่ง มีห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง สวนสาธารณะ 1 แห่ง

3. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร[9]

องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตรตั้งอยู่ในตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตร ประมาณ 5 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 65.770 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 41,106.25 ไร่ ครอบคลุม 7 หมู่บ้านได้แก่ หมู่บ้านแม่ฮาว บ้านสถานี บ้านแพะดอนสัก บ้านขามแดง บ้านปันง้าว บ้านหัวหนอง บ้านปางม่วง ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ค่อนข้างราบบางส่วนเป็นภูเขา มีแนวเขตป่าอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล การคมนาคมสะดวก มีถนนซุปเปอร์ไฮเวย์สายลำปาง-เชียงใหม่ ตัดผ่าน

ประชากร[10] มีจำนวน 6,953 คนแยกเป็นชาย 3,390 คนเป็นหญิง 3,563 คน มี 2,650 ครัวเรือนเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบ 2,006 คน

---

[8] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[9] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมและค้าขาย มีโรงเรียนอยู่ในเขตรับผิดชอบ 3 โรง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษานอกระบบ 1 แห่ง มีวัด 7 แห่ง มีการรวมกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ ทั้งกลุ่มสนับสนุนส่งเสริมด้านอาชีพ กลุ่มพัฒนาด้านสังคมเช่น ศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบล ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดตำบล ศูนย์กีฬาตำบลห้างฉัตร เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาด้านการกีฬาแก่เด็กและเยาวชนและประชาชน รวมถึงมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน

4. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม[11]

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่มตั้งอยู่บ้านหนองหล่ม ตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง อยู่ห่างจากอำเภอเมืองลำปาง 15 กิโลเมตร มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 80.004 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 50,002.50 ไร่ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มสลับที่ดอน มีลำห้วยไหลผ่าน ไม่มีเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตป่าอนุรักษ์

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรโดยอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก ในฤดูแล้งมีน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตร อบต.หนองหล่มมีพื้นที่ครอบคลุม 9 หมู่บ้านได้แก่ หมู่บ้านป่าไคร้ใต้ บ้านล้อง บ้านหลิ่งก้าน บ้านแม่ยิ่ง บ้านหนองหล่ม บ้านหนองขาม บ้านหัวทุ่ง บ้านง้าวพิชัย บ้านป่าไคร้เหนือ

ประชากร[12] มีจำนวนทั้งสิ้น 5,180 คน แยกเป็นชาย 2,587 หญิง 2,593 คน จำนวนครอบครัว 1,747 ครอบครัว มีโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียน

---

[10] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[11] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง

[12] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ขยายโอกาสการศึกษามี 1 แห่ง ศูนย์เด็กเล็ก 5 ศูนย์ มีวัดอยู่ 8 แห่ง มีสถานีอนามัย มีตำรวจชุมชนประจำตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการสร้างอาชีพเสริมต่างๆมากมาย แต่กลุ่มยังมีลักษณะไม่เข้มแข็งมากนัก เป็นที่น่าสังเกตว่า มีกลุ่มเยาวชนตำบล และกลุ่มยุวเกษตรเกิดขึ้น กลุ่มเยาวชนตำบลของ อบต.หนองหล่มค่อนข้างเข้มแข็ง เนื่องจากผู้นำกลุ่มเยาวชนจะอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่

5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก[13]

องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก ตั้งอยู่ที่บ้านปงยางคก ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปางอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตรไปทางทิศใต้ประมาณ 8 กิโลเมตร มีพื้นประมาณ 83.163 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 13 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสันหนองบง บ้านทุ่งบ่อแป้น บ้านสันหลวง บ้านสันบุญเรือง บ้านต้นค่า-ม่วงชุม บ้านจำ บ้านปงใต้ บ้านปงเหนือ บ้านปงยางคก บ้านข่วง บ้านโฮ้ง-ทะล้า บ้านหม้อ บ้านนางแล

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและเกษตรกรรม มีลำน้ำแม่ตาลและลำน้ำแม่วักซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน

ประชากร[14] มีจำนวนทั้งสิ้น 9,560 เป็นชาย 4,567 คน เป็นหญิง 4,993 คน มีจำนวนครัวเรือน 3,506 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

---

[13] **ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง**

[14] **ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง**

องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก มีถนนหลักหลายสายตัดผ่านทำให้สะดวกในการคมนาคม เป็นแหล่งผลิตสินค้า OTOP มีโรงเรียนสังกัดรัฐบาลอยู่ 5 แห่ง โรงเรียนเอกชน 1 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดบ้านหม้อศึกษา 1 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลปงยางคก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง มีสถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน 13 แห่ง สถานพยาบาลสงเคราะห์ วัดทุ่งบ่อแป้น และมีวัดอยู่ ทั้งหมด 14 แห่ง โบสถ์ 3 แห่ง เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยราชการต่างๆ เช่น ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 5 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์ลำปาง ศูนย์วิทย์พัฒนาบริการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภายในตำบลมีการจัดตั้งกลุ่มต่างๆขึ้นมาอย่างหลากหลาย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี รวมทั้งมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้นในตำบลปงยางคก

6. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล[15]

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง อยู่ห่างจากตัวเมืองลำปางประมาณ 25 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 107.186 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 66, 991 ไร่ 1 งาน พื้นที่ประมาณ 1 ใน 3 เป็นภูเขาสลับซับซ้อน เป็นป่าสงวนแห่งชาติที่เหลือเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่บางส่วนเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เกิดแหล่งธรรมชาติที่หลากหลาย มีน้ำตก ลำน้ำ ลำห้วย บึงหนอง มีแหล่งท่องเที่ยว เช่น ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อนุสาวรีย์เจ้าพ่อขุนตาน สวนป่า ตลาดทุ่งเกวียน อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล

อบต.เวียงตาลมีอาณาเขตครอบคลุม 11 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสันทราย บ้านเหล่า บ้านใหม่แม่ปาง บ้านยางอ้อย บ้านหัววัง บ้านทุ่งเกวียน บ้านห้วยเรียน บ้านแม่ตาลน้อย บ้านปางปง-ปางทราย บ้านดอน บ้านยางอ้อยใต้

---

[15] **ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง**

ประชากร[16] มีจำนวนทั้งสิ้น 8,828 คน แยกเป็นชาย 4,329 คน เป็นหญิง 4,499 คน มีจำนวนครัวเรือน 2,997 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก อาชีพรองคือ รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและค้าขาย

ภายในพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรม โรงฆ่าสัตว์ ธนาคารตามโครงการพระราชดำริฯ มีปั้มน้ำมันและก๊าซ ตลาดสด โรงสีข้าว มีสถานีอนามัยประจำตำบล หมู่บ้าน 2 แห่ง มีสถานีตำรวจ 1 แห่ง สถานีตำรวจชุมชน 1 แห่ง มีวัดและสำนักสงฆ์ 11 แห่ง มีโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง โรงเรียนมัธยม 1 แห่ง ศูนย์เด็กเล็ก 4 แห่ง มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้นภายในตำบลเวียงตาล

7. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน[17]

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน ตั้งอยู่ที่บ้านส้มป่อย หมู่ที่ 6 ตำบลแม่สัน อำเภอแม่สัน จังหวัดลำปางอยู่ห่างจากอำเภอห้างฉัตรประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 115 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 71,875 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 9 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านป่าเหียง บ้านลุ่มกลาง บ้านหัวทุ่ง บ้านแม่สัน บ้านโป่งขวาก บ้านส้มป่อย บ้านปันเต้า บ้านนาเงิน บ้านหัวทุ่งพัฒนา ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่ล้อมรอบไปด้วยป่าและภูเขา เกิดแหล่งธรรมชาติที่หลากหลายมีลำน้ำลำห้วย 4 สาย

ประชากร[18] มีจำนวนทั้งสิ้น 4,672 คน แยกเป็นชาย 2,289 คน เป็นหญิง 2,383 คนมีจำนวนครัวเรือน 1,539 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบ

---

[16] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[17] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง

[18] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

อาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ภายในพื้นที่มีหน่วยธุรกิจขนาดย่อมตั้งอยู่เช่น โรงสี ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ โรงกลั่นสุรา โรงผลิตน้ำดื่ม เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน มีถนนหลักคือ ถนนสายทุ่งเกวียน-ทุ่งหลวง ทำให้สะดวกในการคมนาคม มีโรงเรียนประถม 4 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง วัด 9 แห่ง สำนักสงฆ์ 2 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านหรือตำรวจบ้าน 9 คน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 45 คน ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง

มีการรวมตัวของกลุ่มอาชีพที่หลากหลายแต่ก็ยังประสบปัญหาเรื่องความเข้มแข็ง ปัญหารายได้ไม่เพียงพอ กลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนมีอยู่ 1 กลุ่ม คือ กลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง (เยาวชนตำบลแม่สัน) นอกจากนั้น อบต. แม่สัน มีการจัดตั้งกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล

8. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว[19]

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านเวียงใต้ อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตร ไปทางทิศใต้ประมาณ 15 กิโลเมตร ลักษณะที่ตั้งเป็นที่ราบลุ่ม มีพื้นที่ประมาณ 123.878 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 15 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านเวียงเหนือ บ้านเวียงใต้ บ้านนาบัว บ้านนาน้ำมัน บ้านทุ่งหลวง บ้านแม่ยามใต้ บ้านหนองบัว บ้านสันกำแพง บ้านแม่ยามเหนือ บ้านเหล่า บ้านใหม่สามัคคี บ้านใหม่สันป่าตึง บ้านสันกำแพงเหนือ บ้านสันกำแพงใต้ บ้านเวียงทอง

[19] **ข้อมูลจากแผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง**

ประชากร[20] ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว มีจำนวนทั้งสิ้น 8,272 คนเป็นชาย 4,084 คน หญิง 4,188 คน มีจำนวนครัวเรือน 2,666 ครัวเรือน

ภายในตำบลมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีลำห้วยหลายสาย พื้นที่เหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรกรรม มีแม่น้ำแม่เกี๋ยงเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติสำคัญไหลผ่าน มีเส้นทางคมนาคมติดต่อได้หลายทาง

สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของตำบลเมืองยาวขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรม การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรรมขนาดเล็ก (ครัวเรือน)

ตำบลเมืองยาวมีโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่งและโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง มี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 7 แห่ง มีวัด 9 แห่งและคริสตจักร 1 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้านจำนวน 2 มีที่ทำการตำรวจชุมชน 1 แห่ง (ตชต.) สถานีตำรวจภูธรตำบลเมืองยาว 1 แห่ง ภายในตำบลนอกจากจะมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆของคนในชุมชนพื้นที่แล้ว ยังมีการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชน

9. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว[21]

อบต.วอแก้วตั้งอยู่ที่ตำบลวอแก้ว อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตรไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 19 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 109.862 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 68,663 ไร่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขาและเนินเขา โดยมีพื้นที่บางส่วนเป็นป่าสงวน คือป่าสงวนแห่งชาติแม่วังฝั่งขวา

[20] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[21] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง

อุทยานขุนตาล บริเวณที่ราบเชิงเขาเป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีแหล่งน้ำสำคัญๆ เช่น มีลำห้วยและอ่างเก็บน้ำเป็นต้น

อบต. วอแก้วประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งผา บ้านทุ่งตุ่น-แม่ติว บ้านวอแก้ว บ้านหล่ายทุ่ง บ้านทุ่งหก บ้านทุ่งงิ้ว บ้านน้ำจำ

ประชากร[22] ในเขต อบต.วอแก้วมีจำนวนทั้งสิ้น 4,395 คน แยกเป็นชาย 2,225 คน เป็นหญิง 2,170 คนและจำนวนหลังคาเรือน 1,422 หลังคาเรือน มีอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำสวนและเลี้ยงสัตว์ อาชีพรอง คือ รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมในตำบล หรือในอำเภอ ในจังหวัดลำปาง และอาชีพค้าขาย

ภายในตำบลมีโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง ศูนย์เรียนรู้ชุมชน 1 แห่ง มีวัด/สำนักสงฆ์อยู่ 7 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 1 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 1 แห่ง นอกจากนี้แล้วยังมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆของคนในชุมชนพื้นที่และมีการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนและกลุ่มอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของเด็กและเยาวชน

10. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลนครเชียงราย[23]

เทศบาลนครเชียงรายตั้งอยู่ในตัวเมืองอำเภอเชียงราย เป็นองค์กรขนาดใหญ่ แบ่งเป็น 4 เขตการปกครอง ครอบคลุม 61 ชุมชน เขตที่ 1 มี 12 ชุมชน เขตที่ 2 มี 19 ชุมชน เขตที่ 3 มี 17 ชุมชน เขตที่ 4 มี 13 ชุมชน ลักษณะภูมิประเทศ มีพื้นที่ราบสลับกับกับภูเขาขนาดเล็กปะปนอยู่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการและเกษตรกรรม พื้นที่เทศบาลนครเชียงรายมี

[22] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[23] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ของเทศบาลนครเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ที่ครบครัน เช่น ไฟฟ้า ประปา สิ่งอำนายความสะดวกขั้นพื้นฐาน

ประชากร[24] มีจำนวนทั้งสิ้น 76,054 คน แยกเป็นชาย 32,759 คน หญิง 36,295 คน แยกเป็นจำนวนครัวเรือน 33,190 ครัวเรือนมีโรงเรียน 7 โรง มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆของคนในชุมชน และ มีการรวมกลุ่มของสภาเด็กและเยาวชนซึ่งกลุ่มมีความเข้มแข็งระดับปานกลาง

11. ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลป่าซาง[25]

สำนักงานเทศบาลตำบลป่าซาง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 บ้านร่องคี ตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ก่อสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2544 ห่างจากตัวจังหวัดเชียงราย ระยะทางประมาณ 45 กิโลเมตร เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ลักษณะ ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำจัน สลับภูเขา มีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 42 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 15 หมู่บ้าน แบ่งเป็นพื้นที่ราบ 8 หมู่บ้าน พื้นที่บนภูเขา 7 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านร่องคี บ้านป่าซาง บ้านป่าซางหลวง บ้านแม่สลองใน บ้านปางปูเลย บ้านป่าห้า บ้านแม่คี บ้านศรียางมูล บ้านแม่คีหลวง บ้านใหม่พัฒนา บ้านหนองอ้อ บ้านสันคือ บ้านป่าดู่ บ้านแม่สลอง บ้านป่าเมี้ยง

ประชากร[26] มีจำนวนทั้งสิ้น 12,235 คน แยกเป็นชาย 5,992 คน หญิง 6,243 คน จำนวนครัวเรือน 5,049 เรือน แยก ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตรกรรม ในพื้นที่เป็นคนที่มีเชื้อสายยองมากซึ่งเป็นกลุ่มคนที่อพยพมา

---

[24] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[25] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ของเทศบาลตำบลป่าซาง อ.แม่จัน จ.เชียงราย

[26] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

จากป่าซาง จังหวัดลำพูนตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 รองลงมาคือชนเผ่าอาข่า ซึ่งอพยพมาจากประเทศพม่า

ในเขตพื้นที่มีโรงเรียน 6 โรง เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 5 แห่ง และระดับมัธยมศึกษา 1 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง สถานีอนามัยตำบล 2 แห่ง ศูนย์อป.พร. ตำบลป่าซาง 1 แห่ง ตู้ยามตำรวจบ้านแม่ สลอง 1 แห่ง มีสวนป่า (ไร่ฟืน) 1 แห่ง สวนป่าชุมชน 1 แห่ง นอกจากยังมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน แต่สถานภาพยังไม่เข้มแข็ง

12.ข้อมูลทั่วไปของ เทศบาลป่าตาล[27]

เทศบาลป่าตาล อำเภอขุนตาล เป็นเทศบาลขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่ตำบลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงราย ประมาณ 60 กิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบและที่ราบเชิงเขา ครอบคลุมพื้นที่ 14 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านป่าตาลดอย บ้านป่าตาลเหนือ บ้านป่าตาลกลาง บ้านป่าตาลใต้ บ้านเจดีย์ บ้านร่องขุ่น บ้านห้วยห้อม บ้านป่าข่า บ้านร่องขุนเหนือ บ้านป่าตาลใหม่ บ้านเจดีย์ใหม่ บ้านป่าตาลประชาสันติ บ้านห้วยห้อมเหนือ บ้านป่าตาลเวียงแก้ว

ประชากร[28] ทั้งสิ้น 8,685 คน แยกเป็นชาย 4,613 เป็นหญิง 4,072 จำนวนครัวเรือน 2,416หลัง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบ 1,023 คน มีโรงเรียน 5 โรงมีเด็กอยู่ในโรงเรียนรวม 1,425 คน เทศบาลป่าตาลอยู่ระหว่างการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน

---

[27] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ของเทศบาลตำบลป่าตาล อ.ขุนตาล จ.เชียงราย

[28] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

13. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ[29]

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 257 ตารางกิโลเมตรหรือ 160,625 ไร่ สภาพภูมิประเทศทางตอนเหนือและทางทิศตะวันตกมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาและที่ราบสูงเชิงเขา พื้นที่ทางตอนกลางและทางตอนใต้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบใช้เป็นที่ตั้งชุมชนและพื้นที่การเกษตร มีพื้นที่ครอบคลุม 23 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยซ้อเหนือ บ้านห้วยซ้อใต้ บ้านแก่นเหนือ บ้านเกี๋ยงเหนือ บ้านแก่นใต้ บ้านเกี๋ยงเหนือ บ้านศรีวิไล บ้านเนินสมบูรณ์ บ้านใหม่ดอนแก้ว บ้านเวียงหมอก บ้านเวียงทอง บ้านร้องหัวฝาย บ้านแก่นนคร บ้านแก่น บ้านภูเวียง บ้านชัยพัฒนา บ้านเกี๋ยง บ้านพัฒนารุ่งเรือง บ้านเกษตรสมบูรณ์ บ้านแก่นเจริญ บ้านใหม่ศรีร่มเย็น บ้านเวียงคำ บ้านกาสลองคำ

ประชากร[30] มีจำนวนทั้งสิ้น 10,897 คน แบ่งเป็นชาย 5,529 คน หญิง 5,368 คน จำนวน 3,811 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ภายในเขตพื้นที่ มีโรงเรียนทั้งระดับอนุบาล ประถมและมัธยม จำนวน 8 โรง ประชาชนมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งกลุ่มต่างๆ รวมถึงการจัดตั้งกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนในตำบล

14. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน[31]

[29] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อ.เชียงของ จ.เชียงราย

[30] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[31] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเชียงแสน ระยะทางห่างจากตัวอำเภอประมาณ 26 กิโลเมตร มีพื้นที่โดยประมาณ 101 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพเป็นภูเขาป่าไม้ มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่ครอบคลุม 12 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านสันต้นเปา บ้านสบยาม บ้านป่าคา บ้านแม่คำ บ้านปงของ บ้านแม่เงิน บ้านไร่ บ้านป่าคาเหนือ บ้านปงของเหนือ บ้านธารทอง บ้านคำเหนือ

ประชากร[32] ทั้งสิ้น 8,399 คน แยกเป็นชาย 4,255 คน หญิง 4,144 คน จำนวน 2,633 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปเกี่ยวกับงานด้านเกษตรกรรม อาชีพรอง คืออุตสาหกรรมในครัวเรือนและค้าขาย มีโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 1 แห่ง มีวัด 9 แห่ง โบสถ์คริสต์ 2 แห่ง มีสถานีตำรวจภูธรประจำตำบล 1 แห่ง

15. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง[33]

ตำบลปล้อง อำเภอเทิง มีพื้นที่ประมาณ 80.80 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 50,500 ไร่ มีพื้นที่บางส่วนของตำบลเป็นของเทศบาลตำบลบ้านปล้อง แต่เนื่องจากแนวเขตไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้

อบต.ปล้องมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ พื้นที่นา มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเกษตร โดยอาศัยแหล่งน้ำจากธรรมชาติและคลองส่งน้ำชลประทานเป็นสำคัญ มีแหล่งน้ำที่สำคัญๆได้แก่ ห้วยปล้องห้วยหลอด ห้วยขุน

---

[32] **ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง**

[33] **ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อ.เทิง จ.เชียงราย**

ปล้อง ห้วยจำปูดิน และ อ่างเก็บน้ำขุนปล้อง การคมนาคมระหว่างตำบลไปยังอำเภอต่าง ๆ มีความสะดวก

อบต.ปล้องมีพื้นที่ครอบคลุม 9 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ในเขต อบต. เต็มทั้ง หมู่บ้าน 6 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1, 2, 6, 8, 9 และหมู่ที่ 12 จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต.เป็นบางส่วน 3 หมู่บ้าน ได้แก่หมู่ที่ 3, 10 และหมู่ที่ 11 มีองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอยู่ในตำบลจำนวน 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบ้านปล้อง

ประชากร[34] มีทั้งสิ้น 4,237 คน แยกเป็น ชาย 2,146 คน หญิง 2,091 คน มีจำนวนครัวเรือน 1,591 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ผลผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว ลำไย ลิ้นจี่ ข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเขียว

อบต.ปล้องมีสถานศึกษาอยู่ในเขตรับผิดชอบ 5 โรง เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 4 แห่ง ระดับมัธยม ศึกษา 1 แห่ง มี วัด/สำนักสงฆ์ 5 แห่ง ศาลเจ้า 4 แห่ง โบสถ์ 1 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 1 แห่ง สถานพยาบาลเอกชน 1 แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบัน 2 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง สถานีดับเพลิง 1 แห่ง นอกเหนือจากการจัดตั้งกลุ่มต่างๆของประชาชน ในพื้นที่ยังมีการจัดตั้งกลุ่มสภาเด็กและเยาวชนขึ้น แต่ยังมีปัญหาในเรื่องของการรวมกลุ่มในการจัดทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันอยู่

16. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย[35]

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชยตั้งอยู่ในตำบลศรีดอนไชย อำเภอเทิง อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ 50 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีพื้นที่ครอบคลุม 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านป่ารวก บ้านม่อน

---

[34] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[35] ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย อ.เทิง จ.เชียงราย

มะปราง บ้านแม่ลอยหลวง บ้านหนองเลียบ บ้านทุ่งต้อม บ้านใหม่แม่ลอย บ้านป่าตึงงาม บ้านม่อนหลวง บ้านทุ่งสง่า และบ้านม่อนหินแก้ว

ประชากร[36] มีทั้งสิ้น 4, 719 คน แยกเป็นชาย 2,335 คน เป็นหญิง 2,384 คน จำนวนครัวเรือน 1,552 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ได้แก่ทำนา ทำสวน มีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบ 3 โรง ในพื้นที่มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน แต่ยังไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร

17. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน[37]

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน ตั้งอยู่ที่บ้านศรีมงคล ตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอป่าแดดประมาณ 10 กิโลเมตรและอยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 65 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 8,252 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบลุ่ม มีป่าสงวนแห่งชาติแม่ปืม องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน มีหมู่บ้านจำนวน 8 หมู่บ้านประกอบด้วย บ้านศรีโพธิ์เงิน บ้านศรีมงคล บ้านป่าไม้สีเหลือง บ้านร่องบง บ้านศรีพัฒนา บ้านศรีโพธิ์ทอง บ้านร่องบงใต้ บ้านดอนศิลา

ประชากร[38] มีทั้งสิ้น 2,027 คน แยกเป็นชาย 1,021 คน เป็นหญิง 1,006 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 604 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ได้แก่ทำนา ทำสวนลำไย ปลูกข้าวโพด อาชีพรองคือ รับจ้างตัดอ้อย รับจ้างทั่วไปในโรงงาน มีโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา(ขยายโอกาส) 1 แห่ง

---

[36] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

[37] ข้อมูลจากแผนพัฒนาสามปี ประจำปี 2552 – 2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อ.ป่าแดด จ.เชียงราย

[38] ข้อมูลเมื่อเดือน มกราคม พ.ศ. 2552 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน 1 แห่ง มีวัด 2 แห่ง สำนักสงฆ์ 2 แห่ง สถานีอนามัย 1 แห่ง ป้อมยามตำรวจ 1 แห่ง

ในพื้นที่มีการรวมกลุ่มของประชาชนในรูปของการส่งเสริมอาชีพต่างๆ รวมถึงมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน แต่สภาฯดังกล่าวยังมีสภาพที่ไม่เข้มแข็ง

บทที่ 2

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิจัยเรื่องรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทำการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดลำปาง จำนวน 9 แห่ง และจังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่งรวม 17 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีกระบวนการในการจัดทำในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

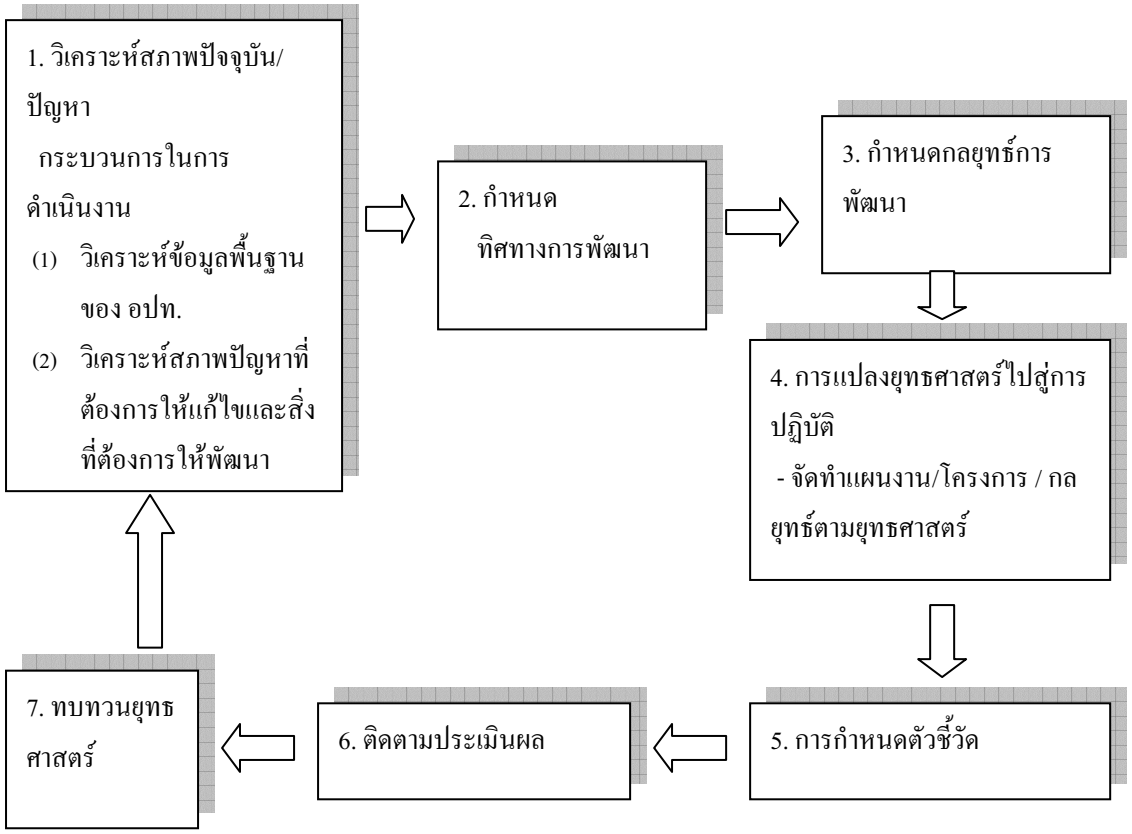

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรณีศึกษา โดยส่วนใหญ่แล้ว ยังขาดกระบวนการในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ยกตัวอย่างเช่นยุทธศาสตร์ในปีงบประมาณที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมิได้มีการสำรวจปัญหา และความต้องการด้านเด็กและเยาวชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย ยกตัวอย่างเช่น กรณีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ในลักษณะของการดำเนินงานตาม

ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และมีลักษณะของการดำเนินกิจกรรมในระยะสั้น ไม่มีความต่อเนื่อง มากกว่าการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว

นอกจากนี้แล้วโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการยังไม่ครอบคลุมถึงปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งโครงการต่างๆมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อาทิ กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ เช่น การให้ทุนการศึกษา ส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน อบรมเกี่ยวกับกฎจราจรและการทำใบขับขี่ ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ อุดหนุนในเรื่องของอาหารเสริมนมและอาหารกลางวันสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน และการส่งเสริมการอยู่ดีกินดีของเด็กเยาวชน คนชรา ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น ซึ่งการขาดกระบวนการวิเคราะห์สภาพปัญหา และขาดการวิเคราะห์หาความต้องการในการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลทำให้การกำหนดทิศทางในการพัฒนาไม่สอดคล้องกับความต้องการ ในท้ายที่สุดผลของการพัฒนาจะไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสมตามแนวทางการพัฒนาที่ควรจะเป็น

2. การกำหนดทิศทางในการพัฒนา

กรณีศึกษาการกำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ยังขาดทิศทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอดีตที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญกับทิศทางการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานมาเป็นอันดับต้นๆ ส่วนการพัฒนาทางสังคม โดยเฉพาะทิศทางการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนได้รับความสำคัญในระดับที่รองลงมา โดยจะพิจารณาได้จากสัดส่วนของงบประมาณที่เน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนจะมีสัดส่วนที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกันงบประมาณการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ดังแสดงในแผนภาพ

กล่าวโดยสรุปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรหรือหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถในการ

ดำเนินการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนจะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาและกำหนดทิศทางการพัฒนา

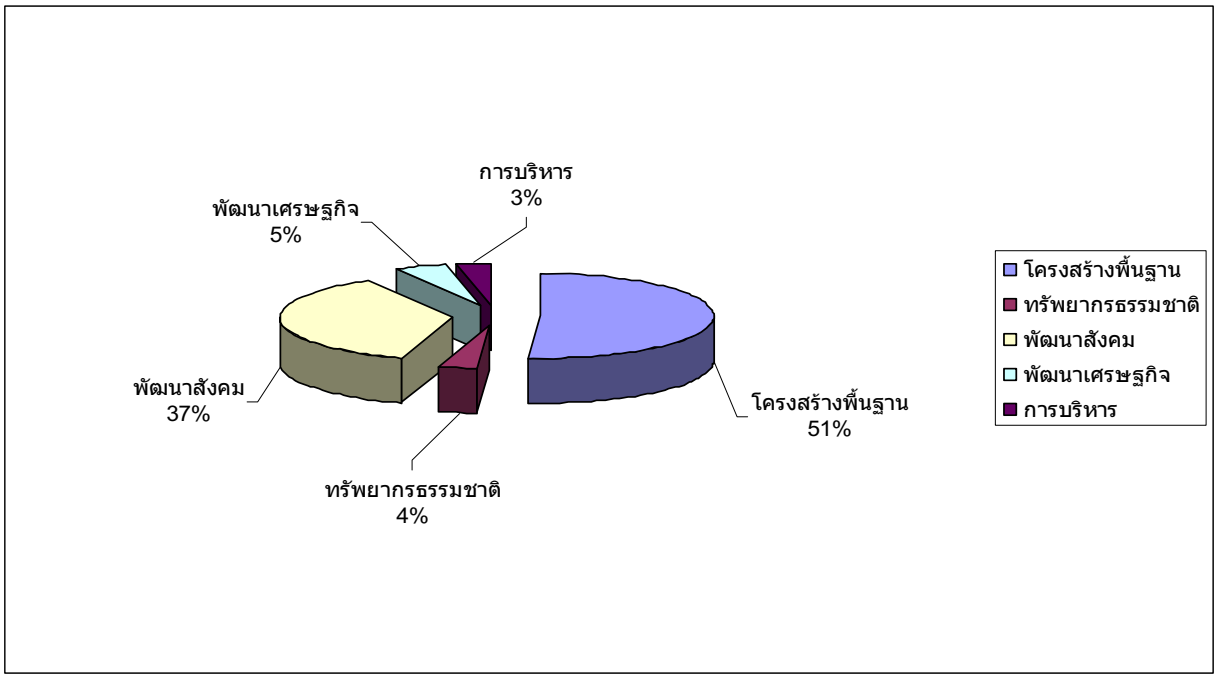

ภาพที่ 1 .แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

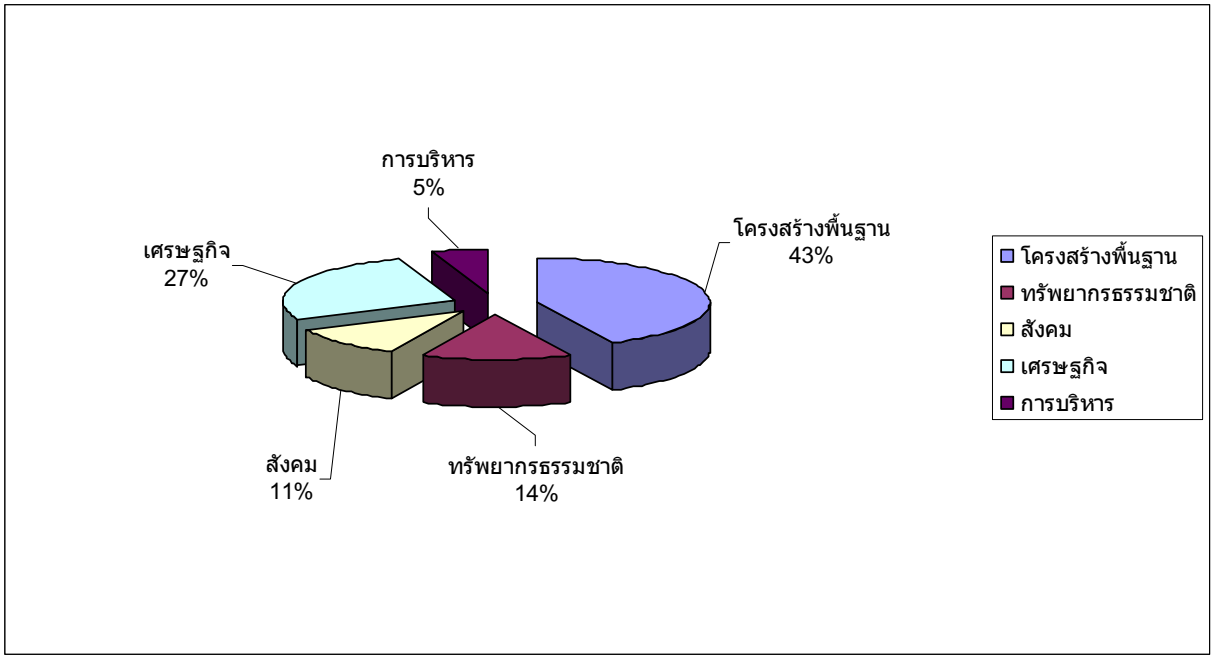

ภาพที่ 2 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

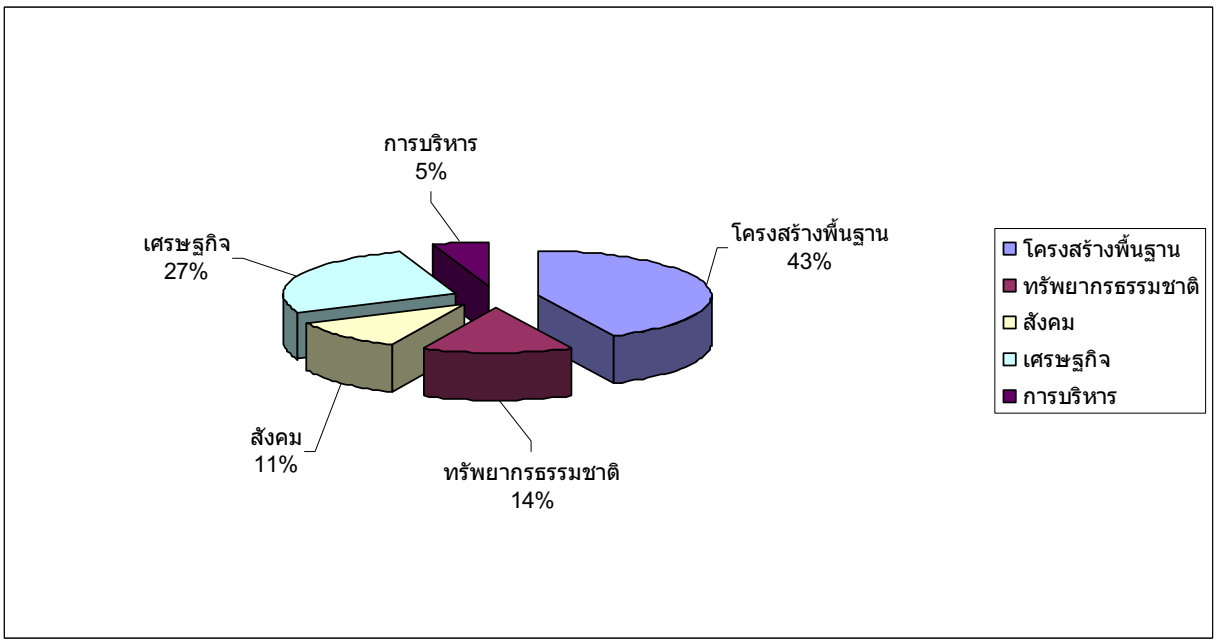

ภาพที่ 3 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

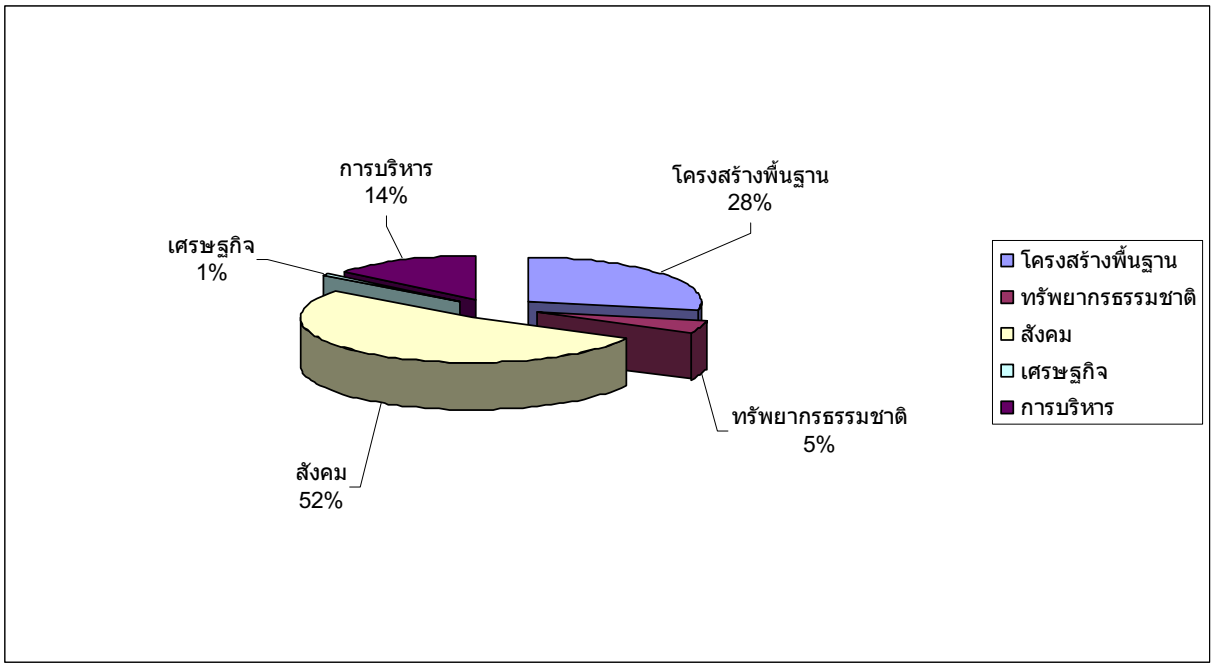

ภาพที่ 4 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

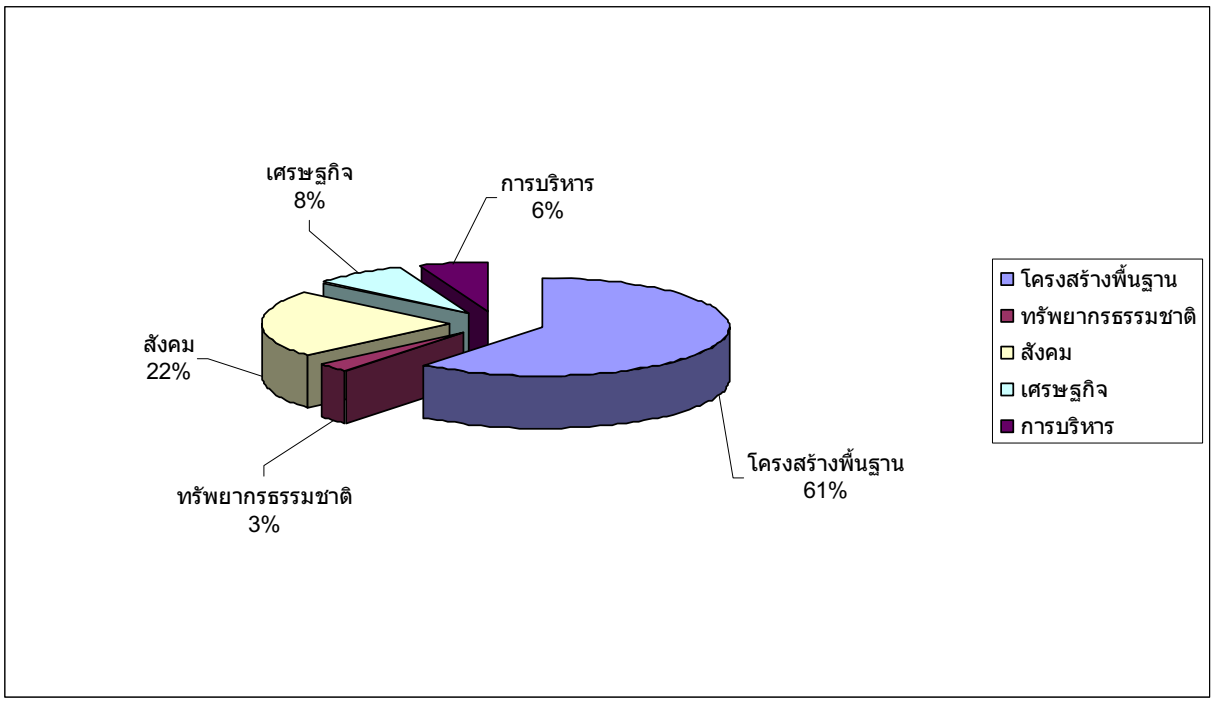

ภาพที่ 5 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 เทศบาลตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

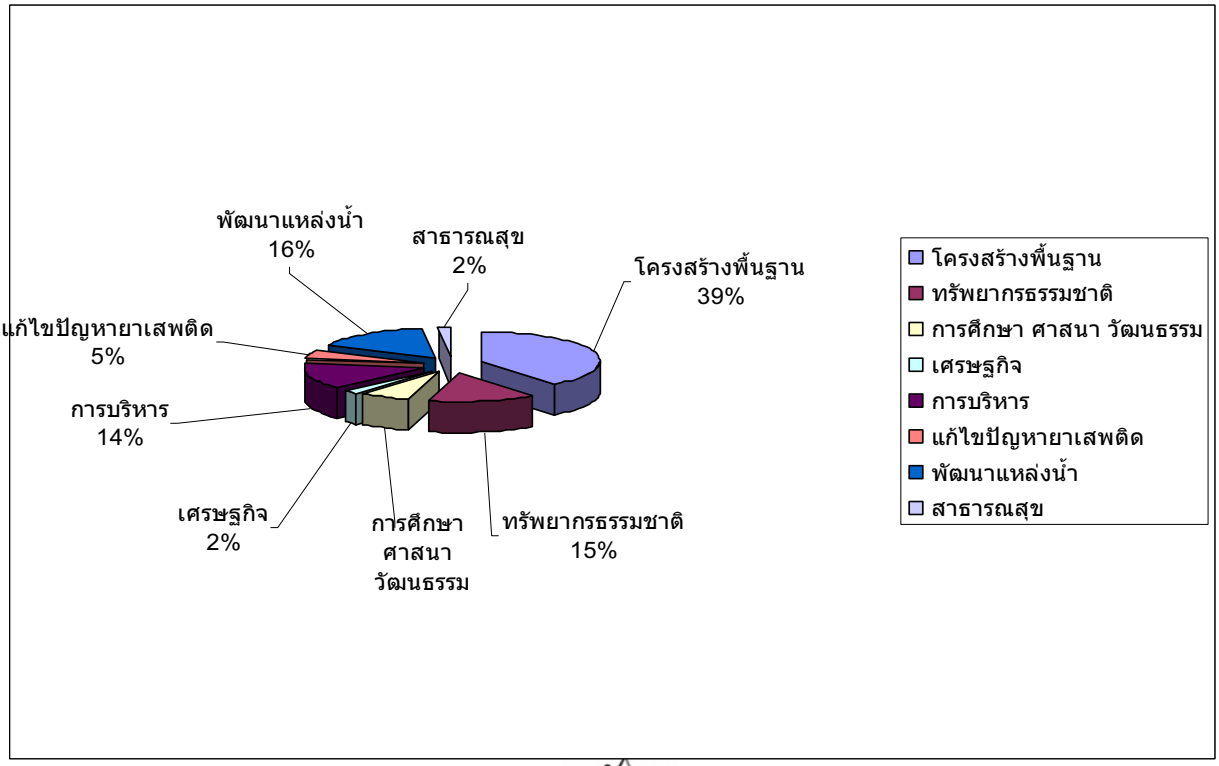

ภาพที่ 6 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

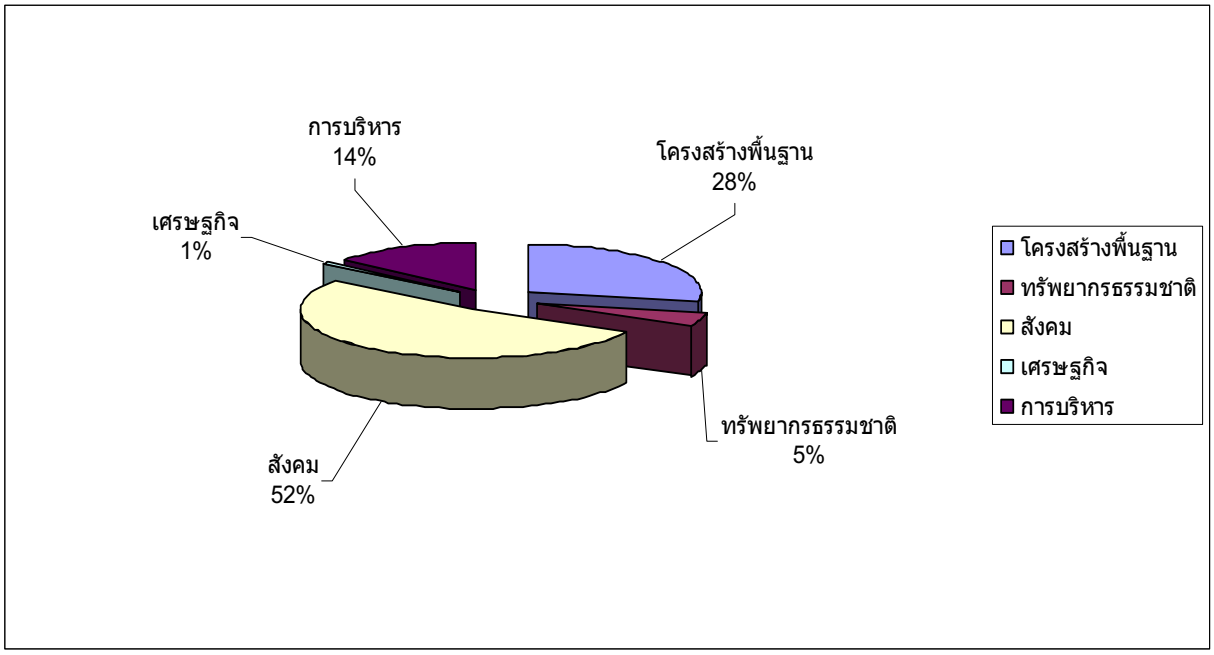

ภาพที่ 7 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

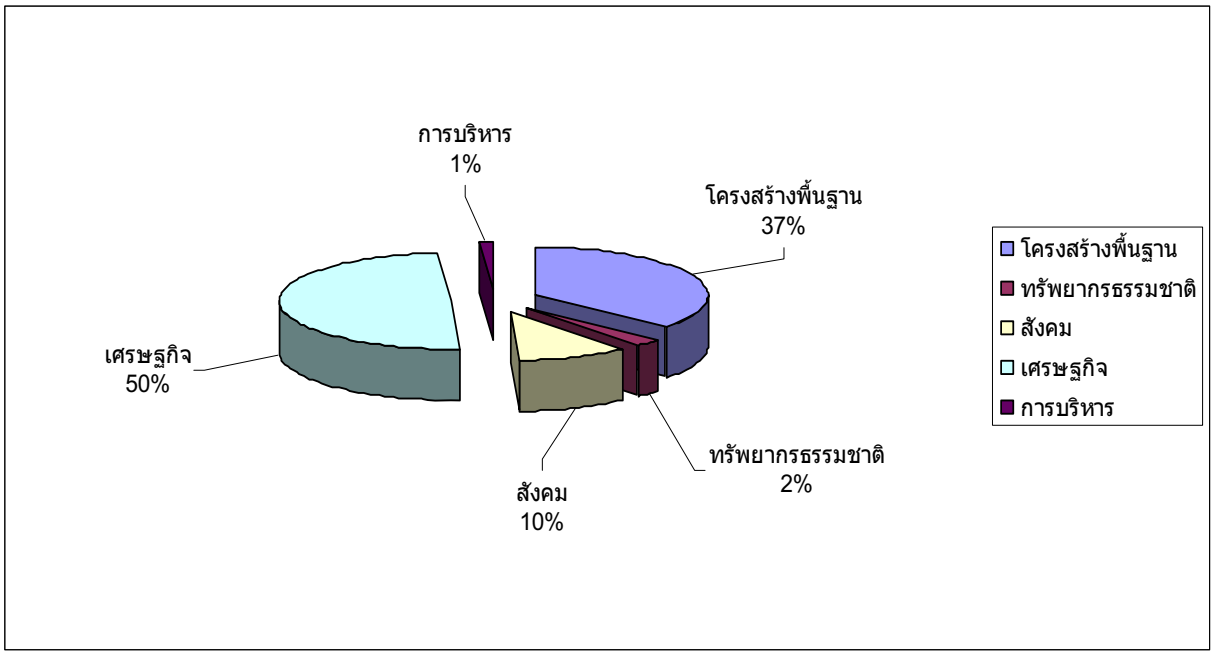

ภาพที่ 8 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

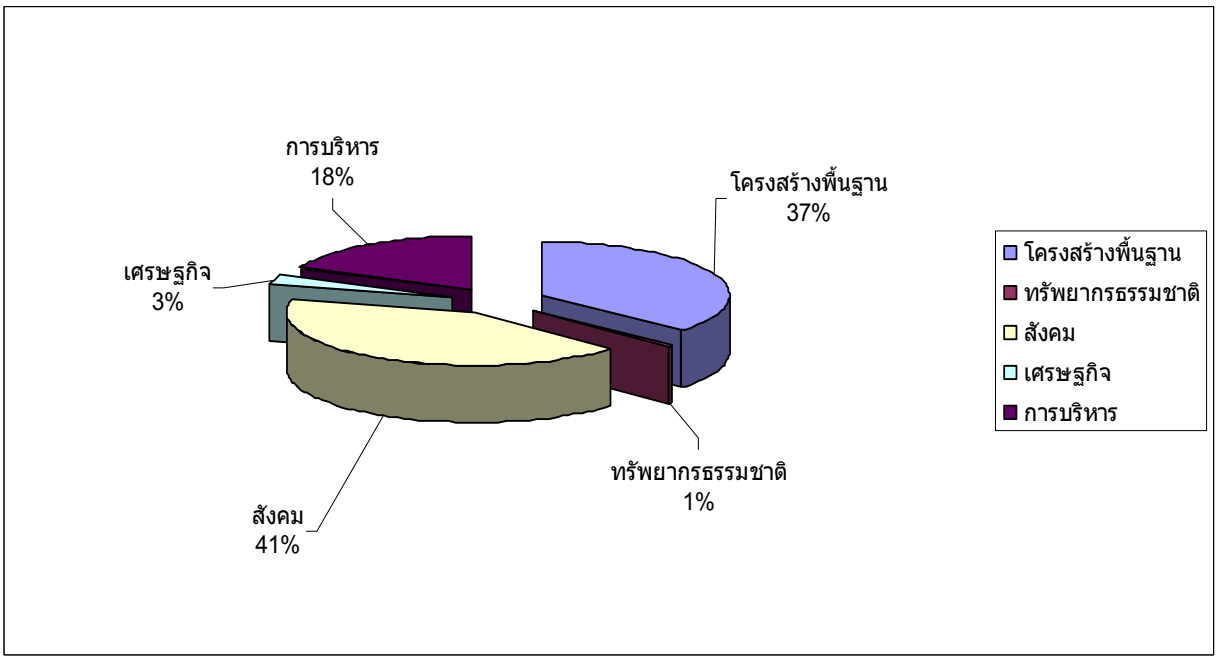

ภาพที่ 9 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย

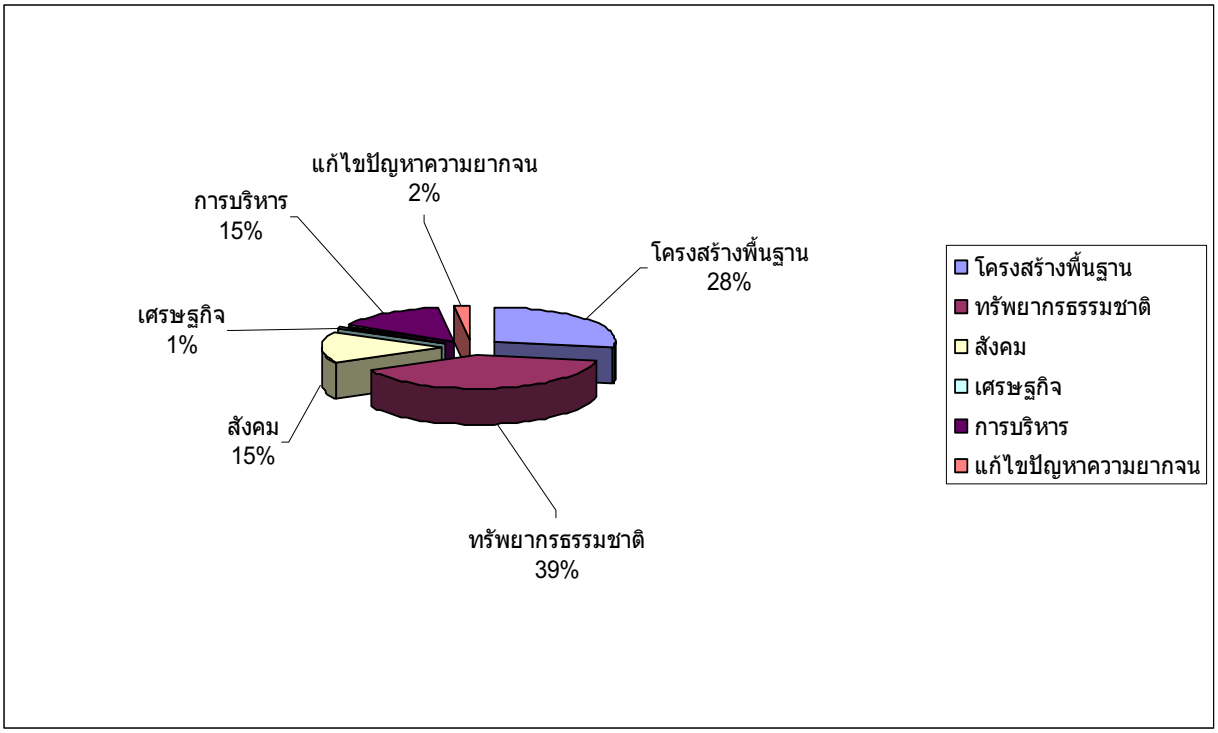

ภาพที่ 10 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

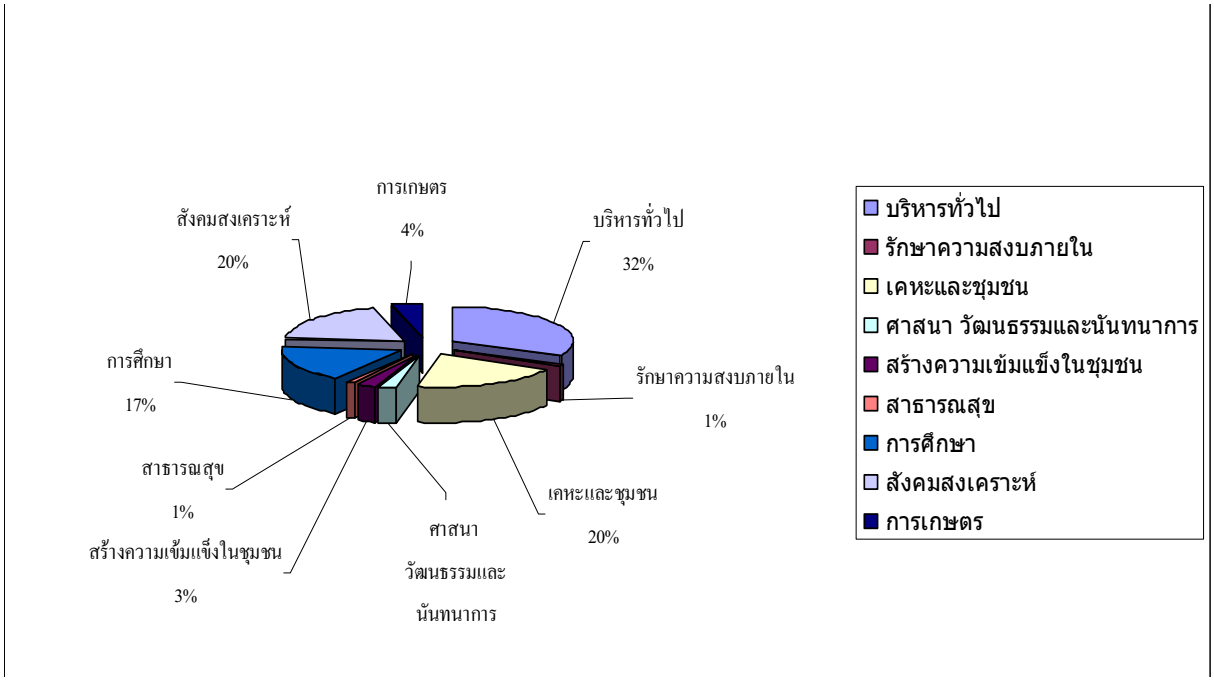

ภาพที่ 11 แสดงร้อยละสัดส่วนของงบประมาณตามยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

3. กำหนดกลยุทธ์การพัฒนา

การกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนก็เช่นเดียวกันกับการกำหนดทิศทางในการพัฒนากล่าวคือกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงรายที่เป็นกรณีศึกษา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายองค์กรยังมิได้มีการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยส่วนใหญ่เป็นการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาตามภารกิจพื้นฐานโดยทั่วไป หรือกำหนดยุทธศาสตร์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยจะเห็นได้ว่าหลายๆองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดยุทธศาสตร์ ภารกิจ กลยุทธ์ที่คล้ายคลึงกัน จะมีที่แตกต่างได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง ที่มีการ

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมและการเมือง ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ดังกล่าวยังไม่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและมิได้สะท้อนความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

ตารางที่ 2 – 1 ตัวอย่างการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. เวียงตาล	1. การพัฒนาด้านสังคม	1.1 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาแก่ประชาชนทุกระดับ	1.1.1 จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กประจำตำบล 1.1.2 สนับสนุนงบประมาณจัดซื้อวัสดุการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเด็กตามวัย
		1.2 อนุรักษ์ สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี และกิจการด้านศาสนาของท้องถิ่น	1.2.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีต่างๆของท้องถิ่น

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. เวียงตาล			1.2.2 สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนและประชาชน
		1.3 ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนรักการ	1.3.1 ส่งเสริม

		ออกกำลังกาย	สนับสนุนการจัดกิจกรรมการแข่งกีฬาต่างๆ
	2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม	2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนและประชาชนในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.3.2 สนับสนุนงบประมาณจัดลานกีฬา 2.1.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนและประชาชน 2.1.2 เปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อบต. หนองหล่ม	1. การพัฒนาสังคม	1.1 การสังคมสงเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส 1.2 การจัดการศึกษา	1.1.1 ส่งเสริมการออกกำลังกาย 1.1.2 ส่งเสริมด้านกีฬา 1.1.3 ป้องกันและต่อต้านยาเสพติด 1.1.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน 1.2.1 ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน 1.2.2 พัฒนาศูนย์เด็กเล็ก 1.2.3 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. หนองหล่ม		1.3 การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.3.1 ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มเยาวชน
อบต. ปงยางคก	1. การพัฒนาสังคม	1.1 การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส	1.1.1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน 1.1.2 พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก 1.1.3 ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพนักเรียนในถานศึกษา
		1.2 การพัฒนาการจัดการศึกษา	1.2.1 ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้กับสามเณรนักเรียน 1.2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้นอกระบบ
		1.3 พัฒนา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.3.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
		1.4 การพัฒนา ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพอนามัยประชาชน	1.4.1 ส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ 1.4.2 จัดให้มีสถานที่และส่งเสริมการออก

			กำลังกาย

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. ห้างฉัตร	1. การพัฒนาด้านสังคม	1.1 การพัฒนาด้านสังคมสงเคราะห์คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส	1.1.1 การพัฒนาเด็กด้อยโอกาส 1.1.2 การป้องกันแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก 1.1.3 การพัฒนาสถาบันครอบครัว 1.1.4 การแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กเยาวชนและสตรีในชุมชน 1.1.5 การพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน
		1.2 ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.2.1 ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมในกลุ่มเยาวชน 1.2.2 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชน 1.2.3 ส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง 1.2.3 จัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน
		1.3 ป้องกัน รักษาและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน	1.3.1 ส่งเสริมกีฬาให้กับเยาวชน

		1.4 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและแก้ไขปัญหายาเสพติด	1.3.2 ให้ความรู้ในการรักษาสุขภาพแก่เด็กและเยาวชน 1.4.1 ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการ

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
		1.5 การจัดการศึกษา	1.4.2 ส่งเสริมเยาวชนเล่นกีฬาห่างไกลยาเสพติด 1.4.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด 1.5.1 พัฒนาความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนพื้นที่ 1.5.2 พัฒนา ปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบล 1.5.3 พัฒนาให้เด็กและเยาวชนในหมู่บ้านได้มีพัฒนาการและเรียนรู้ตามวัย

อบต. แม่สัน	1. การพัฒนาสังคม	1.1 การพัฒนาด้านสังคมเคราะห์ คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส 1.2 การพัฒนาการจัดการศึกษา	1.1.1 ส่งเสริมกิจกรรมเด็ก สตรี เยาวชนให้มีสุขภาพแข็งแรงในเขตพื้นที่ตำบลแม่สัน 1.2.1 พัฒนาศูนย์เด็กเล็กที่ได้มาตรฐาน 1.2.2 ส่งเสริมการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน 1.2.3 ส่งเสริมเยาวชนด้านกีฬา 1.2.4 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน 1.2.5 ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
			1.2.6 ส่งเสริมศาสนาในกลุ่มเยาวชน
		1.3 การพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.3.1 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาในการสืบสานอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน
		1.4 การพัฒนา การป้องกันรักษาและส่งเสริมสุขภาพอนามัย	1.4.1 ส่งเสริมการสร้างสุขภาพให้แก่เด็กและเยาวชน

		ประชาชน 1.5 การพัฒนา ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน	1.5.1 ส่งเสริมความสามัคคีของเยาวชน
เทศบาลตำบลห้างฉัตร	1. การพัฒนาสังคม	1.1 การพัฒนาด้านสังคมสงเคราะห์ คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ด้อยโอกาส 1.2 การป้องกันรักษาและส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน 1.3 การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา	1.1.1 การช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในครัวเรือนให้แก่เด็กและเยาวชนที่รายได้น้อย 1.1.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในชุมชน 1.2.1 ส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬาให้กับเยาวชน 1.2.2 สร้างแกนนำนักเรียนในการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพ 1.3.1 การพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก 1.3.2 ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเยาวชน

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
		1.4 การพัฒนาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.4.1 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด 1.4.2 สร้างเครือข่าย

			การบูรณาการการทำงานด้านเด็กและเยาวชนร่วมกัน 1.4.3 สืบสาน อนุรักษ์ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น 1.4.4 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าสาระของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
	2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม	2.1 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.1.1 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดกาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อบต. วอแก้ว	1. การพัฒนาด้านสังคม	1.1 การพัฒนาสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส 1.2 การพัฒนาการจัดการศึกษา	1.1.1 ส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชน 1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชน

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. วอแก้ว		1.3 พัฒนา ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.4 การพัฒนา ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน 1.5 การพัฒนาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน	1.3.1 ส่งเสริมเยาวชนในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.1.4 สนับสนุนส่งเสริมการกีฬาในกลุ่มเด็กและเยาวชน
อบต. เมืองยาว	1. การพัฒนาสังคม 2. การพัฒนาด้านสาธารณสุข 3. การพัฒนาการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม	1.1 การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น 2.1 การพัฒนาโครงการป้องกันควบคุมโรคระบาด 3.1 การพัฒนาการศึกษา 3.2 การส่งเสริมการศาสนา 3.3 ศิลปวัฒนธรรมประเพณี	1.1.1 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต 2.1.1 พัฒนา ส่งเสริมและป้องกันการเกิดโรค 2.2.2พัฒนาและส่งเสริมการรักษาสุขภาพ 3.1.1 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา 3.2.1 ส่งเสริมการศาสนาในกลุ่มเด็กและเยาวชน 3.3.1 ส่งเสริม พัฒนาและอรุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในกลุ่มเด็ก

			และเยาวชน

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
	4. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม 5. การป้องกันยาเสพติด	4.1 การพัฒนา ส่งเสริม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 5.1 การป้องกันการระบาดของยาเสพติด	4.1.1 ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม 4.1.2 การรณรงค์รักษาความสะอาด 5.1.1 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน
อบต. ศรีโพธิ์เงิน	1. การพัฒนาสังคม	1.1 พัฒนา ส่งเสริม สุขภาพ กีฬา นันทนาการ และการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด โรคระบาด โรคติดต่อต่างๆ 1.2 พัฒนา ส่งเสริม การศึกษาในระบบสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรม และจริยธรรม 1.3 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์	1.1.1 ส่งเสริมเยาวชนด้านกีฬา 1.1.2 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 1.2.1 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กเยาวชน 1.2.2 ส่งเสริมกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชน 1.2.3 ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 1.3.1 อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี

	2. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	และสืบสานศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.1 พัฒนาปลูกจิตสำนึกการรักษาความสะอาด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.1.1 ส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
อบต. ปล้อง	1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมและการเมือง	1.1. ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษา 1.2 การพัฒนาส่งเสริมด้านศาสนา 1.3 การพัฒนาส่งเสริมด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.1.1 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กเยาวชน 1.1.2 ส่งเสริมกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชน 1.1.3 ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา 1.2.1 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน 1.3.1 สืบสาน อนุรักษ์ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น 13.2. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าสาระของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของ

		1.4 การพัฒนาส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม 1.5 ส่งเสริมด้านสาธารณสุข การกีฬาและนันทนาการ 1.6 การพัฒนาส่งเสริมการแก้ไขปัญหายาเสพติด	ท้องถิ่น 1.4.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในกลุ่มเด็กและเยาวชน 1.5.1 ส่งเสริมด้านสุขภาพในกลุ่มเด็กและเยาวชน 1.6.1 ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	ภารกิจ	กลยุทธ์
	2. การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1.7 การพัฒนาส่งเสริมการแก้ไขปัญหาเด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม 1.8 การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ 2.1 พัฒนาส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และใช้ชีวิตร่วมกับธรรมชาติ	1.7.1 พัฒนา ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็กและยาวชน 1.8.1 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ 2.1.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในกลุ่มเด็กและเยาวชน

		อย่างอนุรักษ์	

4. การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดทำแผนงาน/โครงการ/กลยุทธ์ ตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ ผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาได้กำหนดโครงการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนไว้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ด้านสังคม โดยมิได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนอย่างเด่นชัด ดังนั้น โครงการและกิจกรรมที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์โดยส่วนใหญ่จึงเป็นโครงการที่มีลักษณะเป็นงานประจำตามภารกิจและเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่มีระยะสั้น ไม่มีความต่อเนื่อง เช่น โครงการการฝึกอบรมในด้านต่างๆ โครงการตามประเพณี และโครงการส่งเสริมด้านกีฬา เป็นต้น

ตารางที่ 2 -2 ตัวอย่างโครงการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
อบต. เวียงตาล	1. การพัฒนาสังคม	1. โครงการเพื่อช่วยเพื่อน เตือนใจต้านยาเสพติด 2. โครงการศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลเวียงตาล 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. สนับสนุนอาหารเสริม (นม) 5. ส่งเสริมการเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยี 6. เด็กไทยรักการอ่าน 7. วันเด็กแห่งชาติ 8. ทัศนศึกษา 9. ค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด

		10. โครงการตามประเพณี เช่น ลอยกระทง งานประเพณีปี๋ใหม่เมือง ประเพณีสงกรานต์ เข้าพรรษา ประเพณีตานก๋วยสลาก ประเพณียี่เป็ง 11. โครงการฝึกอบรมด้านต่างๆ เช่น โครงการอบรมการอ่าน การเขียน โครงการอบรมด้านศิลปวัฒนธรรม 12. โครงการส่งเสริมด้านกีฬา เช่น ก่อสร้างลานกีฬา ก่อสร้างศูนย์ออกกำลังกาย การจัดแข่งขันกีฬา จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์กีฬา โครงการแข่งขันกีฬา “เจ้าหนูเวียงตาล” จัดแข่งขันกีฬานักเรียน “เวียงตาลเกมส์”
	2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1. โครงการรักษ์ป่า รักษ์น้ำ รักษ์สิ่งแวดล้อม 2. โครงการปลูกป่า 3. รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างประหยัด
อบต. หนองหล่ม	การพัฒนาสังคม	1. โครงการส่งเสริมการออกกำลังกาย 2. โครงการแข่งขันกีฬา 3. โครงการก่อสร้างลานกีฬา 4. โครงการต้านยาเสพติด 5. โครงการส่งเสริมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		6. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 7. โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก 8. โครงการสอนธรรมในโรงเรียน ค่ายพุทธบุตร 9. โครงการส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
อบต. ปงยางคก	การพัฒนาสังคม	1. โครงการวัดเด็กแห่งชาติ 2. โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเยาวชนตำบล 3. โครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเยาวชนหมู่บ้าน

		4. โครงการอบรมเด็กและเยาวชน 5. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 7. โครงการให้ทุนการศึกษา 8. โครงการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 9. โครงการส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น 10. โครงการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ
อบต. ห้างฉัตร	การพัฒนาสังคม	1. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กด้อยโอกาสในการสังคมสงเคราะห์ 2. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน 3. โครงการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็ก 4. โครงการพัฒนาสถาบันครอบครัว 5. โครงการลดความรุนแรงต่อเด็ก เยาวชนและสตรี 6. โครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก 7. โครงการพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก 8. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะ ดูแลอนามัยเจริญพันธุ์แก่เยาวชน 9. โครงการสร้างศักยภาพและพัฒนาแกนนำเยาวชน 10. โครงการสร้างศีลธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน 11. โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มเด็กละเยาวชน 12. โครงการส่งเสริมสนับสนุนการอออกกำลังกาย

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		13. โครงการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด 14. โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก 15. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มเด็กและเยาวชน 16. โครงการจัดแข่งขันกีฬา

อบต. แม่สัน	การพัฒนาสังคม	1. โครงการจัดอบรมแกนนำการออกกำลังกายแก่เด็กและเยาวชน 2. โครงการก่อสร้างและปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. โครงการสนับสนุนทุนดำเนินชีวิตสำหรับเด็กนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน 4. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 5. โครงการก่อสร้างห้องสมุดโรงเรียน 6. โครงการซ่อมแซมลานกีฬา 7.โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม 8. โครงการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่นักเรียนและเยาวชนในตำบล 9. โครงการนำนักเรียนไปทัศนศึกษา 10. โครงการจัดหาบุคลากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 11. โครงการส่งเสริมความสามารถด้านกีฬา 12. โครงการรณรงค์และป้องกันปราบปรามยาเสพติด 13. โครงการสร้าง ซ่อมแซม และสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา 14. โครงการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนตำบล
เทศบาลตำบลห้างฉัตร	1. การพัฒนาสังคม	1. โครงการสงเคราะห์นักเรียนที่ครอบครัวยากจน 2. โครงการอบรมให้ความรู้แก่เยาวชนสตรีเพื่อป้องกันการถูกล่อลวง 3. โครงการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพด.) 4. โครงการแข่งขันกีฬาเยาวชนและประชาชนในเขตเทศบาล 5. โครงการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด 6. โครงการอบรมนักเรียนส่งเสริมสุขภาพ (อย.น้อย) 7. โครงการปรับปรุงซ่อมแซมสนามกีฬา

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		8. โครงการส่งเสริมการออกกำลังกาย 9. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 10. โครงการบัณฑิตน้อย 11. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 12. โครงการดำรงความเข้มแข็งของพลังแผ่นดินและชุมชนในการเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน 13. โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณี 14. โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชน 15. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ห้องสมุดประชาชน อ.ห้างฉัตร 16. โครงการลดภาวะโภชนาการเกินในชุมชน (เด็กอ้วน)
	2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม	1. โครงการอบรมผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 1. โครงการทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ด้อยโอกาส 2. โครงการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการเด็ก เยาวชนและผู้ด้อยโอกาส 3. โครงการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) โรงเรียน 5. โครงการสนับสนุนการศึกษาพระเณร 6. โครงการสนับสนุนการศึกษาในโรงเรียน 7. โครงการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน 8. โครงการส่งเสริมดนตรีพื้นเมือง 9. โครงการปรับปรุงสนามเด็กเล่น 10. โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ 11. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้เป็นแหล่ง

		เรียนรู้ตลอดชีวิต 12. โครงการค่ายคุณธรรม จริยธรรม 13. โครงการส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น 14. โครงการสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		15. โครงการส่งเสริมการแข่งขันกีฬา และจัดหาอุปกรณ์กีฬา 16. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 17. โครงการเสริมสร้างประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วม 18. โครงการพัฒนาศูนย์ครอบครัว 19. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็ก
อบต. วอแก้ว	การพัฒนาด้านสังคม	1. โครงการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา 2. โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. โครงการส่งเสริมป้องกันและลดอุบัติเหตุ 1. โครงการอบรมความรู้แก่เยาวชน 2. โครงการอบรมสร้างเสริมสุขภาพ 3. โครงการส่งเสริมการออกกำลังกาย 4. โครงการเด็กสดใสใส่ใจคุณภาพ
อบต. เมืองยาว	1.การพัฒนาสังคม 2. การพัฒนาด้าน	1. โครงการอาหารกลางวัน โครงการจัดซื้ออาหารเสริม(นม) โรงเรียน 2. โครงการแข่งขันกีฬานักเรียน 3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 4. โครงการวันเด็กแห่งชาติ 1. โครงการจัดการสิ่งแวดล้อม

	สาธารณสุข	2. โครงการรณรงค์รักษาความสะอาด 3. โครงการส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม
	3. การพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1. โครงการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน 2. โครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด 3. โครงการแข่งขันกีฬา 4. โครงการส่งเสริมประเพณี 5. โครงการยุวกาชาดและลูกเสือ 6. โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน
	4. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม	1. โครงการธนาคารความดี 2. โครงการกีฬาต้านยาเสพติด 3. โครงการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา

หน่วยงาน	ยุทธศาสตร์	โครงการ
		4. โครงการให้ทุนการดำเนินชีวิต 5. โครงการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี 6. โครงการสนับสนุนงานวันเด็กแห่งชาติ 7. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 8. โครงการตามประเพณี เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ 9. โครงการจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 10. โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก
	5. การป้องกันยาเสพติด	1. โครงการคืนความสมดุลให้กับธรรมชาติ 2. โครงการป่าไม้สีเขียว
อบต. ศรีโพธิ์เงิน	1. การพัฒนาสังคม	1. โครงการธนาคารความดี 2. โครงการกีฬาต้านยาเสพติด 3. โครงการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา 4. โครงการให้ทุนการดำเนินชีวิต 5. โครงการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี

		6. โครงการสนับสนุนงานวันเด็กแห่งชาติ 7. โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) 8. โครงการตามประเพณี เช่น ลอยกระทง สงกรานต์ 9. โครงการจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์การเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
	2. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10. โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก 1. โครงการคืนความสมดุลให้กับธรรมชาติ 2. โครงการป่าไม้สีเขียว

5. การกำหนดตัวชี้วัด การติดตามประเมินผล และการทบทวนยุทธศาสตร์

ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์ได้แก่ การกำหนดตัวชี้วัดสำหรับโครงการและกิจกรรม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ ซึ่งการติดตามประเมินผล จะต้องมีการระบุเกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จสำหรับโครงการต่างๆ

ผลการศึกษาระบบการติดตามและประเมินผลโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรณีศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้มีการกำหนดตัวชี้วัดในการตรวจสอบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้อย่างชัดเจน และสามารถวัดผลได้ ซึ่งส่งผลต่อการทบทวนโครงการสำหรับปีต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังมีได้มีการกำหนดตัวชี้วัดสำหรับเป็นแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่าง

ชัดเจน รวมถึงการที่มิได้นำผลการประเมินมาใช้เพื่อการปรับปรุงและการพัฒนาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

การติดตามประเมินผล เป็นกระบวนการหนึ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ที่จะเป็นสิ่งเชื่อมโยงให้การพัฒนาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการติดตามประเมินผลจะช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานในการดำเนินงานให้มีความชัดเจน ช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรไปอย่างคุ้มค่า ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ และที่สำคัญจะช่วยให้เกิดการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นขั้นตอนในการแสวงหาคำตอบว่า โครงการที่นำไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อยู่ในระดับใดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นการวัดระดับความสำเร็จ/ความล้มเหลวของการนำโครงการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อบริหารงานท้องถิ่น และส่งมอบบริการให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง ดังนั้น องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ได้กำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลการนำโครงการต่าง ๆ ไว้ 3 แนวทาง คือ

1. การกำหนดองค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล
2. การกำหนดแนวทาง, วิธีการในการติดตามและประเมินผล
3. การกำหนดระยะเวลา / ช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผล

5.1 การกำหนดองค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผล

โดยส่วนใหญ่แล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดและมอบหมายให้ฝ่ายนโยบายและแผน มีหน้าที่ในการติดตามและประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของแผนพัฒนาทั้งในส่วนที่กำลังดำเนินการ, อยู่ในระหว่างดำเนินการและดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว เพื่อรายงานปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาและผู้บริหารรวมถึงคณะกรรมการ/คณะทำงานในการติดตามและประเมินผลเพื่อทราบและหาแนวทางในการดำเนินการแก้ไข ต่อไป

นอกจากนี้ ภายหลังจากการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการออกคำสั่งจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการ/คณะทำงาน ในการติดตามและประเมินผล ควรประกอบด้วยผู้แทน 5 ฝ่ายคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล พนักงานส่วนตำบล/เทศบาล ผู้แทนประชาชน/ชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแล้วว่าจะทำให้การติดตามและประเมินผลโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

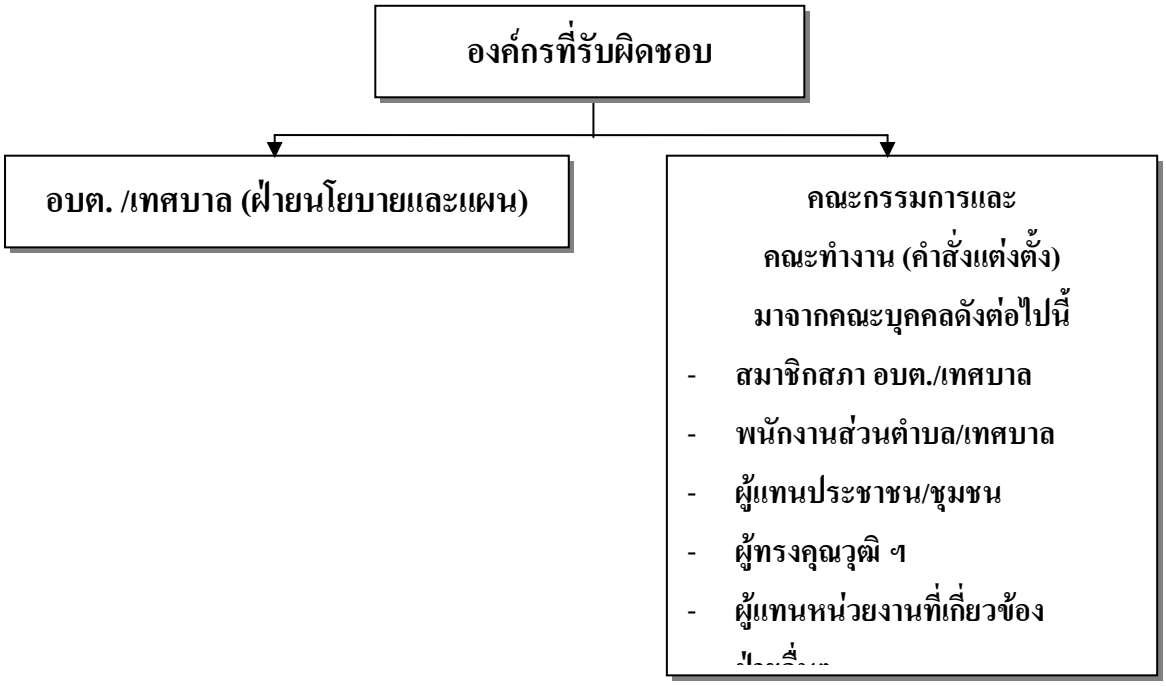

5.2 การกำหนดแนวทาง, วิธีการในการติดตามและประเมินผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผล โดยการกำหนดรูปแบบที่จะใช้ในการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินกิจกรรมในแต่ละโครงการ อยู่ภายใต้ระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้หรือไม่ และผลของการดำเนินงานตามโครงการเกิดประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีการแบ่งแยกการดำเนินงานในการติดตามและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน โดยที่

การติดตามผล เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ว่าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอน/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่ การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใด อยู่ภายใต้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินผล เป็นขั้นตอนในการแสวงหาคำตอบและตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจริงเมื่อนำโครงการไปปฏิบัติและดำเนินโครงการเสร็จแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ อยู่ในระดับใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการวัดระดับความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำโครงการตามแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

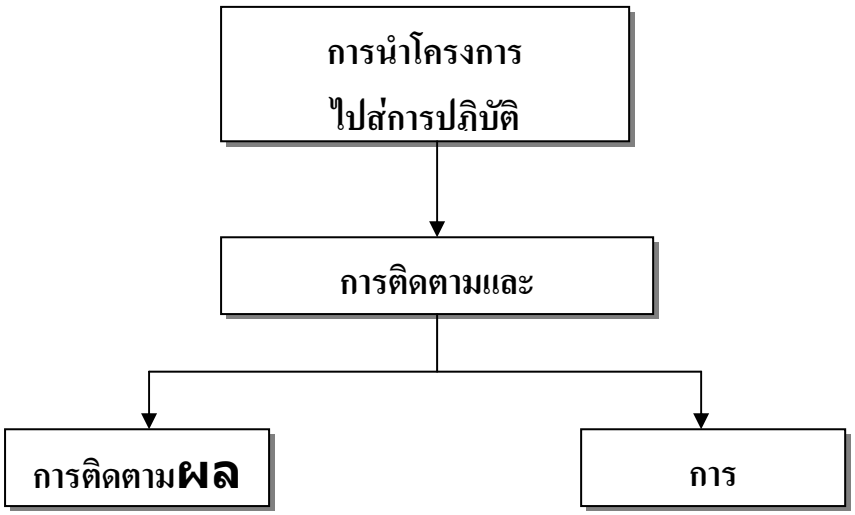

5.3 การติดตามผล ประกอบด้วยการดำเนินการใน 3 ขั้นตอนคือ

5.3.1 การติดตามผลโครงการจากแผนการดำเนินงานตามโครงการ โดยพิจารณา จากผลของกิจกรรมหลักตามลำดับก่อน–หลังรวมถึงการประมาณเวลา ที่จะต้องดำเนินการในแต่ละกิจกรรม และพิจารณาการใช้จ่ายเงินในโครงการ โดยพิจารณาเป็นรายกิจกรรม นอกจากนี้จะต้องจัดทำตารางการติดตามและควบคุมโครงการของแต่ละกิจกรรมหรือกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งดำเนินการ 2 ด้าน คือ ระยะเวลาและค่าใช้จ่าย

5.3.2 การติดตามผลและควบคุมโครงการ เป็นการตรวจสอบผลการ ดำเนินการจริงของโครงการ ในด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายตามตารางการติดตามและควบคุมโครงการที่ได้จัดทำไว้ โดยเปรียบเทียบกับระยะเวลา

และค่าใช้จ่ายที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรม ทั้งนี้ควรกำหนดระยะเวลาในการติดตามผลโครงการ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของแต่ละโครงการด้วย

5.3.3 การรายงานผล เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการติดตามและควบคุมโครงการให้ผู้บริหารและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบถึงความก้าวหน้าและปัญหา/อุปสรรคที่พบในการดำเนินงานตามโครงการ

5.4 การประเมินผล

แนวทางและวิธีการในการประเมินผลระดับความสำเร็จและล้มเหลวของโครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดการประเมินผลความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการได้เป็น3 ระดับ คือ

- ผลผลิต (Output)
- ผลลัพธ์ (Outcome)
- ผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcome)

5.4.1 ผลผลิต (Output) เป็นผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการ ซึ่งการวัดระดับ**ความสำเร็จและความล้มเหลว** ของผลผลิตของโครงการ เป็นการพิจารณาในเรื่องปริมาณเวลาค่าใช้จ่ายคุณภาพ และความพึงพอใจ

5.4.2 ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลที่เกิดต่อจากผลผลิต (Output) ซึ่งการวัดระดับความสำเร็จและความล้มเหลวของผลลัพธ์ของโครงการ เป็นการพิจารณาถึงการให้ประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ของโครงการ

5.4.3 ผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcome) เป็นผลที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นผลของโครงการแต่ละโครงการควรที่จะบรรลุผลลัพธ์สุดท้ายด้วย

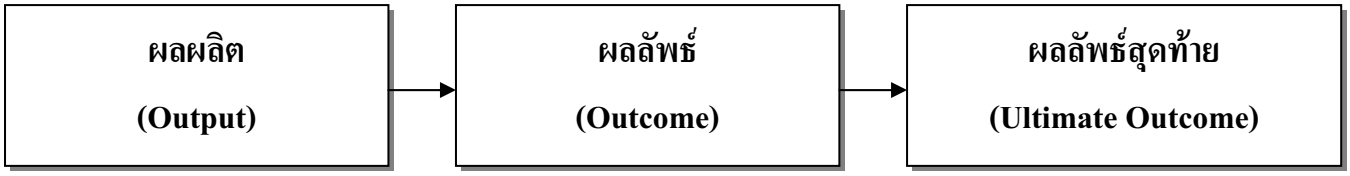

บทที่ 3
ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย

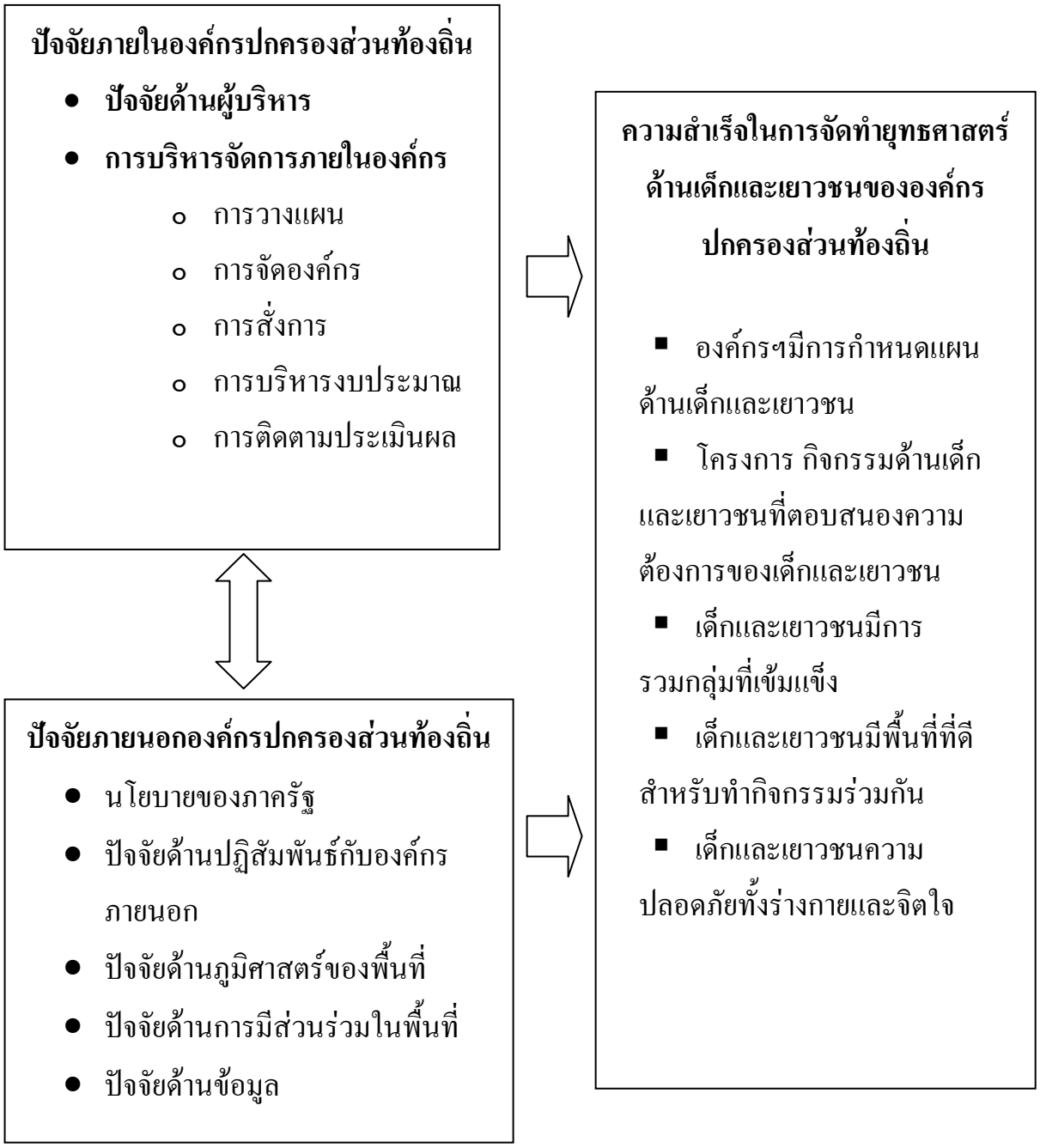

1. ปัจจัยภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา

1.1 ด้านผู้บริหาร ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนเป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนมากกว่ายุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนมักเห็นผลช้ากว่า ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ต้องหาแนวทางที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนสามารถปรากฏผลให้เป็นรูปธรรม บุคคลที่มีส่วนสำคัญคือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเองผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และภาวะของความเป็นผู้นำที่จะ กระตุ้นให้เกิดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขึ้นมาได้

วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สภาพของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กรณีศึกษาส่วนใหญ่ มองเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนและมีความตั้งใจที่จะให้ อปท. ซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมากที่สุดได้เข้าไปมีส่วนในการสนับสนุนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีของเทศบาลตำบลป่าซาง อบต.ห้วยซ้อ อบต.แม่เงินและบางส่วนของ อปท. ในเขตอำเภอห้างฉัตร เป็นตัวอย่างในเรื่องวิสัยทัศน์การพัฒนา เช่น อบต.ห้างฉัตรมีวิสัยทัศน์ในเรื่องของเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน โดยมีการกำหนดให้มีการขับเคลื่อนเด็กและเยาวชนในพื้นที่ไปพร้อมๆกับด้านของครอบครัวโดยมองว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญ และเป็นแหล่งแรกที่จะให้ความรักความอบอุ่นกับเด็กและเยาวชนที่เป็นบุตรหลานของตนเอง ดังนั้นถ้าเด็กมีครอบครัวที่อบอุ่นปัญหาของเด็กและเยาวชนในสังคมย่อมจะมีน้อยลงตามไปด้วย

ภาวะผู้นำ ผู้บริหารของ อปท. กรณีศึกษาได้แสดงถึงความมุ่งมั่นและจุดยืน พร้อมจะเป็นผู้นำในอันที่จะแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ อปท.บางแห่งมีการชี้แจงให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในองค์กรในสังกัดให้ทราบถึงความมุ่งมั่นดังกล่าวและคอยกระตุ้นให้ทั้งบุคลากรในองค์กรและประชาชนร่วมถึงเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้ทราบถึงความสำคัญและปัญหาของเด็กและเยาวชนอยู่เสมอ กรณีของผู้นำของ อบต.หนองหล่ม อบต.ห้างฉัตร ได้แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ทั้งสอง อบต. ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานที่ดีระหว่างกลุ่ม อบต ในเขตอำเภอห้างฉัตรด้วยกัน ทำให้สามารถดึงเอา อบต.บางส่วนในกลุ่มให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนไปพร้อมๆกันได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้สะท้อนให้เห็นว่า ภาวะความเป็นผู้นำมีความสำคัญอย่างมากต่อการที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนสำเร็จหรือไม่สำเร็จใน อปท. ต่างๆ

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านเด็กและเยาวชน อย่างน้อยประสบการณ์ของการเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กมาก่อน จึงทำให้ทราบถึงปัญหาของเด็กและเยาวชน นอกเหนือจากนั้นความรู้ความสามารถ ประสบการณ์โดยตรง ของผู้บริหาร ที่เคยมีอาชีพเป็นครูมาก่อน มักมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเด็กและเยาวชนได้ดีและเร็วกว่านายกที่ไม่มีพื้นฐานอาชีพนี้มาก่อน ตัวอย่างเช่น นายก อบต.ห้วยซ้อและนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลป่าซาง เป็นต้น กิจกรรมหรืองบประมาณที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนก็มีความชัดเจนและมากขึ้นเช่นกรณีของเทศบาลตำบลป่าซางเป็นต้น

1.2 ด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร

- การวางแผน
- การจัดองค์กร
- การสั่งการ
- การบริหารงบประมาณ
- การติดตามประเมินผล

1) การวางแผน

ในด้านการวางแผนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ของอปท.ทุกแห่งจะมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ ดังจะเห็นได้จาก การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนจะถูกกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาที่ค่อนข้างกว้าง เป็นการส่งเสริม ป้องกัน สนับสนุน ในรูปแบบของกิจกรรม โครงการต่างๆให้แก่ ชุมชน ครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรีคนพิการและผู้ด้อยโอกาสในสังคม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

อปท. ในจังหวัดกรณีศึกษาก็เช่นกัน มีการกำหนดแนวทางเป้าหมายด้านเด็กและเยาวชนไว้ในลักษณะที่กล่าวไปข้างต้น มีบาง อบต. เช่น อบต.ปล้องที่กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ค่อนข้างชัด โดยให้ชื่อประเด็นยุทธศาสตร์ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคมและการเมือง

อย่างไรก็ตาม การที่จะให้ได้ซึ่งความสำเร็จของเป้าหมายคือ คุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนนั้น ควรต้องมีการแยกประเด็นด้านเด็กและเยาวชนไว้ต่างหากและกำหนดเป้าหมายให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งทางด้านพัฒนา ป้องกัน แก้ไขทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและที่สำคัญ อปท. ควรมีการสำรวจ

สภาวการณ์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อนำผลการสำรวจมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน ซึ่งการสำรวจดังกล่าวอาจทำได้หลายวิธี เช่น การออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมโครงการเพื่อระดมความคิดเห็น หรือวิธีต่างๆที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด หรืออาจทำหลายวิธีควบคู่กันไป และสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอคือ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ประชาชนในพื้นที่ เพราะการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ ผลก็คือทำให้บุคคลมีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนและสิ่งที่ตามมาก็คือ การให้ความร่วมมือ

2) การจัดองค์กร

บุคลากรในองค์กรเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นผู้นำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติที่เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นมา บุคลากรทุกระดับ ทุกหน่วยงานมีสำคัญพอกัน โดยเริ่มจากผู้บริหารที่ต้องแสดงเจตจำนงแนวแน่ในยุทธศาสตร์ด้านนี้ ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติก็ต้องมีใจให้ โดยไม่เห็นว่าเป็นภาระที่เพิ่มเข้ามา บุคลากรของ อปท.ในพื้นที่กรณีศึกษา ได้แสดงให้เห็นถึงบทบาทอันสำคัญนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่มักจะมอบหมายความรับผิดชอบให้กับบุคลากรเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการประสานงานหรือเข้าร่วมประชุม รวมถึงการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ตามภาระหน้าที่ บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน และเล็งเห็นว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาหรือมีความกระตือรือร้นที่จะช่วยให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนเข้าไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ อปท. ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเดิม บุคลากรหลายแห่งทั้ง ในอปท. กรณีศึกษา จังหวัดลำปางและเชียงราย

ย้ำว่าตนเองให้ความสำคัญและพร้อมที่จะปฏิบัติงานในด้านนี้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารขององค์กรโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกของ อปท. นั้นเอง

สิ่งที่บุคลากรหลายแห่งเสนอแนะก็คือ การจัดบุคลากรในองค์กรที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยตรง เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น จากสภาพปัจจุบัน ทุก อปท. มีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยองค์กรเทศบาลหน่วยงานที่ทำหน้าที่ ได้แก่ กองการศึกษาและกองสวัสดิการและสังคม ส่วน อบต. หน่วยงานที่ทำหน้าที่ ได้แก่ ส่วนการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายภาระหน้าที่ที่กว้าง ดังนั้น หากมีการกำหนดบุคคลากรหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยตรง จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลากรทราบถึงบทบาทและหน้าที่หลักของตนเอง และสามารถทำให้การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

3) การสั่งการ

ผู้บริหารหรือผู้นำมีหน้าที่ในการวางแผน จัดองค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ สั่งการ และควบคุมเพื่อให้เป้าหมายขององค์กรและเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยการสั่งการ ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีกระบวนการการติดต่อสื่อสาร ที่จะชักจูงให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำสิ่งต่างๆ ที่จำเป็นต่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์การ

การที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กเยาวชนประสบผลสำเร็จเช่นกัน ผู้บริหารโดยเฉพาะผู้นำหรือ นายก อปท.ต้องแสดงความชัดเจนในยุทธศาสตร์ด้านนี้ ทำให้บุคลากรในองค์กรทราบถึงวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่อันชัดเจน อปท.กรณีศึกษา นายก อปท. หลายแห่งได้ทำหน้าที่ดังกล่าว มีการมอบหมายสั่งงานให้บุคลากรดูแลในเรื่องของเด็กและเยาวชน

เป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม เป็นผู้นำคือ แสดงเจตนารมณ์ให้บุคลากรในองค์กรทราบถึงความมุ่งมั่นในการจะพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน เป็นผู้ตาม ก็คือ การมอบหมายให้บุคลากรเป็นผู้ดำเนินการและคอยติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

นอกจากนั้นผู้นำหรือผู้บริหารยังต้องมีบทบาทในการโน้มน้าวจิตใจสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้คล้อยตามวัตถุประสงค์ของผู้นำในด้านยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนด้วย เนื่องจากสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญที่จะผลักดันยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ

4) การบริหารงบประมาณ

งบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญ หลายๆ อปท. ที่ต้องการเน้นเรื่องยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน แต่การพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ นอกจากนั้น อปท.หลายๆแห่งประชาชนยังขาดความเข้าใจในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณของ อปท. ประชาชนมักจะมองความสามารถของ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของตนเองตรงที่สามารถนำงบประมาณสนับสนุนมาลงพื้นที่ของตนเองได้ โดยไม่ได้มีการพิจารณาว่าพื้นที่ใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งต้องให้ความสำคัญมาเป็นอันดับแรก ปัญหาดังกล่าวจึงกลายเป็นปัญหาที่เรียกว่า งูกินหาง กลายเป็นปัญหาที่สืบต่อๆกันไป กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีแนวความคิดดังกล่าว สมาชิก อบต.ก็ไม่ต้องการถูกมองว่าขาดความสามารถ จึงพยายามนำงบประมาณลงในพื้นที่ของตน โดยขาดพิจารณาว่าโครงการใด พื้นที่ใดที่สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงก่อน ทำให้งบประมาณที่มีจำกัดอยู่แล้วกลับต้องจำกัดลงอีก และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนก็ย่อมได้รับผลกระทบไปด้วย

ดังนั้นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงปัญหาของสังคม โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เป็นสิ่งที่ สำคัญและเร่งด่วน

5) การควบคุมงาน / การประเมินผล

การควบคุม การติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่จำเป็นและสมควรที่จะต้องกระทำเป็นอย่างยิ่ง โดยการติดตามประเมินผลเริ่มต้นตั้งแต่การกำหนดตัวชี้วัดของแผนงาน/โครงการให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมและสามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้

อปท. ในจังหวัดกรณีศึกษามีการติดตามและประเมินผลกิจกรรมโครงการต่างๆที่ทางอปท.ได้จัดทำขึ้นสำหรับด้านเด็กและเยาวชน รูปแบบของการติดตามประเมินผลก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรม โครงการ ซึ่งผลของการติดตามทาง อปท.กรณีศึกษาได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของงานได้ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการจัดกิจกรรมโครงการของ อปท.ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะการจัดให้เด็กและเยาวชนดำเนินการ จึงไม่สามารถพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด การประเมินที่ผ่านมาก็เปรียบเหมือนกับว่าเป็นการประเมินกิจกรรมโครงการที่ยังไม่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ดังนั้น หากจะพิจารณาความสำเร็จของการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน การกำหนดกิจกรรมโครงการ หรือยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงควรเริ่มจากการมีกิจกรรมโครงการที่เกิดจากความต้องการของเด็กและเยาวชน รวมถึงการให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม โครงการ จากนั้นจึงกำหนดแนวทางการประเมินว่ากิจกรรมโครงการนั้นประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด การดำเนินการเช่นนี้จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และผลการประเมินจะสะท้อนความเป็นจริงที่

เกิดขึ้น ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเป็นข้อมูลย้อนกลับสำหรับเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม โครงการการพัฒนาเด็กและเยาวชนในอนาคตที่มีความเหมาะสมได้

2. ปัจจัยภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา

- **ความช่วยเหลือจากภาครัฐ**

นโยบายของภาครัฐ

แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ที่ได้ให้ความหมายของแผนพัฒนาสามปีไว้ว่าเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

จากความหมายความสำคัญของแผนพัฒนาสามปีดังกล่าว จะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนเป็นแผนการดำเนินงานส่วนหนึ่งที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอรวมถึงแนวทางการพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นด้วย

ปัจจุบัน ยุทธศาสตร์ของ อปท. ต่างๆ จึงออกมาลักษณะคล้ายกัน ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนก็เช่นกัน เป็นการจัดกิจกรรม โครงการที่อิงและ

ตอบสนองนโยบายของภาครัฐ ดังนั้นถ้าหากนโยบายรัฐให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน โดยการเน้นและกำหนดนโยบายด้านนี้ให้ชัดเจน ก็จะเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนสามารถเกิดและนำไปปฏิบัติขึ้นได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สนับสนุนงบประมาณ

ปฏิเสธไม่ได้ว่า งบประมาณส่วนใหญ่ของ อปท. มาจากงบสนับสนุนของรัฐ อปท. ส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังมีลักษณะที่กำลังเติบโต ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องการงบประมาณและกำลังสนับสนุนจากภาครัฐอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของงบประมาณ บุคลากร และความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ซึ่งถ้าภาครัฐเพิ่มงบประมาณสนับสนุนโดยระบุเงื่อนไขการใช้ว่าเป็นงบด้านพัฒนาเด็กและเยาวชน ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ อปท. สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ของตนเองได้ แน่นอนว่า การให้งบประมาณต้องทำควบคู่ไปกับการควบคุมตรวจสอบการใช้งบประมาณไปด้วย

สนับสนุนวิชาการ

การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืออปท. เป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะ อปท. เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ย่อมทราบถึงศักยภาพ ปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่น และในขณะเดียวกัน อปท. ย่อมจะเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ดีกว่าใคร แต่เนื่องจาก ศักยภาพของแต่ละ อปท. มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท้องถิ่นระดับ อบต.ที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้อย่างเต็มที่ ยังต้องการมีพี่

เลี้ยง หรือต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งความต้องการดังกล่าวอาจจะไม่ใช่เรื่องของงบประมาณเสมอไป ดังเช่นในหลายๆ อบต. หรือระดับเทศบาลตำบลมีความต้องการการสนับสนุนด้านวิชาการ ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน อปท. มีความต้องการหน่วยงานที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเข้ามาช่วยเหลือในเรื่องของรูปแบบ แนวทาง วิธีการและการดำเนินกิจกรรมโครงการ เพื่อการสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ต้องการคำปรึกษา ข้อมูลต่างๆ ตัวอย่าง อปท.กรณีศึกษา เช่น เทศบาลป่าตาล อ.ป่าตาล จ. เชียงราย ที่พึ่งยกฐานะจาก อบต.เป็นเทศบาลเมื่อประมาณปลายปี 2551 ที่ผ่านมา ได้ให้ความสนใจอย่างมากในการที่จะจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้นในพื้นที่ แต่ยังขาดข้อมูล รูปแบบที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างหรือแนวทางได้ เป็นต้น อบต. ศรีดอนไชยก็เช่นเดียวกัน ได้ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด และเพศสัมพันธ์ก่อนวัย แต่ยังหารูปแบบกิจกรรมที่จะนำมาแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เช่นกัน

ดังนั้นหากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนสามารถเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำช่วยเหลือ จะช่วยให้ อปท. ที่มีความสนใจการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนสามารถจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- **ด้านปฏิสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก**

ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนจะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมสิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญคือ การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่าง อปท. ด้วยกัน หรือ/และกับ หน่วยงานภายนอก อปท.กรณีศึกษา มีการทำงานเชิงบูรณาการ เช่น ในจังหวัดลำปาง เทศบาลตำบลห้างฉัตร องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั้ง 7 แห่ง ซึ่งประกอบไปด้วย อบต.ห้างฉัตร อบต.หนองหล่ม

อบต.ปงยางคก อบต.เวียงตาล อบต.วอแก้ว อบต.แม่สัน และ อบต.เมืองยาว ต่างก็มีการทำงานในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่าง อปท.ด้วยกันและร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น การทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนทั้งสภาเด็กฯในระดับตำบลและสภาเด็กฯ ในระดับอำเภอ ร่วมมือกับตำรวจสัมพันธ์ วัด โรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน หน่วยงานสาธารณสุข และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซากจำเจ ทีมงานของ Child Watch ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ได้เข้าไปมีส่วนในการให้คำปรึกษาในด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเก็บข้อมูล

อปท. ในพื้นที่กรณีศึกษาเกือบทั้งหมด ในจังหวัดเชียงราย มีการทำงานเชิงบูรณาการ โดยการทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนทั้งสภาเด็กฯในระดับพื้นที่ ร่วมมือกับตำรวจสัมพันธ์ วัด โรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน สาธารณสุข และองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อจัดกิจกรรม โครงการต่างๆ ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้พบกับกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซากจำเจ ทีมงานของ Child Watch ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ได้เข้าไปมีส่วนในการให้คำปรึกษาในด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเก็บข้อมูล

<u>วัด</u> เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในอันที่จะช่วยให้ อปท. สามารถจัดยุทธศาสตร์ด้านเด็กเยาวชนขึ้นมาได้ โดยเฉพาะสภาพสังคมแบบชนบท ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาพที่ปู่ย่าตายายหรือพ่อแม่ยังจูงมือบุตรหลานไปทำบุญวัดยังมีให้เห็นอยู่มากมาย

กรณี อปท.ศึกษาในจังหวัดเชียงราย เกือบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะที่ อบต.ปล้อง แม้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจะยังมีปัญหาในเรื่องการรวมกลุ่มเด็ก แต่ทาง อบต. ปล้องก็มีความหวังไว้กับวัดดอนพระแก้ว พระสงฆ์ที่

ทุกคนรู้จักในนามของ ตุ๊แอน (พระแอน) ได้มีบทบาทสำคัญ โดยท่านได้สร้างทีมเด็กขึ้นมาประมาณ 10 คนจัดให้มีกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง และเด็กเหล่านี้ก็เป็นผู้ชักจูงเด็กรอบข้างเข้ามาร่วมทำกิจกรรม นอกจากนั้นพระยังมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนเรื่องศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งเด็กๆ จะให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมกันมาก อบต.ศรีดอนไชยเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่วัดเข้าไปมีบทบาท ในการให้การอบรม สั่งสอนศีลธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่

<u>องค์กรตำรวจ</u> เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในอันที่จะช่วยให้งานด้านเด็กและเยาวชน เชียงรายเป็นพื้นที่เสี่ยงในเรื่องของยาเสพติด ดังนั้น อปท.ในพื้นที่ต้องสร้างกลยุทธ์ที่จะต่อสู้กับเรื่องนี้มากกว่าที่อื่น กรณีของ อบต. ศรีดอนไชย และ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอห้างฉัตรก็เช่นกัน ได้หาทางป้องกันปัญหายาเสพติดกับหน่วยงานตำรวจในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในเรื่องของยาเสพติดและด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หรือกิจกรรมด้านการขับขี่รถจักรยานยนต์ปลอดภัย การให้ความรู้เรื่องกฎจราจร ให้แก่เด็กๆตามโรงเรียนเป็นต้น

<u>หน่วยงานสาธารณสุข</u> มีความสำคัญเช่นกัน พื้นที่ในจังหวัดเชียงราย หลายๆ อปท. มีปัญหาเรื่องของเด็กมีความเสี่ยงในเรื่องของ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน ดังนั้นหน่วยงานที อปท.พื้นที่กรณีศึกษาได้เข้าไปประสานและขอความช่วยเหลือคือ สาธารณสุข โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะเข้าไปช่วย อปท.ในด้านการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเพศ การป้องกันตัวเองจากการติดเชื้อเอชไอวี ดังเช่น อบต.ศรีดอนไชย เป็นต้น

<u>ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)</u> ได้มีส่วนช่วยให้ อปท. ในพื้นที่กรณีศึกษาจังหวัดนำร่องสร้างพื้นที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีบทบาทด้านการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนทั้งเด็กในระบบ คือ เรียนอยู่ในโรงเรียนและ

เด็กนอกระบบ คือเด็กที่ไม่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนหรือเด็กเร่ร่อน ได้มีโอกาสและมีพื้นที่สำหรับได้เรียนรู้และแสดงออก โดย กศน.ได้ร่วมมือกับทางโครงการ Child Watch ทำพื้นที่ที่เรียกว่า บ้านหลังเรียนขึ้นมา โดยความร่วมมือของ อปท.ในพื้นที่ บ้านหลังเรียนในจังหวัดเชียงรายและที่กำลังอยู่ในขั้นเตรียมการของเทศบาลตำบลห้างฉัตรเป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงความร่วมมือของหน่วยงานนี้กับ อปท.

<u>โรงเรียน</u> มีส่วนสำคัญมากเช่นกัน เพราะเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่จะอยู่ที่นั้น อปท.กรณีศึกษาจังหวัดนำร่องทั้งจังหวัดลำปางและเชียงรายนอกจากได้ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในรูปแบบของการให้ทุนการศึกษา การสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์กีฬา อาหารกลางวัน งบกิจกรรมของโรงเรียนแล้ว ทางอปท.ในพื้นที่กรณีศึกษาได้ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง อบต. จัดขึ้น ซึ่งก็ได้รับการตอบรับที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน ส่วนความร่วมมือด้านอื่นๆเช่นในด้านการเก็บข้อมูลของเด็กและเยาวชนในโรงเรียนซึ่งทีมงาน Child Watch ได้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ โดยการให้คำปรึกษาและใช้แบบสอบถามของ Child Watch เก็บข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงสภาวการณ์ด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่

<u>การทำงานแบบภาคีของกลุ่ม อปท.</u> ศักยภาพของแต่ละ อปท.แตกต่างกัน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ ความรู้ความสามารถ ด้านงบประมาณและอื่นๆ ดังนั้นการทำงานแบบพึ่งพากันเป็นสิ่งจำเป็น อปท.ในพื้นที่จังหวัดนำร่องส่วนใหญ่ทำงานในลักษณะดังกล่าว กรณี อปท.อำเภอห้างฉัตรเป็นตัวอย่างของความร่วมมือกัน โดยเริ่มต้นจากความสัมพันธ์ระหว่างนายก อปท.ทั้ง 8 มีลักษณะที่ช่วยเหลือกัน มีการพูดคุยกันประสานงานกันตลอดเวลา ทำให้การทำงานมักจะเป็นทิศทางเดียวกัน พื้นที่อำเภอห้างฉัตรส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนคือ กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ส่วนหนึ่งเนื่องจากโรงเรียน

อนุบาลห้างฉัตรซึ่งอยู่เขตความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลห้างฉัตร แต่เด็กที่มาเรียนมาจากพื้นที่ อบต. ห้างฉัตร อบต.หนองหล่ม อบต.ปงยางคก อบต.เวียงตาล อบต.วอแก้ว จึงทำให้การทำงานแบบภาคีเป็นสิ่งที่อปท. ต้องให้ความสำคัญ

การที่ อปท. สามารถทำงานร่วมกัน ทำให้เสริมศักยภาพของกันและกันขึ้น เกิดความเข้มแข็งแสดงให้เห็นถึงความสมานสามัคคี เด็กและเยาวชนในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่นใน อปท.มากขึ้น ความร่วมมือของเด็กและเยาวชนก็เกิดขึ้นตามมา

- **ด้านการมีส่วนร่วมในพื้นที่**

โดยแยกปัจจัยการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือประชาชน

1. การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่

เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก ผู้บริหารจะให้ความสำคัญขนาดไหน กิจกรรมจะดีมีประโยชน์อย่างไร งบประมาณจะมากขนาดไหน แต่ถ้าขาดการมีส่วนร่วมของเด็กแล้วย่อมจะไม่เกิดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทุก อปท. ในพื้นที่จังหวัดนำร่องได้ให้ความสำคัญในด้านนี้มาก แต่ก็ยังประสบปัญหาอยู่บ้างในด้านของการมีส่วนร่วมอยู่ อย่างไรก็ตาม กรณีของอำเภอห้างฉัตร เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ ทำให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เป็นปัจจัยที่สำคัญ อปท. ของห้างฉัตรได้สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่มีความตื่นตัวด้านการมีส่วนร่วม โดยการสร้างผู้นำของเด็กและเยาวชนขึ้นในพื้นที่ เปิดเวทีให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสมาพบกัน แสดงออกซึ่งความสามารถ เป็นต้น

สิ่งที่ อปท.ได้ให้ความสำคัญมากอีกประการหนึ่งก็คือการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนขึ้นทั้งในระดับตำบล และระดับอำเภอ เพื่อให้สภาฯนี้ เป็นศูนย์รวม ศูนย์ประสานของเด็กๆในพื้นที่ สามารถกระตุ้นให้ผู้ใหญ่มองเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชน และสามารถผลักดันให้ อปท. สามารถจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขึ้นมาได้อย่างถูกต้องตรงกับโจทย์ของพื้นที่ได้ ซึ่งก็ปรากฏผลออกมาว่าสภาฯดังกล่าวมีบทบาทมากในการที่จะทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่นำร่องสามารถเข้าใจ เข้าถึง อปท. มากยิ่งขึ้น การประสานงานการทำงานระหว่าง อปท.กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่หรือต่างพื้นที่ก็ทำได้รวดเร็วขึ้นมาก

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือประชาชน

ประชาชน มีส่วนสำคัญ ที่จะช่วยให้เกิดยุทธศาสตร์เด็กและเยาวชนขึ้นในอปท.ในพื้น อปท.กรณีศึกษาต่างประสบปัญหาเหมือนกัน คือ ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ เช่นการไม่เข้าร่วมประชุมประชาคม การไม่อนุญาตให้ลูกหลานไปร่วมกิจกรรม และการไม่เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชน เป็นต้น และที่สำคัญประชาชนให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานมากและมักจะตีค่าความสามารถของ อปท. ของตนเองตรงที่สามารถสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการขึ้นในพื้นที่ การประชุมประชาคมประชาชนก็มักเสนอกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานเสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนทางด้านสังคม โดยเฉพาะด้านเด็กและเยาวชนก็จะมีเป็นส่วนน้อย เหตุผลหนึ่งก็น่าจะมาจากยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน เป็นยุทธศาสตร์ด้านสังคม ที่ไม่สามารถเห็นผลลัพธ์ได้ชัดเจนเหมือนผลลัพธ์ของโครงสร้างพื้นฐาน ประชาชนจึงมักไม่เห็นความสำคัญ ดังนั้นการทำความเข้าใจร่วมถึงการให้ความรู้กับประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญ ภาระหน้าที่ด้านการพัฒนาเด็กและ

เยาวชนเป็นภาระหน้าที่ของทุกฝ่ายที่จะต้องช่วยกัน ไม่เฉพาะแต่ อปท. หรือของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น

อปท. กรณีศึกษาแม้จะเน้นในเรื่องของ โครงสร้างพื้นฐานเสียเป็นส่วนใหญ่เช่นกัน แต่ก็ไม่ได้ละเลยในเรื่องของยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน กล่าวคือ ได้ทำไปพร้อมๆกัน

- **ด้านภูมิศาสตร์ของพื้นที่**

สภาพที่ตั้งของอปท.ในจังหวัดกรณีศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ พื้นที่มีลักษณะเป็นเมืองหรือกึ่งเมือง สิ่งเหล่านี้เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนของ อปท. เนื่องจาก ความเป็นเมืองหรือกึ่งเมืองทำให้ เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มักจะยังอยู่ในพื้นที่ ไม่ไปเรียนนอกพื้นที่ ทำให้ง่ายต่อการรวมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ อีกประการ อปท. พื้นที่มีลักษณะเป็นเมืองหรือกึ่งเมือง มีองค์กรธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชนตั้งอยู่ สามารถสร้างงานให้กับคนในพื้นที่ได้ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรดีขึ้น การ ดิ้นรนไปอยู่ที่อื่นจะไม่ค่อยมี กรณีเช่น เขตพื้นที่อปท. ทั้ง 8 ของอำเภอห้างฉัตร มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท คืออยู่ไม่ห่างไกลจากตัวเมืองลำปาง มีการสร้างงานให้เกิดขึ้นในพื้นที่ มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สิ่งเหล่านี้ทำให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จะได้ผล เพราะง่ายต่อการระดมความร่วมมือจากประชาชนและกลุ่มเป้าหมายนั้นคือ เด็กและเยาวชนนั้นเอง แต่อย่างไรก็ตาม สภาพทางภูมิศาสตร์ก็เป็นข้อจำกัดสำหรับการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อปท. ในบางพื้นที่ที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขาทำให้เกิดความยากลำบากในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน หรือการเข้ามามีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนทำได้ลำบากเนื่องจากข้อจำกัดของสภาพพื้นที่

- **ด้านข้อมูล**

สภาพการทำงานของ อปท. ส่วนใหญ่ มักเป็นในรูปแบบ Top drown หรือที่เรียกว่า สั่งหรือกำหนดให้ทำตาม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมโครงการต่างๆ อปท. จะเป็นผู้คิดเองทำเอง ส่วนเด็กและเยาวชนผู้เป็นหัวใจหลักของงานไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหรือร่วมคิดที่จะทำ ดังนั้น กิจกรรม โครงการเหล่านี้มักจะถูกมองว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้ใหญ่ทำให้เด็ก ซึ่งปัญหานี้เกิดกับ อปท. ในจังหวัดกรณีศึกษาเช่นกัน อย่างไรก็ตาม อปท.กรณีศึกษาได้ให้ความ สำคัญในเรื่องของข้อมูล โดยการร่วมมือกับทางทีมงาน Child Watch นำแบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนตามโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ทราบถึงสภาวการณ์เด็กและเยาวชนจากนั้นทาง อปท. ได้นำผลของการเก็บข้อมูลมาใช้เป็นพื้นฐานของการจัดทำกิจกรรม โครงการสำหรับเด็กและเยาวชน

ปัจจัยด้านข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจาก จะทำให้ อปท. ทราบถึงสภาวการณ์เด็กในพื้นที่ว่ามีปัจจัยเสี่ยง หรือปัจจัยสร้างเป็นอย่างไรแล้ว ยังสามารถจัดทำกิจกรรมโครงการที่ตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่ได้ และที่สำคัญคือ สามารถตอบคำถามที่ว่า เพราะเหตุใด อปท. ถึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขึ้นมาผลจากการวิเคราะห์สภาวการณ์เด็กและเยาวชนทำให้ อปท.กรณีศึกษาทราบว่ามีเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเชิงบวกและพฤติกรรมเชิงลบอย่างไร ปัจจัยที่ควรส่งเสริมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ควรเป็นอย่างไร และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และแม่นยำมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถคาดการณ์แนวโน้มพฤติกรรมเด็กในท้องถิ่นได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สาธารณสุข เขตพื้นที่การศึกษา และตำรวจ มาร่วมกันวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

บทที่ 4
รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งที่เป็นกรณีศึกษาจะมีรูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกันตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งผลจากการศึกษา พบว่ารูปแบบกิจกรรมตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาพรวมมีลักษณะ ดังนี้

1. รูปแบบกิจกรรมด้านการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาทั้งในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กละเยาวชนด้านการศึกษา โดยเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ครอบครัวยากจน การพัฒนาห้องสมุด อุดหนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

2. รูปแบบกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ

ส่งเสริมและพัฒนาให้เยาวชนมีการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ การจัดกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา การก่อสร้างศูนย์ออกกำลังกายและสนับสนุนอุปกรณ์การกีฬา การสนับสนุนเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถทางการกีฬา เป็นต้น

3. รูปแบบกิจกรรมด้านประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมและ

สนับสนุน ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นตามเทศกาลต่างๆ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

4. รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล หรือการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชนในตำบล ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. รูปแบบการจัดกิจกรรมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม

เป็นการจัดกิจกรรมขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเน้นการส่งเสริมการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการปลูกจิตสำนึกของเด็กและเยาวชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น กิจกรรมการปลูกป่า โครงการรักษ์ป่า รักษ์น้ำ รักสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการเป็นผู้พิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม และการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและประหยัด เป็นต้น

6. รูปแบบกิจกรรมตามภารกิจ

เป็นการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมี

ภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาในหลายๆด้านทั้งในส่วนที่เป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ยกตัวอย่างเช่น โครงการอาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) โรงเรียน การพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก เป็นต้น

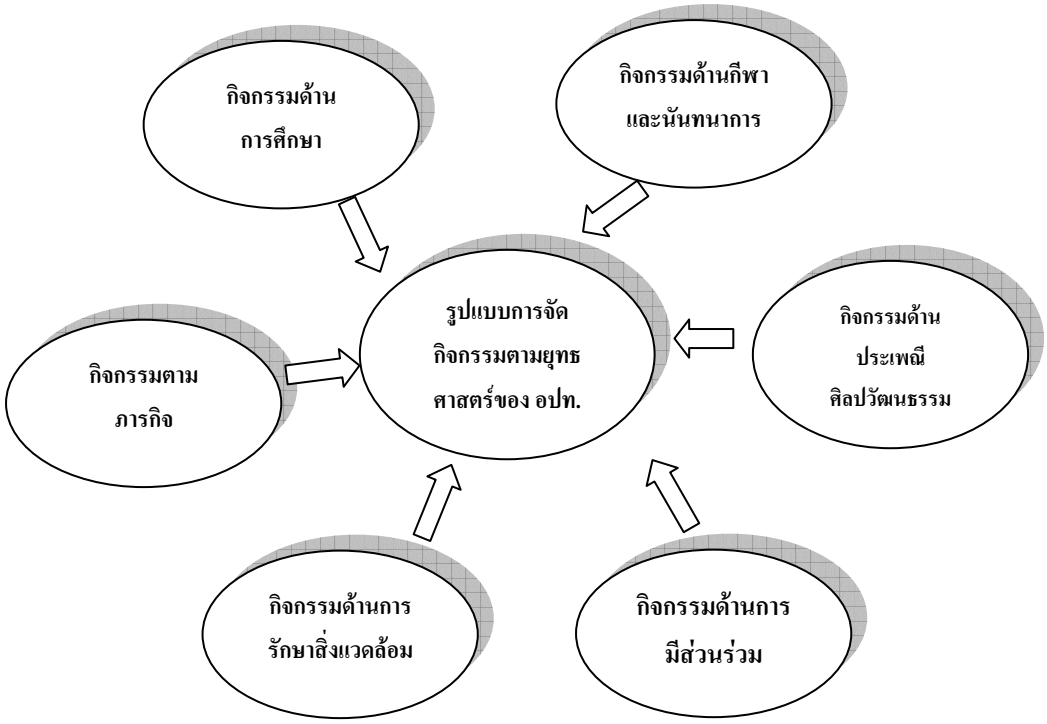

ภาพที่ 2 – 1 รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการกำหนดรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการศึกษารูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งข้อเสนอแนะนี้ เป็นข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย รูปแบบและกระบวนการในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษาทั้งในจังหวัดลำปางและจังหวัดเชียงราย ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่นำเสนอจัดกลุ่มได้ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่เน้นการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ การพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่าชัดเจน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างเด่นชัด มีการแบ่งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีระบบการบริหารงาน การจัดกิจกรรม โครงการในรูปแบบของการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุม และมีระบบการติดตามประเมินผล การจัดกิจกรรม โครงการ และยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์ที่เน้นการส่งเสริมและการพัฒนา

เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นกระบวนการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในท้องถิ่นเพิ่มขีดความสามารถและสามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถในทุกๆด้าน ทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถทางกายและความสามารถทางจิตใจ รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

3. ยุทธศาสตร์ที่เน้นการป้องกัน

เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการป้องกันปัญหาเด็กและเยาวชนที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยเป็นการดำเนินยุทธศาสตร์ในเชิง “รุก” เป็นการป้องกันก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชนโดยให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วม

4. ยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วม

เป็นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในการจัดกิจกรรมการพัฒนาจะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. ยุทธศาสตร์ที่เน้นการบูรณาการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการสร้างความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมในการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความรู้สึกร่วมกัน ช่วยกันส่งเสริมดูแลรักษา และป้องกันแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน รวมถึงองค์กรเครือข่ายนอกชุมชน เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมถึงหน่วยงานเอกชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กละเยาวชน

6. ยุทธศาสตร์ตามภารกิจ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนตามที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย รวมถึงการได้รับงบประมาณจากส่วนกลางเพื่อดำเนินการตามภารกิจนั้นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย จะเห็นได้จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่จะต้องจัดให้มีตามภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย

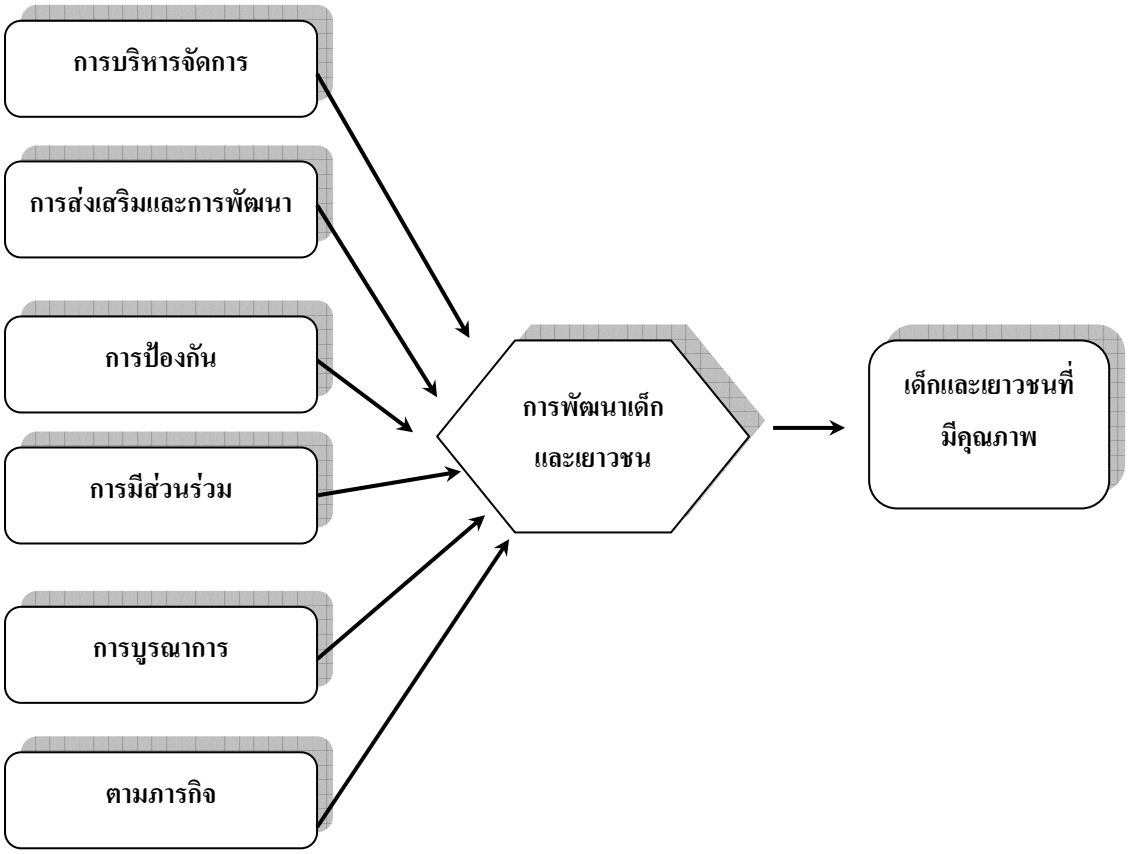

ภาพที่ 2-2 ข้อเสนอแนะการกำหนดรูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชน

ด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารของ อปท. บางแห่งยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานด้านเด็กและเยาวชนมากเท่าที่ควรงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้งบที่จะนำมาช่วยพัฒนาส่งเสริมหรือป้องกันเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมีน้อย

การบริหารงานภายใน อปท.

การวางแผน อปท. ยังขาดการวางแผนด้านเด็กและเยาวชน กิจกรรมโครงการส่วนใหญ่มักจัดทำขึ้นตามกระแส ตามฤดูกาล ขนบธรรมเนียมประเพณี ยังขาดการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ มีลักษณะผู้ใหญ่ทำให้เด็ก กิจกรรมโครงการมีลักษณะซ้ำซากไม่จูงใจ ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ทำให้การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ เด็กและเยาวชนขาดการมีส่วนร่วม

การจัดองค์การ อปท. ยังขาดเจ้าหน้าบุคลากรที่ดูแลเด็กและเยาวชนโดยตรง ยังขึ้นอยู่กับกองการศึกษาและกองสวัสดิการและสังคม (กรณีที่เป็นเทศบาล) และขึ้นอยู่กับส่วนการศึกษา (กรณีที่เป็น อบต.) ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีภาระงานหลายด้าน บุคลากรก็ค่อนข้างจำกัด ทำให้การดูแลเด็กและเยาวชนทำได้ไม่เต็มที่นัก

ขาดการทำงานแบบบูรณาการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านเด็กและเยาวชน รวมถึง อปท.ยังขาดการทำงานทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่ ยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้เสียโอกาสในการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชน

การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนไม่ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม สาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก

- เด็กและเยาวชนต้องไปเรียนนอกพื้นที่
- ขาดสิ่งจูงใจ หรือกิจกรรมโครงการที่ อปท. จัดขึ้นไม่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก
- ไม่สะดวกในการเดินทางไปร่วมกิจกรรมโครงการ
- เด็กและเยาวชนไม่กล้าแสดงออกและมองไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือประชาชนในพื้นที่

ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของเด็กกับ กิจกรรมโครงการของ อปท. ดังนั้นจึงไม่ได้สนับสนุนให้บุตรหลานไปร่วมงาน บางรายพ่อแม่ผู้ปกครองออกไปทำงานนอกพื้นที่ ไม่ได้อยู่กับลูก ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น บางรายมีปัญหาเรื่องครอบครัวแตกแยก การเลี้ยงลูกไม่ถูกวิธี ร่วมถึงพ่อแม่บางรายไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกในเรื่องของการมีส่วนร่วม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ยุทธศาสตร์ที่ดีของ อปท. นั้น ควรเป็นยุทธศาสตร์ที่ไม่เน้นด้านใดด้านหนึ่ง กล่าวคือไม่เน้นในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานเพียงอย่างเดียว หรือไม่เน้นเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องให้ความสำคัญทุกๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อปท.ไม่ควรจะละเลยในเรื่องของสังคม กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ รวมถึงคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ด้วยและที่สำคัญที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ของ

อปท. สำเร็จลุล่วงไปได้ นั้นคือ การบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนนั้นเอง

ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนเป็นยุทธศาสตร์ด้านสังคมที่ต้องการความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนมากกว่ายุทธศาสตร์ด้านอื่นๆ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ผู้บริหารหรือผู้นำขององค์กรต้องมีวิสัยทัศน์และหาแนวทางในการที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนสามารถ ปรากฏให้เป็นรูปธรรมให้ได้ รวมถึงต้องกระตุ้นให้บุคลากรและประชาชนมองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้

หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพราะการบูรณาการคือหัวใจของแผนยุทธศาสตร์ ถ้าทุกฝ่ายช่วยกันตามความสามารถ ตามศักยภาพของแต่ละหน่วยงาน โดยไม่ลืมในเรื่องของการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เชื่อแน่ว่า ยุทธศาสตร์ด้านเด็กและเยาวชนจะปรากฏอยู่ในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกๆที่ ในอนาคตเราจะได้เห็นภาพที่เด็กและเยาวชนมีโครงการ กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง มีพื้นที่ที่ดีสำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน และมีความปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

เทศบาลตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร **จังหวัดลำปาง. แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สัน อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองยาว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

เทศบาลตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

เทศบาลป่าตาล อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนไชย อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปล้อง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีโพธิ์เงิน อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)**. เอกสารอัดสำเนา